

TÜRKİYE CUMHURİYETİ DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

— 2013 FAALİYET
RAPORU

İÇİNDEKİLER

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU	1
I. GENEL BİLGİLER	4
A. Misyon ve Vizyon	4
B. Görev, Yetki, İlke ve Sorumluluklar	5
C. İdareye İlişkin Bilgiler.....	7
1. Tarihçe.....	7
2. Fiziksel Yapı.....	8
3. Teşkilat Yapısı.....	11
4. İnsan Kaynakları.....	12
5. Haberleşme ve Teknolojik Altyapı.....	13
6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi.....	14
7. İç Denetim Faaliyetleri.....	15
II. AMAÇLAR VE İZLENECEK TEMEL SİYASALAR	16
A. Başlıca Dış Politika Amaçlarımız.....	16
B. Dış Politika Amaçları Doğrultusunda İzlenecek Temel Siyasalar.....	17
C.İnsan Kaynakları, Fiziksel Ve Teknik Altyapı İle Bütçe Konularındaki Öncelikler	18
1. İnsan Kaynaklarımızı Yeterli Düzeye Yükseltmek	18
2. Teşkilatımızın Fiziksel Altyapısını Güçlendirmek.....	18
3. Bilişim ve Teknoloji Altyapımızı Geliştirmek	19
4. Bütçemizin Yeterli Düzeye Yükseltilmesini Sağlamak, Etkin Bir Mali Yönetim Oluşturmak	19
III. 2013 YILI FAALİYETLERİNE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	21
A. Mali Bilgiler	21
1. Bütçe Uygulama Sonuçları.....	21
2. Mali Denetim Sonuçları ve Mali Kontrol İşlemleri.....	26
B. Performans Bilgileri.....	27
1. İnsan Kaynakları Alanında Atılan Adımlar.....	27
2. Fiziki Yapının İyileştirilmesi Alanında Atılan Adımlar	29
3. Siyasi, Kültürel, Konsolosluk ve Eğitim Faaliyetleri.....	40
Avrupa Birliği.....	42
Amerika Birleşik Devletleri	45

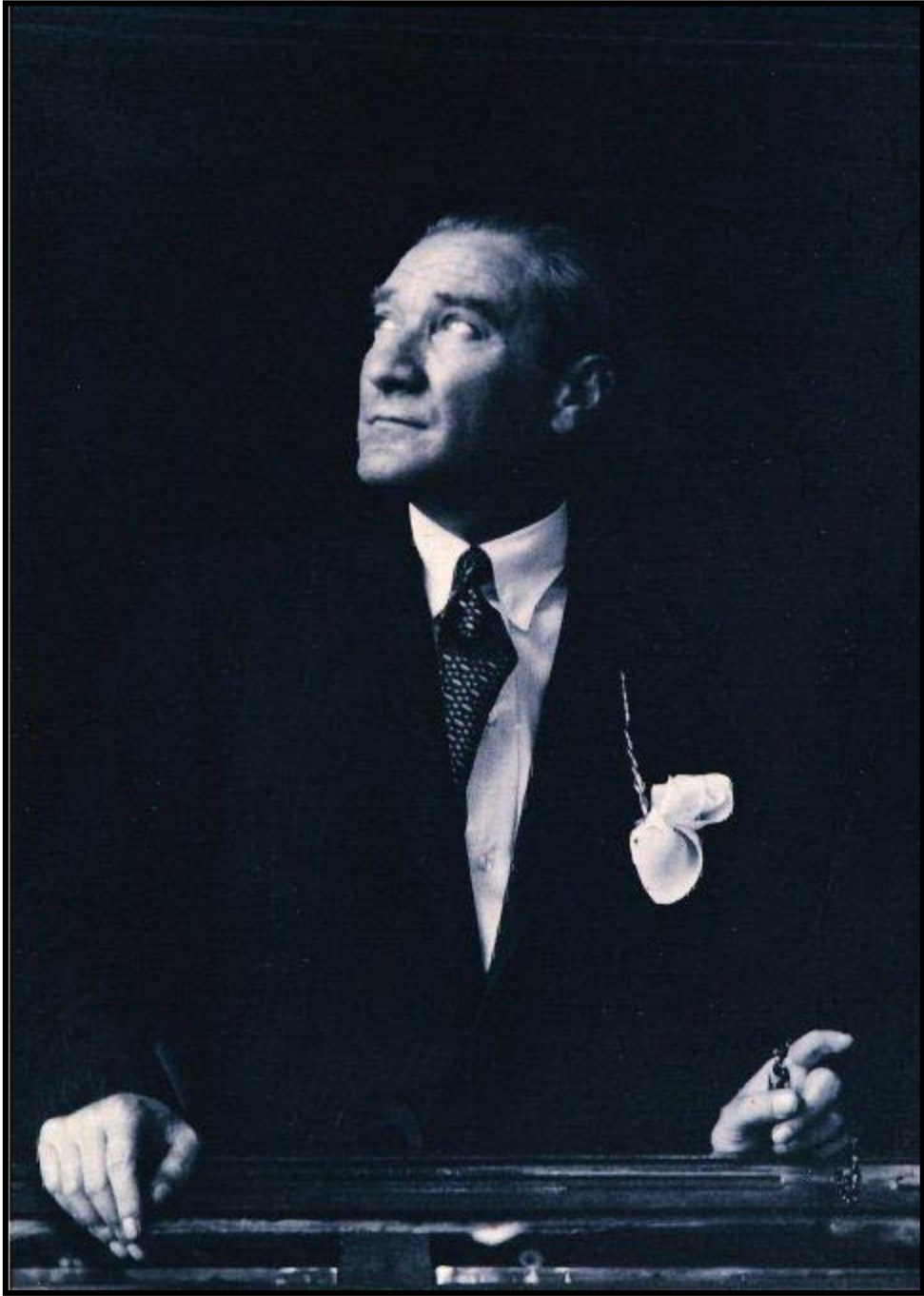
Rusya Federasyonu.....	46
Avrupa Ülkeleri.....	48
Balkanlar	67
Kıbrıs.....	76
Orta Doğu ve Kuzey Afrika	78
Güney Kafkasya	98
Orta Asya.....	101
Güney Asya	106
Doğu Asya Pasifik.....	111
Afrika	116
Latin Amerika ve Karayipler.....	121
Birleşmiş Milletler.....	123
NATO.....	125
Karadeniz’de Deniz Güvenliği	127
Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları	128
AGİT, Silahsızlanma ve Silahların Kontrolü	129
Terörizmle Uluslararası Mücadele	132
Uluslararası Ekonomi ve Bölgesel Örgütler.....	135
Enerji	139
Çevre ve Su	141
4. Kültür ve Tanıtım Faaliyetleri.....	143
5. Konsolosluk Faaliyetleri.....	147
6. Diplomasi Akademisi ve Eğitim Faaliyetleri	153
7. Hukuk Danışmanlığı.....	155
8. Tercüme Faaliyetleri.....	155
9. Arşiv Faaliyetleri.....	156
10. Stratejik Araştırmalar Merkezi	157
11. Enformasyon ve Kamu Diplomasisi.....	163
12. Teftiş Kurulu	165
IV. ALTINCI BÜYÜKELÇİLER KONFERANSI	166
V. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	167
A. Güçlü Yönlerimiz	167
B. Güçlendirilmesi Gereken Yönlerimiz.....	169

TABLolar

Tablo 1	Dış Temsilciliklerimizin Türlerine Göre Dağılımı	10
Tablo 2	Dış Temsilciliklerimizin Coğrafi Dağılımı	10
Tablo 3	Dışişleri Bakanlığı Personelinin Statüleri İtibariyle Dağılımı	12
Tablo 4	2013 Yılında Görevli Kariyer Memuru Sayısı.....	13
Tablo 5	Dışişleri Bakanlığı Bütçesinin Yıllara Göre Genel Bütçe İçerisindeki Payı.....	21
Tablo 6	2013 Yılı Bakanlığımız Bütçe Teklifi ve Ödeneklerin Harcama Kalemleri	22
	İtibariyle Dağılımı (TL)	
Tablo 7	2013 Yılı Özel Ödenek Kullanımı	22
Tablo 8	Mal ve Hizmet Alım Giderleri (TL)	23
Tablo 9	Uluslararası Kuruluşlara Katkı Payları (TL).....	24
Tablo 10	Uluslararası Kuruluşlara Katkı Payı (TL).....	24
Tablo 11	2013 Yılındaki Fiili Durum	25
Tablo 12	Yıllar İtibariyle Kamu Zararı Tahsilatı (Adet).....	25
Tablo 13	2013 Yılında Tamamlanan İnşaat İşleri	30
Tablo 14	2013 Yılında Devam Eden İnşaat İşleri	31
Tablo 15	2013 Yılında Tamamlanan Onarım İşleri	31
Tablo 16	2013 Yılında Devam Eden Onarım İşleri	32
Tablo 17	2013 Yılında Devam Eden Proje İşleri	32
Tablo 18	2013 Yılında Yapılan Satın Alınan Arsalar / Binalar	33
Tablo 19	2013 Yılında Yeni Açılan Temsilciliklerimiz için Kiralanan Binalar	34
Tablo 20	2013 Yılında Kiralanan Binalar (Taşınmalar)	34
Tablo 21	2013 Yılında Kiralanan Lojmanlar (Yer Değişiklikleri Hariç).....	35
Tablo 22	2013 Yılında Yapılan Kira Sözleşmeleri	36
Tablo 23	2013 Yılı İtibariyle Dış Temsilciliklerimizin Taşıt Durumu	37
Tablo 24	2013 Yılında 237 Sayılı Taşıt Kanunu Uyarınca Satın Alınan Taşıtlar.....	38
Tablo 25	2013 Yılında MYBK'na Ekli E-Cetvelinin 12. Maddesi Uyarınca Yeni Açılan	38
	Dış Temsilciliklerimiz İhtiyaçları için Satın Alınan Taşıtlar	
Tablo 26	2013 Yılında STRM Tarafından Yapılan Faaliyetler	158

TEŞKİLAT ŞEMASI**EKLER**

- EK 1** İç Kontrol Güvence Beyanı
EK 2 Mali Hizmetler Birim Yöneticisinin Beyanı
EK 3 2013 Yılında Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakan Seviyesinde Gerçekleştirilen Karşılıklı Ziyaretler

"Yurtta sulh, cihanda sulh"

Gaym. Kemal

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

Küresel düzeyde yaşanmakta olan ekonomik ve siyasi değişim süreçleri uluslararası toplumun tamamı için çeşitli sınamaları ve fırsatları beraberinde getirmektedir.

Türkiye, bu bağlamda, tarihi ve kültürel birikimiyle pekiştirdiği siyasi, ekonomik ve beşeri gücüne paralel olarak, çok boyutlu ve aktif bir dış politika yürütmektedir.

Artan imkân ve kabiliyetleriyle Türkiye, bölgesel ve uluslararası barış, istikrar, güvenlik ve refahın tesisine hizmet eden çalışmalarına hız vermektedir. Bu çerçevede, 2013 yoğun bir gündem içinde çeşitli işbirliği girişimlerine öncülük edilen ve sorunların barışçıl çözümünde sorumluluklar üstlenilen bir yıl olmuştur.

Öncelikle Balkanlar'dan Kafkaslar'a, Orta Doğu'dan Orta Asya'ya kadar geniş bir coğrafyada ikili ve bölgesel işbirliği süreçlerini daha da ilerletmeye ve bölgesel sahiplenme bilincini yerleştirmeye matuf gayretlerimiz sürdürülmüştür.

Diğer taraftan, Akdeniz havzasının güneyinde 2011'de başlayan dönüşüm sürecinden kaynaklanan belirsizliklerin etkisi 2013 yılında da devam etmiştir. Bu süreçte Türkiye de çeşitli sınamalarla karşı karşıya kalmış, ancak savunduğu evrensel ilke ve değerleri ön plana çıkartan bir yaklaşımla gelişmeleri olumlu bir mecraya imale etmeye çalışmıştır.

Ayrıca, geleneksel stratejik ortaklarımızla ilişkilerimiz geliştirilirken, dış politikamızın hedef ve faaliyet alanları da genişletilmiştir. Bu bağlamda, Afrika, Latin Amerika ve Asya ülkelerine yönelik kıta ölçekli açılımlar derinleştirilirken, bölgesel örgütler ve uluslararası kuruluşlar nezdinde etkin bir diplomasi uygulanmaya devam edilmiştir.

Bakanlığımızın dış teşkilatı, hâlihazırda son 20 yıl içerisindeki en büyük genişleme sürecinden geçmektedir. Bu çerçevede, 2013 yılı da yeni açılan dış temsilciliklerimiz bakımından önemli bir dönemi oluşturmaktadır. 2013 yılında Panama (Panama Cumhuriyeti), Santo Domingo (Dominik Cumhuriyeti), Asmara (Eritre), Bandar Seri Begawan (Brunei Darussalam) ve Punom Pen (Kamboçya) Büyükelçiliklerimiz ile Aktau (Kazakistan), Amsterdam (Hollanda), Haydarabad (Hindistan), Miami (ABD), Edinburg (Birleşik Krallık) ve Somaliland (Somali) Başkonsolosluklarımız faaliyete geçmiştir.

Temsilcilik sayılarımızda özellikle 2009 yılından itibaren yaşanan artışta Afrika kıtası özellikle öne çıkmaktadır. Kıta'da, Mayıs 2009'da 7'si Sahranın Güneyinde olmak üzere toplam 12 Büyükelçiliğimiz mevcutken, 2013 yılında bu sayı 35'e ulaşmıştır. Afrika ülkelerine yönelik bu çok boyutlu çabalarımız neticesinde Kıta ülkeleriyle ekonomik ilişkilerimiz ve ticaret hacmimiz de son yıllarda önemli gelişme göstermiştir. Sahra altı Afrika ülkeleriyle 2000 yılında 742 milyon Dolar olan ticaret hacmimiz 2013 yılında yaklaşık 7,5 milyar Dolara ulaşmıştır.

Son dönemde faaliyete geçen yeni temsilciliklerle birlikte, Bakanlığımızın yurtdışı teşkilatını oluşturan toplam temsilcilik sayısı, 129'u Büyükelçilik, 11'i Daimi Temsilcilik, 80'i Başkonsolosluk ve 1'i Ticaret Ofisi olmak üzere toplamda 221'e ulaşmıştır. Bakanlar Kurulu Kararı tekemmül etmiş bulunan 20 yeni temsilciliğimiz (5 Büyükelçilik ve 15 Başkonsolosluk) ve açılışına ilişkin işlemler devam eden 4 temsilciliğimizle (1 Daimi Temsilcilik ve 3 Başkonsolosluk) birlikte Bakanlığımız yurtdışı teşkilatını oluşturan temsilcilik sayısı önümüzdeki dönemde 245'e ulaşacaktır.

Bakanlığımızın kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve insan kaynağının etkin bir şekilde kullanılmasını teminen başlattığımız çalışmalar kapsamında 2010 Ağustos ayında yürürlüğe giren 6004 sayılı yeni Teşkilat Kanunumuzun insan kaynakları yönetimi bakımından hayata geçirilebilmesi amacıyla yedi adet yönetmelik hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Bakanlığımızın ve yurtdışı temsilciliklerimizin fiziki altyapısının geliştirilmesine yönelik çalışmalarımız 2013 yılında da devam etmiştir. 2012 ve 2013 yılları içinde hizmete giren 24 yeni temsilciliğimiz için yapılan harcamalar yıllık yatırım harcamalarımızda önemli bir kalemi teşkil etmiştir.

2013 yılında ayrıca, Saraybosna Büyükelçiliđimiz kańçılara ve ikametgâh binası, Abuja Büyükelçiliđimiz kańçılara, ikametgâh ve personel konutu binaları, Ulanbator Büyükelçiliđimiz ikametgâh binası ve Nahçıvan BaŐkonsolosluđumuz kańçılara binası inŐaatları tamamlanmıŐtır.

Yatırım harcamalarımız çerçevesinde, 2013 yılında Nant ve Karlsruhe BaŐkonsolosluđumuz kańçılara binaları, Köln BaŐkonsolosluđumuz ikametgâh binası, Milano BaŐkonsolosluđumuz kańçılara ve ikametgâh binası ile Köln ve Nürnberg BaŐkonsolosluđumuz kańçılara binası arsaları satın alınmıŐtır.

Ülkemizin dış dünyayla olan resmi haberleŐmesini yürütmekte olan Bakanlığımızın, merkez ve yurtdışı teşkilatının kullandığı haberleşme sistemlerinin bilişim ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmelere paralel olarak güncellenmesi çalışmalarına 2013 yılında da devam edilmiştir. Bu çerçevede, yurtiçi ve yurtdışı teŐkilatımızdaki bilgisayar ve diğer elektronik alt yapı mümkün olduğunca yenilenmiş, ihtiyaç duyulan yazılımlar satın alma yoluyla ya da Bakanlığımız öz kaynaklarıyla geliştirilmiştir.

Bakanlığımızca geliştirilen BelgeArŐiv.Net isimli belge yönetim sisteminde, TÜBİTAK ile işbirliği hâlinde, Bakanlığımız imza yetkili personeli elektronik imza kullanımına başlamış, bu çerçevede Cumhurbaşkanlığı, Adalet Bakanlığı ve Savunma Sanayii Müsteşarlığı ile elektronik yazışma uygulamasına geçilmiştir. İçişleri Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurulu ve Kalkınma Bakanlığıyla da bu doğrultudaki çalışmalar devam etmektedir.

Bir ülkenin dış politikasının en önemli unsurunun yurtdışındaki vatandaşlarının çıkarlarını korumak ve onlara kaliteli hizmet sunmak olduğu düşüncesinden hareketle konsolosluk hizmetlerinde son dönemde büyük atılımlar yapılmıştır. Nitekim Bakanlığımızın merkez ve dış teşkilatı, vatandaşlarımıza konsolosluk hizmetlerinin 7 gün ve 24 saat verilebilmesi için yoğun mesai yapmaktadır.

Hazırlıklarına 2005 yılında başlanan ve dış temsilciliklerimizde daha önceden kullanılan konsolosluk otomasyonu programının ileri bir aşaması olan Konsolosluk.Net programı 2013 yılı içinde de geliştirilmeye devam edilmiştir. Yıl içerisinde yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın daha hızlı hizmet alabilmeleri amacıyla Türkiye'deki ilgili kamu kurumlarıyla yürütülmesi gereken işlemlerin "çevrimiçi" yapılması yönündeki çalışmalar da hem çeŐitlendirilmiŐ hem hızlandırılmıştır.

Ayrıca, küreselleŐmenin de etkisiyle sınırların giderek belirsizleŐtiđi bir konjonktürde vatandaşlarımızın yabancı ülkelere daha rahat seyahat etmelerini sağlamak amacıyla çalışmalarımız da hız kesmeden sürdürülmüştür. Nitekim bu çerçevede 2013 yılı içinde toplam 6 ülkeyle daha karşılıklı vize muafiyeti anlaşmaları imzalanmıştır.

Bakanlığımız, merkezde 28 ana hizmet birimi, 9 yardımcı ve destek birimi ile yurtdışında 221 dış temsilciliğiyle “2013 Bütçe Kanunu”yla tahsis edilen 1.614.984.000 Türk Lirası büyüklüğündeki bütçesiyle faaliyetlerini yürütmeye öncelik vermiş ancak döviz kurlarındaki önemli dalgalanmalar ve fiyat artışları nedeniyle geçmiş yıllarda olduğu gibi yedek ödenek kullanmak zorunda kalmıştır. Bu bağlamda, bütçemiz, 64.291.000 Lira değerinde ek ödenekle takviye edilmiştir. Ayrıca, yılın son dönemine doğru ortaya çıkan ödenek ihtiyaçlarımız kurum içi aktarma yoluyla sağlanmıştır.

Bakanlığımızın 2013 yılı faaliyetleri kapsamında, önceki yıllarda olduğu gibi genel bütçeden tahsis edilen kaynakların kullanılmasında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde etkinlik, verimlilik ve azami tasarruf ilkelerine uygun olarak hareket edilmiş, merkez ve yurtdışı teşkilatımızın harcamalarında mali disiplinin sağlanması ve etkili bir ön kontrol sisteminin yerleştirilmesine yönelik çalışmalarımıza da devam edilmiştir.

Yukarıda kısaca değinilen çalışmalarımıza ilişkin ayrıntılı bilgileri içeren 2013 yılı Faaliyet Raporumuz, ilgili kurumlarımızca yapılacak değerlendirmeler için takdim kılınmıştır.

Saygılarımla,

Feridun Hadi SİNİRLİOĞLU
Büyükelçi
Müsteşar

I. GENEL BİLGİLER

A. MİSYON VE VİZYON

Misyon

Cumhuriyetimizin 100. kuruluş yıldönümü olan 2023 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin Avrupa Birliği üyesi olmuş, komşu ülkelerle ortak güvenlik havzaları ve ortak ekonomik alanlar hâlinde bütünleşmiş, bu ülkelerle ve geniş bir coğrafyada çok sayıda ülkeyle mal, hizmet, sermaye, insan ve düşünce hareketliliğini sağlamış, ulusal çıkarlarımızı ilgilendiren bütün havzalarda düzen kurucu bir rol üstlenmiş, küresel alanda aktif faaliyet gösteren ve sorunlara çözüm oluşturabilen, dünyanın her köşesinde temsil edilen, uluslararası örgütlerde belirleyici rol oynayan, siyasi, ekonomik ve kültürel alanlarda dünyanın en etkili 10 ülkesi arasına girmiş, küresel medeniyete Türkiye'nin özgün ulusal katkısını getirebilen, güçlü ve saygın bir ülke olmasını sağlamaktır.

Vizyon

Ulusal menfaatlerimiz ile evrensel değerler, özgürlük ile güvenlik arasında gözettiğimiz denge doğrultusunda, yapıcı, önalıcı, gerçekçi ve sorumlu bir dış siyaset uygulamak suretiyle Türkiye'nin ve Türk milletinin hak ve menfaatlerini ileriye taşıırken, tüm ülkelerin, halkların ve bireylerin insan hakları ve demokratik değerler temelinde güvenlik içinde yaşama hakkını savunmak; güç kullanımından ve gerginliği tırmandırıcı uygulamalardan kaçınmak, özellikle yakın çevremizde tarihi ve kültürel bağlarımız bulunan bölgelerde siyasi diyalog zeminini güçlendirmek, bölge ülkeleri arasında ekonomik ilişkileri pekiştirerek tüm tarafların yararına olacak şekilde karşılıklı ekonomik bağımlılık yaratmak; farklı kültürler arasında hoşgörüyü teşvik etmek yoluyla, barışçıl ve istikrarlı bir düzenin kurulmasına katkıda bulunmak; kıtasal ölçekli açılımlarla dünya üzerindeki tüm ülkelerle ilişkiler geliştirmek; küresel düzeyde işbirliğinin güçlendirilmesini teminen çok taraflı örgüt ve platformlarda etkin bir diplomasi yürütmektir.

B. GÖREV, YETKİ, İLKE VE SORUMLULUKLAR

TBMM Genel Kurulunda 7 Temmuz 2010 tarihinde kabul edilerek, 12 Ağustos 2010 tarihinde yürürlüğe giren 6004 sayılı Dışişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2. maddesinde Dışişleri Bakanlığının görev, yetki, ilke ve sorumlulukları aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır:

Görev ve Yetkiler

- Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikasının tespiti için hazırlık çalışmaları yapmak ve tekliflerde bulunmak, Hükümet tarafından tayin ve tespit edilen hedef ve esaslara göre dış politikayı uygulamak ve koordine etmek,
- Türkiye Cumhuriyetini ve Hükümetini yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlar nezdinde yetkili makam olarak temsil etmek, yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarla temas ve müzakereleri ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde bulunmak suretiyle yürütmek, Türkiye Cumhuriyeti'nin dış ilişkilerini tüm boyutlarıyla ve ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde bulunmak suretiyle tesis etmek, yürütmek, yönlendirmek, geliştirmek ve ülkenin çıkarlarını korumak,
- 5/5/1969 tarihli ve 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun çerçevesinde, diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca dış politika ile bağlantılı olarak yurtdışında yürütülen faaliyetlerin Hükümetçe saptanan dış politikaya uygunluğunu gözetmek, bu faaliyetleri koordine etmek ve bunlara katılım sağlamak,
- Hükümeti dış dünyadaki gelişmeler ve değişen şartlar konusunda bilgilendirmek,
- Yurtdışında yaşayan vatandaşların hak ve menfaatlerini korumak ve yaşam kalitelerinin yükseltilmesine yönelik çalışmalar yürütmek, ülke dışındaki vatandaşlara ve Türkiye Cumhuriyeti uyrukluğunu taşıyan tüzel kişilere destek, yardım ve konsolosluk himayesi sağlamak,
- Türkiye Cumhuriyeti hakkında yurtdışında bilgilendirici faaliyetler yürütmek,
- Devlet organlarının uluslararası temaslarının yürütülmesinde bu organlara yardımcı olmak,
- Uluslararası hukukun ve uluslararası hukuk içtihadının gelişimine yönelik süreçleri takip etmek ve bu süreçlere iştirak etmek,
- Türkiye Cumhuriyeti'nin tarafı olduğu siyasi nitelikli uluslararası davaları ve Adalet Bakanlığı ile işbirliği yapmak suretiyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesindeki davaları ikame ve takip etmek,
- Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil yetkisine sahip olarak Bakanlar Kurulu kararı ile belli bir geçici görevle görevlendirilen temsilciler ve temsil heyetlerine Türkiye Cumhuriyeti'ni bağlayan hususlarda Hükümetin talimatlarını iletme, bu temsilci ve temsil heyetlerinin ihtisasa dair hususlarda ihtiyaç duyacakları talimatları ilgili bakanlıklar ile istişare suretiyle tespit edip onlara iletme, heyetlerin başkanları diğer bakanlıklardan ise bu heyetlerde temsilci bulundurmak,

- 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Milletlerarası Antlaşmaların Yapılması, Yürürlüğü ve Yayınlanması ile Bazı Antlaşmaların Yapılması İçin Bakanlar Kuruluna Yetki Verilmesi Hakkında Kanun çerçevesinde, diğer devletlerle ve uluslararası kuruluşlarla akdedilen antlaşmalara ilişkin temas, müzakere, yetki belgesi, imza, onay ve tescil süreçlerini ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içinde yürütmek, bu antlaşmaları veya tescil edilmiş kopyalarını muhafaza etmek ve sicillerini tutmak, antlaşma taslaklarının mevzuata uygunluğunu incelemek ve görüş bildirmek,
- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yurtdışı teşkilatı kurulması ve dış temsilcilik açılması konusunda görüş bildirmek,
- Mali, iktisadi ve diğer teknik konularda ilgili kurum ve kuruluşlarca yürütülmesi gereken veya statülerinde, üyelerinin ve ortaklarının belirli bakanlık veya merci vasıtasıyla işlem yapacağı belirtilen uluslararası kuruluşlarla yürütülen dış temas ve müzakerelerin dış politikaya uygun olarak yürütülmesini gözetmek, gerekirse bunlara katılmak,
- Türkiye Cumhuriyeti'nin Devlet ve dışişleri protokolünü düzenlemek ve yürütmek,
- Diplomasi ve konsolosluk ilişkilerinin yürütülmesiyle bağlantılı olarak uluslararası antlaşmalardan kaynaklanan iş ve görevleri yerine getirmek,
- Uluslararası kuruluşlarla işbirliğini geliştirmek,
- Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

İlke ve Sorumluluklar

- Bölgesinde ve dünyada barışçıl, adil ve kalkınmaya imkân tanıyan bir ortamın kalıcı şekilde tesisi ve güçlendirilmesi.
- Ulusal hak ve çıkarların savunulması ve korunması,
- Her türlü toplumsal yaşamın temelini oluşturan insan haklarının ve demokratik değerlerin savunulması ve ileriye götürülmesi, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle yapılan her türlü ayrımcılıkla mücadele edilmesi.
- İnsanlığın kültürel mirasının, çevrenin ve yerkürenin doğal yaşam alanlarının korunması.
- Uluslararası hukukun ve ona olan saygının geliştirilmesi ve güçlendirilmesi.

C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1. Tarihçe

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, uzun bir geçmişe dayanan köklü Osmanlı diplomasisi geleneği üstüne kurulmuştur.

19. yüzyıla kadar Osmanlı İmparatorluğu'nun harici işleri Reis-ül Küttaplık makamı uhdesinde idare edilmiştir. 1793 yılında III. Selim döneminde ilk sürekli Büyükelçilik Londra'da açılmış ve Yusuf Agâh Efendi ilk sürekli Osmanlı Büyükelçisi olarak atanmıştır.

Harici işlerin çok artmış ve önem kazanmış olması sebebiyle, Reis-ül Küttaplık makamı 1835 yılında nezaret seviyesine yükseltilmiştir. Son Reis-ül Küttap Yozgatlı Akif Efendi, müşirlik rütbesiyle ilk Umur-ı Hariciye Nazırı görevine getirilmiştir.

Cumhuriyet dönemi dış politikamızın temelleri Milli Mücadele yıllarında atılmıştır. 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının hemen ardından oluşturulan ilk Milli Hükümetle birlikte "Hariciye Vekâleti" de 2 Mayıs 1920 tarihinde resmen kurulmuş ve başına Bekir Sami Bey getirilmiştir.

Cumhuriyetin kurulmasının ardından Hariciye Vekâleti, hem iç hem de dış teşkilatını geliştirmeye başlamıştır. 1927 yılında Hariciye Vekâleti teşkilatına dair ilk kapsamlı hukuki düzenleme yapılmış ve 1154 sayılı Kanunla Bakanlığımızın günümüzdeki yapısının temelleri atılmıştır.

I. Dünya Savaşı sonrasında oluşan uluslararası ortam ve giderek yaygınlaşan uluslararası siyasi ve ekonomik işbirliği ve örgütlenme çabalarına uygun olarak, ikili ilişkilerin yürütülmesinin yanında, Bakanlığımızın işlevleri arasında çok taraflı siyasi ve ekonomik işler de ağırlıklı bir yer almıştır. Çok taraflı diplomasi faaliyetlerinin ve uluslararası örgütlerin çoğalması çerçevesinde Daimi Temsilciliklerimizin sayısı da artırılmıştır.

1970'li yıllarla birlikte dış teşkilatımızda görevli memurlarımızı ve aile mensuplarını hedef alan planlı ve organize Ermeni terörizmi yaşanmıştır. Ermeni terör örgütü ASALA'nın gerçekleştirdiği suikastlara, Yunanistan'da faaliyet gösteren "17 Kasım" terör örgütüne hedef olan Türk diplomat ve görevlilerimiz de eklendiğinde, Dışişleri şehitlerimizin sayısı beşi Büyükelçi olmak üzere 39'u bulunmaktadır.

Soğuk Savaşın bitişi sonrasında ortaya çıkan yeni devletlerle birlikte dış misyonlarımızın sayısı artmış, uluslararası alanda yaşanan gelişmeler Bakanlığımız teşkilatlanmasında yapısal değişikliklere gidilmesini zorunlu kılmıştır. 2013 yılı sonu itibarıyla yurtdışında 221 dış temsilcilikle temsil edilen Türkiye Cumhuriyeti, 1923 yılında kuruluşundan bu yana büyük önder Atatürk'ün görüş ve ilkelerini Türk dış politikasının yürütülmesinde rehber edinmiş, bu bağlamda "Yurtta sulh, cihanda sulh" özdeyişi dış politika faaliyetlerimizin temel hedefini oluşturmuştur. Merkezde ve dış teşkilatımızda 2083 diplomatiyle görev yapan Bakanlığımız, sınırlı insan kaynaklarına rağmen uluslararası siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkilerimizin ikili çerçevede ve çok taraflı platformlarda yürütülmesi ve daha da geliştirilmesi yönünde çaba göstermekte, başta kendi coğrafyamız olmak üzere tüm dünyada barış, istikrar ve refaha katkıda bulunmaktadır.

2. Fiziksel Yapı

a. Merkez Teşkilatı

Dışişleri Bakanlığının Merkez Teşkilatı hizmetlerini DESİYAB (Kalkınma Bankası) binası olarak inşa edilmiş olan ve 1988 yılında taŐınılan ana hizmet binası ile yapımı 2004 yılında tamamlanan ek binada sürdürmektedir.

Ayrıca ihtiyaca binaen, bir Genel Müdürlüğümüz ve bağlı birimleri (Çok Taraflı Siyasi İŞler Genel Müdürlüğü), 1997 yılından beri hizmetlerini Bakanlığımıza yaklaşık 100 metre mesafede bulunan kiralık bir binada yerine getirmektedir. Ana hizmet binası 13,675 m2, ek hizmet binası 25,920 m2, kiralık bina ise 2,570 m2 kullanım alanına sahiptir.

Anılan hizmet binalarımıza ilave olarak aşağıda kayıtlı binalardan da yararlanılmaktadır:

Arşiv Binası: Yeni yerleşke projemizin inşa edilmesi öngörölen arsa üzerinde inşaatı tamamlanmış olan arşiv binası 2012 yılı içerisinde kullanıma açılmıştır. Toplam 18.071 m2 kapalı alana sahip olan binada, Diplomatik Arşiv Dairesi'nin yanı sıra Tercüme Dairesi, Diplomasi Akademisi ve Hukuk Müşavirliği de hizmet vermektedir.

Ankara Palas Devlet Konukevi: Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından Bakanlığımıza tahsis edilen Ankara Palas Devlet Konukevi, Devlet Konukevi olarak kullanılması ve iŐletilmesi amacıyla, 1982 yılında Bakanlığımız adına Bayındırlık ve İŐkân Bakanlığı tarafından restore edilmiş ve 29 Ekim 1983 günü hizmete açılmıştır.

Orta Doğu ve Balkan İncelemeleri Vakfı Binası: Merhum Lola Habib Edip TÖREHAN tarafından hibe edilen İstanbul/Salacak'taki bina, Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğünce 1984 yılında Bakanlığımıza tahsis edilmiş olup "Orta Doğu ve Balkan İncelemeleri Vakfı" tarafından kullanılmıştır.

MüŐeŐarlık Konutu: Bakanlığımıza tahsis edilmiş olan MüŐeŐarlık Konutu, Ankara'da Cinnah Caddesi 49/2 adresinde mukim olup, iki apartman dairesinden meydana gelmektedir.

Yurtiçi İrtibat Büroları

Bakanlığımız 13.10.2011 tarih ve 28083 sayılı resmi gazetede yayınlanan "Dışişleri Bakanlığı Yurtiçi İrtibat Büroları Yönetmeliği" uyarınca yurtiçinde temsilcilik sayısını 5'e çıkarmayı planlamıŐtır. İstanbul ve İzmir'den sonra Edirne ve Antalya illerinde temsilcilik açılmıştır.

İstanbul İrtibat Bürosu

Bakanlar Kurulunun 200/874 sayılı kararı ile onaylanan, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadeniz Ekonomik İŞbirliği Örgütü Arasındaki Merkez AndlaŐması" ile İstanbul/İstinye'deki MüŐir Fuat Paşa Yalısı, Karadeniz Ekonomik İŞbirliği Örgütü'nün (KEİ) kullanımına tahsis edilmiştir. Yalının ikinci katındaki iki oda, ölkemizi ziyaret eden yabancı konuklara protokol hizmeti sunmak amacıyla oluşturulan Bakanlığımız İstanbul Temsilciliğince kullanılmaktadır.

İzmir İrtibat Bürosu

EXPO 2015 İzmir Fuarı adaylığımız sırasında yapılan çalışmalar meyanında İzmir'de Bakanlığımıza bağlı bir temsilcilik ofisi açılması kararlaştırılmıştır. EXPO 2015 İzmir Sekreteryası tarafından kullanılmış olan Konak İlçesi, Üçkuyular Mahallesi, Mithatpaşa Caddesi, 1119 No'da kain gayrimenkul, Bakanlığımız ile Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü arasında imzalanan 03.03.2010 tarihli tahsis protokolü uyarınca 11 yılına Bakanlığımıza tahsis edilmiştir.

Edirne İrtibat Bürosu

2011 yılında Bakanlığımıza İrtibat Bürosu olarak kullanılmak üzere Edirne Valiliği tarafından tarihi Paşa Kapısı Güney Köşkü tahsis edilmiştir. 2012 yılında resmi olarak irtibat bürosu faaliyete geçmiştir.

Antalya İrtibat Bürosu

Dışişleri Bakanlığı Antalya Temsilciliğinin kuruluşu 13 Ocak 2014 tarihli olur ile uygun görülmüştür. Temsilciliğimiz, Antalya İl Özel İdaresi kompleksi içerisinde tahsis edilen binada hizmete girmiş ve Büyükelçi Rıfat KÖKSAL Antalya Temsilcimiz olarak atanmıştır. Sözkonusu Temsilciliğimiz, İstanbul, İzmir, Edirne Temsilciliklerimizin ardından Bakanlığımızın yurt içindeki dördüncü temsilciliği olmuştur.

Arsalar

Ankara'da Bakanlığımız adına tahsisli bir arsa bulunmaktadır. 132,651 m2 brüt alanı bulunan Balgat Karakusunlar'daki arsa üzerinde Bakanlığımızın yeni yerleşkesinin inşası planlanmıştır.

b.Yurt Dışı Teşkilatı

Türkiye Cumhuriyeti, 2013 yılı sonu itibarıyla yurtdışında 221 dış temsilcilikle temsil edilmektedir. Yeni dış temsilcilikler açılmasında, maliyet, gereklilik ölçütleri ve ulusal çıkarlarımız göz önünde bulundurulmaktadır. Bu çerçevede, 2013 yılında Panama (Panama), Santa Domingo (Dominik Cumhuriyeti), Asmara (Eritre), Bandar Seri Begavan (Brunei Darussalam) ve Punom Pen (Kamboçya) Büyükelçiliklerimiz ile Aktau (Kazakistan), Amsterdam (Hollanda), Haydarabad (Hindistan), Miami (ABD), Edinburg (İngiltere) ve Hargeysa (Somali) Başkonsolosluklarımız faaliyete geçmiştir.

Dış temsilciliklerimizin niteliklerine göre sayısal ve oransal dağılımının yer aldığı Tablo 1'den de görüleceği üzere, dış temsilciliklerimizin 129'u Büyükelçilik, 11'i Daimi Temsilcilik, 80'i Başkonsolosluk, 1'i Ticaret Ofisidir. Coğrafi dağılım (Tablo 2) bakımından, 221 dış temsilciliğimizin 91'i Avrupa ülkelerindedir. Avrupa'yı 64 temsilcilikle Asya, 39 temsilcilikle Afrika, 23 temsilcilikle Amerika, 4 temsilcilikle Okyanusya izlemektedir.

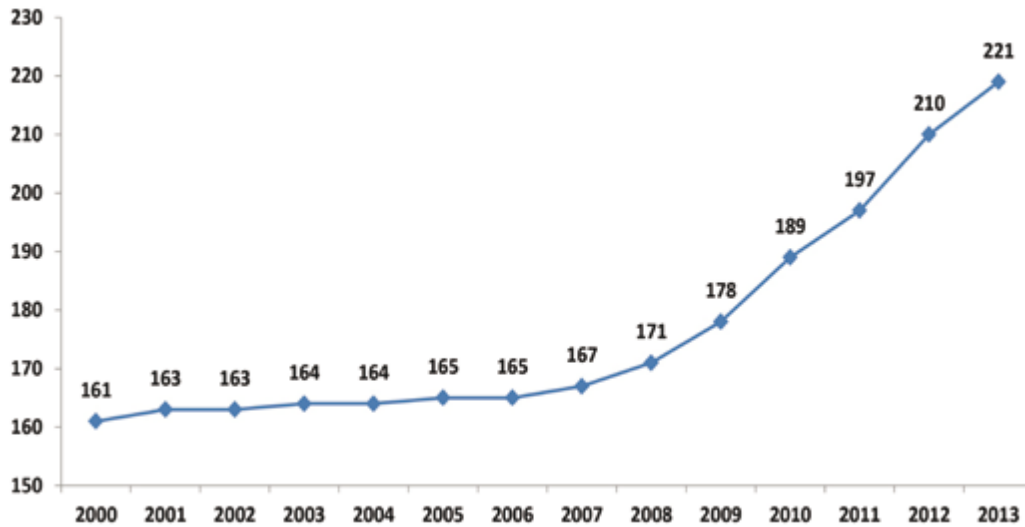
Tablo 1 - Dış Temsilciliklerimizin Türlerine Göre Dağılımları

Temsilcilik Türü	Sayısal Dağılım	Oransal Dağılım (%)
Büyükelçilik	129	58
Daimi Temsilcilik	11	5
Başkonsolosluk	80	36
Ticaret Ofisi	1	1
TOPLAM	221	100

Tablo 2 - Dış Temsilciliklerimizin Coğrafi Dağılımları

	Avrupa	Asya	Amerika	Afrika	Okyanusya	Toplam
Büyükelçilik	40	39	13	35	2	129
Başkonsolosluk	42	24	8	4	2	80
Daimi Temsilcilik	9	0	2	0	0	11
Ticaret Ofisi	0	1	0	0	0	1
TOPLAM	91	64	23	39	4	221

Türkiye'nin Yurtdışındaki Temsilcilik Sayısı 2000-2013 Yılları Arasında % 37 Artmıştır.

3. Teşkilat Yapısı

6004 sayılı Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 3. maddesine göre Dışişleri Bakanlığı, merkez ve yurtdışı teşkilatından meydana gelir.

a. Merkez Teşkilatı

Bakanlık merkez teşkilatı ana hizmet, danışma ve denetim birimleri ile yardımcı hizmet birimlerinden oluşur. Ana Hizmet Birimleri; 7 Müsteşar Yardımcılığı, 21 Genel Müdürlük, 46 Genel Müdür Yardımcılığı ve 6 Müstakil Daire Başkanlığı mevcuttur. Danışma ve Denetim birimleri; Dış Politika Danışma Kurulu, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği ve Bakanlık Müşavirlikleridir. Yardımcı Birimler; İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı, Diplomasi Akademisi Başkanlığı, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı, Bilişim Teknolojileri Dairesi Başkanlığı, Diplomatik Arşiv Dairesi Başkanlığı, Tercüme Dairesi Başkanlığı, Özel Kalem Müdürlüğü, Özel Müşavirlik ve Bakanlık Komisyonundan oluşmaktadır. Bunlara ilaveten İstanbul, Edirne, İzmir ve Antalya'da 1'er adet irtibat ofisi bulunmaktadır.

b. Yurtdışı Teşkilatı

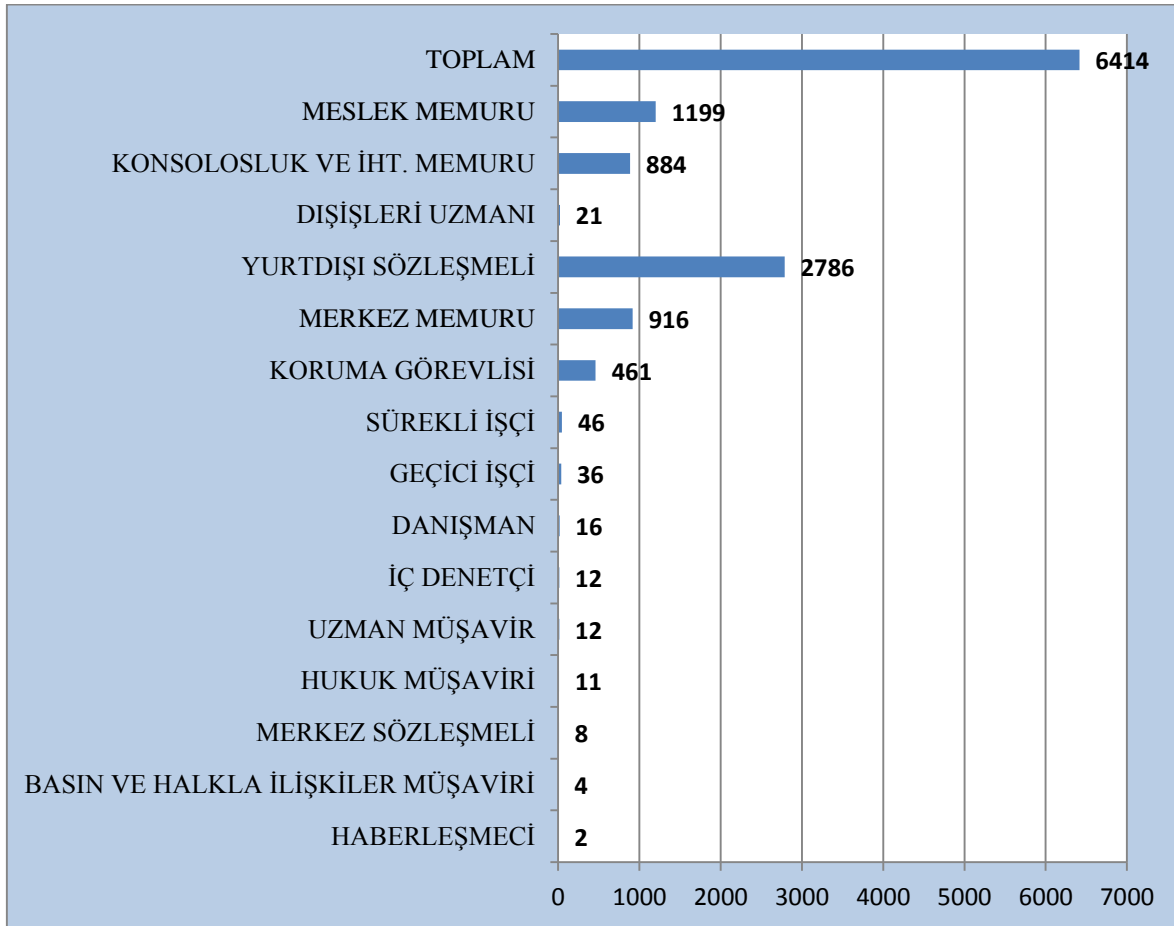
Bakanlığımızın yurtdışı teşkilatı; Büyükelçilikler, Daimi Temsilcilikler, Başkonsolosluklar, Büyükelçilik Konsolosluk Şubeleri ile Fahri Başkonsolosluk ve Fahri Konsolosluklardan meydana gelmektedir. İhtiyaç olması hâlinde, elçilik, konsolosluk, irtibat ofisi, büyükelçilik bürosu, başkonsolosluk bürosu, muavin konsolosluk ve konsolosluk ajanlığı ile diplomatik temsil ve konsolosluk hizmeti amaçlı benzer temsilcilikler, Bakanlığımızın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile kurulabilir.

4. İnsan Kaynakları

Ülkemizin coğrafi ve stratejik konumu ile Türkiye'yi yakından ilgilendiren bölgesel ve uluslararası gelişmeler, dış politikamızın yürütülmesinde asli sorumluluk taşıyan Dışışleri Bakanlığının üstlendiği hassas görevleri en iyi şekilde yerine getirebilmesi için, merkez ve yurtdışı teşkilatımızın, insan kaynakları açısından yeterli imkân, kabiliyet, donanım ve esnekliğe sahip olmasını zorunlu kılmaktadır.

Bakanlığımız üstlendiği görevlere kıyasla oldukça mütevazı bir kadroyla çalışmaktadır. 2013 yılı sonu itibariyle Bakanlığımızın tüm kategorilerdeki toplam personel sayısı 6414'tür. Bakanlığımız personelinin statüleri itibariyle dağılımı Tablo 3'te sunulmaktadır.

Tablo 3- Dışışleri Bakanlığı Personelinin Statüleri İtibariyle Dağılımı

Dış politika gündemimizin genişlemesi ve yurtdışında çok sayıda yeni temsilciliklerin açılıyor olması, Bakanlığımızın ilave personel ve kadro ihtiyacını artırmıştır. Nitekim, 2013 yılı içerisinde 24 Meslek Memuru, 94 Konsolosluk ve İhtisas Memuru ve 21 Dışışleri Uzman Yardımcısı Bakanlığımızda memuriyete başlamıştır. 2013 yılındaki personel alımına ilişkin bilgiler Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4 - 2013 Yılında Görevli Kariyer Memuru Sayısı

Personel Statüsü	Yeni memur sayısı	Ulaşılan toplam sayı
Meslek Memuru	24	1199
Konsolosluk ve İhtisas Memuru	94	884
Dışişleri Uzman Yardımcısı	21	21
Mali Hizmetler Uzmanı		6
Toplam Yeni Memur Sayısı	139	2110

5. Haberleşme ve Teknolojik Altyapı

Ülkemizin dış dünyayla olan resmi haberleşmesi Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir. Bu itibarla, Merkez ve Yurtdışı Teşkilatımızın haberleşme sistemlerinin bilişim ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmelere paralel olarak güncellenmesi haberleşme güvenliği ve sürekliliği açısından gereklidir.

Bu amaçla, teknolojik gelişmeler takip edilmekte, haberleşme altyapımızın teknolojik gelişmeler doğrultusunda güncellenmesi ve yenilenmesi yönündeki çalışmalarımız aralıksız sürmektedir.

Haberleşme güvenliği için gerekli önlemlerin mümkün mertebe milli olması gereğinden hareketle, başta TÜBİTAK ve TÜRKSAT olmak üzere milli kuruluşlarla yakın işbirliği yapılmakta, ortak projeler geliştirilmektedir. Bu kapsamda TÜBİTAK ile geliştirilen Kapalı Ağ Projesinin önümüzdeki üç yıl içinde tamamlanması öngörülmektedir.

Bakanlığımız tarafından yürütülen haberleşme hizmetlerinin güvenliği ve sürdürülebilirliği için sarfedilen bu çabalara ilaveten, gizlilik ilkelerimiz çerçevesinde bir kısım haberleşme ve iletişim işlemlerinin diplomatik kurye marifetiyle gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu hizmetler Dış Temsilciliklerimizde görev alan Başbakanlık, Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı gibi diğer kurum ve kuruluşlarımızın ihtiyaçlarına da cevap verecek şekilde yürütülmektedir. Ayrıca, verilen hizmet sadece kuryeyle sınırlı kalmayıp, Bakanlığımız ile Temsilciliklerimiz arasındaki diplomatik kargo işlemini de kapsamaktadır.

Bakanlığımızca geliştirilen Belge Arşiv.Net doküman yönetim sisteminde, TÜBİTAK ile işbirliği hâlinde, Bakanlığımızın imza yetkili personeli elektronik imza kullanımına başlamış,

bu çerçevede Cumhurbaşkanlığı, Adalet Bakanlığı ve Savunma Sanayii Müsteşarlığı ile elektronik yazışma uygulamasına geçilmiştir.

6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

Uluslararası standartlar ve Avrupa Birliği uygulamalarına uygun bir şekilde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile yeniden düzenlenen kamu mali yönetim sistemimizde iç kontrol: “İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.” şeklinde tanımlanmıştır.

Bakanlıkta iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, geliştirilmesi ve izlenmesinde koordinatörlüğü sağlamak üzere Strateji Geliştirme Başkanlığı görevlendirilmiştir.

Bakanlığımızda 2013 yılında gerçekleştirilen İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol İşlemleri kapsamında yürütülen faaliyetler aşağıda belirtilmiştir.

İç Kontrol İşlemleri:

- Bakanlığımızda mevcut bulunan kontrol sisteminin kamu iç kontrol standartlarına uyumunu sağlamak üzere 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğ” ile 04.02.2009 tarih ve 1205 sayılı Maliye Bakanlığı yazıları ekinde yer alan “kamu iç kontrol standartlarına uyum eylem planı rehberi” kapsamında başlanan çalışmalara devam edilmiştir.
- Maliye Bakanlığı ile diğer bakanlıkların iç kontrol alanında yapmış oldukları çalışmalar takip edilmiş ve iyi uygulama örneklerinden faydalanılmıştır.
- 6363 sayılı 2013 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na ekli (E) işaretli cetvelin 12 nci maddesi çerçevesinde Bakanlığımız ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanan Usul ve Esaslar 12.03.2013 tarihinde imzalanmıştır. Bu kapsamda Bakanlığımız birimleri arasında uygulama birliğinin oluşturulabilmesini teminen ilgili birimlerimizin görüşleri alınarak "Özel Hesap Muhasebe Yönergesi" hazırlanmıştır.
- Harcama Yönetim Sistemi'ne (HYS) veri girişleri ve ödeme emri belgelerinin hazırlanması işlemlerinin birimlerimizde görev yapan personel tarafından yapılması sırasında karşılaşılabilecekleri konulara yönelik eğitim düzenlenmiştir.
- Diploması Akademisi Başkanlığı tarafından düzenlenen idari ve mesleki eğitim seminerlerine eğitici olarak katılan personelimiz tarafından mali mevzuat ve iç kontrol konularında dersler verilmiştir.
- Bakanlığımız idari hesap programı olan MFA.Net programının hazırlanma ve uygulama aşamalarında mevzuat desteği sağlanmıştır.

7. İç Denetim Faaliyetleri

a. Denetim Faaliyetleri

İç Denetim Birim Başkanlığı, 2013 yılında 10 yurtdışı temsilciliğimizin (7 Büyükelçilik ve 3 Başkonsolosluk) satın alma, mahsup ve taşınır işlemlerinin uygunluk denetimini gerçekleştirmiştir.

Bakanlık merkez teşkilatında ise Malzemeli Temizlik Hizmetini ve Güvenlik Hizmetini yürüten firmaların teknik şartname ve sözleşmeye uygunluk denetimi ile Diplomatik Kargo işlemlerinin sistem ve uygunluk denetimi gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu denetimler sonucunda hazırlanan 13 adet iç denetim raporu Bakanlık üst yönetimine sunulmuştur.

b. Danışmanlık ve Diğer İnceleme Faaliyetleri

- 1) Bakanlık tarafından yapılan görevlendirmeler kapsamında 2 adet inceleme raporu hazırlanmıştır.
- 2) Bakanlığımız yemek hizmeti alım ihalesi ile ilgili olarak danışmanlık faaliyeti yürütülmüştür.
- 3) Milano Expo hazırlıkları kapsamında yapılan çalışmalara (teknik ve idari şartname) danışmanlık faaliyetleri kapsamında destek olunmuştur.
- 4) Bakanlık uçak bilet giderlerinin azaltılmasına yönelik yürütülen çalışmalarla ilgili olarak danışmanlık faaliyeti yürütülmüştür.
- 5) Afganistan'da kurulan Vardak ve Cevizcan İl İmar Ekiplerine (PRT) tahsis edilen ödeneklerden yapılan harcamalara ilişkin bir denetim raporu düzenlenmiştir.
- 6) Expo 2011 Royal Flora Ratchphruk Botanik Sergisi (Tayland) kapsamında tahsis edilen ödeneklerden yapılan harcamalara ilişkin inceleme raporu düzenlenmiştir.
- 7) Expo 2012 Floriade Botanik Sergisi (Hollanda) kapsamında tahsis edilen ödeneklerden yapılan harcamalara ilişkin inceleme raporu düzenlenmiştir.
- 8) Bakanlığımız iki iç denetçisi, İç Denetim Koordinasyon Kurulu (İDKK) tarafından dış değerlendirme uzmanı olarak görevlendirilmiş ve söz konusu iç denetçiler Milli Savunma Bakanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğü iç denetim birim başkanlıkları ile ilgili dış değerlendirme raporları düzenlemişlerdir.

II. AMAÇLAR VE İZLENECEK TEMEL SİYASALAR

A. BAŞLICA DIŞ POLİTİKA AMAÇLARIMIZ

1. Ülkemizin barış, istikrar, güvenlik ve refahına katkı yapacak uluslararası ortamın temini;
2. Yurtdışındaki tüm vatandaşlarımızın hak ve menfaatlerini korumak ve onların yaşam kalitelerinin yükseltilmesine yardımcı olmak;
3. Türkiye'nin çevresindeki çatışma ve gerilim noktalarının bertaraf edilmesini, sorunların barışçı yollardan çözülmesini ve ekonomik kalkınmayı hızlandıracak bir istikrar, güvenlik ve refah kuşağı oluşturulmasını sağlamak;
4. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne (AB) diğer üyelerle eşit koşullarda tam üyeliğini sağlamak;
5. Türkiye'nin, başta Afro-Avrasya havzası olmak üzere, bölgesel ve küresel ölçeklerde etkisi ve saygınlığı giderek artan, siyasi, ekonomik ve kültürel alanlardaki gelişmelere yön verebilen, etrafına refah ve istikrar yayan, uluslararası sistemin kilit ülkelerinden biri konumunu korumak ve geliştirmek;
6. İkili ve bölgesel planda, komşularımız ve yakın havzalar başta gelmek üzere, tüm ülkelerle ilişkilerimizi güçlendirmek; bölgesel işbirliği için yeni dinamikler yaratılmasına öncülük etmek; bugüne kadar ilişkilerimizin istenilen seviyeye ulaşamadığı bölgelere diplomatik açılımlarda bulunmak;
7. Dış politikamızın çok boyutlu niteliğinin bir göstergesini oluşturan uluslararası kuruluşlarla ilişkilerimizde ülkemizin menfaatlerini en iyi şekilde savunmak; bu kuruluşların yönetim ve karar organlarında artan oranda sorumluluk üstlenmek;
8. Küresel planda, sosyal uyumun ve refahın yerleşmesine, barışın korunmasına, evrensel düzeyde bir dayanışmanın oluşmasına katkımızı arttırarak sürdürmek;
9. Üçüncü ülkelerin aralarındaki sorunları çözmelerinin bölgesel ve küresel barışa katkı sağlayacağı ve bunun ulusal çıkarlarımızla örtüşeceği bilincinden hareketle, bu ülkelerin aralarındaki sorunları gidermeleri için kolaylaştırıcı faaliyetlerde bulunmak;
10. İnsanlığın ortak yaşam alanı olan yerkürenin korunmasına yardımcı olmak ve bununla bağlı tehditlerle mücadele etmek;
11. Ülkemizin toplum ve ülke olarak kültürel zenginliklerini yurtdışında tanıtmaktır.

B. DIŞ POLİTİKA AMAÇLARI DOĞRULTUSUNDA İZLENECEK TEMEL SİYASALAR

1. AB'ye tam üyelik sürecimiz çerçevesinde katılım müzakerelerimizi makul bir zaman dilimi içinde sonuçlandırmak;
2. Gerek komşularımızla, gerek bölgesel ve küresel düzeylerde ikili ilişkilerimizi mevcut düzeyinden daha ileriye götürmek için, siyasi diyalogun artırılması, ekonomik karşılıklı bağımlılığın geliştirilmesi ve karşılıklı kültürel anlayışın kuvvetlendirilmesi ilkeleri doğrultusunda somut adımlar atmak;
3. Transatlantik bağların güçlenerek devamı için gerekli adımları atmak ve bu çerçevede, ABD'yle ilişkilerimizi "Model Ortaklık" kavramı çerçevesinde daha da çeşitlendirirken, NATO İttifakı içindeki yüksek profilimizi muhafaza etmek ve örgütün etkinliğinin artmasına yardımcı olmak;
4. Türkiye'nin, Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yıldönümü olan 2023 yılına kadar dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girmesi hedefi doğrultusunda, dış ticari ve ekonomik ilişkilerimizi sürekli geliştirmek;
5. Bölgesel ihtilafların önlenmesinde ve barışçı yollardan çözümünde, ihtilafın tarafları arasında diyalogu teşvik etmek, barışın tesisine ve barış sonrası yeniden imar çabalarına etkin katkıda bulunmak; bu bağlamda,
6. Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde kalıcı barışın sağlanmasına ve evrensel demokratik değerlerin yaygınlaşmasına katkıda bulunmak;
7. Balkanlar ve Kafkasya bölgelerindeki ihtilafların çözümüne yardımcı olmak;
8. Karadeniz, Ege ve Akdeniz havzalarında işbirliği alan ve konularının genişletilmesini sağlamak, gerektiğinde bu yöndeki girişimlere önderlik etmek;
9. Türkiye'yi Orta Asya, Hazar ve Orta Doğu petrol ve doğalgazı için, çevre mülahazalarına dikkat ederek, güvenilir, güvenli ve istikrarlı bir geçiş, toplama ve dağıtım merkezi haline getirmek;
10. Terörizmle mücadelede daha etkin bir uluslararası işbirliği ortamının yaratılması için, bu alandaki deneyimlerimizin de ışığında ikili ve çok taraflı tüm platformlarda aktif çaba göstermek; demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı, çoğulculuk, katılımcılık, iyi yönetim ve hesap verebilirlik değer ve ilkelerinin yaygınlaştırılması çabalarına katkıda bulunmak;
11. Uluslararası hukuk düzeninin güçlendirilmesine ve devletlerarası ilişkilerde uluslararası hukuk normlarına saygılı olunmasını sağlamaya yönelik çabalara destek olmak;
12. Kitle imha silahlarının yayılması, iklim değişikliği, yoksulluk, salgın hastalıklar, doğal afetler, örgütlü suçlar, ırkçılık, İslam karşıtlığı, antisemitizm ve yabancı düşmanlığı gibi küresel tehditlerle mücadele çabalarına katılmak, bu konularda uluslararası toplumun ve insanlığın yararına sonuçlar alınmasına katkıda bulunmak;
13. Kalkınma ile güvenlik arasındaki ilişkinin bilinci içinde, ülkemizin gelişen ekonomik imkânlarını da verimli şekilde kullanmak suretiyle, küresel kalkınma diplomasisinde etkin rol oynamak ve gerek insani gerek kalkınma yardımları bakımından son yıllarda artan etkinliğimizi devam ettirmek.

C. İNSAN KAYNAKLARI, FİZİKSEL VE TEKNİK ALTYAPI İLE BÜTÇE KONULARINDAKİ ÖNCELİKLER

Türkiye'nin 21. yüzyılda çıkarlarını etkin bir biçimde korumak ve belirlenen hedeflere ulaşmasını sağlamak için Bakanlığımızı günümüz şartlarında en verimli ve kaliteli hizmeti sunacak, Bakanlık mensuplarına en uygun çalışma ve yaşam koşullarını sağlayacak bir konuma getirmek temel amacımızdır.

Bu temel amaç çerçevesinde belirlenmiş olan 2013 yılı önceliklerimiz aşağıda sıralanmıştır:

1. İnsan Kaynaklarımızı Yeterli Düzeye Yükseltmek

- İnsan kaynakları yönetiminde insan odaklı bir yaklaşım benimsemek; bu amaca uygun politika ve uygulamalar belirlemek;
- Amir-memur ilişkisinde astları teşvik eden, destekleyici lider-çalışan anlayışını yerleştirmek;
- En fazla verimi alabilmek için etkili bir performans değerlendirmesi yapmak, bu maksatla somut ölçütler belirlemek;
- Ehliyet ve liyakat koşulları saklı kalmak kaydıyla, kadın-erkek eşitliğini her seviyede gözetmek;
- Tayin ve terfilerde objektif kıstaslar uygulamak ve liyakati esas almak;
- Personelin yetişmesine ve gelişmesine katkı sağlamak amacıyla, yurtiçinde ve yurtdışında çeşitli eğitim, yüksek lisans ve doktora programlarına ve dil kurslarına katılmasını teşvik etmek ve bunun için gerekli imkânları oluşturmak;
- Uluslararası kuruluşlarda ülkemizin temsilini güçlendirmek.
- Personelimizin ve aile bireylerinin özlük haklarını geliştirmek için gerekli olan çalışmaları yapmak.

2. Teşkilatımızın Fiziksel Altyapısını Güçlendirmek

- Merkez birimlerimizin ana ve ek hizmet binalarının ihtiyacı karşılayamaması nedeniyle yeni bir Bakanlık binası inşa edilmesine yönelik çalışmaları sürdürmek;
- Dış temsilciliklerimizin mümkün olduğunca devlet malı yerleşim düzenine kavuşturulmasını sağlamak;
- Dış temsilciliklerimizin binalarında güvenlik donanımı bakımından eksiklikleri gidermek; mevcut güvenlik donanımını yenilemek ve güçlendirmek;
- Bakanlığımızın ve dış temsilciliklerimizin sayıca yetersiz olan ve eskiyen araç sayısını bir plan dahilinde, yeterli sayıya yükseltmek; eskiyenleri yenileriyle değiştirmek.

3. Bilişim ve Teknoloji Altyapımızı Geliştirmek

- Bakanlığımızda ve temsilciliklerimizde çevrim içi bilgisayar ağı üzerinden sunulan çalışma ortamının geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına yönelik faaliyetlerimizi, bilgisayar ağı altyapısının güçlendirilmesi, merkezi kontrol ve destek hizmetlerinde imkân ve kabiliyetlerin artırılarak etkinlik kazandırılması çalışmalarımızı sürdürmek;
- Teknolojik gelişmeleri izlemek ve Bakanlığımız bilgisayar sistemlerine entegrasyonunu sağlamak;
- Bilgi ve iletişim güvenliği konularına ağırlık vermek, sistem güvenilirliğini artırmak ve çalışma ortamında kesintisizliği sağlamak;
- Envanterimizde mevcut eski kullanıcı bilgisayar ve çevre birimlerini yenilemek, kullanıcı bilgisayar ve çevre birimleri parkını arzu edilen yaş ortalamasına kavuşturmak olarak belirlenmiştir.

4. Bütçemizin Yeterli Düzeye Yükseltilmesini Sağlamak, Etkin Bir Mali Yönetim Oluşturmak

Bakanlığımızın genişleyen dış politika faaliyetleri kapsamında gerek yurtiçi gerekse yurtdışı teşkilatımızın ödenekleri yetersiz kalmaktadır. Öngörülen faaliyetlerin etkinlikle gerçekleştirilebilmesini teminen bütçemizin arttırılarak genel bütçe içindeki payının yükseltilmesi gerekmektedir.

Nitekim, başta mal ve hizmet alımları olmak üzere personel giderleri ve katkı payları cari transferler kalemindeki ödeneklerimiz yeterli olmadığı cihetle yıl içinde ek ödenek sağlanması yoluna gidilmiştir.

Yukarıda ana başlıklar altında belirtilen kalemlerde yılın başında gereken miktarda ödenek tahsis edilememesinin, sağlıklı mali planlama ile mümkün olabilecek çağdaş bir mali kontrol mekanizmasının kurulmasının önünde engel teşkil ettiği değerlendirilmektedir.

Etkin ve verimli bir bütçe yönetimi için Bakanlığımız bütçe ödeneklerinin ihtiyaçları karşılayacak seviyeye getirilmesi gerekmektedir.

Ödeneklerimizin Yetersiz Kalmasına Yol Açan Unsurlar

- Başta Afrika olmak üzere, yeni açılan temsilciliklerimizin kuruluş giderleri, makine ekipman, büro ofis donanımı ve yazılım giderleri, kira, elektrik, su, yakıt, temizlik, personel, iletişim bu gibi harcamaları,
- Yeni temsilcilikler açılması, bu temsilciliklerin güvenlik unsurları dâhil gerekli fiziki koşul ve imkânlara kavuşturulması ihtiyacı ve iç çalışma şartları ve dış görünüşleri nedeniyle ülkemizin görüntüsü hakkında olumsuz kanaat oluşmasına yol açan binalarımızda yaptırılması gereken kapsamlı onarımlar,

- Dış politika faaliyetlerimizin kapsamının genişlemesinin Bakanlığımız insan kaynağının muhtelif kategorilerde sayıca takviye edilmesini, mesleki formasyonunun çeŐitlendirilmesini ve bazı alanlarda ihtisaslaŐmasını gerekli kılması,
- Mali konuların tüm teŐkilatımızı iŐerecek Şekilde hazırlanacak bir yazılım programı vasıtasıyla takip edilmesine duyulan ihtiyaÇ,
- Halen hizmetlerini kiralık binalarda sürdüren dış temsilciliklerimizin, devlet bütçesinin etkin ve ekonomik kullanılması ilkesi çerçevesinde devlet malı binalara geçmeleri zorunluluğu,
- Küresel düzeyde izlenen aktif dış politika sonucu giderek yoğunlaşan karşılıklı ziyaretlerin ve istifaereilerin yanısıra ölkemizde düzenlenen üst düzey toplantı, konferans ve zirvelerin temsil ve ağırlama ödeneklerine duyulan ihtiyacı artırması,
- Yurtdışında vatandaşlara sunulan hizmetin kalitesinin artırılabilmesini ve daha sağlıklı çalışma ortamları yaratılabilmesini teminen özel firmalardan alınan temizlik ve bakım hizmetlerinin giderek artması,
- Bakanlığımızın hizmetindeki araçlardan kullanım ömürlerini doldurmuş olanlarının yenilenmesi, ayrıca yeni açılan ve önümüzdeki dönemlerde açılması planlanan temsilciliklerimizin ihtiyačları için yeni taŐıt alımları ve onarımları ihtiyacı,
- Küresel terör tehdidi karşısında dünya genelinde yaygınlaşan özel güvenlik hizmetine dış temsilciliklerimizde de ihtiyaÇ duyulması.

III. 2013 YILI FAALİYETLERİNE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. MALİ BİLGİLER

1. BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

2013 yılı için 2.381.758.365 TL bütçe teklifi veren Bakanlığımıza Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.614.984.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Teklifimizin karşılanma oranı % 68 olup, bu oranın 2012 yılında % 60 olduğu dikkate alınırsa 2013 yılı karşılama oranında geçtiğimiz yıla kıyasla artış olduğu görülmektedir.

Anılan ödeneğin 1.022.064.500 TL'lik kısmı dış temsilciliklerimize tahsis edilmiş olup, Bakanlığımız bütçesindeki payı % 63'dür. Dış Temsilciliklerimizin tüm harcamaları ön ödeme (avans) suretiyle ve döviz kurları esas alınarak yapılmakta olup, döviz kurlarındaki önemli dalgalanmalar başlangıç ödeneklerinin yetersiz kalmasına neden olmaktadır.

Bakanlığımız 2013 yılı bütçe ödeneğinin "Genel Bütçe" içerisindeki payı binde 4, "Merkezi Yönetim Bütçesi" içindeki payı ise binde 3,6 olarak gerçekleşmiştir.

2009–2013 dönemi Bakanlığımız bütçesinin genel bütçe içerisindeki payı Tablo 5'de gösterilmektedir.

Tablo 5 - Dışişleri Bakanlığı Bütçesinin Yıllara Göre Genel Bütçe İçerisindeki Payı

Yıl	T.C. Genel Bütçesi (Milyon TL)	Dışişleri Bakanlığı Bütçesi (Milyon TL)	Genel Bütçeye Oranı (Binde)
2009	257.742.143.488	816.935.000	3,2
2010	281.907.405.110	920.137.000	3,3
2011	306.648.678.330	1.171.014.700	3,8
2012	344.512.858.921	1.351.947.000	3,9
2013	396.705.004.350	1.614.984.000	4

2013 yılında da ülkemizin özellikle Afrika, Kuzey ve Güney Amerika ile Asya'daki mevcudiyetinin artırılmasına yönelik çalışmalarımız çerçevesinde sözkonusu coğrafyalarda yeni temsilcilikler açılması ve bu temsilciliklerin gerekli fiziki koşul ve imkânlarla kavuşturulması çabalarımız sürdürülmüştür. Bu çalışmaların, özellikle imkânların kısıtlı olduğu bölgelerde daha da yüksek bir maliyeti bulunmaktadır.

Tablo 6 - 2013 Yılı Bakanlığımız Bütçe Teklifi ve Ödeneklerin Harcama Kalemleri İtibariyle Dağılımı (TL)

Ana Harcama Kalemleri	2013 Yılı Bakanlık Teklifi	2013 Yılı Bütçe Ödenegi	2013 Yılı Teklif Farkı	Teklifin Karşılama Oranı (%)
Personel Giderleri	625.928.150	568.119.000	-57.809.150	91
Sosyal Güvenlik Prim Gd.	79.831.070	52.608.000	-27.223.070	66
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	437.787.107	288.699.000	-149.088.107	66
Cari Transferler	450.023.248	405.108.000	-44.915.248	90
Sermaye Giderleri	787.738.790	300.000.000	-487.738.790	38
Borç Verme	450.000	450.000	0	100
GENEL TOPLAM	2.381.758.365	1.614.984.000	-766.774.365	68

Suriye, Cezayir, Libya, Bulgaristan, Lübnan, Meksika, İran, Malezya, Çin, Birleşik Arap Emirlikleri, Hindistan, Pakistan gibi ülkelerde konvertibl olmayan konsolosluk hasılatından elde edilen gelirler Bütçe kanunlarına konan özel hükümler gereği, Bakanlığımıza “6” finans koduyla “özel ödenek” olarak kaydedilebilmektedir. Yaklaşık 70 dış temsilciliğimizin konsolosluk gelirleri “Konvertibl Olmayan ve Transfer Edilemeyen Konsolosluk Gelirleri” kapsamındadır.

2013 yılında özel ödenek olarak gerçekleşen 26.279.285,93 TL'nin harcama kalemleri bazında dağılımı Tablo 7’te sunulmuştur.

Tablo 7- 2013 Yılı Özel Ödenek Kullanımı

Harcama Kalemi	Bütçe Kanunu	Gerçekleşen
Geçici Personel Giderleri	325.000	259.654,01
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	35.000.000	27.095.361
Sermaye Giderleri	10.000.000	2.089.007,69
Borç Verme	200.000	10.352,53
TOPLAM	45.525.000	29.454.375,23

a. Personel Giderleri

Personel giderleri harcama kaleminden 2013 yılı için 625.928.150 TL olan ödenek teklifimiz 568.119.000 TL olarak karşılanmıştır. Bu rakam teklifimizin % 91 'ine tekabül etmektedir. Ödeneğimiz yıl içerisinde yetersiz kaldığından 25.372.796 TL ödenek eklenmiştir.

b. Mal ve Hizmet Alım Giderleri

Dışişleri Bakanlığının tüketime yönelik mal ve malzeme alımları, iç ve dış seyahat harcamaları, gerek merkezdeki hizmet birimlerinin, gerek Dış Temsilciliklerimizin temsil ve tanıtma giderlerinin tamamı Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertibinden karşılanmaktadır.

Mal ve Hizmet Alımları harcama kaleminde 2011, 2012 ve 2013 yılları itibariyle tahsis edilen ödenekler talebimizin sırasıyla %53, % 46 ve % 66 oranlarında gerisinde kalmıştır. Nitekim 2013 yılında anılan kalemdeki ödeneğimizin yetersiz kalması sonucunda kurum içi aktarma ve ek ödenek yolu ile 12.951.600 TL ödenek eklenmiştir. yurtiçi ve yurtdışı Teşkilatımızda mal ve hizmet alımları son yıllarda uygulanan tasarruf önlemleri nedeniyle de esasen en asgari düzeyde yapılabilmektedir. Son 3 yıla ait mal ve hizmet alımları harcama kalemine ilişkin bilgiler Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8 - Mal ve Hizmet Alım Giderleri (TL)

Yıl	Bakanlığımızın Teklifi	Bütçe Kanunu	Fark	Teklifimizin karşılanma oranı (%)
2011	331.259.300	175.502.700	-155.756.600	53
2012	476.771.846	221.097.000	-255.674.846	46
2013	437.787.107	288.699.000	-149.088.107	66

c. Uluslararası Kuruluşlara Katkı Payları

Ülkemizin üye olduğu uluslararası ya da bölgesel kuruluşlara ödenmekte olan katkı payları cari transferler kaleminden karşılanmaktadır.

2013 yılında ödenen katkı payları toplamı 185.274.172 TL, 2012 yılında ödenmesi gereken katkı payları toplamı 165.427.440 TL, 2011 yılında ödenmesi gereken katkı payları toplamı 132.681.700 TL ve 2010 yılı için 101.154.681 TL olarak hesaplanmıştır. 2013, 2012, 2011 ve 2010 yıllarına ilişkin katkı payları tekliflerimiz ve tahsis edilen ödenek miktarları aşağıdaki tabloda mukayeseli olarak gösterilmiştir.

Tablo 9 - Uluslararası Kuruluşlara Katkı Payları (TL)

Yıl	Bakanlığımızın Teklifi	Bütçe Kanunu	Fark	Teklifimizin Karşılanma Oranı (%)
2010	101.154.681	94.000.000	-7.154.681	92,9
2011	132.681.700	140.000.000	+7.318.300	105,5
2012	165.427.440	165.130.000	-297.440	99,8
2013	185.274.172	185.000.000	-274.172	99,8

2013 yılında 64.291.000 TL'lik ek ödenek ve 7.090.000 TL'lik kurum içi aktarma ile birlikte toplam ödenek miktarı 256.381.000 TL olarak gerçekteŐmiştir. Bu durumda, söz konusu ek ödenek ile birlikte talebimizin karşılanma oranı % 134,55 olmuştur.

Tablo 10 - Uluslararası Kuruluşlara Katkı Payı (TL)

2013 yılı tahsis	185.000.000
Ek ödenek	64.291.000
Kurum içi aktarma	7.090.000
Toplam ödenek	256.381.000
Toplam harcama	252.229.596

d. Sermaye Giderleri

Sermaye giderleri harcama kalemindeki ödeneğimiz,

- Merkez ve Dış Temsilciliklerimize ait binalarının fiziki ve teknolojik altyapısının iyileştirilmesi,
- Bakanlığımızın bilişim altyapısının yenilenmesi ve geliştirilmesi
- Dış Temsilciliklerimize Devlet malı binalarda hizmet sunmalarının sağlanması amacıyla bina ve arsa satın alınması ya da inşa ettirilmesi,
- Devlet malı binalarımızın büyük onarımı amacıyla kullanılmaktadır.

2013 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile,

- Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri için 123.521.000 TL,
- Gayri Menkul Büyük Onarım Giderleri için 81.395.000 TL,
- Gayri Menkul Alımları ve Kamulaştırma Giderleri için 55.000.000 TL,
- Mamul Mal Alımları için 37.084.000 TL ve
- Gayrimaddi Hak Alımları için 3.000.000 TL olmak üzere

toplamda 300.000.000.- TL bütçemize yatırım harcamaları için ödenek tahsis edilmiştir.

e. Kamu Zararı

"Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" hükümleri uyarınca Dışişleri Merkez Saymanlık Müdürlüğü, İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı ve Sayıştay Başkanlığınca kontrol, denetim veya inceleme ile kesin hükme bağlama neticesinde 2012 yılı sonuna kadar açılan kamu zararı dosya sayısı 6.586, 2013 yılında açılan dosya sayısı ise 803 adet olmuştur. Söz konusu dosyalardan 7.027 adedi tahsil edilerek kapatılmıştır. Tahsilatına devam edilen dosya sayısı 362'dir. Takip ve tahsili mümkün olmayan 12 adet dosya ise zamanaşımına uğradığından, terkin için Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

Tablo 11- 2013 Yılındaki Fiili Durum

Kapanan dosya sayısı	7.027
Tahsilatına devam edilen dosya sayısı	362
Terkin için bekleyen dosya sayısı	12

Tablo 12 - Yıllar İtibariyle Kamu Zararı Tahsilatı (Adet)

2006 yılında açılan dosya sayısı	532
2007 yılında açılan dosya sayısı	631
2008 yılında açılan dosya sayısı	714
2009 yılında açılan dosya sayısı	983
2010 yılında açılan dosya sayısı	1.582
2011 yılında açılan dosya sayısı	1.281
2012 yılında açılan dosya sayısı	863
2013 yılında açılan dosya sayısı	803
Toplam	7.389

2. MALİ DENETİM SONUÇLARI VE MALİ KONTROL İŞLEMLERİ

a. Mali Denetim Sonuçları

Dışişleri Bakanlığı, Sayıştay'ın dış denetimine tabidir. Ancak 2013 yılına ait Sayıştay denetim sonuçları henüz bildirilmemiŐtir.

b. Ön Mali Kontrol ve Mali Kontrol İŞlemleri

Bakanlığımız harcamalarının risk değerlendirmesi sonucunda 06.03.2007 tarih ve 57651 sayılı Onay ile yürürlüğe konulan Bakanlığımız “İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol İŞlemleri Yönergesi” gereğince;

- Bakanlığımızca yurtiçi ve yurtdışında gerçekteŐirilen yatırımlarına ilişkin 19 adet ihale işlem dosyası ve sözleşme tasarıları kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda görüş yazısı düzenlenmiştir.
- Merkez birimlerimize ait ödenek gönderme ve ödenek aktarma belgeleri sürekli kontrole tabi tutulmuŐtur.
- Bakanlığımız personeline ödenen Tazminat ve Yan ödeme cetvelleri kontrol edilmiş ve vize iŐlemi gerçekteŐirilmemiŐtir.
- Bakanlığımız sözleşmeli personel sayı ve sözleşmeleri mali kontrole tabi tutulmuŐtur.
- Yurtdışında görevli 143 personelin kira katkısı talepleri değerlendirilerek görüş yazısı düzenlenmiştir.
- Bakanlığımız ile diğer kurumlar arasındaki evrak dağıtımını gerçekteŐiren görevlilere ulaŐımlarını sağlamak üzere verilecek seyahat kartlarına ilişkin liste Yönergenin 22'nci maddesi gereğince kontrol edilmiş ve uygun görüş yazısı düzenlenmiştir.
- Mali mevzuat hükümlerinin uygulanmasında ortaya çıkan tereddütleri gidermek üzere Başkanlığımıza sorulan görüŐlere cevap verilmiştir.
- Bakanlığımızca yurtiçinde ve yurtdışında gerçekteŐirilen yatırımlar ile merkez harcama birimlerinin yapmış oldukları satın alma ve ihale iŐlemleriyle ilgili konularda mali katkı sağlamak üzere danışmanlık faaliyetleri yürütölmüştür.

B. PERFORMANS BİLGİLERİ

1. İNSAN KAYNAKLARI ALANINDA ATILAN ADIMLAR

a. Bakanlığımızın Yeniden Yapılandırılması

Yeni Teşkilat Yasamızın yürürlüğe girmesiyle birlikte merkez teşkilatımız ile yurtdışı temsilciliklerimizde görev yapan mensuplarımızın özlük haklarında iyileştirmeler sağlanmasına 2013 yılında da devam edilmiştir.

Personelimizin özlük hakları ile ilgili konularda yapılan çalışmalara ilişkin bilgiler aşağıda özetlenmiştir:

- Konsolosluk ve İhtisas Memurluğu statüsündeki memurlarımız için 2013’de üçüncü kez düzenlenen KİM Özel Yeterlik Sınavında başarılı olan 34 memurumuz başkâtip unvanına terfi etmişlerdir.
- 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu’ndan sicile ilişkin hükümlerin kaldırılması üzerine Personel Performans Değerlendirme Sistemi ihdas edilmiş olup, Bakanlığımız yine buna ilişkin yasal düzenlemeyi ilk hazırlayan kurumlardan biri olmuştur. Performans Değerlendirme Sistemi bilişim altyapımıza entegre edilerek hızlı, şeffaf ve etkin bir yapıya kavuşturulmuştur. Personelimize, kendilerine ilişkin değerlendirmeyi görme, arzu ederlerse bir üst makama sunma ve yorumları ile değerlendirmelerini kaydedebilme imkânı getirilmiştir.
- Performans Değerlendirme Raporları’nın kapsamı Uzman Müşavirleri de kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Söz konusu raporların Merkez Memurlarına yönelik olarak da uygulanması için çalışmalar sürmektedir.
- Hizmetli, Şoför, Bekçi, Teknisyen Yardımcısı ve Aşçı kadrolarında bulunan ve gerekli nitelikleri taşıyan 30 personelin almış oldukları görevde yükselme eğitimi ve girdikleri sınav sonucunda 10 personelimiz münhal bulunan 10 Bilgisayar İşletmenliği kadrosuna 2013 yılında atanmıştır.
- Bakanlığımızca yapılan girişimler sonucunda 2013 yılında yurtdışı teşkilatımızda kullanılmak üzere 125 adet yeni sözleşmeli personel pozisyonu ihdas edilmiştir.

b. Eğitim

- Bakanlığımıza yeni katılan tüm genç memurlarımız için, ileride üstlenecekleri görev ve sorumluluklara hazırlanmaları amacıyla, Diplomasi Akademisi Başkanlığı’nda kapsamlı eğitim programları düzenlenmektedir. Eğitim programları yurtdışı temsilciliklerimizde kısa süreli stajlar ile yurtiçi ve yurtdışı çeşitli gezi programlarını da kapsamaktadır. Ayrıca, personelin gelişimine ve yetişmesine süreklilik kazandırmak amacıyla ülkemizde ve yurtdışında kısa ve uzun dönemli çeşitli kurs, seminer, dil eğitimi vb. programlara ve yüksek lisans eğitimine katılımları teşvik edilmekte, bunun için gerekli imkân sağlanmaktadır.

- 2012 yılında Bakanlık tarihinde ilk defa gerekli yasal çerçevesi oluşturularak toplam 28 personelimiz yurtiçinde ve yurtdışında lisansüstü eğitime gönderilmiştir. Bu eğitim programlarının, orta vadede Bakanlığımıza konu ve bölge bazında uzmanlaşmış kariyer memurları kazandırması hedeflenmektedir. Bu kapsamda 2012 ve 2013 yıllarında toplam 27 diplomatımız yurtdışında dünyanın önde gelen üniversitelerinde yüksek lisans eğitimi almaya başlamıştır. Yurtiçinde de 11 personelimiz Ortadoğu ve Avrasya çalışmalarında hem yüksek lisans eğitimi görmekte, hem de yoğun bir programla bu bölgelerin dillerini öğrenmektedir.
- Çok yönlü, aktif dış politikamızın önemli bir ihtiyacı olan bölgesel yabancı dilleri bilen personel yetiştirilmesi konusundaki çalışmalarımız kapsamında 2013 yılında merkezdeki ve yurtdışındaki kariyer memurlarımızdan 19'u Arapça, 6'sı Arnavutça, 6'sı Farsça, 4'ü Almanca, 7'si Fransızca, 8'i İspanyolca, 2'si Japonca, 4'ü Portekizce, 4'ü Sırpça, 16'sı da Rusça olmak üzere toplam 76 personel dil kurslarına devam etmiştir. Bu eğitimler, Bakanlığımızın ihtiyacı olan farklı dilleri konuşabilen insan kaynağına ulaşılmasında önemli rol oynayacaktır.
- Merkez Memurlarının yabancı dil becerilerinin geliştirilmesi bağlamında, 26 Merkez Memurumuzun 2013 yılında TÖMER tarafından verilen İngilizce kurslarına katılımı sağlanmıştır.

c. Uzman Yardımcılığı

- Kanun Hükmünde Kararname ile ihdas edilen Dışışleri Uzman Yardımcılığı kadrosuna ilişkin yönetmelik 2012 yılında yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kapsama giren kamu idareleri arasında mevzuat altyapısını hazırlayan ilk kurum Bakanlığımız olmuştur. Diğer idareler de Bakanlığımızın kurduğumuz sistem ve yönetmeliği örnek alarak kendi düzenlemelerini oluşturmuştur. Böylece Bakanlığımızda yıllardır ihtiyacını hissettiğimiz merkez birimlerimizde kurumsal hafıza rolünü üstlenecek, uzman seviyesinde nitelikli personel istihdamına olanak sağlayacak bir sistem kurulabilecektir. Bu kapsamda, 2013 yılında 21 Dışışleri Uzman Yardımcısı göreve başlamıştır.

d. Personelin Sosyal ve Mali Haklarının İyileştirilmesi

- Yurtdışındaki temsilciliklerimizde görevli sözleşmeli personelimizin buldukları pozisyonun tavan ücretleri ve hizmet yıllarına göre skala tavan oranları Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmektedir. 2013 yılı içinde sözleşmeli personelimizin ücretlerinin iyileştirilmesi amacıyla Bakanlığımıza bildirilen talepler Maliye Bakanlığına iletilmiştir. Bakanlığımızca sözleşmeli personele skala tavan uygulaması çerçevesinde hizmet yıllarına göre hak ettikleri en yüksek ücretin ödenmesine özen gösterilmektedir.
- Bakanlığımız mensuplarının özlük haklarının ve yaşam kalitelerinin iyileştirilmesi amacıyla, Dışışleri Mensupları Eşleri Dayanışma Derneği (DMEDD) ile işbirliği içerisinde, İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı bünyesinde bir "Aile Destek Birimi" (ADB) kurulmuştur. ADB ile merkezde görev yapmakta olup yurtdışı görevlere atanacak ve halen yurtdışında bulunup merkeze dönecek olan mensuplarımız ile ailelerinin yeni görev yerlerine uyum süreçlerinin kolaylaştırılması hedeflenmektedir.

Dışışleri Mensupları Eşleri Dayanışma Derneği (DMEDD)

2. FİZİKİ YAPININ İYİLEŞTİRİLMESİ ALANINDA ATILAN ADIMLAR

a. Merkez Teşkilatı

Ana ve ek hizmet binalarımızın Bakanlığımızın ihtiyacını yeterince karşılayamaması sonucunda Bakanlığımızın kullanımına tahsis edilmiş olan Balgat/Karakusunlar'daki arsamız üzerinde yeni bir Dışışleri Bakanlığı yerleşkesi inşa ettirilmesi kararlaştırılmıştır.

Bu çerçevede, 2010 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bir yarışma ile avan projeleri elde edilmiş olan yeni yerleşkenin uygulama projeleri 2012 sonu itibariyle onaylanmış durumdadır. Önümüzdeki dönemde yapım ihalesine çıkılması öngörülmektedir.

1- Mekansal Düzenlemeler

Bakanlığımızın yurtiçindeki hizmet binalarında personel sayısındaki artışa paralel olarak yapılan mekansal düzenlemeler (ilave ofis alanları oluşturulması, var olan ofislerdeki yenilemeler, ilave arşiv-depo alanları oluşturulması vs.) İşletme Mühendisliğince gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda, 2013 yılında Merkez ve ek binalarımızda (Arşiv, "Osman Tan", Edirne Temsilciliği, İzmir Temsilciliği, İstanbul Temsililiği) bir çok mekansal yenileme ve düzenleme çalışması yapılmıştır.

2- Bakım Onarım Faaliyetleri Ve Makina – Teçhizat Yenilemeleri

Bakanlığımızın yurtiçindeki hizmet binalarının tüm elektromekanik sistemlerinin işler vaziyette tutulması İŞletme Mühendisliği sorumluluğundadır.

Bu kapsamda, tüm elektromekanik sistemlerin mutad bakım faaliyetleri gerçekteŐirilmiş, gerekli durumlarda onarım ve yenileme çalışmaları yapılarak sistemlerin işler durumda tutulması sağlanmıştır.

b. Dış Teşkilat

1- Dış Temsilciliklerimizde Tamamlanan ve Devam Eden İnaŐat İŞleri

Tablo 13- 2013 Yılında Tamamlanan İnaŐat İŞleri

TEMSİLCİLİK ADI	TUTARI	AÇIKLAMA
Saraybosna Büyükelçiliği	4.896.384,35 Euro	Kançılarya ve İkametgâh Binası
Abuja Büyükelçiliği	15.050.000 USD	Kançılarya/İkametgâh/Lojman
Ulanbator Büyükelçiliği	8.900.000 USD	İkametgâh binası
Nahçıvan Büyükelçiliği	16.244.281 USD	Kançılarya/İkametgâh/Lojman

Abuja Büyükelçiliği Kançılarya Binası

Tablo 14- 2013 Yılında Devam Eden İnşaat İşleri

TEMSİLCİLİK ADI	TUTARI	AÇIKLAMA
Kişinev Büyükelçiliği	10.350.000 Euro	Kançılarya /İkametgâh Binası
Mogadişu Büyükelçiliği	65.590.000 USD	Kançılarya/İkametgâh/Lojman

2- Dış Temsilciliklerimizde Tamamlanan Ve Devam Eden Onarım İşleri

Tablo 15- 2013 Yılında Tamamlanan Onarım İşleri

TEMSİLCİLİK ADI	TUTARI	AÇIKLAMA
Ulanbator Büyükelçiliği	7.647.000 USD	Kançılarya Binası
Tokyo Büyükelçiliği	4.600.000,00 JPY	Kançılarya Binası
Librevil Büyükelçiliği	310.078,93 Euro	Kançılarya Binası
Vaşington Büyükelçiliği	99.370,44 USD	Kançılarya Binası
Bordo Başkonsolosluğu	380.191,39 Euro	Kançılarya Binası
Belgrad Büyükelçiliği	130.096,26 Euro	Kiralık kançılarya
Boston Başkonsolosluğu	101.815,00 USD	İkametgâh Binası

Vaşington Büyükelçiliği Kançılarya Binası

Tablo 16- 2013 Yılında Devam Eden Onarım İŞleri

TEMSİLCİLİK ADI	TUTARI	AÇIKLAMA
Bern Büyükelçiliği	280.000 CHF	Kançılarya /İkametgâh Binaları
Brüksel Büyükelçiliği	8.560.000 Euro	Kançılarya Binası
Düsseldorf Başkonsolosluğu	3.620.000 Euro	Kançılarya Binası
Hamburg Başkonsolosluğu	183.000 Euro	Kançılarya Binası
Kopenhag Büyükelçiliği	341.337,50 DKK	İkametgâh binası
Melburn Başkonsolosluğu	197.880,00 AUD	İkametgâh Binası

3- Dış Temsilciliklerimizde Devam Eden Proje İŞleri**Tablo 17- 2013 Yılında Devam Eden Proje İŞleri**

TEMSİLCİLİK ADI	TUTARI	AÇIKLAMA
Addis Ababa Büyükelçiliği	-	Kançılarya/İkametgâh/Lojman
Bağdat Büyükelçiliği	348.600 USD	Kançılarya/İkametgâh/Lojman
Cidde Başkonsolosluğu	-	Kançılarya/İkametgâh/Lojman
Dakka Büyükelçiliği	440.000 USD	Kançılarya ve İkametgâh Binası
Erbil Başkonsolosluğu	220.000 USD	Kançılarya/İkametgâh/Lojman
Hartum Büyükelçiliği	400.000 USD	Kançılarya Binası
İslamabad Büyükelçiliği	199.000 USD	Lojman
Karaçi Başkonsolosluğu	185.000 USD	Kançılarya/İkametgâh/Lojman
Kiev Büyükelçiliği	1.000.000 USD	Kançılarya/İkametgâh/Lojman
Köln Başkonsolosluğu	-	Kançılarya ve İkametgâh Binası
Madrid Büyükelçiliği	540.000 Euro	Kançılarya Binası
Mainz Başkonsolosluğu	-	Kançılarya ve İkametgâh Binası
Muskat Büyükelçiliği	350.000 USD	Kançılarya/İkametgâh/Lojman
Münster Başkonsolosluğu	427.500 Avro	Kançılarya Binası

TEMSİLCİLİK ADI	TUTARI	AÇIKLAMA
New York Başkonsolosluğu	4.888.000 USD	Türkevi Binası
Nürnberg Başkonsolosluğu	-	Kançılarya / İkametgâh Binası
Podgorica Büyükelçiliği	450.000 Euro	Kançılarya/İkametgâh/Lojman
Strazburg Bk/Avkons Dt	1.925.000 Euro	Kançılarya / İkametgâh Binası
Tahran Büyükelçiliği	-	Kançılarya / Lojman
Tirana Büyükelçiliği	-	Kançılarya / İkametgâh Binası

4- Dış Temsilciliklerimiz Gerçekleşen Arsa ve Bina Alımları

Tablo 18- Yapılan Satın Alınan Arsalar /Binalar

TEMSİLCİLİK ADI	TUTARI	AÇIKLAMA
Karlsruhe Başkonsolosluğu	3.200.000 Euro	Kançılarya Binası
Köln Başkonsolosluğu	3.250.000 Euro	İkametgâh Binası
Milano Başkonsolosluğu	7.745.000 Euro	Kançılarya /İkametgâh Binaları
Nant Başkonsolosluğu	1.430.000 Euro	İkametgâh Binası
Nürnberg Başkonsolosluğu	4.125.000 Euro	Arsa

2013 yılında Devlet mülkiyetine kazandırılan Karlsruhe Başkonsolosluğu Kançılarya Binası

5- Dış Temsilciliklerimiz İhtiyaçları İçin Kiralanan Binalar**Tablo 19 - 2013 Yılında Yeni Açılan Temsilciliklerimiz İçin Kiralanan Binalar**

TEMSİLCİLİK ADI	AÇIKLAMA
Konakri Büyükelçiliği	Hizmet Binası, İkametgah
Kolombo Büyükelçiliği	Geçici Hizmet Binası , Geçici İkametgah Binası
Cibuti Büyükelçiliği	Hizmet Binası, İkametgah Binası
Encemine Büyükelçiliği	İkametgah Binası
Misurata Büyükelçiliği	Hizmet Binası, İkametgah Binası (Müşterek bina)
Aktau Büyükelçiliği	Hizmet Binası, İkametgah Binası (Müşterek bina)
Amsterdam Başkonsolosluğu	Geçici İkametgah Binası
Miami Başkonsolosluğu	İkametgah Binası
Bordo Başkonsolosluğu	İkametgah Binası
Nant Başkonsolosluğu	İkametgah Binası
Santo Domingo Büyükelçiliği	İkametgah Binası
Asmara Büyükelçiliği	Hizmet Binası
Punompen Büyükelçiliği	İkametgah Binası
Haydarabad Başkonsolosluğu	İkametgah Binası

TOPLAM: 18 Bina (5 hizmet binası, 11 konut binası, 2 müşterek)**Tablo 20- 2013 Yılında Kiralanan Binalar (Taşınmalar)**

TEMSİLCİLİK ADI	AÇIKLAMA
Cakarta Büyükelçiliği	İkametgah Binası
Sana Büyükelçiliği	İkametgah Binası
Bingazi Başkonsolosluğu	Hizmet Binası (İkametgahın alt katına taŐındı)
Antananarivo Büyükelçiliği	İkametgah Binası
Belgrad Büyükelçiliği	Geçici Hizmet Binası

TOPLAM: 5 Bina (2 hizmet binası, 3 konut binası)

Tablo 21- 2013 Yılında Kiralanan Lojmanlar (Yer Değişiklikleri Hariç)

TEMSİLCİLİK ADI	AÇIKLAMA
Abidjan Büyükelçiliği	2 Adet Lojman
Addis Ababa Büyükelçiliği	3 Adet Lojman
Akra Büyükelçiliği	2 Adet Lojman
Antananarivo Büyükelçiliği	1 Adet Lojman
Asmara Büyükelçiliği	1 Adet Lojman
Bamako Büyükelçiliği	1 Adet Lojman
Cibuti Büyükelçiliği	3 Adet Lojman
Dakar Büyükelçiliği	2 Adet Lojman
Darüsselam Büyükelçiliği	3 Adet Lojman
Harare Büyükelçiliği	3 Adet Lojman
Juba Büyükelçiliği	1 Adet Lojman
Konakri Büyükelçiliği	2 Adet Lojman
Maputo Büyükelçiliği	1 Adet Lojman
Nairobi Büyükelçiliği	2 Adet Lojman
Nuakşot Büyükelçiliği	1 Adet Lojman
Turkuno Daimi Temsilcilik	2 Adet Lojman
Vagadugu Büyükelçiliği	1 Adet Lojman
Windhuk Büyükelçiliği	2 Adet Lojman
Yaounde Büyükelçiliği	1 Adet Lojman

TOPLAM: 34 Bina

Tablo 22- 2013 Yılında Yapılan Kira Sözlöşmeleri

AÇIKLAMA	TOPLAM
2013 yılında yenilenen hizmet binası, konut binası ve lojman kira sözleşmesi sayısı (Sözleşme gereği kendiliğinden yenilemeler hariç)	60
2013 yılı içerisinde kira katkısı onay işlemleri sayısı	142
2013 yılı içerisinde özellikle Sahra altı Afrika ülkelerindeki temsilciliklerimiz için olmak üzere Başbakanlıktan alınan lojman izni sayısı	172
2013 yılında Bakanlığımız Dış teşkilat için yapılan kiralama giderleri toplam	72.573.739,81 TL

6- Yurtdışı Demirbaş

2013 yılı içerisinde Bakanlığımız tarafından halihazırdaki temsilciliklerimizin süregelen ihtiyaçlarının karşılanması yanında, yeni açılan ve yeni yerleşkelere taşınan misyonlarımızın tefrişı için mobilya satın alınması çalışmaları yürütölmüştür.

2013 yılı içinde faaliyet geçen Konakri Büyükelçiliğimizin (Gine Cumhuriyeti) ikametgah binasının tefrişı için 149.750 TL., Misurata Başkonsolosluğumuzun (Libya) kançılara ve ikametgah binalarının tefrişı için 163.212 TL., Bordo Başkonsolosluğumuzun (Fransa) kançılara ve ikametgah binalarının tefrişı için 173.734 TL. harcama yapılmıştır.

Yeni açılan misyonlarımızın yanında, halihazırda faaliyetlerini yürüten misyonlarımızdan inşaatı biten Ulanbator Büyükelçiliğimiz (Moğolistan) kançılara ve ikametgah binaları tefrişı için 209.999 TL., inşaatı biten Saraybosna Büyükelçiliğimiz (Bosna-Hersek) kançılara ve ikametgah binalarının tefrişı için 679.425 TL., Librevil Büyükelçiliğimizin (Gabon) kançılara ve ikametgah binalarının tefrişı için 70.681 TL., inşaatı biten Nahçıvan Başkonsolosluğumuz (Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti) kançılara ve ikametgah binaları tefrişı için 179.000 TL ve Sofya Büyükelçiliğimiz (Bulgaristan) kançılara ve ikametgah binalarının tefrişı için 344.904 TL. harcama yapılmıştır.

Yukarıda bahse konu tefrişatların dışında, misyonlarımızın ihtiyaçlarının giderilebilmesini teminen Bakanlığımıza iletmış oldukları taleplerinde, piyasa araştırması yapılmasına ve taleplerin, temin edilebilecek 3 farklı fiyatla birlikte Bakanlığımıza iletilmesine özen gösterilmiş ve satın alımların bu doğrultuda gerçekleştirilmesi sağlanmaya çalışılmıştır.

7- Yurtdışı Taşıt Durumu

Yurtdışındaki temsilciliklerimizde bulunan taşıtlar, personelin günlük ulaşım ihtiyaçlarının karşılanmasının, yük taşınmasının ve evrak dağıtımının yanında, resmi ziyaretler için yurtdışına giden heyetlerimizin ulaşımının sağlanması ve yurtdışında yaşayan vatandaşlarımıza hizmet götürülmesi amacıyla kullanılmaktadır.

Ayrıca, temsilciliklerimizdeki zırhlı araçlar ülkemizden ilgili ülkeye yapılan ziyaretlerde evsahibi ülkenin zırhlı araç sağlama imkânı bulunmaması durumunda Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın TBMM Başkanımız, Sayın Başbakanımız ve Bakanlarımız gibi üst düzey yetkililerimizin hizmetine sunulmaktadır. Buna ilave olarak, zırhlı taşıtlar yüksek güvenlik riski altında faaliyetlerini sürdüren dış temsilciliklerimiz için önemli bir ihtiyaç olup, sözkonusu taşıtların her an hizmete hazır durumda olması için gerekli tüm önlemlerin alınması Bakanlığımızın öncelikleri arasındadır.

Halihazırda sayısı 221'e ulaşmış olan yurtdışı temsilciliklerimizde kullanılan taşıtlar giderek yaşlanmaktadır. 2013 yılı sonu itibariyle 15 yaş ve üstünde 173 taşıtımız bulunmakta olup, ekonomik ömürlerini doldurmuş olan ve tamir-bakım masrafları hayli yüklü meblağlara ulaşan bu taşıtların ivedilikle yenilenmesi gerekmektedir.

Hal böyleyken, 2013 yılında dış temsilciliklerimize tahsis edilmesi öngörülen toplam 70 adet taşıttan, 38 tanesi (15 adet zırhlı ve 23 adet zırhsız binek) gerekli Bakanlar Kurulu Kararı'nın çıkarılamaması nedeniyle satın alınamamıştır.

Tablo 23- 2013 Yılı İtibariyle Dış Temsilciliklerimizin Taşıt Durumu

T-CETVELİ SIRA NO	TAŞIT CİNSİ	TAŞIT SAYISI
T1-a	Binek Otomobil	171
T4	Arazi Binek Taşıt (Jeep)	108
T5	Minibüs	141
T7	Pikap	12
T18	Motosiklet	46
T21-a	Zırhlı Binek Otomobil	205
T21-b	Zırhlı Arazi Binek Taşıt (Jeep)	130
T22	Diğer Taşıtlar	10
TOPLAM: 823		

Tablo 24- 2013 yılında 237 Sayılı Taşıt Kanunu Uyarınca Satın Alınan Taşıtlar

T-CETVELİ	TAŞIT CİNSİ	TAŞIT SAYISI	MALİYETİ (TL)
T4	Arazi Binek Taşıt (Jeep)	5	448.434
T5	Minibüs	27	1.828.965
TOPLAM		32	2.277.399

Tablo 25- 2013 Yılında MYBK'na Ekli E-Cetvelinin 12. Maddesi Uyarınca Yeni Açılan Dış Temsilciliklerimiz İhtiyaçları İçin Satın Alınan Taşıtlar

T-CETVELİ	TAŞIT CİNSİ	TAŞIT SAYISI	MALİYETİ (TL)
T1-a	Binek Otomobil	1	106.191
T4	Arazi Binek Taşıt (Jeep)	4	395.571
T5	Minibüs	8	515.830
T21-a	Zırhlı Binek Otomobil	3	676.767
T21-b	Zırhlı Arazi Binek Taşıt (Jeep)	1	269.910
TOPLAM		17	1.964.269

8- Fiziki Güvenlik Donanımları

Geçmişte olduğu gibi günümüzde de farklı mahreçli güvenlik risklerine maruz kalan ve bazı durumlarda savaş Şartlarında görev yapan dış temsilciliklerimizin güvenlik ihtiyaçlarının karşılanması faaliyetleri, Fiziki Güvenlik birimimizce gerçekleştirilmektedir.

Gerek bina gerek personel güvenliğinin sağlanması amacıyla Dış Temsilciliklerimizin güvenlik sistemlerinin düzenli bakım ve onarımı, mevcut sistemlerin ihtiyaç hasıl olduğu takdirde yenilenmesi ve fiziki altyapımızın güçlendirilmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede, 2013 yılında dış temsilciliklerimizin fiziki güvenlik ihtiyaçlarının karşılanması çerçevesinde, 25 temsilciliğimizin güvenlik sistemlerinde (CCTV - kapalı devre gözetleme sistemi, alarm sistemi, giriş ve evre güvenlik sistemleri vb.) tamamen yenileme veya mevcut güvenlik sistemlerinde iyileŐtirilmeye gidilmiŐ ve diğer güvenlik malzemesi ihtiyaçları karşılanmıştır.

9- Haberleşme Ağı

Dış temsilciliklerimizin telefon santrallerinin yenilenmesi işleri İşletme Mühendisliğince gerçekleştirilmektedir.

Telefon santrallerinin kurulumunun Bakanlığımızca yapılması, ilk tesis maliyetlerinin düşüklüğü ve “VoIP” sisteminin sağladığı ücretsiz haberleşme imkânı nedeniyle elde edilen ekonomik faydalarının yanı sıra, güvenli bir haberleşme sistemine sahip olmak bağlamında, santrallerin sürekli olarak Bakanlığımız ilgili birimlerince kontrol edilmesine ve yönetilebilmesine olanak tanımaktadır.

Temsilciliklerimiz, telefon santraliyle birlikte kurulumu yapılan “VoIP” sistemi sayesinde Bakanlığımız ve diğer “VoIP” kurulu temsilciliklerimizle ücretsiz haberleşme olanağına kavuşturulmaktadır. Klasik telefon hatlarıyla yapılan görüşmelerle karşılaştırıldığında görece güvenli bir haberleşme imkânı tanıyan “VoIP” sistemi, özellikle haberleşme altyapısı yetersiz ülkelerde bulunan temsilciliklerimizin telefon iletişimde en önemli seçenek olmuştur.

Bu kapsamda, 2013 yılında, aralarında yeni açılan temsilciliklerimizin de bulunduğu 16 temsilciliğimizin telefon santrali Bakanlığımızca yenilenmiş ve “VoIP” sistemi kurulu temsilcilik sayısı yılsonu itibarıyla 173’e ulaşmıştır.

10- Yapısal Kabloleme Çalışmaları

BTED ile koordineli bir şekilde sürdürülen, dış temsilciliklerimizin çevrimiçi sisteme dahil edilmesi çalışmaları kapsamında, temsilciliklerimizin hizmet verdiği binaların bilgisayar kabloleme altyapısı İşletme Mühendisliğince yapılmaktadır.

2013 yılında, aralarında yeni açılan temsilciliklerimizin de bulunduğu 10 Temsilciliğimizin kabloleme altyapısı Bakanlığımızca yenilenmiş ve çevrimiçi sisteme geçiş için önemli bir unsur olan güvenli bir bilgisayar ağına kavuşturulmuştur.

11- Makine Teçhizat Yenilemeleri

Dış temsilciliklerimizin jeneratör, kesintisiz güç kaynağı, regülatör gibi elektrik sistemi altyapısını oluşturan teçhizatın yenilenmesine yönelik yatırımlar, temsilciliklerimizin talepleri doğrultusunda İşletme Mühendisliğince gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda, 2013 yılında, aralarında yeni açılan temsilciliklerimizin de bulunduğu 10 temsilciliğimizin elektrik teçhizatında yenilemeler yapılmıştır.

3. SİYASİ, KÜLTÜREL, KONSOLOSLUK VE EĞİTİM FAALİYETLERİ

Genel Bakıő

Dünyada siyasi ve ekonomik düzlemlerde yaşanmakta olan kapsamlı dönüşüm süreçleri yakın coğrafyamızda derinden hissedilmektedir. Küresel ekonomik krizin hızlandığı bu süreçte güç dengeleri yer değiştirmekte ve günümüzün ihtiyaçları temelinde yeni bir dünya düzeninin ana hatları belirginleşmektedir.

Geçiş dönemlerinin en tipik özelliklerinden birini teşkil eden istikrarsızlık unsurlarının artması, beraberinde önemli güvenlik sınamalarını getirmektedir. Küresel ekonomik kriz jeopolitik anlamda başat aktörlerin gelişmeleri yönlendirme kapasitelerini sınırlamaktadır. Buna paralel olarak Akdeniz havzasının güneyinde 2011’de başlayan tarihi dönüşüm sürecinden kaynaklanan belirsizliklerin etkisi 2013 yılında da devam etmiştir.

Fırsatlar ve tehditlerin giderek çeşitlendiği bu süreçte, Türkiye savunduğu evrensel değerler ve ulusal çıkarları arasında azami bir denge üzerine inşa ettiği dış politikasıyla bölgesinde ve ötesinde yapıcı bir rol oynamaktadır. Esasen ülkemiz, tarihi, kültürel ve coğrafi özellikleri ile son yıllarda gelişen ekonomik kapasitesini iyi bir stratejik planlama ve güçlü bir siyasi irade ile birleştirerek bir güç temerküzü sağlamıştır.

Çok boyutlu dış politikamızın unsurlarından birini teşkil eden komşu ve yakın çevrelerdeki ülkelerle etkin bir işbirliği ortamı tesis etmeye yönelik faaliyetlerimiz 2013 yılında da sürdürülmüştür.

Bu çerçevede son yıllarda özellikle yakın coğrafyamızdaki ülkelerle tesis ettiğimiz ve en üst düzeyde etkin ve kesintisiz siyasi diyalog imkânı sağlayan yüksek düzeyli işbirliği mekanizmaları önemli bir işlev görmeye devam etmektedir.

Geçtiğimiz yıl içinde bu kapsamda farklı konularda anlaşmalar akdedilmiş, ekonomik anlamda karşılıklı bağımlılık tesis etmeye ve sosyo-kültürel etkileşimi arttırmaya yönelik tedbirler hayata geçirilmiştir. Bu çerçevede, 2013 yılı sonu itibariyle 14 ülkeyle liderler düzeyinde yüksek düzeyli işbirliği mekanizması tesis edilmiştir. Brezilya’yla ise Dışişleri Bakanları düzeyinde işleyen bir yüksek düzeyli işbirliği komisyonu mevcuttur. Bu ülkelerle gerçekleştirilen toplantılarının sayısı 30’a, imzalanan anlaşma ve belgelerin sayısı ise 363’e ulaşmıştır. Altı ülkeyle daha bu nevi işbirliği ihdas edilmesi yönünde temaslar gerçekleştirilmiştir.

Bölgesel sahiplenme ve işbirliğinin giderek artan önemi bağlamında, ülkemiz, kurulmasına öncülük ettiği Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı gibi bölgesel kuruluşların etkinliğini arttırmaya yönelik faaliyetlerini sürdürmüştür. Buna ilaveten, ülkemizin öncülüğünde başlatılan Türkiye-Afganistan-Pakistan, Türkiye-Bosna Hersek-Sırbistan, Türkiye-İran-Azerbaycan ve Türkiye-Gürcistan-Azerbaycan gibi üçlü süreçler ve Afganistan’daki barış ve istikrara katkı sağlamak üzere bölge ülkelerinin katılımıyla oluşturulan “İstanbul Süreci” kapsamındaki temas ve faaliyetlere devam edilmiştir.

Dış politikamızın giderek genişleyen ufukları, ülkemizin küresel ölçekteki tüm gelişmeleri izlemesini ve artan imkânları ölçüsünde sorunların çözümüne katkıda bulunmasını gerektirmektedir. Ülkemizin küresel rekabette ön plana çıkabilmesi de yakın coğrafyaların ötesinde varlık göstermesine bağlıdır. Bu ikinci boyutta, Afrika, Asya-Pasifik ve Latin Amerika-Karayipler bölgeleri 2013 yılındaki dış politika gündemimizde önemli bir yer tutmaya devam etmiştir. Büyük ölçüde bahse konu bölgelerde açılan Büyükelçiliklerimizin ve Başkonsolosluklarımızın katkısıyla, ülkemiz toplam 221 dış temsilcilikle dünyanın önde gelen diplomatik güçleri arasına girmiş bulunmaktadır.

Giderek yoğunlaşan uluslararası gündem çerçevesinde ülkemiz, küresel ölçekte de varlığını belirginleştirmekte ve uluslararası barış ve güvenliğin sağlanmasında yeni sorumluluklar üstlenmektedir. Nitekim, 2013 yılı, dış politikamızın üçüncü temel boyutunu oluşturan çok taraflı platformlarda aktif bir profil sergilemek bakımından da oldukça hareketli geçmiştir.

Bu bağlamda, BM içinde İspanya ile birlikte başlattığımız “Medeniyetler İttifakı” ve Finlandiya’yla birlikte başlattığımız “Barış için Arabuluculuk” girişimlerinin önemi, giderek zenginleşen kapsam ve faaliyetleriyle birlikte artmaktadır. ABD’yle birlikte eşbaşkanlığını yaptığımız “Terörizmle Mücadele Küresel Forumu” da terörle mücadelede uluslararası işbirliği bağlamında önemli bir boşluğu doldurmuştur.

Ülkemizin her geçen gün artan insani yardımları ve kalkınma yardımları, dünyanın önde gelen donör ülkeleri arasında yer almamızı sağlamıştır. Türkiye ayrıca, geçtiğimiz dönemde birçok bölgesel ve uluslararası örgütün dönem başkanlıklarını başarıyla yürütmüş ve pek çok kuruluşun üst düzey yönetiminde vatandaşlarımızın üstlendikleri görevler sayesinde etkin bir şekilde temsil edilmiştir.

Ülkemizin uluslararası platformlardaki artan etkinliğini, 2015-2016 dönemi BM Güvenlik Konseyi geçici üyeliği için adaylığımız ve 2015 yılında devralacağımız G-20 Dönem Başkanlığı çerçevesinde sürdürmesi hedeflenmektedir. Küresel yönetim mimarisinin yapı taşları arasında yer alan platformlardaki mevcudiyetimiz ve etkinliğimiz, bu yapıların dünyadaki güç dengesini daha etkin bir şekilde yansıtmasına ve günümüzün ihtiyaçlarına cevap vermesine yönelik çalışmalara katkı sağlamaktadır.

Ülkemiz bir yandan komşu ve bölge ülkeleriyle ilişkileri geliştirip, yeni coğrafyalara açılarak uluslararası örgüt ve platformlardaki profilini yükseltirken, mevcut stratejik ilişkilerini derinleştirmeye ve dış politikamız açısından önem taşıyan tüm aktörlerle diyalogu geliştirmeye gayret göstermektedir.

Stratejik bir hedef olarak belirlediğimiz Avrupa Birliği üyeliği bağlamında, üç yıllık bir aradan sonra yeni bir faslın 2013 yılında müzakereye açılmış olması olumlu bir gelişmedir. Önümüzdeki dönemde, AB üyeliği hedefimiz doğrultusunda halkımızın yaşam standartlarının yükselmesine katkıda bulunacak her türlü reformun gerçekleştirilmesine devam edilecektir. Temel beklentimiz, üyelik sürecimizin önündeki suni engellerin kaldırılarak müzakere sürecinin doğal akışında ilerlemesine izin verilmesidir.

ABD ve Avrupalı müttefiklerimizle mevcut yakın ilişkilerimiz, gerçek ve eşit bir ortaklık ruhuna uygun olarak somut işbirliğine dönüşmeyi sürdürmektedir. Geniş bir coğrafyada ve

uluslararası gündemi meşgul eden kritik önemi haiz konularda yakın işbirliği yaptığımız müttelikimiz ve ortağımız ABD'yle ilişkilerimiz derinleŐerek gelişmektedir.

Yeni boyutlar ekleyerek ilgi ve faaliyet alanını geniŐlettiĐimiz dış politikamızın yürütülmesinde stratejik ortaklarımızla uyum içinde hareket edilmektedir. Yakın çevremizde yaşanan büyük siyasi dönüŐümler çerçevesinde karşı karşıya bulunduğumuz sınamalara karşı sürdürülebilir bir istikrar ortamının sağlanması için etkin bir işbirliği savunulmaktadır.

Küresel düzlemde yaşanan gelişmeler doğrultusunda, geçmişte uzak coğrafyalar olarak nitelendirilen bölgelerde ölkemiz için yeni pazarlar ve yatırım olanaklarının tespitine ve buna uygun siyasi ilişkiler ağının tesis edilmesine yönelik faaliyetlerimiz ilgili tüm kurum ve kuruluşlarımızın katkısıyla sürdürülecektir.

Çok taraflı kuruluşlarda aktif bir profil sergilemeye ve etkin bir rol oynamaya devam edilecektir. Bu bağlamda yükselen güçleri temsil eden ölkelerle yakın temas içinde olmaya ve yeni dünya düzenine ait küresel yönetim yapılarının önceliklerimiz doğrultusunda teşkil edilmesine özen gösterilecektir.

Dış politika faaliyetlerimizin doğrudan vatandaşlarımızın hayatını kolaylaŐtıran boyutlarına özel önem vermeye devam ederek, konsolosluk hizmetlerinin kalitesini arttırmayı, vatandaşlarımızın lehine vize uygulamaları tesis etmeyi, serbest ticaretin ve yatırımların önünü açacak düzenlemelere öncelik tanımayı sürdürülecektir.

AVRUPA BİRLİĞİ

Avrupa Birliği (AB) ile 1963 yılında imzalanan Ortaklık Anlaşması'yla temelleri atılan ilişkilerimiz geçtiğimiz 50 yıllık sürede çok boyutlu ve derin bir nitelik kazanmıştır. 1996'da tesis edilen Gümrük Birliği bu ilişkinin ana unsurlarından birini teşkil etmektedir. AB başlıca ticaret ve yatırım ortağımızdır. Dış politika alanında yakın irtibat hâlinde olduğumuz AB'nin uluslararası güvenliğe katkı bağlamında yürüttüğü dokuz operasyon ve misyona ölkemizce bugüne kadar iştirak edilmiştir. TBMM ve Avrupa Parlamentosu arasındaki ilişkiler de yoğun biçimde sürmektedir. 1965 yılında kurulan Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu bu ilişkinin temel mekanizmasıdır.

AB ile mevcut iliŐkimizin muhafazası ve daha da ilerletilmesi temel hedefimizdir. Bu çerçevede, 1963 Ortaklık Anlaşması'nın 28. maddesinde ifadesini bulan AB üyeliği stratejik tercihimizdir. Ölkemiz, üyelik hedefiyle 2005 yılında başlayan AB'ye katılım müzakerelerini kararlılıkla sürdürmek azmindedir. Bununla birlikte, bazı AB ölkelerinin siyasi saiklerle takındıkları olumsuz tutumlar nedeniyle katılım sürecimiz zaman zaman durma noktasına gelmiştir. Bu olumsuz durumun aşılması yönündeki gayretlerimiz sürmektedir.

Ortaklık felsefesine bağlı olarak, AB'nin de taahhütleri temelinde sağduyu ve öngörüyle katılım sürecimizi ortak çıkarlarımıza hizmet edecek Şekilde olumlu sonuçlandırmak konusunda gerekli adımları atması önem taşımaktadır.

Halkımızın yaşam standartlarının yükseltilmesi bakımından TBMM çatısı altında gerçekleştirilmekte olan tarihi reformlar, AB'ye katılım sürecimizi de destekler niteliktedir. Halkımızın desteği ve Yüce Meclisimizin iradesi, bu reformların hayata geçirilmesinde asıl itici gücü oluşturmaktadır.

AB Komisyonu 12 Ekim 2011 tarihinde yayınlandığı Genişleme Strateji Belgesi'nde müzakere sürecinin canlandırılması amacıyla bir "Pozitif Gündem" oluşturulmasını önermiş, bu öneri ülkemizin AB'yle müzakere sürecini destekleyici ve tamamlayıcı bir unsur olarak işlev görmesi koşuluyla tarafımızdan olumlu karşılanmıştır. Bu çerçevede, 8 müzakere faslına dair Çalışma Grupları oluşturulmuştur. Bu suretle, siyasi engeller ortadan kalktığında, zaman kaybetmeden Türkiye'nin AB müktesebatına uyum ve uygulama kapasitesi bakımından üyeliğe en yakın noktada bulunması amaçlanmaktadır. Pozitif Gündem kapsamında yapılan çalışmalar sonucunda Komisyon, bugüne kadar 3 müzakere başlığına (Şirketler Hukuku-6, Tüketicinin ve Sağlığın Korunması-28, Mali Kontrol-32) ilişkin 5 kapanış kriterinin karşılandığını tarafımıza bildirmiştir.

AB Komisyonu'nun Türkiye 2013 İlerleme Raporu ve Genişleme Stratejisi 16 Ekim 2013 tarihinde yayımlanmıştır. Komisyonca hazırlanmakta olan İlerleme Raporları, AB'ye katılım sürecimizin takibinde önemli araçlardan biridir. İlerleme Raporu'nun adil ve dengeli olduğu ölçüde, AB'ye katılım sürecimiz dahil Türkiye-AB ilişkilerine katkı sağlayacağı açıktır. Bu seneki raporda geçtiğimiz yıla kıyasla daha "dengeli" bir yazım dili kullanılmaya çalışıldığı söylenebilir.

Komisyon, 2013 Genişleme Stratejisi ve İlerleme Raporu'nda olumlu unsurlar olarak, Hükümetimizin demokratikleşme ve siyasi reformların devamı konusundaki kararlılığını vurgulamış; bu çerçevede 30 Eylül 2013 tarihinde açıklanan Demokratikleşme Paketine, yargı reformuna ilişkin atılan adımlara ve devam eden yeni Anayasa çalışmalarına işaret etmiş; AB'nin de destek verdiği çözüm sürecinin başlatılmasının bir dönüm noktasını teşkil ettiğini dile getirmiştir. Türkiye'nin dış politika alanındaki etkin rolüne de değinen İlerleme Raporu, ülkemizde işleyen bir serbest piyasa ekonomisi bulunduğunu yineleyerek, Türkiye'nin, büyük ve dinamik ekonomisi ve mevcut Gümrük Birliği aracılığıyla, AB'nin rekabet edebilme gücüne katkı veren önemli bir ticari ortak olduğunu vurgulamıştır.

2013 İlerleme Raporu'nun açıklanmasının ardından 22 Ekim 2013 tarihinde Lüksemburg'da yapılan Genel İşler Konseyi Toplantısında, 22 no'lu Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu faslına ilişkin karar teyit edilmiştir. Hükümetlerarası Konferans (HAK) ise 5 Kasım'da Brüksel'de toplanmış ve 22. fasıl resmen müzakereye açılmıştır.

Genişleme Stratejisi Belgesinde, 23. (Yargı ve Temel Haklar) ve 24. (Adalet, Özgürlük ve Güvenlik) fasılların açılış kriterlerinin Türkiye'ye bildirilmesi gerektiğine açıkça değinilmesi, durgunluk içindeki müzakere sürecinin canlandırılması bakımından önemlidir.

İlerleme Raporu'nda, vize diyalogu konusunda ilerleme kaydedildiği belirtilerek AB tarafından önerilen Yol Haritası'na ve Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun

yasalaőmasına da atıfla, lkemiz yasadışı gcmenlerin iadesi bağlamında Geri Kabul Anlaşmasını (GKA) imzalamaya davet edilmiştir. AB Konseyi, Türk vatandaőlarına vize serbestisi sağlama nihai hedefiyle ülkemizle diyaloga baőlanmasına dair Komisyonu yetkilendirme kararını 21 Haziran 2012 tarihinde almıştır. KarŐılıėında, lkemiz AB ile Geri Kabul Anlaşması'nı paraflamıőtır.

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında, Vize Serbestisi Diyalogu Mutabakat Metni Sayın Bakanımız ile AB İc'işleri Komiseri Cecilia Malmström tarafından 16 Aralık 2013 tarihinde Ankara'da imzalanmış, böylece Türkiye-AB Vize Serbestisi Diyalogu resmen başlatılmıştır.

DiŐiŐleri Bakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu ile AB İc'işleri Komiseri Cecilia Malmström

Öte yandan, AB'yle ilişkilerimizin ana unsurlarından birini teşkil eden Gümrük Birliği kapsamında, AB'nin ortak ticaret politikasına uyum sağlama yükümlülüğümüz ve ekonomik cıkarlarımız crevesinde, lkemizce bugüne kadar toplam 19 Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalanmıştır (18 ülke ve EFTA). Bunlardan 17'si yürürlüktedir. 2013 yılı içinde Kosova'yla imzaladığımız STA'nın ülkemizdeki ve Kosova'daki onay işlemleri devam etmektedir. Lübnan'la 2010 yılında imzalanan STA ise, Lübnan'daki onay işlemleri tamamlanmadığı cihetle henüz yürürlüğe girmemiőtir. Türk rnlerinin değişik ve cok sayıda pazara daha az kısıtlamayla ihraç edilebilmesi amacıyla ceŐitli lkelerle STA'lar imzalanmaya devam edilecektir. Ayrıca, AB'nin STA imzaladığı veya imzalama perspektifinin bulunduğu, ABD, Kanada, Japonya, MERCOSUR, Peru, Ukrayna, Kolombiya, Malezya gibi ülke ve ülke gruplarıyla STA imzalanmasına yönelik girişim ve görüşmeler devam etmektedir.

AB'nin yrttğu STA görüşmeleri arasında, ABD'yle 8 Temmuz 2013 tarihinde müzakerelerine başladığı Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTYO) Anlaşması ayrı bir önem taŐıtmaktadır. Dünya gayrisafı hasılasının %47'sini ve küresel ticaret akışının %30'unu gerçekleştiren AB ile ABD arasında imzalanması planlanan bu kapsamlı Anlaşma, uluslararası ticarete düzen belirleyici ve kural koyucu nitelik taşıyacaktır. Türkiye, Gümrük Birliği'nden kaynaklanan yükümlülükleri ve ekonomik cıkarları crevesinde, AB-ABD TTYO sürecine paralel olarak ABD'yle STA müzakerelerine baŐlamak amacıyla gerekli calıŐmaları sürdürmektedir.

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

Türkiye ve ABD çok geniş bir coğrafyada uluslararası gündemi meşgul eden kritik önemi haiz konularda yakın işbirliği yapan iki müttefik ve ortaktır.

Transatlantik ittifak alanının iki kanadında yer alan bu iki NATO ülkesinin sağlam ilişkileri model ortaklık anlayışına uygun olarak, farklı alanları kapsayacak şekilde çeşitlenmekte ve küresel ve bölgesel istikrarın muhafazası bakımından önem taşımaktadır.

İki ülke arasındaki yakın istişare ve temaslar 2013 yılı içinde de devam etmiştir. Bu çerçevede Sayın Başbakanımız, Başkan Barack Obama'nın davetine icabetle 14-17 Mayıs 2013 tarihlerinde ABD'ye resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir. ABD Dışişleri Bakanı John Kerry ise 2013 Mart-Nisan arasındaki kısa dönemde üç kez ülkemize gelmiştir. Ayrıca Sayın Bakanımız BM 68. Genel Kurulu vesilesiyle New York'ta ABD'li mevkidaşı Kerry ile ikili bir görüşme gerçekleştirmiştir. Öte yandan, Sayın Bakanımız 16-19 Kasım 2013 tarihlerinde ABD'ye bir çalışma ziyaretinde bulunmuştur. Son olarak Başbakan Yardımcısı Sayın Bülent Arınç 20-24 Kasım 2013 tarihlerinde ABD'ye bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Dışişleri Bakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu ile ABD Dışişleri Bakanı John Kerry

İki ülke liderleri arasında uluslararası toplantılar vesilesiyle veya telefon kanalıyla gerçekleşen ikili temaslar da sıklık arz etmektedir. Bunun sebeplerinden biri, bölgesinde ve dünyada ülkemizin artan rolü karşısında ABD'nin, görüş ve değerlendirmelerimize önem vermesidir.

İlişkilerimizin ekonomik, ticari ve yatırım boyutlarının, siyasi, askeri ve güvenlik ilişkilerimizle mütenasip bir düzeye çıkarılabilmesi hedefine yönelik çalışmalar da sürdürülmektedir.

Yılda iki kez gerçekleştirilen Ekonomik Ortaklık Komisyonunun 10. Toplantısı 23 Mayıs 2013 tarihinde Bakanlığımızın evsahipliğinde Ankara'da gerçekleşmiş olup, müteakip toplantının Vaşington'da yapılması öngörülmektedir.

Türkiye ile ABD arasında 29 Eylül 1999 tarihinde imzalanan Ticaret ve Yatırım İlişkilerinin Geliştirilmesine İlişkin Anlaşma kapsamında kurulmuş olan Ticaret ve Yatırım Konseyi (TIFA), iki ũlke ticari ve ekonomik iliŐkilerindeki önemli iletişim kanallarından biridir. TIFA çalışmalarının özünü ticaret ve yatırıma engel teşkil eden hususların ortadan kaldırılması oluşturmaktadır. IX. dönem TIFA toplantısı 21-22 Şubat 2013 tarihlerinde Vaşington'da gerçekteŐirilmiŐtir.

Türkiye-ABD ekonomik ilişkileri kapsamında yapılan bu çalışmaların ve mevcut mekanizmaların ikili ticaret hacmine olumlu katkı sağladığı gŕrŕlmektedir. 2013 yılı sonu itibarıyla ikili ticaret hacmimiz 18.2 milyar Dolar seviyesindedir.

Őlkemizdeki ABD yatırımlarının 2013 yılındaki toplam değeri ise 344 milyon Dolar'a ulaşmıştır. Türkiye'yi ziyaret eden Amerikalı turist sayısında da artış kaydedilmekte olup, 2013 yılında 785 bin ziyaretçi aėırlanmıŐtır.

Türkiye'nin kaydettiği ekonomik gelişmelerin iki ũlke ilişkilerinin kŕresel boyutu bakımından da yansımaları olmaktadır. G-20 içindeki ortaklığımızın yanısıra, ũlkemizin bŕlgesinde ve ŕtesinde belirginlik kazanan ekonomik liderlik potansiyelinin ve iki ũlkenin ũçŕncŕ ũlkelerde yŕrŕtmuŐ oldukları projelerin, ABD bakımından aynı zamanda kŕresel ekonomik bir ortak yarattığını sŕylemek de mŕmkŕndŕr.

RUSYA FEDERASYONU

Rusya Federasyonu'yla (RF) ilişkilerimiz 500 yılı aşkın ortak bir tarihin sunduğu derinlik, kŕklŕ devlet geleneğine sahip bŕlgesel gŕçler olmanın yŕklediėi sorumluluk ve pek çok alanda paylaŐılan ortak çıkarlar temelinde geliŐimini sŕrdŕmektedir.

İlişkilerimize yŕn vermek ve hız kazandırmak amacıyla 2010 yılında tesis ettiğimiz Őst Dŕzeyli İŞbirliği Konseyi (ŐDİK) bugŕn artık tam teŐekkŕllŕ, yerleşik bir mekanizma halini almıştır. Sayın Başbakanımızın ve RF Devlet Başkanı Putin'in eşbaşkanlıklarında 22 Kasım 2013 tarihinde St. Petersburg'da gerçekteŐirilen son toplantıda, ikili ilişkilerimiz kapsamlı olarak ele alınmış, gŕncel bŕlgesel ve uluslararası gelişmeler deėerlendirilmiŐ, karşılıklı işbirliği iradesi en ũst dŕzeyde teyit edilmiştir. Toplantı marjında enerji, gŕmrŕk ve basın-yayın alanında beş belge imzalanmıştır.

Türkiye-Rusya Üst Düzey İşbirliği Konseyi'nin Dördüncü Toplantısı (22 Kasım 2013, St. Petersburg-Rusya)

RF'yle, başta Dışişleri Bakanlıkları olmak üzere, tüm kurumlarımız arasında her seviyedeki yoğun görüşme ve istişare trafiği devam etmektedir. ÜDİK'in alt organlarından Ortak Stratejik Planlama Grubu'nun toplantısı çerçevesinde, Sayın Bakanımızın Rus mevkidaşı Lavrov ile Nisan ayında İstanbul'da yaptığı kapsamlı görüşmeler neticesinde ikili, bölgesel ve uluslararası konularda ortak paydalarımızı yansıtan bir bildiri hazırlanmıştır.

Öteden beri RF'yle ilişkilerimizin itici gücünü oluşturan ekonomik işbirliği gelişim ivmesini korumaktadır. RF, yaklaşık 34 milyar Dolar'lık hacimle halen ikinci ticaret ortağımız konumundadır. Müteahhitlerimizin Rusya'da üstlendiği projelerin toplam değeri 40 milyar Dolar'ı aşmış, karşılıklı yatırımlarımızın toplamı 20 milyar Dolar'a ulaşmıştır. Yıl içinde Rusya'nın Krasnodar ve Yekaterinburg kentlerinde açtığımız Ticaret Temsilcilikleri'yle bu rakamların daha da yukarı taşınması hedeflenmektedir.

Akkuyu Nükleer Enerji Santrali Projesi'yle birlikte RF'yle enerji işbirliğimiz yeni bir boyut kazanmıştır. Projenin gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar öngörülen takvim çerçevesinde devam etmektedir. Enerji işbirliğimizin, önümüzdeki dönemde faaliyete geçmesi için üzerinde çalışılan Samsun-Ceyhan petrol boru hattıyla daha da gelişmesi için çabalarımız sürmektedir.

RF'yle insani temas ve ziyaretler, vizesiz seyahat rejimiyle kazandığı ivmeyi korumaktadır. Geçtiğimiz yıl 3,6 milyona ulaşan Rus turist sayısı bu yıl sonu itibarıyla 4,3 milyona yükselmiştir. ÜDİK bünyesindeki Toplumsal Forum'un çalışmalarının ve önümüzdeki dönemde karşılıklı olarak açmayı planladığımız kültür merkezlerinin beşeri bağları daha da pekiştireceğine inanılmaktadır.

RF'yle ikili ilişkilerimiz çerçevesinde olduğu kadar, bölgesel ve uluslararası düzlemde de yoğun bir gündemimiz bulunmaktadır. Türkiye ve RF, paylaştıkları geniş Avrasya coğrafyasında barış ve istikrarın tesisi için önemli imkânlara sahiptirler. Bunların, özellikle de içinden geçmekte olduğumuz hassas dönemde, doğru istikamette ve etkin şekilde kullanılması

önem taşımaktadır. Karadeniz'e dönük ortak sahiplenme anlayışımız bunun güzel örneklerindedir. İkili, bölgesel ve uluslararası planda öncelikli bir ortak olarak gördüğümüz Rusya'yla ilişkilerimizin her alanda güçlenerek gelişmesine dönük ortak gayretlere önümüzdeki dönemde de devam edilecektir.

AVRUPA ÜLKELERİ

Almanya Federal Cumhuriyeti (AFC): Almanya ile tarihsel derinliğe sahip, siyasi, ekonomik, askeri, toplumsal ve insani boyutları olan kapsamlı ve çok yönlü ilişkilerimiz bulunmaktadır.

2013 yılında karşılıklı üst düzey ziyaretlerde yakalanan ivme ilişkilerimizin ve işbirliğimizin daha da derinleşmesine imkân sağlamıştır. Bu çerçevede Şansölye Merkel, Sayın Başbakanımızın davetine icabetle 24-25 Şubat 2013 tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmiştir. Şansölye Merkel'in Türkiye'ye gerçekleştirdiği bu üçüncü ziyaret, iki dost ve müttefik ülke arasındaki ilişkilerin tüm boyutlarıyla ele alınmasının yanısıra bölgesel ve uluslararası meselelere ilişkin görüş alışverişinde bulunulmasına vesile teşkil etmiştir. Ziyarete Şansölye'ye Almanya'nın önde gelen firmalarından temsilciler eşlik etmiş; Merkel ve Ekonomi Bakanı Sayın Zafer Çağlayan'ın evsahipliklerinde 300 işadammının katılımıyla bir İş Forumu düzenlenmiştir.

Türkiye-Almanya ilişkilerine kurumsal bir perspektif ve "stratejik boyut" kazandırmaya matuf "Stratejik Diyalog Mekanizması"nı (SDM) kuran Ortak Deklarasyon, 12 Mayıs 2013 tarihinde Sayın Bakanımız ile Alman Dışışleri Bakanı Westerwelle tarafından Berlin'de imzalanmıştır. SDM kapsamında ilk aşamada İkili İlişkiler, Terörle Mücadele, Uluslararası ve Bölgesel Gelişmeler ile Avrupa Ortaklığı Çalışma Grupları 13 Mayıs 2013'te Berlin'de toplanmıştır. Ülkelerimiz arasındaki ilişkilere kurumsal çerçeve kazandıran SDM'nin önümüzdeki dönemde Hükümet Başkanları düzeyine taşınması doğrultusundaki görüşümüz Alman makamları nezdinde her vesileyle dile getirilmektedir.

Dışışleri Bakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu ile Alman mevkidaşı Guido Westerwelle

Alman Dışişleri Bakanının katılımıyla 20 Nisan 2013'te İstanbul'da düzenlenen Suriye konulu çalışma toplantısında, Sayın Bakanımızın Mayıs ayında gerçekleştirdiği Berlin ziyaretinde ve uluslararası toplantılar marjında yaptığı görüşmelerde, ikili konuların yanısıra AB'ye üyelik sürecimiz de etraflıca ele alınmıştır. Zira, AB içindeki etkin konumuyla Almanya, Türkiye'nin AB üyelik sürecinde de her zaman önemli bir yere sahip olmuştur. Bu bağlamda Almanya'nın "ahde vefa" ilkesine uygun olarak üyelik sürecimizde yaşanan tikanıklıkların aşılması için çabalarını artırması beklentimiz her vesileyle ve her düzeyde Alman muhataplarımızın dikkatine getirilmektedir.

NATO müttfikimiz Almanya hava savunmamızın güçlendirilmesi amacıyla ülkemizde Patriot bataryaları konuşlandırmış ve dayanışma sergilemiştir. Nitekim Türkiye-Almanya ilişkilerinin önemli alanlarından biri de güvenlik işbirliği ve terörizmle mücadeledir. Bu alanda 2013 yılında önemli adımlar atılmış olup, AFC İçişleri Bakanlığı Müsteşarı 21-22 Ocak, AFC İçişleri Bakanı Friedrich ise 5-7 Şubat 2013 tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmişlerdir. İlgili makamlarımız arasındaki temaslar ve işbirliğinin artırılmasından memnuniyet duyulmakla beraber, Almanya'nın başta PKK bağlantılı kuruluşların terörizmin finansmanı, kara para aklama ve haraç toplama gibi yasadışı faaliyetlerine seyirci kalmaması yönündeki beklentimiz de açık şekilde dile getirilmektedir.

Öte yandan, Almanya'da yaşayan ve 1,1 milyonu Alman vatandaşı olan, nüfusu 3 milyona yaklaşan Türk toplumu, bu ülkeyle ilişkilerimizin emsalsiz insani boyutunu ve ülkelerimiz arasındaki en kuvvetli bağı teşkil etmektedir. Almanya'da 22 Eylül 2013 tarihinde yapılan genel seçimler sonucunda Federal Meclis'e 11 Türk kökenli milletvekilinin girmiş olması sevindirici bir gelişmedir. Türk toplumunun Alman toplumuyla uyum içinde, ana dilleri ve öz kültürleriyle bağlarını koruyarak esenlik ve huzur içinde yaşamaları samimi arzumuzdur. Türk-Alman ilişkilerinin insani boyutunun diğer yüzünde ise hayatlarını dönemsel veya sürekli olarak Türkiye'de geçirmeyi tercih eden onbinlerce Alman vatandaşı bulunmaktadır.

Almanya'da 2000-2006 yılları arasında sekiz Türk, bir Yunan ve bir Alman'ın katledilmesinin faillerinin Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU) isimli aşırı sağcı bir terör örgütünün mensupları olduğunun ortaya çıkması Türk ve Alman toplumlarında endişeye sebebiyet vermiştir. Beş sanık hakkındaki yargı süreci 6 Mayıs 2013'te başlamıştır. NSU'ya destek verdikleri zannıyla diğer sekiz kişiyle ilgili soruşturma süreci de devam etmektedir. Yargı süreci ve mahkeme celseleri tarafımızdan yakinen takip edilmekte, mağdur ailelere her türlü destek verilmektedir.

Almanya'daki Türk toplumunu olumsuz etkileyen göç mevzuatındaki aile birleşimine ilişkin uygulamaların değiştirilmesi, Alman mevzuatı uyarınca 50'den fazla ülke vatandaşına çifte vatandaşlık hakkı tanınırken, Türklere bu hakkın tanınmamasının yarattığı adaletsizlik duygusunun, bu hakkın Türklere de tanınması suretiyle giderilmesi ve vatandaşlarımıza yönelik katı vize rejimi ve uygulamalarının gözden geçirilmesi yolundaki görüş, beklenti ve taleplerimiz de her vesileyle Alman tarafının dikkatine getirilmektedir.

Almanya ÷lkemizin Avrupa'daki başlıca ticaret ortağı ve aynı zamanda en fazla ihracat gerçekleştirdiği ÷lke'dir. İkilili ticaret hacmimiz 2012 yılında 34,5 milyar Dolar olarak gerçekleşmiş, 2013 yılı sonu itibariyle ise 38 milyar Dolar'a ulaşmıştır. ÷lkemizde Temmuz 2013 itibariyle 5.337 Alman Şirketi faaliyet göstermekte olup, 2002-2012 döneminde ÷lkemize Almanya'dan gelen yatırım miktarı 5,5 milyar Dolar'ın üzerinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde Türkiye'den Almanya'ya yapılan uluslararası doğrudan yatırım tutarı 1,25 milyar dolar civarında olmuştur. Öte yandan, Almanya'da yaşayan vatandaşlarımızın sahip oldukları, sayıları 72 bine ve ciroları 40 milyar Avro'ya ulaşan, yaklaşık 350 bin kişiye istihdam imkânı sağlayan küçük ve orta ölçekli iŐletmeler, ekonomik ve ticari ilişkilerimizi daha da pekiŐtirmektedir.

Almanya aynı zamanda geleneksel olarak ÷lkemize en fazla turist gönderen ÷lke'dir. ÷lkemize gelen her altı turistten biri Alman'dır. 2012 yılında Almanya'dan ÷lkemize 5 milyonu aşkın turist gelmiştir. 2013'ün ilk 10 ayı itibariyle bu rakam 4,7 milyona yaklaşmıştır.

İngiltere: İngiltere ile ikili ilişkilerimiz tarihten gelen bağların da etkisiyle çok boyutludur. Birçok bölgesel ve uluslararası soruna ilişkin anlayış benzerliği ve ortak çıkarlar İngiltere'yle ikili işbirliğimizin daha da geliştirilmesi için uygun zemin sağlamakta, muhtelif dış politika konularında yakın iŐiŐareler srdrlmektedir. 2010 yılında Sayın Başbakanımızın İngiliz mevkidaŐıyla imzaladıkları "Stratejik Ortaklık Belgesi" güçlü siyasi ve ekonomik ilişkilerimizin yanısıra bölgesel ve uluslararası konularda da işbirliğimizin geliştirilmesi bakımından gerekli kurumsal çerçeveyi oluşturmaktadır.

÷lkemiz ile İngiltere arasında son yıllarda yoğunluk kazanan karşılıklı üst düzey ziyaretler ilişkilerimizin her alanda ivme kazanmasına ve derinleşmesine önemli katkı sağlamıştır. 2013 yılında gerçekleşen ziyaretler meyanında, Sayın Bakanımız, 6-8 Mart 2013 tarihlerinde Yemen'in Dostları Grubu toplantısı, 7 Mayıs 2013 tarihinde ise Somali Konferansı vesilesiyle, ayrıca 22 AĞustos 2013 tarihinde İngiliz mevkidaşı ikili konular ve bölgesel gelişmeler üzerinde görüş aŐıŐveriŐinde bulunmak üzere ve son olarak 22 Ekim 2013 tarihinde Suriye konulu Bakanlar Toplantısı'na katılmak üzere İngiltere'yi ziyaret etmiştir. Dışişleri Bakanı William Hague İngiltere'nin İstanbul Başkonsolosluğu'na 2003 yılında düzenlenen terörist saldırının 10. yildnm vesilesiyle yapılan anma törenine katılmak üzere 19-20 Kasım 2013 tarihlerinde ÷lkemizi ziyaret etmiştir.

Dışişleri Bakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu ile İngiltere Dışişleri Bakanı William Hague

Türkiye ile İngiltere arasında sivil diyalogun güçlendirilmesine yönelik bir iletişim platformu olarak 2011 yılında kurulan “Türk-İngiliz Tatlıdil Forumu”nun üçüncü toplantısı 1-3 Kasım 2013 tarihlerinde Edinburg’da yapılmıştır. Esas itibarıyla bir sivil toplum girişimi olan Forum toplantısını bu kez Sayın Cumhurbaşkanımızın da iştirak ederek onurlandırmaları, anılan Forumamıza verdiğimiz siyasi desteğin ve İngiltere ile ülkemiz arasındaki ilişkilerin sivil diyalogu da kapsayacak şekilde geliştirilmesi yönündeki güçlü irademizin göstergesi olmuştur.

İngiltere AB üyelik sürecimizi destekleyen ülkelerin başında gelmekte ve özellikle Avrupa’da ve dünyada yaşanan değişim sürecinde Türkiye’nin Avrupa ile bütünleşmesi gerektiği görüşünü savunmaktadır. İngiltere’nin bu konuda ülkemize verdiği destek partiler üstü nitelik taşımaktadır.

İngiltere’de yaşayan, 86 bine yakını İngiliz vatandaşlığını haiz 250 bin nüfuslu Türk toplumu, ülkelerimiz arasındaki dostluk bağına güçlendirmektedir. Özellikle lisans ve lisansüstü öğrenim görmek için İngiltere’yi tercih eden öğrencilerimiz ilişkilerimizin bir diğer önemli boyutunu oluşturmaktadır. Türkiye’de ikamet eden ve sayıları her geçen yıl artan İngiliz vatandaşlarının varlığı da ülkelerimiz arasında önemli bir beşeri köprü vazifesi görmektedir.

İngiltere’yle ikili ticaret dengesi 2001 yılından bu yana ülkemiz lehinedir. İkili ticaret hacmimiz, Ekim 2013 itibarıyla 12,2 milyar Dolar’ı aşmıştır. Türkiye’de en büyük ikinci yatırımcı ülke olan İngiltere’nin ülkemizdeki doğrudan yatırımları 2002-2012 döneminde 6,6 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir. Ülkemizde 2.350 civarında İngiliz sermayeli firma faaliyet göstermektedir. Türkiye’de yerleşik kişilerce 2002’den Mayıs 2013’e kadar İngiltere’de yapılan yatırımların değeri yaklaşık 425 milyon Dolar civarındadır.

Almanya ve RF’den sonra İngiltere ülkemize en fazla turist gönderen üçüncü ülkedir.

Fransa: Türkiye ile Fransa arasında köklü bir geçmişe dayanan ilişkiler, günümüzde de ortak değerler, müttefiklik, yoğun ekonomik ve insani bağlar temelinde sürdürülmektedir.

Sözde Ermeni soykırımının inkarının cezalandırılması yasa teklifi nedeniyle 2011 sonunda neredeyse durma noktasına gelen Fransa ile ilişkilerimizde 2012 ortasında bu ülkede meydana gelen yönetim değişikliğinin ardından göreceli bir iyimserlik ortamı hakim olmuş, bu siyasi ortam diğer alanlarda da ilerlemeler kaydedilebilmesine imkân sağlamıştır. Karşılıklı temaslarımızda Fransız yetkililerin, Türkiye'yle ilişkilerde yeni bir sayfa açma yönündeki iradelerini ifade etmelerine tarafımızdan da olumlu mukabelede bulunulmuştur. Nitekim Sayın Bakanımızın Temmuz 2012'de Paris'te Fransız mevkidaşı Fabius'la yaptığı görüşmede, Türkiye-Fransa ilişkilerinde sıkıntılı dönemlerin geride kalması yönündeki ortak irademiz vurgulanmıştır.

Fransa'yla ikili ilişkilerimizde iyi niyet ve karşılıklı güven unsurlarının ağır basacağı, olumlu bir ikili gündem inşa edilmesine yönelik karşılıklı çabalar sürmektedir. İşbirliği potansiyelimizin doğrudan ikili ilişkilerimizi ilgilendirmeyen siyasi sorunların etkisinde kalmasının her iki ülkenin de menfaatine uygun olmadığı aşikârdır.

Fransa, ülkemizin AB üyelik müzakereleri sürecinde siyasi nedenlerle 2007'den itibaren engellediği fasıllarla ilgili açılım yapmıştır. Sayın Bakanımızın Dışışleri Bakanı Fabius ile 12 Şubat 2013'te Paris'te yaptığı görüşmenin ardından, başlangıç olarak, 22. fasıl (Bölgesel Politikalar ve Yapısal Araçların Koordinasyonu) üzerindeki engelin kaldırıldığı açıklanmıştır. Fransa'nın, AB üyelik sürecimizde diğer dört fasıl (11, 17, 33 ve 34. fasıllar) üzerindeki engellemenin tamamen kaldırması beklentimiz Fransız muhataplarımıza ifade edilmektedir.

Siyasi ilişkilerimizdeki iyileşmenin etkisiyle karşılıklı temas ve ziyaretler artmıştır. 2013 yılında Bakan düzeyinde yapılan karşılıklı ziyaretler, ikili işbirliğimizin öncelikli olarak gerçekleştirilebileceği alanlarda yoğunlaşmamıza imkân sağlamıştır. Sayın Bakanımız 11-12 Şubat 2013 ve son olarak 16 Eylül 2013'te Paris'de Fransız mevkidaşı ile biraraya gelmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız ile Fransa Cumhurbaşkanı Hollande, son olarak BM Genel Kurulu vesilesiyle buldukları New York'ta 24 Eylül 2013 tarihinde yararlı bir görüşme yapmışlardır. Keza, Sayın Başbakanımız Cumhurbaşkanı Hollande ile St. Petersburg'da düzenlenen G-20 Zirvesi marjında 5 Eylül 2013 tarihinde biraraya gelmiştir.

Fransa'daki Türk toplumunun nüfusu takriben 590 bini bulmakta olup, bunlardan 300 bini çifte vatandaşlığa sahiptir. Türk toplumu Fransa'da yaşayan yabancılar arasında dördüncü büyük grubu oluşturmaktadır. Fransa'yla ikili ilişkilerimizdeki iyileşme, Fransa'da yaşayan Türk toplumunun da huzur ve esenliği açısından büyük önem taşımaktadır. Türk göçmenlerin Fransız toplumuna uyum sağlamalarına, ülkenin siyasi, ekonomik ve kültürel yaşamına aktif şekilde katılmalarına yönelik tüm çabaları desteklenmektedir.

Fransa ile ekonomik ve ticari ilişkilerimiz istikrarlı bir gelişme içerisinde. Fransa ülkemizin en çok ihracat yaptığı ülkeler arasında üst sıralarda yer almaktadır. 2013 yılında ikili ticaret hacmimiz 14,4 milyar Dolar'a ulaşmıştır. Sayın Başbakanımız tarafından konulan, ikili ticaret hacminin 20 milyar Dolar'a yükseltilmesi hedefi doğrultusunda kararlı bir şekilde ilerlenmektedir. Ekonomik ilişkilerimizin diğer bir önemli ayağını oluşturan karşılıklı yatırımlar da olumlu yönde seyretmektedir. Fransa'daki Türk yatırımlarının toplam değeri de 1,2 milyar Dolar düzeyindedir. Ülkemizde 1.050 civarında Fransız sermayeli şirket, Fransa'da ise 350'den fazla Türk şirketi faaliyette bulunmaktadır.

Fransız iş çevreleri Türkiye'yle işbirliğine yoğun bir ilgi göstermektedirler. Nükleer enerji, yenilenebilir enerji, savunma sanayii ve çeşitli altyapı projeleri bu bağlamda öncelikli işbirliği alanlarını oluşturmaktadır. Nitekim Mayıs 2013'te Sinop Nükleer Santral Projesi Japonya-Fransa ortaklığındaki konsorsiyuma verilmiştir.

İtalya: Akdeniz Havzası'nda ortak çıkarlar ve değerleri paylaşan iki bölgesel güç sıfatıyla Türkiye-İtalya ilişkileri stratejik ortaklık boyutuna ulaşmıştır. İtalya'yla uluslararası sorunlara ilişkin yaklaşımlarımızın örtüşmesi ve ortak evrensel değerlere dayanan ilişkilerimizin sağlam çerçevesi, uluslararası konularda karşılıklı destek ve işbirliği olanaklarını güçlendirmekte, ortak hareket imkânı sağlamaktadır. Avrupa Birliği'nin kurucu üyeleri arasında yer alan İtalya, ayrıca ülkemizin AB üyeliğini destekleyen ülkeler bağlamında ön sıralarda bulunmaktadır.

Son dönemde her alanda çok olumlu bir mecrada ilerleyen ilişkilerimiz, farklı düzeylerde görüş alışverişine imkân veren Türkiye-İtalya Hükümetlerarası Zirve Toplantıları, sivil toplum çevrelerini biraraya getiren Türk-İtalyan Forumu ve Türk-İtalyan Medya Forumu süreçleriyle kurumsallaşma yolunda da ilerleme kaydetmiştir.

Sayın Bakanımız 22-23 Ağustos 2013 tarihlerinde gerçekleştirdiği ziyaret vesilesiyle İtalya Dışişleri Bakanı Emma Bonino ile Roma'da ikili konular ve bölgesel gelişmeler üzerinde görüş alışverişinde bulunmuştur.

İtalya ile siyasi ilişkilerimizin yanısıra ekonomik bağlarımız da güçlenmektedir. 2012 yılında 19,7 milyar Dolar olan ikili ticaret hacmimiz, Ekim 2013 itibariyle 16,5 milyar Dolar'a ulaşmıştır. Türkiye'de faaliyet gösteren İtalyan firma sayısı 940'a yükselmiş, bu şirketlerin doğrudan yatırımları 4,6 milyar Dolar'a yaklaşmıştır. Ekim 2013 itibariyle ülkemizi 651 bin İtalyan turist ziyaret etmiştir.

İspanya: Akdeniz'in iki ucunda yer alan Türkiye ve İspanya, temel siyasi, ekonomik ve güvenlik donanımlarıyla olduğu kadar zengin tarihi miraslarıyla da Akdeniz havzasında ve ötesinde barış ve istikrara katkıda bulunabilecek iki bölgesel güçtür.

Aynı değerleri paylaşan Türkiye ve İŐpanya, uluslararası meselelere yapıcı ve çözüm getirici bir vizyonla yaklaŐmaktadır. 2005 yılında BM çatısı altında Sayın Başbakanımız ile dönemin İŐpanya Başbakanı Zapatero'nun ortak girişimiyle başlatılan Medeniyetler İttifakı bu anlayışın somut bir tezahürüdür.

İŐpanya lkemizin AB yeliğine olan desteğini açıkça dile getirmekte olup, AB yeliğinin hem Türkiye hem de AB için sağlayacağı yararları doğru analiz eden ülkelerden biridir.

İkili siyasi ilişkilerimize paralel olarak İŐpanya ile ekonomik ilişkilerimiz de giderek güçlenmektedir. 2012 yılında 9,7 milyar Dolar olan ikili ticaret hacmimiz, Ekim 2013 itibariyle 8,9 milyar Dolar'a ulaşmıştır. lkemizin AB'ye tam üyelik müzakerelerine başlaması, İŐpanyol ekonomi çevrelerinin Türkiye'ye ilgisini arttırmıŐ olup, lkemizdeki İŐpanyol sermayeli firma sayısı 450'ye, İŐpanyol yatırımlarının toplam tutarı 7 milyar Dolar'a ulaşmıştır. 2012'de lkemizi 278 bin İŐpanyol turist ziyaret etmiş olup, Ekim 2013 itibariyle bu rakam 262 bin seviyesinde gerçekleşmiştir.

Portekiz: Türkiye ile Portekiz arasındaki ilişkiler, NATO yeliği ve Akdenizlilik kimliği gibi ortak paydaların da etkisiyle olumlu bir seyir izlemektedir. Portekiz Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecine vermekte olduğu desteği, AB içindeki "Turkey Focus Group"a katılarak pekiŐtirmiŐtir.

Portekiz ile mevcut iyi ilişkilerimiz yakın dönemde, karşılıklı üst düzey ziyaretlerle daha da ivme kazanmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız 5-8 Mayıs 2013 tarihlerinde Portekiz'e bir devlet ziyareti gerçekleştirmiştir. Başbakan düzeyindeki son ziyaret ise Portekiz Başbakanı Coelho'nun Sayın Başbakanımızın davetine icabetle 17-19 Aralık 2012 tarihlerinde, beraberinde Portekiz'in önde gelen işadamlarından oluşan bir heyetle lkemize gerçekleştirdiği resmi ziyaret olmuştur. Ziyaret erevesinde Sayın Başbakanımız ve konuk Başbakan "Türkiye ile Portekiz Arasında İkili İlişkilerin Güçlendirilmesine Yönelik Strateji Belgesi"ni imzalamıŐlardır. Söz konusu belge iki ülke arasında yıllık olarak Hükümetlerarası Zirveler düzenlenmesini öngörmektedir.

Portekiz'le 2012 yılında 1,085 milyar Dolar olarak gerçekleşen ikili ticaret hacmimiz, Ekim 2013 itibariyle 1 milyar Dolar'ı aşmıştır. Portekiz'den lkemize gerçekleşen doğrudan yatırım miktarı 2002-2012 döneminde 759 milyon Dolar olup, önümüzdeki dönemde ülkelerimiz arasında karşılıklı yatırımların artırılması önceliklerimiz arasında yer almaktadır.

Hollanda: Türkiye ve Hollanda arasında köklü dostluk ilişkileri 17. yüzyıla uzanmaktadır. 2012 yılında ülkelerimiz arasında diplomatik ilişkilerin tesisinin 400. Yıldönümü vesilesiyle her iki lkede düzenlenen etkinlikler kültürel, sanatsal, ticari, ekonomik, bilimsel alanlardaki kalıcı ve sürdürülebilir ilişkilerimizin zeminini güçlendirmiŐ, iki ülke halklarını birbirine yakınlaŐtırmıŐ, karşılıklı anlayışın gelişmesine katkıda bulunmuştur.

Hollanda'yla ilişkilerimizin her alanda geliştirilmesine yönelik ortak siyasi irade mevcuttur. Üst düzey ziyaretler ikili ilişkilerimizin ileriye götürülmesine hizmet etmektedir. Sayın Başbakanımızın 20-21 Mart 2013 tarihlerinde Hollanda'yı ziyareti ilişkilerimize ivme kazandırmıştır. Bu ziyaret sırasında Sayın Bakanımız Sayın Başbakanımıza eşlik etmiş ve Hollandalı mevkidaşı Timmermans'la biraraya gelmiştir.

Hollanda ülkemizin AB'ye üyelik sürecine "katı ancak adil" şeklinde tabir ettiği bir yaklaşımla destek vermektedir. NATO müttfikimiz olan Hollanda, ülkemizde Patriot bataryaları konuşlandırarak güçlü bir ittifak dayanışması sergilemiştir.

Sayın Başbakanımızın Hollanda'yı ziyareti vesilesiyle, iki Başbakan tarafından ikili ticaretin 2015 yılı sonuna kadar 15 milyar Dolar'a yükseltilmesi hedefi belirlenmiştir. Ülkemizde 2.011 Hollanda firması faaliyet göstermektedir.

Hollanda'da yaşayan, 300 bini çifte vatandaş olmak üzere yaklaşık 400 bin nüfuslu Türk toplumu, ülkelerimiz arasında güçlü bir insani bağ teşkil etmekte, Hollanda'nın siyasi, ekonomik ve kültürel hayatında aktif şekilde yer almaktadır. Hollanda Parlamentosu'nda 6 Türk kökenli milletvekili bulunmaktadır. Türk toplumunun başta anadil eğitimi olmak üzere her konudaki ihtiyaçlarının karşılanmasında gerekli işbirliğine hazır olduğumuzu ve toplumumuzun huzur ve esenliğine önem verdiğimiz Hollanda makamları nezdinde her düzeyde dile getirilmektedir.

Ekim 2013 itibariyle ülkemizi yaklaşık 1,2 milyon Hollandalı turist ziyaret etmiştir.

Belçika: Belçika ile ilişkilerimiz, karşılıklı üst düzey ziyaretlerle olumlu bir mecrada ilerlemeye devam etmiştir. Ülkemize Ekim 2012'de büyük bir ticaret heyetiyle birlikte bir "Ekonomik Misyona" ziyareti gerçekleştirmiş olan Velihaat Prens Philippe, Temmuz 2013'de yemin ederek 7. Belçika Kralı olarak tahta geçmiştir.

Terörle mücadele alanında ikili işbirliği konularını ele almak ve bu alandaki istişareleri kurumsal zemine oturtmak üzere oluşturulan ve ilki 2008 yılında İstanbul'da düzenlenen Türkiye-Belçika Dışişleri, İçişleri ve Adalet Bakanları toplantısının ikincisi 22 Ocak 2013 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilmiştir. Belçika'yla düzenlenen bu üçlü toplantılar aramızdaki önemli işbirliği mekanizmalarından biri olup, önümüzdeki yıllarda da devam ettirilmesi öngörülmektedir.

AB'nin kurucu üyelerinden olan ve AB kurumlarına evsahipliği yapan Belçika, ülkemizin AB'ye katılım sürecini desteklemektedir.

Belçika'daki Türk toplumunun nüfusu 160 bini Belçika vatandaşlığını haiz olmak üzere 220 bini bulmaktadır. Federal Parlamentoda dört, bölgesel Parlamentolarda altı Türk kökenli milletvekili vardır. Buna ilaveten bir Belediye Başkanı ve 120 kadar Türk kökenli siyasetçinin yerel yönetimlere seçilmeleri, Türk toplumunun Belçika'nın sosyal, ekonomik, siyasi ve

kültürel hayatına sağladığı uyumun başarısını ortaya koymaktadır. Önümüzdeki yıl, 1964 yılında imzalanan İkili İşgücü Anlaşması'nın 50. yıldönümünün Belçika'daki Türk toplumuyla birlikte çeşitli etkinliklerle kutlanması öngörülmektedir.

Belçika ile ikili ticaret hacmimiz Ekim 2013 itibariyle yaklaşık 5,3 milyar Dolar olmuştur. Öte yandan Ekim 2013 itibariyle ülkemizi 615 bin Belçikalı turist ziyaret etmiştir.

Belçika'nın evsahipliği yaptığı EUROPALIA Uluslararası Sanat Festivali'nin 2015'te düzenlenecek 25. etkinliğinde Türkiye'nin konuk olmasına yönelik davete ülkemiz olumlu yanıt vermiştir. Bu çerçevede ülkemizle ilgili olarak 2015-2016 döneminde Belçika'da sergi, konser, sempozyum gibi çeşitli faaliyetler düzenlenmesi öngörülmekte olup, bu alanlarda ilgili kurum ve kuruluşlarımız arasında temas ve projelerin artırılması ülkemizin Avrupa'daki tanıtım faaliyetleri bakımından yararlı bir platform teşkil edecektir.

Avusturya: Avusturya ile ilişkilerimiz uzun bir tarihi geçmişe dayanmaktadır. Karşılıklı mücadeleyle seyreden ve Birinci Dünya Savaşında müttefikliğe dönüşen ilişkilerimiz günümüzde başta ekonomik ve ticari olmak üzere pek çok alanda olumlu bir seyir izlemektedir. Üst düzey ziyaretler iki ülke arasındaki bağların güçlenmesine büyük katkıda bulunmaktadır.

Sayın Başbakanımız 26-27 Şubat 2013'te Medeniyetler İttifakı Yıllık Forumu vesilesiyle Viyana'yı ziyareti sırasında Avusturya Cumhurbaşkanı Fischer ve Başbakan Faymann ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Avusturya'yla temaslarımızda her vesileyle AB'ye üyelik sürecimize yönelik yaklaşımını gözden geçirmesini beklediğimiz dile getirilmektedir. Esasen, Avusturya kamuoyunun Türkiye'nin AB üyeliğine yaklaşımında son dönemde olumlu yönde ilerleme eğilimi gözlemlenmektedir.

Diğer yandan, Avusturya'yla işbirliğimizde geliştirmeye önem ve öncelik verdiğimiz bir diğer husus terörizmle mücadeledir. Avusturya'da terör örgütü olarak tanınan PKK ile mücadelemize destek verilmesi bu ülke makamlarından talep edilmektedir.

Avusturya'da yaşayan 280 bin kişilik Türk toplumu bu ülkeyle aramızda önemli bir beşeri bağ teşkil etmektedir. Bu ülkede 29 Eylül 2013 tarihinde yapılan genel seçimler sonrasında Meclise üç Türk kökenli milletvekilinin girmesinden de memnuniyet duyulmuştur.

Ülkedeki aşırı sağcı kesimlerin, özellikle seçim dönemlerinde artmak suretiyle Türk toplumunu da hedef alan yabancı karşıtı söylemlerinden duyduğumuz rahatsızlık ve endişe de Avusturya makamları nezdinde dile getirilmekte, Avusturya'nın vatandaşlarımıza uyguladığı katı vize rejiminin ve vize serbestisine ilişkin yaklaşımının günümüzün gerçekleri ve ilişkilerimizin doğasıyla bağdaşmadığının altı çizilmektedir.

Türkiye-Avusturya ilişkilerinin ekonomik ve ticari alandaki seyri memnuniyet vericidir. İkili ticaret hacmimiz 2013'ün ilk 10 ayında 2,3 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir. Son dönemde ülkemizde enerji alanında büyük ölçekli yatırımlar yapmaya başlayan Avusturya'dan 2004-2012 yılları arasında ülkemize gelen yatırım miktarı 8,6 milyar Dolar'ı aşmıştır. 2009, 2010 ve 2011 yıllarında Türkiye'ye en fazla yatırım yapan ülke olan Avusturya, Temmuz 2013 itibariyle Almanya'dan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Her yıl ülkemizi ziyaret eden 500 bini aşkın Avusturyalı turist de ilişkilerimizin insani boyutuna katkıda bulunmaktadır.

İrlanda: İrlanda ile ilişkilerimiz sorunsuz seyrini sürdürmektedir. İrlanda 2013 yılının ilk yarısındaki AB Dönem Başkanlığı çerçevesinde AB üyeliğimiz konusundaki desteğini sürdürmüş ve müzakere sürecimizde yeni bir fasıl açılması için gayret göstermiştir.

İrlanda Başbakan Yardımcısı, Dışişleri ve Ticaret Bakanı Eamon Gilmore 7-10 Nisan 2013 tarihleri arasında Türkiye'yi ziyaret etmiştir. Bu vesileyle, Sayın Bakanımız İrlandalı mevkidaşı ile ikili ilişkilerimizin geliştirilmesi ve İrlanda'nın AB Dönem Başkanlığı çerçevesinde müzakere sürecimizin ilerletilmesi için atılabilecek adımları değerlendirmek, bölgesel ve uluslararası güncel gelişmeler üzerinde görüş alışverişinde bulunmak imkânını elde etmiştir. Sayın Gilmore'a ziyaret sırasında refakat eden İrlandalı üst düzey işadamlarından oluşan ticaret heyeti de ülkemizde yararlı temaslarda bulunmuşlardır.

İrlanda ile ikili ticaret hacmimiz, Ekim 2013 itibariyle 980 milyon Dolar'a ulaşmıştır. Bu rakamın en az 2 milyar Dolar'a yükseltilmesi hedeflenmektedir. Ülkemizde 310 İrlandalı şirket faaliyet göstermektedir.

Polonya: Türkiye-Polonya ilişkileri 600 yıllık bir geçmişe sahiptir. Uluslararası ve bölgesel konulara benzer görüş açılarından yaklaşımları ve iki ülke arasında doğrudan çıkar çatışmasına yol açacak bir sorun olmaması, Türkiye'nin 1999'da gerçekleşen Polonya'nın NATO üyeliğini, Polonya'nın da Türkiye'nin AB üyelik sürecini desteklemesi siyasi ilişkilerin olumlu bir seyir izlemesine katkıda bulunmuştur.

Ülkemiz ve Polonya arasındaki üst düzey ziyaretler ikili ilişkilerimize ivme kazandırmaktadır. Bu bağlamda, Sayın Başbakanımızın 8-9 Kasım 2013 tarihlerinde Polonya'ya resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

2013 yılında Polonya ile Türkiye arasında Dostluk Anlaşması imzalanmasının 90. yıldönümü kutlanmıştır. Bu vesileyle, Sayın Bakanımız 23 Temmuz 2013 tarihinde Polonya Dışişleri Bakanı Radosław Sikorski'nin davetine icabetle Polonya'ya resmi bir ziyarette bulunmuştur.

Polonya'yla 2013'ün ilk sekiz ayında 3,4 milyar Dolar olarak gerçekleşen ikili ticaret hacmimizin önümüzdeki dönemde 10 milyar Dolar'a çıkartılması hedeflenmektedir.

Macaristan: Tarihi dostluk bağları içinde olduğumuz bir başka ülke olan Macaristan ile ikili ilişkilerimizde sorun bulunmamaktadır. Başta ekonomik ve kültürel ilişkiler olmak üzere, her alanda işbirliğinin geliştirilmesi ve bölgesel düzeyde diyaluğumuzun arttırılması hedeflenmektedir.

Sayın Başbakanımızın 4-5 Şubat 2013 tarihlerinde Macaristan'a gerçekleştirdiği ziyaret sırasında iki ülke arasında "Yüksek Düzeyli Stratejik işbirliği Konseyi" (YDSK) kurulması kararı alınmiŐ olup, söz konusu Konsey'in hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar sürmektedir.

TBMM Başkanı Sayın Cemil iek'in Ekim 2012'de Macaristan'a gerçekleştirdiği ziyaretten sonra Macaristan Ulusal Meclis Başkanı Laszlo Kver 7-12 Mayıs 2013 tarihlerinde lkemizi ziyaret etmiştir.

Macaristan Başbakanı Viktor Orban Türkiye ile Macaristan arasında Dostluk Anlaşması imzalanmasının 90. yildnm münasebetiyle 17-18 Aralık 2013 tarihinde lkemize resmi ziyaret gerçekleştirmiştir. Söz konusu ziyaret Macaristan'la her alanda yrttĞumuz verimli işbirliğinin pekişmesine imkân sağlamıştır.

Sayın Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan ile Macaristan Başbakanı Viktor Orban

Başkanlığını yürütmekte olan Macaristan'ın Dışişleri Bakanı Sayın Martonyi'nin davetine icabetle, Sayın Bakanımız 30-31 Ekim 2013 tarihlerinde BudapeŐte'de düzenlenen V4 ve Batı Balkan lkeleri Dışişleri Bakanları toplantısına katılmıştır. V4 lkemizle daha yakın işbirliği geliştirmek isteyen, aktif, etkili bir yapılanmadır. Bu çerçevede, özellikle Batı Balkanlar gibi Türk Dış Politikasının ncelikli konularından biri üzerindeki toplantı ve gerçekleştirilen ikili temaslar verimli geçmiştir.

Ayrıca, Macaristan Dışişleri Bakanlığı Devlet Sekreteri Zsolt Nemeth ile Bakanlığımız MŐteŐarı Büyükelçi Feridun Sinirlioğlu arasında 19 Haziran 2013 tarihinde Ankara'da iŐiŐareler gerçekleştirilmiştir. Söz konusu iŐiŐareler sırasında iki ülke arasındaki 1992 tarihli

Vize Muafiyeti Anlaşmasını tadil eden ve resmi pasaport hamili Türk ve Macar vatandaşları için vizesiz kalış süresini karşılıklı olarak 30 günden 90 güne çıkartan bir Anlaşma imzalanmıştır.

Sayın Başbakanımızın Macaristan'a yaptığı resmi ziyaret çerçevesinde, ikili ticaret hacmimizin 2015 yılına kadar 5 milyar Dolar'a çıkarılması hedefi benimsenmiştir.

Çek Cumhuriyeti: Çek Cumhuriyeti ile ilişkilerimiz dostane seyrini muhafaza etmektedir. İlişkilerimizi çeşitlendirmek ve derinleştirmek yönünde gerekli siyasi irade mevcuttur. Sayın Başbakanımız, beraberinde işadamlarından oluşan geniş bir heyetle, 3-4 Şubat 2013 tarihlerinde Çek Cumhuriyetini ziyaret etmiştir. Söz konusu ziyaret sırasında iki Başbakan tarafından, Türkiye ve Çek Cumhuriyeti arasında "Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi/Üst Düzey Stratejik Konsey" mekanizması kurulması kararı alınmış olması ikili ilişkiler bakımından önemli bir gelişme teşkil etmiştir.

Sayın Başbakanımızın 2013 Şubat ayında Çek Cumhuriyetine gerçekleştirdiği ziyaret sırasında ikili ticaret hacmimizin 2015 yılına kadar 5 milyar Dolar'a çıkartılması hedefi ortaya konulmuştur.

Slovakya: Slovakya ile ilişkilerimiz de sorunsuz seyir izlemekte ve giderek canlılık kazanmaktadır. Sayın Başbakanımız 5-6 Şubat 2013 tarihlerinde Slovakya'yı ziyaret etmiştir. Söz konusu ziyaret bir Türk Başbakanı tarafından Slovakya'ya gerçekleştirilen ilk ziyaret olma özelliği taşımaktadır. Slovakya Başbakanı Robert Fico ise 7 Haziran 2013 tarihinde İstanbul'da düzenlenen "Küresel Sorunlar Karşısında Türkiye ve AB için Ortak Bir Gelecek" Forumu'na katılmak üzere ülkemizi ziyaret etmiş ve söz konusu Forum marjında Sayın Başbakanımızla ikili bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Son olarak Slovakya Cumhurbaşkanı Ivan Gasparovic 19-21 Ağustos 2013 tarihlerinde ülkemize resmi bir ziyaret gerçekleştirmiş; bu ziyaret, iki ülke arasındaki ilişkilerin daha da geliştirilip derinleştirilmesi yönünde mevcut iradenin en üst düzeyde teyit edilmesine vesile olmuştur. Cumhurbaşkanı Gasparovic'e işadamları ve bilim adamlarından oluşan bir heyetin eşlik ettiği ziyaret sırasında, ülkemiz ile Slovakya arasındaki ekonomik ve ticari ilişkiler ile bilim ve araştırma alanlarında işbirliğinin ilerletilmesine yönelik adımlar atılmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül ile Slovakya Cumhurbaşkanı Ivan Gasparovic

Slovakya'yla üst düzey ziyaretlerle yakalanan ivmenin sürdürülmesine önem atfedilmektedir. Bu çerçevede, Slovakya Başbakan Yardımcısı, Dışişleri ve Avrupa İŞleri Bakanı Miroslav Lajcak'ın davetine icabetle Sayın Bakanımız 30 Ekim 2013 tarihinde bu ülkeye resmi ziyaret gerçekleştirmiştir.

Slovenya: Türkiye ile Slovenya arasındaki ilişkiler, bu ülkenin bağımsızlığını kazanmasından bu yana hemen her alanda olumlu seyrinde devam etmektedir. Slovenya, ülkemizin AB üyeliğini desteklemekte; bu tutumunu açıkça ve her düzeyde ifade etmektedir.

2011 yılında stratejik ortaklık seviyesine taşınan iki ülke ilişkileri üst düzey ziyaretlerle de geliştirilmektedir. Sayın Başbakanımız 6-7 Mayıs 2012 tarihlerinde beraberinde yedi Bakanımızla birlikte Slovenya'yı ziyaret etmiş, Sayın Başbakanımıza sözkonusu ziyaretinde ayrıca Orta Doğu ve Balkan Çalışmaları Uluslararası Enstitüsü (IFIMES) tarafından "On Yıllık Dünya Şahsiyeti" ödülü takdim edilmiştir. Son olarak TBMM Başkanı Sayın Cemil Çiçek, Slovenya Ulusal Meclisi Başkanı Janko Veber'in davetine icabetle, 14-15 Mayıs 2013 tarihlerinde bu ülkeyi ziyaret etmiştir.

AB, NATO ve son olarak OECD üyesi olan Slovenya'nın, gerçekleştirdiği dinamik ve süratli dönüşüm, diğer bölge ülkeleri için ilham kaynağı oluşturmaktadır. NATO bünyesinde güvenilir iki müttefik ülke olarak Türkiye ve Slovenya'nın, Afganistan ve Kosova gibi bölgelerde birlikte varlık göstermeleri ve uluslararası barışa katkıda bulunmaları siyasi ilişkilerimizi tamamlayıcı mahiyettedir.

Çeşitli alanlarda yakın dostluk bağlarına sahip iki ülke arasında ekonomik ve ticari ilişkilerin daha da geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi hedeflerimiz arasındadır.

Lüksemburg: NATO çerçevesinde müttefikimiz ve AB üyesi olan Lüksemburg AB müzakere sürecinde ülkemizi destekleyen ülkeler arasındadır.

Lüksemburg Büyük Düku Henri 18-22 Kasım 2013 tarihlerinde Bakan ve işadamları heyetleri refakatinde ülkemize resmi bir ziyarette bulunmuştur. Bu ziyaret Lüksemburg'dan Türkiye'ye gerçekleştirilen Devlet Başkanı seviyesindeki ilk ziyarettir.

Lüksemburg ile 2013 Ekim ayı itibariyle yaklaşık 150 milyon Dolar'a ulaşan ticaret hacmimizin geliştirmesi hedeflenmektedir. 2013 yılı içinde oluşturulan Türkiye-Lüksemburg İş Forumu ve Lüksemburg ile Ekonomik ve Ticari Ortak Komite (JETCO) mekanizmaları kanalıyla özel sektörlerimiz teşvikine devam edilmektedir. Diğer yandan, THY'nin 25 Haziran 2013'te başlattığı İstanbul-Lüksemburg seferlerinin de ekonomik ve insani temaslarımızı artırmasına katkıda bulunacak bir gelişme olarak görülmektedir.

İsviçre: Türkiye-İsviçre ilişkileri olumlu bir mecrada ilerlemekte, üst düzey ziyaretler işbirliğimizin pekişmesine, karşılıklı görüş ve beklentilerin dile getirilmesine ve görüş

alışverişinde bulunulmasına vesile teşkil etmektedir. Sayın Bakanımız 10 Ekim 2013'te İsviçreli mevkidaşı Burkhalter'in davetine icabetle Bern'e ziyarette bulunmuştur. İkili ilişkilerimizin yanısıra, bölgesel ve uluslararası meselelere ilişkin istişarede bulunmamıza imkân veren sözkonusu ziyaret sırasında İsviçre tarafı, ilişkilerimizi stratejik ortaklık seviyesine taşıyacak bir mekanizma kurulması önerisinde bulunmuştur.

Terörizmle mücadele alanında, İsviçre'de PKK ve uzantıları ile diğer Türkiye çıkışlı terör örgütlerinin, finansman temini dâhil faaliyetlerinin yasaklanması, terörle bağlantılı kişilerin mülteci statüsünü suiistimal etmesine müsaade edilmemesi taleplerimiz İsviçre makamları nezdinde tüm temaslarımızda dile getirilmektedir.

İsviçre'de ikamet eden yaklaşık 120 bin nüfuslu Türk toplumu ve ülkemizi ziyaret eden, Eylül 2013 itibariyle ise 240 bin İsviçreli turist, ilişkilerimizin insani boyutunu oluşturmaktadır. Diğer yandan, İsviçre'de yabancılara yönelik ayrımcı yaklaşım ve yasal düzenlemelerden Türk toplumu da olumsuz etkilenmektedir. Bu durum İsviçre makamlarının her vesileyle dikkatine getirilmekte, başta anadil eğitimi olmak üzere her konuda katkıda bulunmaya hazır olduğumuz ifade edilmektedir.

İsviçre'yle ikili ticaret hacmimiz, 2013 Ekim ayı itibariyle 9 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde Türkiye'de yerleşik şirketlerce İsviçre'de yapılan doğrudan yatırımların toplamı 552 milyon Dolar'dır. Bu miktarların artırılması ve özellikle enerji ve çevre konularında ikili işbirliğinin geliştirilmesi için her iki tarafça çaba sarfedilmektedir.

Danimarka: Danimarka ile ilişkilerimiz olumlu bir seyir izlemektedir. Danimarka ülkemizin AB üyeliğini desteklemekte, çeşitli uluslararası meselelerde ülkemizle ortak tutum takınmaktadır. Sayın Başbakanımız ve Sayın Bakanımız 19-20 Mart 2013 yılında Danimarka'ya bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Danimarka Dışişleri Bakanı Villy Sovndal ise 7-10 Ekim 2013 tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmiştir.

Dışişleri Bakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu ile Danimarka Dışişleri Bakanı Villy Sovndal

Danimarka'dan yayın yapan, PKK terör örgütünün yayın organı ROJ TV ve bağlı bulunduğu Şirket aleyhine "terörizmi ilerletmek" suçundan 2004'te Kopenhag'da açılan dava 14 Aralık 2011'de sonuçlanmıştır. ROJ TV ve ana Őirketinin 5,2 milyon DKK (yaklaşık 950 bin Dolar) para cezasına çarpıtılması kararı Kopenhag'da yerleşik Doğu Yüksek Mahkemesine temyize götürölmüŐtür. 3 Temmuz 2013 tarihinde açıklanan temyiz kararında, ROJ TV ve ana Şirketi Mezopotamya A/S'na verilen para cezası aėırlaŐtırılmıŐ (10 Milyon DKK-1,8 milyon Dolar) ve 2003 yılında verilen lisanstan doğan televizyon yayını yapma hakkı süresiz olarak geri alınmıştır. Öte yandan, PKK'nın finansmanına yönelik Danimarka'da yürütölen faaliyetlere ilişkin olarak Kopenhag Bölge Mahkemesi'nde açılan dava 19 Eylül 2013'te görölmeye başlamış olup, davanın 2014 yılının Nisan ayına kadar sürmesi öngörölmektedir.

Finlandiya: Finlandiya ile ikili ilişkilerimiz ve uluslararası alandaki işbirliğimiz, birbirini güçlendirerek gelişmeye devam etmektedir. Finlandiya Dışişleri Bakanı Erkki Tuomioja'nın 17-18 Eylül 2013 tarihlerinde ölkemizi ziyaretinin ardından Sayın Başbakanımızın 5-6 Kasım 2013 tarihlerinde gerçekleştirdiği ziyaretle ilişkilerimizdeki ivme daha da artmıştır. Finlandiya, AB içerisinde Türkiye'nin öyeliğinin güçlü bir destekçisidir.

İkili ilişkilerimizin uluslararası boyuttaki yansımasının önemli bir örneği de BM'nin arabuluculuk alanındaki rolünün desteklenmesi amacıyla Türkiye ve Finlandiya'nın öncölüğünde 2010 Eylül ayında New York'ta BM Genel Kurulu toplantıları marjında başlatılan Barış için Arabuluculuk Girişimi'dir. Başta BM olmak üzere uluslararası camiadaki görönlölüğünü giderek artırmakta olan girişim kapsamında teşkil edilen Arabuluculuk Dostlar Grubu'nun halihazırda 37 öлке ve BM dahil sekiz uluslararası/bölgesel kuruluş olmak üzere toplam 45 üyesi bulunmaktadır.

İsveç: İsveç Nordik ölkeler arasında ikili siyasi ve ekonomik ilişkilerimizin en gelişmiş olduğu ölkedir. AB öyelik sürecimize en güçlü desteği veren ölkelerin başında gelen İsveç, AB bünyesindeki "Türkiye'nin Dostları Grubu"nun da öncöleri arasındadır. Sayın Cumhurbaşkanımız 11-13 Mart 2013 tarihlerinde İsveç'e bir Devlet Ziyareti gerçekleştirmiş, bu ziyaret sırasında iki öлке arasında "Stratejik Ortaklık Bildirisi" imzalanmıştır. Sayın Başbakanımızın 6-7 Kasım 2013 tarihlerinde İsveç'e gerçekleştirdiği resmi ziyaretle de ilişkilerimizin mükemmel düzeyi bir kez daha teyit edilmiştir. İsveç Dışişleri Bakanı Carl Bildt ise, göreve başladığı 2006 yılından bu yana çeşitli vesilelerle ölkemizi 12 kez ziyaret etmiştir. Öte yandan, 2013 yılının Ocak ayında Türkiye, Brezilya ve İsveç arasında bölgesel ve küresel sorunlara ortak özömler üretmeyi hedefleyen "Barış İnşasında Üçlü Dayanışma" başlıklı istişare mekanizması oluşturulmuştur.

Norveç: Norveç ile ikili ilişkilerimiz olumlu bir seyir izlemektedir. Ölkelerimiz arasında siyasi sorun bulunmaması, NATO müttefikleri olarak uluslararası barış ve uzlaşma çabalarına ortak katkılarımız, uluslararası meselelere benzer kaygılarla yaklaŐıyor olmamız, ilişkilerimizin her alanda güçlendirilmesi açısından uygun zemini sağlamaktadır.

*Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül ile
Norveç Kralı V. Harald*

Norveç Kralı V. Harald'ın Sayın Cumhurbaşkanımızın davetine icabetle 4-9 Kasım 2013 tarihlerinde ülkemize yaptığı resmi ziyaret, Norveç'ten Türkiye'ye Devlet Başkanı düzeyinde ilk ziyareti teşkil etmesi bakımından tarihi bir nitelik taşımıştır. Ziyaret, iki ülke arasındaki ilişkilerin daha da geliştirilip derinleştirilmesi yönünde mevcut ortak iradenin en üst düzeyde teyit edilmesine vesile olmuştur.

Sayın Bakanımız da ziyaret kapsamında Krala refakaten ülkemize gelen Norveçli meslekdaşı ile ikili bir görüşme gerçekleştirmiş olup, Ankara'da düzenlenen arabuluculuk konulu konferansına birlikte katılmışlardır.

Güçlü bir ekonomiye sahip Norveç'le ikili ticaret hacmimiz 2013 yılında artış göstermiş olup, Ağustos 2013 itibariyle ikili ticaretimiz 1,03 milyar Dolar seviyesindedir.

İzlanda: İkili siyasi ilişkilerimizin sorunsuz biçimde ilerlediği İzlanda'yla NATO çatısı altında işbirliğimiz sürdürülmektedir. 320 bin nüfuslu İzlanda ile Ağustos 2013 itibariyle ikili ticaret hacmimiz 20,7 milyon Dolar seviyesindedir.

Baltık Ülkeleriyle (Estonya, Letonya ve Litvanya) İlişkiler: Bağımsızlıklarını ilk tanıyan ülkeler arasında yer aldığımız ve NATO üyeliklerini de güçlü şekilde desteklediğimiz Baltık ülkeleri de ülkemizin AB üyelik müzakerelerine destek vermekte olup, başta ekonomik ve ticari alanlarda olmak üzere ilişkilerimiz istikrarlı şekilde gelişmektedir. Sayın Başbakanımızın Temmuz 2010'da gerçekleştirmesi planlanan fakat daha sonra ertelenen Baltık ülkeleri ziyaretinin önümüzdeki dönemde gerçekleştirilmesi gündemdedir.

Estonya'yla ilişkilerimiz, iki ülkenin AB ve NATO üyelikleri sürecinde verdikleri karşılıklı destek çerçevesinde olumlu bir niteliğe sahiptir. İki ülke arasında gerçekleştirilen son üst düzey ziyaret, Sayın Bakanımızın 11-12 Mayıs 2012 tarihlerinde Estonya'ya gerçekleştirdiği resmi ziyarettir.

2015 yılında diplomatik ilişki tesisinin 90. yıldönümünü kutlayacağımız Letonya'yla sorunsuz ilişkilerimiz bulunmaktadır. Sayın Cumhurbaşkanımız 1-3 Nisan 2013 tarihlerinde Letonya'yı ziyaret etmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül ile Letonya Cumhurbaşkanı Andris Bērziņš

Halihazırda AB Dönem Başkanlığı'nı yürütmekte olan ve ülkemizin müzakere sürecini ilkeli şekilde destekleyen Litvanya'yla ilişkilerimiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın 3-4 Nisan 2013 tarihlerinde bu ülkeye gerçekleştirdiği resmi ziyaretle ivme kazanmıştır.

Malta: Ülkemizin AB üyeliğine destek veren Malta'yla ikili ilişkilerimiz gelişmektedir. Malta'yla ikili ticaret hacmimiz 2013 Ağustos ayı itibariyle 750 milyon Doları aşmıştır. Malta, dış ticaret dengesinin lehimize olduğu AB ülkelerinden biridir.

Vatikan: Vatikan ile ilişkilerimiz de günden güne gelişmektedir. 13 Mart 2013'te seçilen yeni Papa Francis'in 19 Mart 2013 tarihindeki göreve başlama törenine ülkemizi temsilen Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir Bozdağ katılmış, Diyanet İşleri Başkanımız Sayın Mehmet Görmez de yeni Papa'ya gönderdiği kutlama mektubunda kendisini ülkemize davet etmiştir.

Bulgaristan: Uzun bir tarihi birlikteliği ve kültürel mirası paylaştığımız Balkanlar'da halihazırda en büyük soydaş nüfusun yaşadığı komşumuz ve müttefikimiz Bulgaristan'la ülkemiz arasında siyasi sorun bulunmamaktadır. Gerek bu ülkedeki soydaşlarımızın gerek Bulgaristan'dan çeşitli tarihlerde ülkemize göç edenlerin mevcudiyeti nedeniyle bu ülkeyle çok yoğun insani bağlarımız vardır. Ekonomik açıdan bakıldığında ise, Türkiye için Bulgaristan, Batı, Orta ve Doğu Avrupa'ya, Bulgaristan için Türkiye ise, Kafkaslar, Orta Asya ve Orta Doğu'ya açılan bir kapıdır.

Sayın Başbakanımız ile Başbakan Boyko Borisov'un eşbaşkanlıklarında 20 Mart 2012 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi (YDİK) toplantısı, iki ülke ilişkileri açısından bir dönüm noktası teşkil etmiştir. Dönemin Başbakanı Borisov'un, beraberinde dokuz Bakanla iştirak ettiği YDİK vesilesiyle enerji, ulaşım, ekonomi, su kaynakları, kültür, turizm ve iletişim gibi çeşitli alanlarda 17 belgenin imzalanmış olması, iki ülke arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi açısından memnuniyet verici bir gelişme olarak kaydedilmiştir.

Bulgaristan Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev tarafından 28-29 Kasım 2012 tarihlerinde ülkemize gerçekleştirilen resmi ziyaret mevcut ivmenin sürdürülmesini sağlamıştır.

Son olarak Dışişleri Bakanı Kristian Vigenin, 26 Ekim 2013 tarihinde ülkemize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Bulgaristan'la küresel krizin etkisiyle azalan ikili ticaret hacmimiz 2013 yılı içinde 4,7 milyar Dolar olmuştur.

Romanya: Ülkemizle Romanya arasında kökleri tarihe dayanan güçlü siyasi, ekonomik, kültürel ve insani bağlar bulunmaktadır. İlişkilerimizin her alanda daha da ileriye götürülmesine yönelik karşılıklı irade çerçevesinde, Devlet Başkanı Basescu'nun 2011 Aralık ayında Sayın Cumhurbaşkanımızın davetlisi olarak ülkemize gerçekleştirdiği ziyarette imzalanan Stratejik Ortaklık Belgesi'yle ilişkilerimiz stratejik ortaklık seviyesine yükseltilmiştir.

Ayrıca bu belge çerçevesinde hazırlanan Eylem Planı, Romanya Dışişleri Bakanı Titus Corlatean'ın Sayın Bakanımızın davetine icabetle, 13-14 Mart 2013 tarihlerinde ülkemize gerçekleştirdiği ziyaret sırasında imzalanmıştır.

Yakın siyasi diyalogumuz ve dostane ilişkilerimiz, karşılıklı üst düzey ziyaret trafiğimize de yansımaktadır. TBMM Başkanımız Sayın Cemil Çiçek 5 Haziran 2013 tarihinde Romanya'ya resmi bir ziyarette bulunmuştur. Romanya Başbakanı Victor Ponta da 19 Eylül 2013 tarihinde, Sayın Başbakanımızın davetlisi olarak ülkemizi ziyaret etmiş; anılan ziyaret vesilesiyle tarım, ekonomi, enerji ve kültür alanlarında anlaşma ve belgeler imzalanmıştır.

Romanya Başbakanı Victor Ponta ayrıca 29 Ekim'de düzenlenen Marmaray Projesi açılış törenine katılmak için ülkemizi ziyaret etmiştir.

Hırvatistan: AB katılım müzakerelerine 2005 yılında ülkemiz ile birlikte başlayan Hırvatistan, müzakere sürecini tamamlayarak, 1 Temmuz 2013 tarihi itibarıyla 28. üye olarak AB'ye katılmıştır. Hırvatistan böylece, Avrupa ve Avrupa-Atlantik kurumlarıyla bütünleşme hedefini 2009 yılında NATO üyesi, 2013 yılında da AB üyesi olarak gerçekleştirmiştir. Hırvatistan'ın bu başarısı, Avrupa ve Avrupa-Atlantik kurumlarıyla bütünleşmeyi hedefleyen diğer bölge ülkeleri için de örnek teşkil etmektedir.

İki ülke arasındaki temas ve ziyaretler 2013 yılında da devam etmiş, TBMM Başkanı Sayın Cemil Çiçek'in 18-20 Mart 2013 tarihlerinde Hırvatistan'ı resmi ziyareti, iki ülke Parlamentoları arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine katkıda bulunmuştur. Sayın Bakanımız 3-4 Ekim 2013 tarihlerinde Dubrovnik'te düzenlenen "Hırvatistan Forumu"na katılmıştır.

Ukrayna: Ukrayna gerek Karadeniz bölgesinin gerek Avrupa'nın güvenlik ve istikrarı açısından önem taşıyan bir ülke olduğu gibi, ticari ve ekonomik işbirliği alanında da derin bir potansiyele sahiptir. Bu itibarla, Ukrayna'nın, Litvanya'da gerçekleştirilen Doğu Ortaklığı Zirvesi'nde AB'yle imzalaması öngörülen Ortaklık Anlaşmasını tek taraflı olarak askıya almasının ardından bu ülkede çıkan olaylar yakından izlenmektedir.

Bölgemizdeki önemli ortaklarımızdan birisi olarak gördüğümüz Ukrayna'yla ilişkilerimizde, Sayın Başbakanımızın 24-25 Ocak 2011 tarihlerinde bu ülkeyi ziyareti sırasında Türkiye-

Ukrayna Yüksek Düzeyli Stratejik Konseyi (YDSK) kurulmasıyla yeni bir döneme girilmiş, özellikle karşılıklı üst düzey ziyaret ve temaslarda büyük bir artış yaşanmıştır.

Sayın Başbakanımız ile Ukrayna Devlet Başkanının başkanlıklarında 9 Ekim 2013 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen III. YDSK toplantısında iki ülke arasında vize muafiyeti uygulamasından duyulan memnuniyet yinelenmiş ve müzakereleri sürdürülen Serbest Ticaret Anlaşması'nın en kısa sürede sonuçlandırılması yönündeki ortak irade ortaya konmuştur. İki ülke arasındaki ticaret hacmin, STA imzalandıktan sonra 2015 yılına kadar 20 milyar, 2020'ye kadar ise 40 milyar Dolar'a çıkarılması hedeflenmektedir.

Ukrayna'da yaşayan Kırım Tatar toplumu, bu ülkeyle ilişkilerimizi zenginleştiren bir unsurdur. Kırım Tatarları'na yönelik dileğimiz kimliklerini koruyarak diğer Ukrayna vatandaşlarıyla birlikte, ülkenin bütünlüğü içinde ve sadık vatandaşlar olarak yaşamaları yönündedir. Ülkemiz, Kırım Tatarları'nın sorunlarının çözümüne ve Kırım Özerk Cumhuriyeti'nin sosyo-ekonomik kalkınmasına yönelik, başta TİKA olmak üzere, çeşitli kurumları vasıtasıyla konut, altyapı, eğitim, din hizmetleri ve benzeri alanlarda değeri 25 milyon Dolar'a ulaşan birçok proje gerçekleştirmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül ile Moldova Cumhurbaşkanını Nicolae Timofti

Moldova: Moldova ile ikili ilişkilerimizin her vechesi hızla gelişmektedir. Moldova Cumhurbaşkanı Nicolae Timofti'nin 17-18 Aralık 2013 tarihlerinde ülkemize gerçekleştirdiği resmi ziyaretiyle ilişkilerimize yeni bir ivme kazandırılmıştır.

Bu ülkeyle Serbest Ticaret Anlaşması'nın teknik müzakereleri de tamamlanmış olup, 2013 yılında 537 milyon Dolar olarak gerçekleşen ikili ticaret hacmimizi 1 milyar Dolar'a taşıması beklenen Anlaşma'nın yakın dönemde imzalanması öngörülmektedir.

Dil ve kültür bağımız olan 170 bin nüfuslu soydaş Gökoğuz toplumunun varlığı, Moldova ile ilişkilerimizin pekişmesine yardımcı olan bir köprü görevi görmektedir. Gökoğuz Yeri'nin, Moldova Anayasası ile güvence altına alınan özerk statüsünün aşındırılmadan sürmesi bu bölgeye yönelik temel yaklaşımımızdır. Diğer yandan, Gökoğuz Yeri'nde yaşayan soydaşlarımızın sosyo-ekonomik durumlarının güçlendirilmesi amacıyla, 1992 yılından bu yana TİKA eliyle altyapı, eğitim, sağlık, teknik işbirliği gibi alanlarda 100'ü aşkın proje hayata geçirilmiştir.

Belarus: Sorunsuz siyasi ilişkilere sahip olduğumuz Belarus'la ilişkilerimizin karşılıklı üst düzey ziyaretler vesilesiyle her alanda daha da gelişeceğine inanılmaktadır. Bu bağlamda, Sayın

Bakanımızın 29 Mart 2013 tarihinde Minsk'e gerçekleştirdiği ziyaret çok faydalı geçmiştir. Bu vesileyle, ikili ilişkilerimizin her veçhesi gözden geçirilmiş, Minsk Camii'nin inşaatının tamamlanması dahil yeni işbirliği alanları ele alınmış ve iki ülke arasındaki beşeri temaslara ivme kazandıracağına inandığımız Vize Muafiyeti Anlaşması imzalanmıştır.

Bunun ardından Belarus Dışişleri Bakanı Makey 31 Ekim-1 Kasım 2013 tarihlerinde KEK toplantısını da içeren bir çalışma ziyareti kapsamında ülkemize gelmiş; Sayın Meclis Başkanımız 20-21 Kasım 2013 tarihlerinde Belarus'a resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Ülkemiz önümüzdeki dönemde bu temasları sürdürmek ve halklarımızın ortak çıkarları doğrultusunda işbirliğini güçlendirme arzusundadır.

Türk işadamları açısından önem kazanan bir pazar haline gelen Belarus'a yatırım yapan ülkeler arasında Türkiye ilk beş sıra içinde yer almaktadır. Belarus'la 450 milyon Dolar seviyesinde olan mevcut ticaret hacmimizin önümüzdeki dönemde daha ileri bir seviyeye taşınması amaçlanmaktadır.

BALKANLAR

Köklü tarihi, kültürel ve insani bağlarımızın bulunduğu Balkanlar, Batı'ya açılan fiziki kapımızı oluşturmaktadır. Ülkemiz Balkanlar'da istikrar ve uzlaşımın pekiştirilmesine her zaman büyük önem vermiş, bunu bölgenin olduğu kadar Avrupa'nın da genel güvenlik ve istikrarının dayanaklarından biri olarak görmüştür.

Soğuk Savaş'ın sona ermesinden bu yana Balkanlar'da devam eden normalleşme sürecinin tamamlanmış olduğunu söylemek henüz mümkün olmasa da 2013 yılında bölgede olumlu yönde birçok ilerleme sağlanmıştır.

Özellikle Belgrad-Priştine diyalog süreci çerçevesinde 19 Nisan 2013 tarihinde taraflar arasında Brüksel Anlaşması'nın imzalanması, Balkanlar'ın barış ve istikrarı açısından önemli bir aşama olmuştur.

Bölgede dönem dönem artan siyasi ve etnik gerilime rağmen, iyi komşuluk ilişkileri ve bölgesel uzlaşma konusunda kaydedilen adımlar da atılmaktadır. Türkiye, bölgede uzlaşmaya açık ve ileriye dönük bir siyaset anlayışını desteklemekte olup, bu yöndeki tüm çaba ve girişimlere aktif katkı sağlamaktadır.

Öte yandan, Avrupa ve Avrupa-Atlantik kurumlarıyla bütünleşme perspektifi, bölgede reformların sürdürülmesi açısından önemli bir teşvik unsuru olmaya devam etmektedir. Türkiye, Balkan ülkelerinin bu perspektifini desteklemektedir. Bu bağlamda, bölge ülkelerinin yıl içinde AB sürecinde katettikleri önemli mesafeler ve özellikle Hırvatistan'ın 1 Temmuz 2013 tarihi itibarıyla AB üyesi olması bölgedeki iyimserlik havasını artırmıştır.

Türkiye, Balkanlar'da bölgesel işbirliğine verdiği önceliği de muhafaza etmiş, bölgenin ortak iradesini ve özgün sesini yansıtan tek Balkan işbirliği forumu olması nedeniyle ayrı bir önemi

haiz Güney Doğu Avrupa İŞbirliği Süreci'nin (GDAÜ) günümüz Şartlarına uygun bir Şekilde güçlendirilmesi amacıyla, üye ülkeler arasında GDAÜ'nün geleceğine dair bir çalışma grubu kurulmasını öngören kararın alınmasına öncülük etmiştir. Ülkemiz ayrıca GDAÜ'nün operasyonel kolu olan Bölgesel İŞbirliği Konseyi'nin çalışmalarına da katkıda bulunmaya devam etmiştir.

Tabiatıyla tüm Balkan ülkeleriyle ikili ilişkilerimizin geliştirilmesi için de yıl boyunca yoğun çaba sarfedilmiŐtir. Geçtiğimiz yıl, ikili ve çok taraflı ziyaretler bakımından yoğun bir dönem olmuştur. Sözkonusu dönemde Balkan ülkeleriyle Cumhurbaşkanı, Meclis Başkanı, Başbakan, Bakan ve diğer düzeylerde pek çok ziyaret gerçekleştirilmiştir.

Bosna-Hersek: Bosna-Hersek ile siyasi ilişkilerimiz çok iyi seviyededir. 2013 yılı yoğun karşılıklı temaslara sahne olmuştur. Bu çerçevede Bosna-Hersek Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyesi Bakir İzetbegoviç 3-5 Ocak 2013 tarihlerinde Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası eŐliĐinde Zenica Korosu'nun seslendirdiği "Srebrenica Cehennemi Oratoryosu"nu izlemek ve ikili temaslarda bulunmak için ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

TBMM Başkanı Sayın Cemil Çiçek Bosna-Hersek Temsilciler Meclisi Başkanı Milorad Zivkovic'in davetine icabetle 15-16 Nisan 2013 tarihlerinde Bosna-Hersek'i ziyaret etmiştir.

Başbakan Yardımcısı Sayın Bülent Arınç, Zenica Üniversitesi'nde bir konferansa katılmak üzere 20-21 Şubat 2013 tarihlerinde, bilahare Zenica Üniversitesinden fahri doktora almak amacıyla 24-25 Ekim 2013 tarihlerinde Bosna-Hersek'e yıl içerisinde iki kez ziyaret gerçekleştirmiştir.

Başbakan Yardımcısı Sayın Ali Babacan da 16-17 Mayıs 2013 tarihlerinde Saraybosna İŞ Forumu Onur Konuğu olarak Bosna-Hersek'i ziyaret etmiştir.

Bosna-Hersek'in NATO Üyelik Eylem Planı (MAP) sürecinde, bazı olumlu gelişmeler meydana gelmesine rağmen arzulanan ilerleme sağlanamamıŐtır. Süreç için ön koŐullar arasında yer alan Savunma Mülkiyetinin Bosna-Hersek Ana Devlet düzeyinde kaydına dair Bosna-Hersek Anayasa Mahkemesince yakın zamanda alınan ve savunma mülkiyetinin entitelerden ziyade devlet düzeyinde kaydının gerekliliği hususundaki karar ile öndegelen siyasi partilerin Parlamento'da konuyu çözüme kavuŐturmaya yönelik görüşme ve girişimleri tarafımızdan memnuniyetle karşılanmıştır. Türkiye, Saraybosna'daki NATO Temas Noktası Büyükelçiliği görevini yürüten Büyükelçiliğimiz vasıtasıyla da, diğer NATO mütteliklerimizle eşgüdüm içerisinde bu konuda Bosna-Hersek'e her türlü desteği sağlamayı sürdürmektedir.

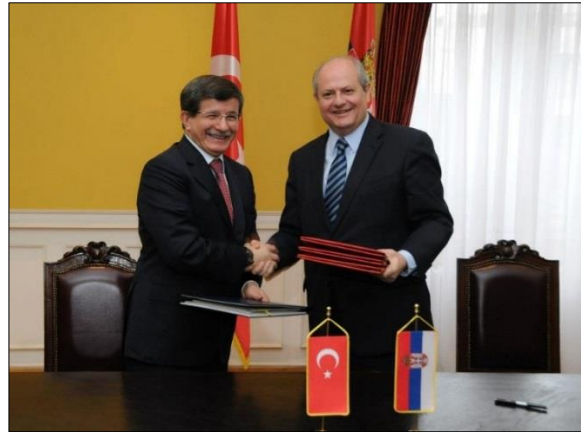
Roman kökenli Dervo Sejdiç ve Musevi kökenli Jacob Finçi'nin Cumhurbaşkanlığı Konseyi dahil Bosna-Hersek devlet organlarında Musevi ve Roman kökenlilerin anayasal temsil sorunu hususunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) nezdinde açtıkları ve kamuoyunda Sejdiç-Finçi davası olarak bilinen davada AİHM, adigeçenler lehinde karar vermiştir. 30 Eylül-4 Ekim 2013 tarihlerinde gerçekleşen AKPM Genel Kurulu'nda görüşülen Bosna-Hersek Denetim Raporu'nda, Sejdiç-Finçi kararının Bosna-Hersek tarafından henüz uygulanmamıŐ

olması nedeniyle Bosna-Hersek'in Avrupa Konseyi üyeliğinin askıya alınmasını da öneren kararın ilgili bölümleri, AKPM heyetimiz üyelerinin de desteğiyle metinden çıkarılmıştır. Bu konuda ülkedeki tüm siyasi aktörlerin biraraya gelerek bu meseleyi nihai çözüme kavuşturmaları Bosna-Hersek'in geleceği açısından önem arz etmektedir.

Sırbistan: Bölgede altı farklı ülkede Sırp azınlığın bulunması Sırbistan'ı Balkanlar'da barış, istikrar ve refahın sağlanması bakımından kilit ülke konumuna taşımaktadır. Ticari ve ekonomik çıkarlarımızın yanısıra, Sırbistan'ın Türkiye-Batı Avrupa güzergâhının merkezinde bulunması da Batı Avrupa'da yaşayan vatandaşlarımız açısından önem arz etmektedir. Bu düşüncelerden hareketle, Balkanlar'da kalıcı barış ve istikrar için Sırbistan'la ilişkilere özel önem ve öncelik atfedilmektedir.

Sayın Bakanımızın 1 Şubat 2013'de Belgrad'a yaptığı çalışma ziyaretinin ardından Cumhurbaşkanı Nikoliç'in 4-5 Şubat 2013 tarihlerinde ülkemize gerçekleştirdiği ziyaret iki ülke ilişkilerinin katettiği mesafeyi göstermesi açısından önemlidir. Nikoliç, sözkonusu ziyareti çerçevesinde, 5 Şubat'ta DEİK tarafından İstanbul TOBB Plaza'da düzenlenen Türk-Sırp İş Konseyi Toplantısı'na da katılmıştır.

Türkiye-Sırbistan Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı çerçevesinde Az Gelişmiş Bölgelerin Kalkınmasından Sorumlu Devlet Bakanı Sulejman Ugljanin 13-14 Mart 2013 tarihlerinde, Başbakan Yardımcısı ve İç ve Dış Ticaret ve Telekomünikasyon Bakanı Rasim Ljajiç de Türkiye-Sırbistan-Bosna-Hersek Ortak İş Forumu vesilesiyle 14-15 Mayıs 2013 tarihlerinde ülkemize birer ziyaret gerçekleştirmişlerdir.

Dışişleri Bakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu ile Sırbistan Dışişleri Bakanı Ivan Mrkić

İlişkilerimizin parlamento boyutu bağlamında TBMM Başkanımız Sayın Cemil Çiçek, Sırbistan Ulusal Meclisi Başkanı Nebojsa Stefanoviç'in davetine icabetle 14-15 Nisan 2013 tarihlerinde Sırbistan'ı ziyaret etmiştir.

Son olarak Başbakan Yardımcımız Sayın Bekir Bozdağ, Başbakan Yardımcısı ve İç ve Dış Ticaret ve Telekomünikasyon Bakanı Rasim Ljajiç'in davetine icabetle 4-6 Ekim 2013 tarihlerinde, Başbakan Yardımcımız Sayın Bülent Arınç ise, Avrupa Konseyi ile Sırbistan Kültür ve Enformasyon Bakanlığı işbirliğiyle 7-8 Kasım 2013 tarihlerinde düzenlenen "Dijital Çağ'da İfade Özgürlüğü ve Demokrasi: Fırsatlar, Haklar ve Sorumluluklar" konulu Bakanlar Konferansı vesilesiyle 6-9 Kasım 2013 tarihlerinde Sırbistan'ı ziyaret etmişlerdir.

Siyasi diyalogumuzun yanısıra, ikili ekonomik ve ticari ilişkilerimizi geliştirmek için de Sırbistan makamlarıyla ortaklaşa yoğun çalışmalar sürdürölmektedir. Önümüzdeki dönemde altyapı, yol ve havacılık sektörleri işbirliği geliőtirilebilecek alanlar olarak özellikle öne çıkacaktır. Nitekim ölkemizin Kraljevo (Morava) Havaalanı projesinde kullanılmak üzere Sırbistan'a sağladığı 10 milyon Avro tutarındaki hibe, Sırbistan'daki ulaştırma ve altyapı projelerinin geliştirilmesine verdiğimiz önemin bir göstergesidir.

Öte yandan, Sancak konusundaki yaklaşımımız da bölgedeki bölünmüşlüğün ortadan kaldırılması, tarafların yakınlaőtırılması ve bölgenin ekonomik kalkınmasına destek verilmesidir. Türkiye'de çok sayıda yakını bulunan BoŐnakların yaşadığı bu bölge, Türkiye ve Sırbistan tarafından bir "dostluk köprüsü" olarak değerlendirilmektedir. Sancak'taki dini ve toplumsal bölünmüşlüğün giderilmesine ve bölgenin kalkınmasına yönelik çabalarımız kararlılıkla devam edecektir.

Ayrıca, Bosna-Hersek ve Sırbistan arasında yakın istişare ortamı tesis ederek, bu iki öлке arasında güven artırmak amacıyla ölkemizin başlatmış olduğu girişimle ihdas olunan Türkiye-Bosna-Hersek-Sırbistan Üçlü Balkan Zirvesi'nin üçüncüsü 14-15 Mayıs 2013 tarihlerinde Ankara'da düzenlenmiştir.

Zirve sonunda kabul edilen "Ankara Zirve Bildirisi"nde istikrarlı, barış içinde ve müreffeh bir Balkanlar'ın yaratılması yönündeki temel hedef vurgulanmış; Avrupa yapıları içinde bütünleşme alanlarında son on yılda Balkanlar'da kaydedilen ilerlemeler memnuniyetle karşılanarak, Türkiye, Bosna-Hersek ve Sırbistan'ın AB ile bütünleşmelerinin karşılıklı olarak teşvik edilip desteklenmesi ve tarafların katılım sürecindeki deneyimlerini birbirleriyle paylaşmaları taahhüt edilmiştir. Ayrıca, önceki Üçlü Zirvelerde mutabık kalındığı üzere ekonomi, kültür, eğitim, bilim, enerji, altyapı, ulaştırma, spor ve turizm alanlarındaki işbirliğinin geliştirilmesi hususlarında üçlü danışma sürecinin işlevsel ve kurumsal bir çerçeve olarak taşıdığı önemin altı çizilmiştir.

Ayrıca 2009 yılında ihdas olunan Türkiye-Bosna-Hersek-Sırbistan Üçlü Danışma mekanizması çerçevesinde Dışişleri Bakanları, sonuncusu BM 68. Genel Kurulu marjında 24 Eylül 2013 tarihinde New York'ta olmak üzere, bugüne kadar dokuz defa biraraya gelmişlerdir.

Makedonya: Türkiye, Makedonya Cumhuriyeti'ni anayasal ismi ve ulusal kimliğiyle tanıyan ve Üsküp'e Büyükelçi gönderen ilk ölkedir. Ölkemiz, bağımsızlığını kazandığı tarihten itibaren Makedonya'nın egemenlik ve toprak bütünlüğünü kararlılıkla savunmuş, kendi anayasal ismini belirlemeye hakkı olduğunu her platformda dile getirmiştir. Türkiye'nin bu yöndeki gayretleri devam etmektedir. Türkiye, Makedonya'nın üniter devlet yapısının yanısıra, çok etnili ve çok kültürlü dokusunun korunmasını da desteklemektedir.

Tüm ikili temas ve ziyaretlerimizde Makedonya'nın NATO başta olmak üzere Avrupa ve Avrupa-Atlantik kurumlarıyla bütünleşme hedefine olan desteğimizin altı çizilmekte ve Yunanistan'la mevcut isim sorununun Makedonya'nın sözkonusu hedeflerini gerçekleőtirmesine engel olmaması gerektiği yolundaki görüşlerimiz vurgulanmaktadır.

TBMM Başkanı Sayın Cemil Çiçek, GDAÜ Parlamento Başkanları 10. Konferansı'na katılmak üzere, 26-28 Mayıs 2013 tarihlerinde Ohri'ye bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Sayın Bakanımız Makedonya ile diplomatik ilişkilerimizin 20. yılı münasebetiyle Makedon mevkidaşı Nikola Poposki'nin yaptığı davete icabetle ve bu vesileyle 21 Aralık Türkçe Eğitim Bayramı'na katılmak amacıyla 20-21 Aralık 2012 tarihlerinde Makedonya'ya resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Makedonya ile ilişkilerimiz bakımından önemli bir diğer husus, Makedon ve Arnavutlardan sonra ülkedeki üçüncü büyük etnik topluluk konumunda olan ve Makedonya nüfusunun yaklaşık %3,85'lik kısmını oluşturan soydaşlarımızdır. Ülkede 2001 tarihli Ohri Çerçeve Anlaşması uyarınca Türklerin merkezi ve yerel yönetim birimlerinde hakça temsil edilmeleri ve anadilde eğitim almaları anayasal hak olarak tanınmıştır. Makedonya'nın sadık vatandaşları olarak iki ülke arasında dostluk köprüsü teşkil eden soydaşlarımızın Ohri Çerçeve Anlaşması'nda öngörülen haklarının korunmasına özel önem atfedilmektedir. Bu bağlamda, ekonomik ve ticari işbirliğimizin siyasi ilişkilerimize yakışır bir seviyeye çıkartılması arzu edilmektedir.

Kosova: Türkiye, 17 Şubat 2008 tarihinde bağımsızlığını ilan eden Kosova'yı tanıyan ilk ülkedir. Ülkemiz Kosova'yı, bağımsızlığı ve egemenliği hak eden bir halkın haklı mücadelesi sonucu doğan bir devlet olarak görmektedir. Kosova'nın istikrarına, toprak bütünlüğüne, kalkınmasına, Avrupa ve Avrupa-Atlantik yapılarıyla bütünleşmesine, ayrıca, bölgesinde dostane ve yapıcı komşuluk ilişkileri tesis etmesine atfettiğimiz önem, tarafımızdan, ikili ve çok taraflı platformlarda her vesileyle vurgulanmaktadır.

Türkiye-Kosova ilişkileri, ortak tarihi geçmiş ve insani bağlar temelinde mükemmel düzeyde seyretmekte ve sadece devletten devlete değil, aynı zamanda halktan halka bir nitelik taşımaktadır. Kosova'da etkin bir Türk toplumu, ülkemizde ise çok sayıda Kosova kökenli vatandaşımız yaşamaktadır. Soydaşlarımız, iki ülke arasındaki ilişkilerde köprü rolü oynamakta, Kosova'nın siyasi, ekonomik ve kültürel hayatına olumlu katkılarda bulunmaktadır.

1999 yılında düzenlenen NATO hava harekatına katılan ülkemiz NATO öncülüğündeki KFOR'a destek vermekte, KFOR Kosova Türk Temsil Heyet Başkanlığı'nda 367 askerimiz görev yapmaktadır. Ayrıca ülkemizin, AB Misyonu EULEX'te 27 Emniyet Genel Müdürlüğü mensubu ve bir hakim olmak üzere, toplam 28 personeli bulunmaktadır.

Ülkemiz Kosova'nın uluslararası toplum ile bütünleşmesine ve kalkınmasına da güçlü bir destek vermektedir. Bu çerçevede, Kosova'nın tanınması yönünde, özellikle de henüz Kosova'yı tanımamış bazı İİT ve Afrika ülkeleri nezdinde gayretlerimiz sürdürülmektedir. Ülkemizin gayretlerinin somut bir örneği, son olarak, Pakistan'ın Kosova'yı tanımasıdır. Kosova'yı tanıyan ülkelerin sayısı 104'e yükselmiştir.

Ülkemiz, AB kolaylaştırıcılığında yürütölen Belgrad-Priştine diyalog sürecini de kararlılıkla desteklemektedir. Türkiye, anılan diyalog sürecinin gerek Kosova'yı gerek Sırbistan'ı AB'yle bütünleşme hedefine daha da yaklaŐtıracađına inanmaktadır.

Öte yandan, Türkiye ile Kosova arasındaki yakın siyasi ilişkiler ve karŐıllıkli ziyaretlerin yoğunluğu, ilişkilerimizin ulaştığı seviyeyi açıkça ortaya koymaktadır.

Son olarak Sayın BaŐbakanımız, bir Türk Őirketi tarafından inŐa edilen PriŐtine Uluslararası Adem Jashari Havalimanı'nın yeni terminalinin ačílıŐını yapmak üzere 23 Ekim 2013 tarihinde Kosova'ya bir ziyaret gerčekleŐtirmiŐtir.

Diğer yandan, Kosova'nın ekonomik kalkınmasına da büyük önem verilmektedir. Türkiye ile Kosova arasındaki yakın insani ve kültürel bağlar ve mükemmel düzeyde seyreden ikili siyasi ilişkiler, ekonomik Őıbirliğimize de yansımıŐ, bu durum özellikle son yıllarda yatırımlar konusunda meyvelerini vermeye başlamıştır.

Müzakerelerine Eylül 2012'de başlanan iki ölkeler arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması (STA), 27 Eylül 2013'te Ankara'da Ekonomi Bakanı Sayın Zafer Çağlayan ve Kosova Ticaret ve Sanayi Bakanı Sayın Mimoza Kusari Lila tarafından imzalanmıştır. Sözkonusu anlaşma, Kosova'nın imzaladığı ilk STA olmuştur.

Kosova'da 2009 yılından sonra ikinci kez yapılan yerel sečímlerin ilk turu 3 Kasım 2013 tarihinde, ikinci turu ise 1 Aralık 2013 tarihinde düzenlenmiŐtir.

Kosova'daki Türklerin üç siyasi partisi içinde en büyüğu olan ve mevcut hükümette de yer alan Kosova Demokratik Türk Partisi (KDTP) ölkelerinde en çok oy alan Türk partisi olma konumunu korumuŐtur. Diğer Türk partilerinden KTAP MamuŐa Belediye Başkanlığı'nı kazanmış; Kosova Türk Birliği ise 277 oy almıştır.

Arnavutluk: Arnavutluk ile siyasi ilişkilerimiz çok iyi düzeyde olup Türkler ve Arnavutlar arasındaki akrabalık bağları karŐıllıkli güveni pekiŐtirmektedir. İki ölkelerin bölgesel ve uluslararası konulara yaklaşımları da büyük ölçüde örtüŐmektedir. Arnavutluk ölkemizi zor zamanlarında yardımına koŐan güvenilir bir dost, bölgesel güç ve komşu ölkeler olarak görmektedir.

Türkiye'ye atfedilen değerin bir göstergesi olarak sečímlerden önce 29 Mayıs 2013 ve sečímlerden sonra göreve baŐlamadan 3 Ađustos 2013 tarihlerinde Türkiye'yi iki defa ziyaret eden Arnavutluk BaŐbakanı Edi Rama, ölkemizin gečírdiđi büyük dönüŐümün neticesinde yakaladığı son on yıllık başarıya zemin hazırlayan reform sürecine Arnavutluk'un da ihtiyaçı duyduğunu; bu çerçevede, ölkemizden baŐlıca beklentilerinin deneyimlerimizden yararlanmak olduğunu ifade etmektedir. Bu yıl Aralık ayında Ankara'da iki ölkeler BaŐbakanlarının baŐkanlıđında ilk Yüksek Düzeyli Őıbirliđi Konseyi toplantısının düzenlenmesi planlanmaktadır.

Arnavutluk'la mükemmel olarak tanımlanabilecek siyasi ve ekonomik ilişkilerimize ilaveten, askeri ve güvenlik işbirliğimiz de münasebetlerimizin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Bu bağlamda çok sayıda Arnavut askeri personeli Harp Okullarımızda, keza Arnavut polis adayları da Polis Akademimizde eğitim görmektedir.

Milli Savunma Bakanı Sayın İsmet Yılmaz, Arnavutluk Cumhuriyeti Savunma Bakanı Arben Imami'nin davetine icabetle 6-7 Şubat 2013 tarihlerinde, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel de Yedinci Balkan Ülkeleri Genelkurmay Başkanları Toplantısı'na katılmak üzere 21-25 Mayıs 2013 tarihlerinde Arnavutluk'a ziyaret gerçekleştirmişlerdir.

Arnavutluk tarafından ise, Cumhurbaşkanı Bujar Nishani, 16. Avrasya Ekonomi Zirvesine katılmak için 9-11 Nisan 2013 tarihlerinde, dönemin Arnavutluk Meclis Başkanı Jozefina Topalli, TBMM Başkanı Sayın Cemil Çiçek'in konuğu olarak 18-20 Şubat 2013 tarihlerinde ve Arnavutluk İçişleri Bakanı Saimir Tahiri, Sayın İçişleri Bakanımızın vaki davetine icabetle 24 Ekim 2013 tarihinde ülkemize ziyaret gerçekleştirmişlerdir.

Sayın Bakanımız 4-5 Ekim 2013 tarihlerinde Arnavutluk'u ziyaret etmiş ve Arnavutluk Cumhurbaşkanı, Meclis Başkanı, Başbakan ve Dışişleri Bakanı ile görüşmelerde bulunmuştur.

Karadağ: 2006 yılında tanıdığımız ve diplomatik ilişki tesis etmiş olduğumuz Karadağ'da 2008 yılından bu yana Büyükelçiliğimiz bulunmaktadır. Bugün bir bölümü Karadağ sınırları içinde yer alan Sancak bölgesinden çeşitli tarihlerde ülkemize göç eden birçok vatandaşımızın mevcudiyeti ve halen Karadağ Sancakı'nda yaşayan Boşnak topluluğu ile mevcut tarihi, kültürel ve insani bağlarımız, ikili ilişkilerimizin geliştirilmesi için ayrı bir teşvik unsurudur.

Ülkemizden Karadağ'a son dönemde iki üst düzey ziyaret gerçekleştirilmiştir. TBMM Başkanı Sayın Cemil Çiçek, Karadağ Parlamentosu Başkanı Ranko Krivokapic'in davetine icabetle 21-22 Ekim 2013 tarihlerinde Karadağ'ı ziyaret etmiştir. Söz konusu ziyaret, iki ülke arasındaki mevcut yakın dostluk ilişkileri ile ikili ve çok taraflı işbirliği anlayışına ek olarak, Parlamentolararası ilişkilerimizin güçlendirilmesi bakımından da faydalı geçmiştir. Ayrıca, Sayın Bakanımız 4 Ekim 2013 tarihinde Karadağ'ı ziyaret ederek, Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri ve Avrupa Entegrasyon Bakanı Igor Luksic'le görüşmelerde bulunmuştur.

İki ülke arasındaki ilişkilerin ekonomik alanda da geliştirilmesi ve bu bağlamdaki potansiyelin en iyi şekilde kullanılması önde gelen hedeflerimiz arasındadır. Bu çerçevede Türkiye, doğrudan yatırımlar kanalıyla Karadağ'ın ekonomik gelişimine destek olmak için çalışmakta ve Türk özel sektörünü bu doğrultuda teşvik etmeye devam etmektedir.

YUNANİSTAN

Komşumuz Yunanistan'la ilişkilerimizin her alanda geliştirilmesi, dış politika önceliklerimiz arasında yer almaktadır.

Yunanistan'da tüm dikkatlerin ekonomik/mali krizden çıkılmasına yönelik çabalar üzerinde yoğunlaştırılmış olmasına rağmen, 2012 yılında ivme kazandırılan ikili ilişkilerimiz

meyanında, 4 Mart 2013 tarihinde Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi'nin (YDİK) ikinci toplantısının İstanbul'da düzenlenmesi önemli bir kilometre taşı teşkil etmiştir. 2010 yılında Yunanistan'da düzenlenen ilk toplantıda imzalanan 22 belgenin ardından, bu defa İstanbul'da Sayın Başbakanların başkanlığında ve her iki taraftan 13 Bakanın iştirakiyle düzenlenen toplantıda 25 belgenin imzalanmış olması, ülkelerimiz arasındaki ilişkilerin daha da geliştirilmesi yönündeki iradenin karşılıklı olduğunu ortaya koymuştur.

Yıl içinde Yunanistan'ın önceki Dışışleri Bakanı Avramopulos ve 24 Haziran 2013 tarihinde kurulan yeni Hükümette bu görevi üstlenen Başbakan Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı Venizelos'la yakın temaslar sürdürülmüştür. Bu çerçevede Dışışleri Bakanı Avramopulos 15 Şubat 2013 tarihinde Ankara'ya bir çalışma ziyaretinde bulunmuştur. Keza 4 Mart'taki YDİK ikinci toplantısı sırasında Sayın Bakanımızın kendisiyle kapsamlı görüşmeleri olmuştur. Ayrıca NATO Dışışleri Bakanları Toplantısı vesilesiyle 23 Nisan 2013 tarihinde Brüksel'de bir kez daha biraraya gelmişlerdir.

Yunanistan'da yeni Hükümetin göreve başlamasının ardından ise Başbakan Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı Venizelos 19 Temmuz 2013 tarihinde ilk yurtdışı temaslarından biri olarak Ankara'ya gününbirlik bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Sayın Bakanımız kendisiyle son olarak 22 Eylül 2013 tarihinde BM Genel Kurulu toplantıları vesilesiyle New York'ta bulunduğu sırada biraraya gelmiş ve bu yüzyüze temasların yanısıra, gelişmelere göre telefon görüşmeleri de yapmıştır. Bu temaslara ilaveten, Dışışleri Bakanlıkları Müsteşarları arasında 21 Mayıs 2013 tarihinde İstanbul'da ve 25-26 Kasım 2013 tarihlerinde Atina'da siyasi danışmalar gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakanımız 12-13 Aralık 2013 tarihleri arasında Yunanistan'da düzenlenmesi planlanan YDİK üçüncü toplantısının hazırlıklarını ele almak üzere Atina'ya bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Dışışleri Bakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu ile Yunanistan Dışışleri Bakanı Evangelos Venizelos

Yunanistan'la ekonomik/ticari ilişkilerimizde de, diyalog sürecinin olumlu bir sonucu olarak somut neticeler alınmaya devam edilmektedir. Sayın Başbakanımız YDİK toplantısı marjında

düzenlenen İş Forumu'na hitaben yaptığı konuşmasında ticaret hacmini 10 milyar Dolar'a yükseltme hedefini açıklamıştır. Diğer yandan, yatırımlar alanında hareketlenme yaşanmaktadır. Ülkemizdeki doğrudan Yunanistan yatırımları 6,5 milyar Dolar düzeyinde olup, işadamlarımızın son dönemde marina ve liman işletmesi gibi alanlar başta olmak üzere, Yunanistan'da açılan ihalelere ve özelleştirme programlarına ilgi gösterdikleri görülmektedir. Yunanistan'la ilişkilerimiz bakımından ümit verici bir diğer gelişme, Türk ve Yunan şirketlerinin üçüncü ülkelerde ortak yatırım yapma çabası içinde olmalarıdır.

Halktan halka ilişkiler bağlamında turizm sektörünün önemi malumdur. Yunanistan'la aramızdaki ilişkiler bu alanda da olumlu bir seyir izlemektedir. Bu itibarla, 2010 yılından bu yana bir milyondan fazla Türk ve Yunan vatandaşı yekdiğerinin ülkesini ziyaret ederken, bu sayının 2013 yılı sonu itibariyle bir milyon Türk ve 700.000 Yunan turist olmak üzere 1,7 milyona ulaşması beklenmektedir. Ayrıca Yunan Hükümeti'nin geçtiğimiz yıl 4 ay süreyle Midilli, Sakız, Sisam, Rodos ve İstanköy Adaları'na seyahat edecek turistlere limanlarda 15 gün süreli vize verilmesi suretiyle hayata geçirdiği uygulama, 2013 yılında da anılan adalara Sömbeki ve Meis eklenmek ve süresi 6 aya çıkartılmak suretiyle devam ettirilmiştir. Tabiatıyla beklentimiz ve bu konudaki temel hedefimiz, vatandaşlarımıza yönelik vize uygulamasının tamamen kaldırılmasıdır.

Komşumuz Yunanistan'la tesis edilen diyalog sürecinin, ülkelerimiz arasındaki tüm sorunların çözümüne katkıda bulunması hedeflenmektedir. Bu bağlamda ülkelerimizin anavatan ve garantör oldukları Kıbrıs konusunda da Yunanistan'la son dönemde bir diyalog geliştirilmesine muvaffak olunmuştur. Bu diyalogun, ülkelerimiz arasındaki birçok meselenin de temelinde yatan Kıbrıs sorununun kalıcı biçimde çözümü yönünde yapıcı bir işbirliğine dönüştüreceği düşünülmektedir. Hükümetimiz, Ege sorunlarına, ulusal çıkarlarımızdan ödün vermeden, uluslararası hukuka uygun biçimde ve ülkemizin meşru hakları ve hayati çıkarları doğrultusunda kalıcı ve adil çözümler bulunmasını hedeflemektedir.

Bilindiği üzere Ege sorunları konusunda Yunanistan'la iki diyalog kanalımız mevcuttur. Bunlardan ilki, 2002 yılında başlatılan ve tüm Ege sorunlarının çözümü için kapsamlı bir çerçeve üzerinde mutabakata varılmasını amaçlayan istikşafi görüşmelerdir. Bugüne kadar 55 tur görüşme yapılmıştır.

Yunanistan'la Ege konusunda sürdürdüğümüz ikinci diyalog kanalı ise Güven Artırıcı Önlemler sürecidir. Bu süreçte bugüne kadar 29 önlem kabul edilmiştir. Bu önlemler Ege'de istenmeyen gerginliklerin önlenmesi için bir nevi sigorta niteliği taşımakta olup, aynı zamanda iki ülke askeri makamlarının birbirlerini daha iyi tanımalarına ve işbirliği yapmalarına imkân sağlamaktadır.

Yunanistan'la ilişkilerimizin önemli bir diğer boyutunu da azınlıklar konusu teşkil etmektedir. Yunanistan'daki Türk Azınlık ile ülkemizdeki Rum Ortodoks Azınlığı ülkelerimiz arasında birer dostluk köprüsü olarak görülmektedir. Diğer yandan, Batı Trakya Türk Azınlığı'nın ve Onikiada'da yaşayan soydaşlarımızın temel hak ve özgürlükler ile ikili ve çok taraflı anlaşmalarla teminat altına alınmış olan Azınlık haklarından çağdaş standartlarda

yararlanabilmelerine ilişkin beklentimiz sürmektedir. Bu konu Yunanlı muhataplarımızla her vesileyle ele alındığı gibi, ilgili uluslararası kuruluşlar nezdinde de takip edilmektedir. Tüm vatandaşlarımızın mutluluğunu esas alan bir yaklaşım içinde, Hükümetimizin ülkemizdeki Rum Ortodoks Cemaatine yönelik olarak attığı adımların gerek Rum Ortodoks Azınlığa mensup vatandaşlarımız, gerek Yunan makamları tarafından memnuniyetle karşılandığı bilinmektedir. Tabiatıyla Yunanistan'daki soydaşlarımız da, Hükümetimiz tarafından atılan bu somut adımları yakından izlemekte ve Yunan Devleti'nin kendilerine yönelik benzer somut açılımlar gerçekleştirmesini beklemektedirler.

Yunanistan'daki Osmanlı kültür mirasının korunması konusuna da tarafımızdan önem ve öncelik atfedilmektedir. Yunanistan'la aramızda turizm alanındaki ilişkilerin gelişmesine paralel olarak, Yunanistan'ı ziyaret eden vatandaşlarımızın Osmanlı eserlerinin durumuna ilişkin gözlemleri ve bu konuda gösterdikleri hassasiyet de dikkate alınarak, Yunan tarafıyla temaslarımızda bu hususu gündeme getirmeye devam edilmektedir.

Son olarak, Selanik'teki Atatürk Evi'nin Kültür ve Turizm Bakanlığımız tarafından yaptırılan restorasyonu tamamlanmış olup, Ev, 16 Ağustos 2013 tarihinde yeniden ziyarete açılmış bulunmaktadır. Söz konusu tarihten bu yana Atatürk Evi'ni ziyaret edenlerin sayısı 20.000'den fazladır. Kültür ve Turizm Bakanlığımız önümüzdeki dönemde, Atatürk Evi'nde Atamıza ait bazı eşyaların da sergilenmesini sağlayacak yeni bir projeyi hayata geçirmek için hazırlıklarını sürdürmektedir.

KIBRIS

Kıbrıs sorununun Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin iyi niyet misyonu çerçevesinde, yerleşik BM parametreleri olan siyasi eşitlik ve iki kesimlilik temelinde, eşit statüde iki Kurucu Devleti haiz yeni bir Ortaklık kurulması ve bu yeni Ortaklığın Türkiye'nin etkin ve fiili garantisini içeren Garanti ve İttifak Antlaşmalarının teminatı altında kalmaya devam etmesi suretiyle çözümüne tam destek veren ilkeli politikamız 2013 yılında da kararlılıkla sürdürülmüştür. Kıbrıslı Rumların 1960 yılında kurulan ortaklığı 1963'te bozmasıyla ortaya çıkmış olan Kıbrıs sorunu 2013 yılı itibarıyla 50. yılını tamamlamıştır.

Türkiye, Kıbrıs Türk tarafının tüm uzlaşma girişimlerine rağmen Rum tarafının tutumu nedeniyle sonuca ulaştırılamayan BM müzakere sürecinin, 2012 ilkbaharında kaldığı yerden yeniden başlamasına ve kısa bir sürede referandumlara gidilmesine yönelik yapıcı ve kararlı tutumunu sürdürmektedir.

Rum tarafında 24 Şubat 2013 tarihinde yapılan seçimlerde yeni Rum lider Anastasiades'in göreve gelmesiyle birlikte uluslararası camiada geçmişte de olduğu gibi olumlu beklentiler oluşturma çabasına girilmiştir. Ancak Anastasiades önce ekonomik kriz, bilahare müzakereler için ciddi hazırlık yapılması gibi gerekçelerle yaklaşık sekiz aylık bir süreyi somut bir adım atmadan geçirmiş, alması gereken kararlarda şimdiye kadar hiçbir zaman çözüme destek olmadığı bilinen Rum Ulusal Konseyi'nin arkasına sığınmıştır.

Dışişleri Bakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu ile KKTC Cumhurbaşkanı Derviş Eroğlu

Ülkemiz tarafından dile getirilen bir takvim belirlenmesi anlayışı BM tarafından da paylaşılmakta, BM Genel Sekreteri de yeni sürecin takvimlendirilmiş olması gerektiği mesajını vermektedir. G-20 Zirvesi marjında, Sayın Başbakanımız ile BM Genel Sekreteri arasında 6 Eylül 2013 tarihinde St. Petersburg’da yapılan görüşme hakkında BM tarafından yayınlanan basın notundaki, Türkiye’nin karşılıklı olarak kabul edilebilir ve kalıcı bir çözüme ulaşılmasına olan bağlılığının Genel Sekreter tarafından memnuniyetle karşıladığı yönündeki ifadeler de Kıbrıs konusundaki tutumumuzun teyidi niteliğindedir.

Sayın Bakanımız 14 Eylül 2013’te ilk dış ziyareti çerçevesinde Türkiye’ye gelen KKTC Dışişleri Bakanı Sayın Özdil Nami ile İstanbul’da görüşmüştür. New York’ta BM Genel Kurulu marjında Sayın Cumhurbaşkanımız ile birlikte KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Eroğlu ve Dışişleri Bakanı Sayın Nami’yle bir araya gelmişlerdir.

Bu çerçevede, Yunanistan Dışişleri Bakanı Venizelos ile New York’ta Ada’daki iki liderin özel temsilcilerinin eş zamanlı olarak Ankara ve Atina’da temaslarda bulunması hususunda mutabakata varmamız da sorunun 50 yıllık tarihinde bir ilki teşkil etmektedir. Esasen müzakere sürecine garantörlerin ortak yapıcı katkıda bulunmaları tarafımızca her zaman arzu edilmiştir. Kapsamlı çözüm müzakereleri sürecinin esasen anavatan ve garantörlerin de katılacağı çok taraflı bir toplantıyla sonuçlandırılması gerektiğinden, liderlerin özel temsilcilerinin Ankara ve Atina’da temaslarda bulunmaları bu yönde atılmış önemli bir adım olacaktır.

Her ne kadar mahiyet ve miktarı konusunda henüz kesin verilere sahip olunmasa da, bölgede bulunan hidrokarbon kaynakları Ada’da ilk kez, iki taraf için de işbirliği ve ortaklıktan doğacak yeni bir potansiyel sunmaktadır. Bu anlayışla hareket eden Kıbrıs Türk tarafının 24 Eylül 2011 ve 29 Eylül 2012 tarihli hakça paylaşım önerileri ne yazık ki karşılıksız kalmıştır.

Kıbrıs adasının ortak sahibi Kıbrıs Türk halkı, her konuda olduğu gibi, Ada’nın deniz yetki alanlarında bulunan doğal kaynakların araştırılması, çıkarılması ve işletilmesinde de eşit ve ayrılmaz haklara sahiptir. Türkiye Kıbrıs Türk tarafının Ada’nın etrafındaki doğal kaynakların

tamamı üzerindeki eşit ve ayrılmaz haklarının korunması için yürüteceği faaliyetleri desteklemeye devam edecektir.

Kıbrıs sorununun çözümüne yönelik çabalar devam ederken, Kıbrıs Türk halkına uygulanan haksız kısıtlamaların kaldırılması yönündeki gayretimiz, her platformda kararlılıkla srdrlmektedir. Yurtdışındaki KKTC Temsilciliklerinin etkinliğinin ve sayısının arttırılması yoluyla KKTC'nin uluslararası alanda daha görünür hale getirilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede yurtdışındaki KKTC Temsilciliklerinin arttırılmasına yönelik girişimlerimiz devam etmektedir. Yakın zamanda bazı yeni Temsilciliklerin açılması da beklenmektedir. Halen 16 lkede toplam 20 KKTC Temsilciliği faaliyet göstermekte olup, bunların 9'u son 10 yıl zarfında açılmıştır.

KKTC'nin uluslararası konumunun güçlendirilmesi ve özellikle uluslararası örgütlerdeki statüsünün ileriye taşınması yönündeki çabalara sağladığımız destek 2013 yılı boyunca devam ettirilmiştir. İslam İŞbirliği Teşkilatına (İİT) "Kıbrıs Türk Devleti" adıyla gözlemci ye olan KKTC tarafından İİT'nin 6-7 Şubat 2013 tarihlerinde Kahire'de düzenlenen 12. Zirvesine Cumhurbaşkanı Sayın Eroğlu başkanlığındaki bir heyetle katılım sağlanmış, Zirve sonucu yayınlanan Nihai Bildiride de ye lkelere Kıbrıs Türk Devleti ile etkin dayanıŐmalarını güçlendirme çağrısında bulunulmuştur.

Öte yandan Türkiye, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da Kıbrıs Trk'nn onurlu varoluŐ mücadelesinde daha da güçlenmesi ve başta devlet kapasitesinin geliŐtirilmesiyle, ekonomisinin sağlıklı ve sürdürülebilir bir büyüme ortamına kavuŐmasına yönelik adımların atılması doğrultusunda çabalara destek vermeye devam etmektedir. Bu bağlamda, bir nceki KKTC Hükümeti döneminde kabul edilen 2013-2015 yıllarını kapsayan Sürdürülebilir Ekonomiye Geçiş Programı'nın Hkmetimiz ile Eylül ayında göreve gelen KKTC Hükümeti arasında da aynı kararlılıkla sürdürülmesine yönelik çabalarımız devam etmektedir. Temelinde, KKTC ekonomisinde mali disiplinin sağlanarak, sürdürülebilir ekonomik büyümeye geçilmesini hedefleyen program kapsamında yrtlen reform çalıŐmalarından Şimdiye kadar olumlu sonuçlar alınmıştır. Bu da, Kıbrıs sorununun çözümüne yönelik çabalarımıza paralel olarak bu yıl 30. Kuruluş Yldnmn kutlayan KKTC'nin, işleyen bir demokratik devlet sistemi olduğu kadar, maruz kaldığı tüm haksızlık ve engellemelere karşın ekonomik olarak da rüŐtünü ispat ederek, Ada'nın geleceğinde söz sahibi olmasına yönelik iyimserliğimizi arttırmaktadır.

ORTA DOĞU VE KUZEY AFRİKA

lkemizin etrafında bir barış, istikrar ve refah kuşağı oluşturulması, dış politikamızın temel hedeflerinden biridir. Bu cihetle, Orta Doğu bölgesinde kaydedilen gelişmeler tarafımızdan yakından takip edilmektedir. Bölge halklarıyla sahip olduğumuz köklü tarihi, kültürel ve beşeri bağlarımızın yanısıra, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'daki gelişmelerin Türkiye'ye doğrudan veya dolaylı etkileri de, lkemizi bölge meselelerine katkı yapmaya mecbur kılan öğelerdir.

Mısır'da yaşanan son siyasi gelişmeler, bölgemizde 2011 yılında başlayan ve uluslararası çevrelerde “**Arap Baharı/Arap Uyanışı**” olarak adlandırılan tarihi demokratik dönüşüm sürecinin kırılma niteliğini ve bu sürece ilişkin olarak ilkeli bir tutum benimsemenin önemini göstermektedir. Ülkemiz, halkların meşru ve demokratik taleplerinin yerine getirilmesi gerektiğini savunmakta, askeri müdahaleler yoluyla demokratik yönetimlerin sona erdirilmesini reddetmekte ve demokrasiye bir an önce dönülmesi çağrısında bulunmaktadır.

İlgili ülkelerin ve tüm bölgenin barış, istikrar ve refahının, halkın talepleri doğrultusunda demokratikleşme yönünde gerekli adımların atılmasına bağlı olduğunu düşünen ülkemiz, geri döndürülemez bu sürecin aynı zamanda kan dökülmeden ve şiddete başvurulmadan barışçıl yollardan gerçekleşmesine de büyük önem vermekte ve konuya ilişkin politikasını bu anlayış çerçevesinde şekillendirmektedir.

Değişim süreci yaşayan bölge ülkelerinin bağımsızlıklarına, toprak bütünlüklerine ve siyasi birliklerine saygı gösterilmesi ve korunması, izlediğimiz ilkeli politikanın temel unsurlarındandır.

Mısır: Orta Doğu coğrafyasında oynadığı rol ve demokratik dönüşüm süreci bakımından kilit önemi haiz Mısır'la ilişkilerimizdeki gelişme, bu ülkede ilk kez demokratik şekilde seçilmiş bir Cumhurbaşkanı'nın ve Hükümetin göreve gelmesinden sonra ivme kazanmıştır.

Temmuz 2013'e kadar karşılıklı üst düzey ziyaretler gerçekleştirilmiş, bu bağlamda Kasım 2012'de ülkemiz ile Mısır arasında tesis edilmiş bulunan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin (YDSK) ikinci toplantısı Sayın Başbakanımız ve Mısır Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin eşbaşkanlığında Kahire'de gerçekleştirilmiş, toplantı vesilesiyle 28 anlaşma, protokol ve mutabakat zaptı imzalanmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız, 2-7 Şubat 2013 tarihlerinde Kahire'de düzenlenen 12. İslam İşbirliği Zirvesi'ne katıldıktan sonra, 7 Şubat 2013 tarihinde Mısır'a resmî ziyarette bulunmuşlardır.

Mısır'dan da başta Başbakan Hişam Kandil, Uluslararası İşbirliği ve Dış İlişkilerden Sorumlu Cumhurbaşkanı Yardımcısı Dr. Essam Haddad ve Dışişleri Bakanı Mohammed Kamel Amr olmak üzere birçok üst düzey yetkili ülkemizi ziyaret ederek makamlarımızla temaslarda bulunmuşlardır.

Mısır'da var olan siyasi kırılma, 3 Temmuz 2013 tarihli askeri darbe öncesinde yerini daha ciddi krizlere bırakmıştır. 15 ve 22 Aralık 2012 tarihlerinde halkoyuna sunulan Anayasa taslağının beklentileri karşılayamaması, seçim takvimine ilişkin kararnamenin Yüksek İdare Mahkemesi tarafından iptalinin yasama ile yargı arasındaki krizi derinleştirilmesi, yönetimin diyalog çağrısının başta Milli Selamet Cephesi olmak üzere muhalif kesimce reddedilmesi, gıda ve akaryakıt arzındaki yetersizlik gibi olumsuz gelişmeler ülkedeki hoşnutsuzluğu ve kutuplaşmayı artırmıştır. Bu sorunların, Mursi yönetiminin Ocak ve Mayıs aylarında Hükümette yaptığı değişikliklerle de aşılması mümkün olamamıştır.

Tabiatıyla bu tür sorunların mevcudiyeti, 30 Haziran 2012’de göreve başlayan Cumhurbaşkanı Mursi’nin bir yıl sonra, 3 Temmuz 2013 tarihinde darbeyle görevinden alınmasını meşru kılmamaktadır. Seçimle işbaşına gelen yönetimlerin yine seçimle iktidardan ayrılmaları demokrasinin temel ilkesidir. Halkın talebiyle gerçekleştiği öne sürülen askeri darbenin, Tahrir Devrimi öncesi statükoya dönüşe hizmet ettiğini göstermekte ve bu açıdan endişe kaynağı olmaktadır.

Kahire Büyükelçimiz 23 Kasım günü Dışışleri Bakanlığı’na çağırılarak kendisine, Mısır Arap Cumhuriyetinin, Türkiye ile diplomatik temsil seviyesini Maslahatgüzarlığa düşürdüğu ve Türkiye Büyükelçisinin “istenmeyen adam” ilan edildiği bildirilmiştir. Ülkemiz de karşılıklılık ilkesi çerçevesinde Mısır Büyükelçisini “istenmeyen adam” ilan etmiş ve temsil seviyesini aynı ölçüde düşürmüştür. Kahire Büyükelçimiz yurda dönmüştür. Ülkesinde bulunan Mısır’ın Ankara Büyükelçisi de Türkiye’ye geldikten sonra 29 Kasım günü ülkemizden ayrılmıştır.

Ülkemiz askeri darbenin başlangıcından bu yana ilkeli bir tutum benimsemiş olup, bu ülkedeki demokratikleşme sürecini, herhangi bir ayırım yapmaksızın, aktif olarak desteklemektedir. Son olaylar sırasında binlerce insanın hayatını kaybetmesi ve binlercesinin de yaralanması ülkemiz açısından başlıca endişe kaynağı olmuştur. Mevcut durum itibarıyla, Mısır’ın her kesim tarafından kabul edilmiş sivil bir yol haritasına ihtiyacı olduğunu, sözkonusu siyasi yol haritasının belli siyasi grupları süreçten dışlamaması gerektiği değerlendirilmektedir. Ülkede gerçek bir siyasi süreç başlatılabilmesi amacıyla, gözaltında tutulan siyasilerin serbest bırakılması gerektiği her vesileyle vurgulanmaktadır. Ülkemiz, Mısır’da kiliseleri ve diğer ibadethaneleri hedef alan saldırıları, Sina’da Mısır güvenlik güçlerine karşı gerçekleştirilen şiddet olaylarını kınamakta, bu saldırıların, demokratik ideallerin ve muhalif hareketlerin bastırılması amacıyla kullanılmaması gerektiğini savunmaktadır.

Öte yandan ülkemiz, Mısır’da daha fazla siyasi istikrarsızlığın engellenmesine ve anayasal meşruiyetin ülkede hâkim kılınmasına yardımcı olmak için uluslararası toplumun açık, güçlü ve ortak bir tutum takınmasına ihtiyaç bulunduğunu, hızlı bir şekilde demokrasiye dönülmesi için Mısır’ın teşvik edilmesinin lazım geldiğini değerlendirmektedir.

Demokratik ilkeler üzerine inşa edilmiş, gücünü meşruiyetten alan, temel hak ve özgürlüklere saygılı ve ekonomik açıdan refah seviyesine ulaşmış Mısır, yalnızca ülkemizin ve bölgemizin değil, tüm uluslararası toplumun barış ve güvenliğine katkı sağlayacaktır.

Libya: 42 yıl boyunca diktatörlük ve baskı rejimi altında yönetilen Libya’da, anayasal demokrasinin tesisini ve kurumsal yeniden yapılanmayı hedefleyen siyasi geçiş süreci iniş-çıkışlı bir seyir izlemektedir.

Ülkenin siyasi gündeminin en üst sıralarında yer alan ve önümüzdeki dönemde sonuçlandırılması beklenen konular, yeni Libya Anayasası’nın hazırlanması ve Siyasi Tecrit Yasası’nın uygulamaya konmasıdır.

Kaddafi döneminde görev yapanların kamu hizmetinde bulunmalarını engelleyecek olan Siyasi Tecrit Yasası (STY) GUK'ta kabul edilerek tedrici olarak uygulamaya konmuştur. Yasa uyarınca henüz üst seviyedeki zevata yönelik bir girişimde bulunulmazken, orta seviyedeki kamu görevlilerine yönelik yaptırımlara başlanmıştır.

Halkın meşru beklentileri doğrultusunda ülkede anayasal çerçevede demokrasinin tesisi için siyasi dönüşüm sürecinin başlatılmasına destek veren ve Trablus'un Ulusal Geçiş Konseyi'nin denetimine geçmesinin ardından Büyükelçi gönderen ilk ülke olan Türkiye'nin sağladığı yardımlar, Libya makamlarının da ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda, güvenlik alanında yoğunlaştırılmıştır.

Tabiatıyla, Libya'nın devrim sonrasındaki kazançlarının muhafaza edilmesine ve uluslararası camiadaki saygınlığının artırılmasına önemli katkı sağlayacağına inanılan bu destek ve yardımların kalıcı sonuçlara tahvil edilmesi, bu ülkedeki çalışmaların Libya makamlarının önderliğinde yürütülmesi ve Libyalıların sahiplenmesiyle mümkün olabilecektir. Bu anlayışla, ülkemiz tarafından geliştirilen tüm projelerin Libya makamlarıyla yakın işbirliği ve diyalog yoluyla şekillendirilmesine özel önem atfedilmektedir.

Bu çerçevede, iki ülke arasında Askeri Eğitim İşbirliği Mutabakat Muhtırası'nın imzalanmasıyla birlikte bu ülkeye sağlanabilecek askeri eğitimlere yönelik çalışmalara hız verilmiştir. Bu kapsamda, Libya makamlarının talebine binaen, 3.000 Libyalı askerin ülkemizde eğitim görmesine ilişkin çalışmalar sürdürülmekte olup, ilk etapta bu yıl içinde 500 Libyalı askerin ülkemizde eğitim alması öngörülmektedir. Diğer yandan, değişik rütbelerde toplam 66 Libyalı subaya, sınır güvenliği konusunda ülkemizde eğitim verilmiş; ayrıca, Misafir Askeri Personel (MAP) programı kapsamında kontenjan sağlanarak, bu yıl toplam 53 Libyalı askeri öğrencinin ülkemizdeki eğitimlerine başlaması sağlanmıştır.

Trablus'ta bulunan Polis Akademisi'nde eğitimleri yarım kalan 804 Libyalı öğrenci de eğitimlerini Türkiye'de tamamlamış olup, sözkonusu eğitimlerde başarılı olan 180 polise yine ülkemizde uzmanlık eğitimi verilmesi kararlaştırılmıştır. Ayrıca, Emniyet Genel Müdürlüğümüz tarafından Trablus'ta verilmesi planlanan 35 kısa süreli eğitim kursu peyderpey hayata geçirilmektedir.

İkili işbirliğimizin yanısıra, çok taraflı platformlarda da Libya'ya destek sağlamaya önem verilmektedir. Bu bağlamda, 12 Şubat 2013 tarihinde Paris'te yapılan Dışişleri Bakanları Konferansı'nda Libya'nın yeni güvenlik yapısının inşasına pek çok alanda katkı verilmesi taahhüt edilmiş bulunmaktadır.

Ayrıca ülkemiz, sınır güvenliğinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesinde Libya makamlarına destek sağlamak amacıyla AB tarafından kurulan Libya Entegre Sınır Yönetimi Desteği Misyonu (EUBAM) içinde yer almaya davet edilmiştir. Ülkemiz tarafından Misyonu katılım sağlanması yönünde karar verilmiş olup, EUBAM'a sağlanabilecek katkının mahiyetine dair değerlendirmeler devam etmektedir. Libya makamlarının talebine binaen NATO tarafından,

Libya'daki güvenlik kurumlarının inşasına danışmanlık desteği sağlanmasına y3nelik 3lkemizin de katıldığımız bir karar alınmıştır.

Devrimin ilk g3nlerinden bu yana iki 3lke arasında ger3ekleŐtirilen 3st d3zey ziyaretler bu yıl i3inde de devam etmiştir. Libya Başbakanı Ali Zidan'ın 19-20 Şubat 2013 tarihlerinde 3lkemize ger3ekleŐtirdiĐi ziyaret sırasında, iki 3lke arasında Y3ksek D3zeyli Stratejik işbirliği Konseyi (YDSK) kurulması kararlaştırılmıştır.

Tunus: Arap coğrafyasındaki halk hareketlerinin baŐlangı3 noktasını teşkil eden Tunus'taki d3n3Ő3m s3reci, 3lkede yaşanan siyasi krizin etkisiyle sancılı bir Şekilde de olsa devam etmektedir.

Muhalefete mensup iki milletvekiline karşı Şubat ve Temmuz aylarında d3zenlenen iki ayrı suikast sonucunda ortaya 3ıkan siyasi krize 33z3m bulunabilmesi amacıyla başlatılan m3zakere s3recinde, 3n3m3zdeki d3nemde izlenecek yol haritasına ilişkin olarak H3k3met ve muhalefet, 3etin ve uzun g3r3Őmelerden sonra, Ekim ayında mutabakata varmışlardır.

Mevcut h3k3metin yerini teknokratlardan oluŐacak bir h3k3mete devretmesi ile yeni Anayasanın ve se3im kanununun tamamlanmasının ardından parlamento ve Cumhurbaşkanlığı se3imlerine gidilmesini 3ng3ren yol haritasının diyalog yoluyla hayata ge3irilmesi, sadece ge3iş s3recini tamamlayacak olan Tunus i3in değil, t3m b3lge a3ısından 3nem taşımaktadır. Bu hassas s3re3te 3lkemiz, Tunus'a her t3rl3 desteği vermeyi s3rd3recektir.

Tunus'la gelişen ilişkilerimiz 3er3evesinde iki 3lke arasındaki yoğun 3st d3zey temaslar 2013 yılında da devam etmiştir. Bu 3er3evede, Tunus H3k3met Başkanı Ali Larayedh Avrupa Yeniden İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) toplantısı vesilesiyle 9-10 Mayıs 2013; Tunus Cumhurbaşkanı Moncef Marzouki de resmi ziyaret i3in 28-30 Mayıs 2013 tarihlerinde 3lkemize gelmişlerdir. Cumhurbaşkanı Marzouki'nin ziyareti esnasında 3 3nlaŐma imzalanmıştır.

Bu temasların yanısıra, d3nemin Tunus H3k3met Başkanı Hammadi Jebali'nin 24-25 Aralık 2012 tarihlerinde 3lkemize ger3ekleŐtirdiĐi ziyaret sırasında kurulan T3rkiye-Tunus Y3ksek D3zeyli Stratejik işbirliği Konseyi'nin (YDSK) ilk toplantısı, Sayın Başbakanımızın 5-6 Haziran 2013 tarihlerinde Tunus'a yaptığı resmi ziyaret sırasında ger3ekleŐtirilmıŐtir. Ziyaret 3er3evesinde 3lkemiz ile Tunus arasında 21 anlaşma ve eylem planı ile 24 kardeş Őehir protokol3 imzalanmıştır.

Tunus'taki d3n3Ő3m s3recine desteğini başından itibaren a3ık3a ortaya koyan 3lkemizin sağladığı katkılar da bu d3nemde artarak devam etmiştir.

3lkemiz tarafından Tunus'a 100 milyon hibe, geri kalanı uzun vadeli d3Ő3k faizli kredi olmak 3zere 500 milyon Dolar'lık yardım sağlanması kararlaştırılmıştır.

Tunus'un g3venliğine katkı bağlamında, 3lkemiz ile Tunus arasında G3venlik Alanında işbirliği Anlaşması'nın 2012 yılında imzalanmasından sonra Emniyet M3d3rl3Đ3m3z

tarafından düzenlenen kurslarla 325 Tunuslu kursiyere eğitim verilmiş; Tunus Jandarması için de uygulamalı olarak 10 farklı alanda 124 kursiyere eğitim sağlanmıştır.

Cezayir: Cezayir’de Cumhurbaşkanı Bouteflika’nın sağlık sorunları nedeniyle dokuz ayı aşkın bir süre Bakanlar Kurulu’na başkanlık edememesi sebebiyle reformlar yavaşlamış olsa da, ülkedeki güvenlik ve istikrar ortamı genel olarak muhafaza edilmiştir.

Cezayir’le olan iyi ilişkilerimizin önümüzdeki dönemde de sürdürülmesi ve reform sürecinin desteklenmesi bu ülkeyle olan ilişkilerimizdeki önceliğimizi oluşturacaktır. Nitekim Sayın Başbakanımızın 4-5 Haziran 2013 tarihlerinde Cezayir’e gerçekleştirdiği ziyaret ikili ilişkilerimizin en üst düzeyde ele alınmasına, özel sektör temsilcilerimizin Cezayir’deki yatırımlarının teşvik edilmesine, ikili ve bölgesel düzeydeki gelişmelere ilişkin görüş alışverişinde bulunulmasına imkân sağlamıştır.

Fas: Reform yönünde attığı olumlu ve zamanlı adımlarla istikrarlı bir geçiş süreci yaşayan Fas’la son dönemde yoğunlaşan temaslarımız bu yıl içinde de devam etmiştir. Nitekim Sayın Başbakanımızın 3-4 Haziran 2013 tarihlerinde gerçekleştirdiği resmi ziyaret sırasında Türkiye ile Fas arasında “Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi’nin Kurulmasına İlişkin Ortak Siyasi Bildiri”nin imzalanmasıyla bu ülkeyle ilişkilerimizde yeni bir seviyeye ulaşılmıştır. Ziyaret sırasında ulaştırma alanında da iki anlaşma imzalanmıştır.

Arap-İsrail İhtilafı ve Filistin: Bölgemizde istikrar ve barışı tehdit eden güncel gelişmeler nedeniyle, Filistinli kardeşlerimizin çektiği sıkıntıların ikinci plana itilmesine izin verilmemiştir. Filistin’in hür ve bağımsız dünya milletleri arasında hak ettiği yeri alması için en güçlü desteği Türkiye vermektedir. Neticede Filistin, BM üyesi ülkelerin 138’inin olumlu oyuyla, dünya milletlerinin ortak vicdanını temsil eden Genel Kurul’da “gözlemci devlet” statüsünü ezici bir çoğunlukla kazanarak, uluslararası sözleşmelere taraf olma hakkını elde etmiş bulunmaktadır.

Ülkemiz, Filistin’in uluslararası alanda tanınmış bir devlet olma doğrultusundaki çabalarına verdiği desteği sürdürmektedir. Bu desteğin bir göstergesi olarak Kudüs Başkonsolosumuz Büyükelçi Şakir Torunlar Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas’a 14 Nisan 2013 günü “Filistin Devleti” nezdinde Büyükelçi olarak görevlendirilmesini sağlayan güven mektubunu sunmuştur.

BM Genel Kurulu’nda Filistin’e “üye olmayan gözlemci devlet” statüsü verilen oylama, İsrail’in insanlığın ortak vicdanı karşısında ne kadar yalnızlaştığını göstermiş, Filistin’deki mevcut durumun sürdürülemez niteliğini tescil etmiştir. Neticede İsrail, ABD’nin arabuluculuğunda Filistin tarafıyla müzakereye hazırlık görüşmelerine başlamaya hazır olduğunu bildirmiştir.

Sonuç itibarıyla, 2013 yılı Orta Doğu Barış Süreci bakımından belirli bir ivmenin yakalandığı bir dönem olmuştur. ABD Başkanı Obama’nın ikinci dönemiyle birlikte, ABD yönetiminin barış sürecine aktif bir şekilde dahil olması barış ümitlerini artırmıştır. Ülkemiz, ihtilafın

özümü doğrultusunda yakalanan bu ivmeyi memnuniyetle karŐılamıŐtır. Filistin'in 1967 sınırları temelinde, komşularıyla barış ve güvenlik içinde yaŐayacak, başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız ve egemen bir devlet olmasını sağlayacak her çözüm tarafımızdan güçlü biçimde desteklenmeye devam edilecektir. Öte yandan, barışa giden yolun selameti için, başta yasadışı yerleŐimler ve Mescid-i Aksa'ya yönelik mütecaviz girişimler olmak üzere, Filistinlilere karşı haksız ve orantısız Şiddet uygulamaları nedeniyle, yeri geldikçe İsrail'i eleŐtirmeyi ve uluslararası toplumu ikaz etmeyi sürdürölmektedir.

İslam aleminin mukaddes mabedi Harem-i Şerif'in kudsiyetinin ve Filistinlilerin temel hak ve hürriyetlerinin korunması en önemli önceliklerimizden birini oluşturmaktadır. Radikal Yahudi yerleŐimcilerin İsrail güvenlik güçlerinin gözetiminde Harem-i Őerife yönelik mütecaviz eylemleri İslam Dünyasında infiale neden olmakta ve tepkiyle karşılanmaktadır. Hiçbir Şekilde kabul edilmesi mümkün olmayan sözkonusu eylemler ve İsrail güvenlik güçlerinin ibadet için bu kutsal mekanda bulunan Müslömanlara yönelik haksız ve orantısız Őiddeti tarafımızdan kınanmaktadır. İsrail'in bu tehlikeli girişimleri bölgedeki gerginliğin artmasına yol açmakta ve barış çabalarına zarar vermektedir. Ölkemiz, bu konudaki gelişmeleri yakından izlemeye devam edecektir.

Adil, kapsamlı ve kalıcı bir çözüm için desteğimizin yanında, barışa ve hukuka aykırı uygulamalara yönelik eleŐtirimiz, İsrail'le ilişkilerimizde sürdürdüğümüz ilkeli ve kararlı tutumun temelini oluşturmaktadır. Bu tutumumuzun somut bir örneğini, İsrail silahlı kuvvetlerinin Gazze'ye insani yardım taşıyan uluslararası yardım konvoyuna 31 Mayıs 2010 tarihinde düzenlediği saldırı sonrasında sergilediğimiz onurlu ve kararlı duruŐ teşkil etmiştir. Neticede İsrail Başbakanı Netanyahu Sayın BaŐbakanımızdan ve Türk halkından, dokuz Türk sivilin hayatını kaybettiği ve onlarcasının yaralandığı bu saldırı nedeniyle, tam üç yıl sonra özür dilemiŐ ve tazminat ödemeyi, ayrıca Filistinli kardeŐlerimize uygulanan kısıtlamaların kaldırılması yönünde işbirliği göstermeyi kabul etmiştir.

Bu gelişme, Türkiye-İsrail ilişkilerinin normalleŐmesine yönelik sürecin ilk adımını teşkil etmiştir. Tazminat konusunda teknik görüşmeler devam etmektedir. Sürecin başarıyla tamamlanması ve normalleŐmenin sağlanması İsrail'in taahhütlerini yerine getirmesine bağlıdır. Ölkemiz bunun takipçisi olmaya ve ilkeli duruŐunu, Filistin'e yönelik engeller kaldırılıncaya kadar devam ettirmeye kararlıdır.

Filistin-İsrail arasında başlatılan görüşme sürecinin başarısı, öncelikle karşılıklı olarak güçlü bir siyasi irade gerektirmektedir. Filistin halkının hakları, kendi aralarındaki bölünmenin ortadan kalkması durumunda, daha güçlü ve meşru biçimde temsil ve müdafaa edilebilecektir. Sayın Başbakanımızın "hayatımın en mutlu günü, Filistinli kardeşlerimizin birleŐtiđini gördüğüm gün olacaktır" Őeklindeki ifadeleri, bu inancımızda ne kadar samimi olduğumuzu açık biçimde göstermektedir. Bu nedenle, Filistinli kardeŐlerimizle tüm temaslarımızda birlik olmaları telkin edilmekte, uluslararası topluma, hiçbir Filistinli grubun barış sürecine katılmaktan dıŐlanmaması gerektiği anlatılmaktadır.

Son dönemde kısmi iyileştirmeler yapmış olsa da İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik kısıtlamaları sürmektedir. Bunun yanısıra, Mısır'ın askeri darbe sonrasında Sina'yla ilgili güvenlik gerekçeleriyle Gazze'yle sınırında aldığı tedbirler bölgede özellikle ekonomi, enerji ve sağlık alanlarında sıkıntıya yol açmıştır. Gazze'den gelen acil yardım taleplerinin karşılanmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Bu çerçevede, Gazze'de hastaneler ile atık su pompalama istasyonları gibi kritik merkezlerin jeneratörlerinin acil akaryakıt ihtiyacının karşılanması amacıyla, Sayın Başbakanımızın talimatıyla TİKA tarafından 850 bin Dolar tutarında maddi yardım yapılmıştır. Ayrıca ülkemiz, BM Filistinli Mülteciler için Yardım ve Bayındırlık Ajansı'nın (UNRWA) acil gıda yardımı talebi çerçevesinde Gazze Şeridi'ne 10 bin ton un yardımında bulunmuştur. TİKA ayrıca, Gazze'ye acil ilaç ve tıbbi malzemenin sağlanması amacıyla 700 bin Dolarlık bütçe tahsis etmiş ve ilaç alımlarına başlamıştır.

Adil ve kapsamlı bir çözüme yönelik siyasi desteğimizin yanında, El Halil'de 1997 yılından bu yana faaliyet gösteren El-Halil Geçici Uluslararası Mevcudiyeti'ne (TIPH) katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, Filistinli kardeşlerimizin çektikleri sıkıntıların giderilmesine yönelik olarak kapsamlı insani ve ekonomik destek verilmektedir. Ülkemiz son 10 yılda, Filistin halkının yaşam standartlarını yükseltecek projeler geliştirerek uygulamaya sokmuştur. Bunun son örneğini, 19 Kasım 2013 tarihinde bir Mutabakat Muhtırasının imzalanmasıyla ilk adımı atılan Cenin Barış için Sanayi Bölgesi projesi teşkil etmektedir. İnsani yardımların dışında, teknik ve ekonomik yardımların miktarı 200 milyon Doları aşmıştır.

Türkiye, geçmişte olduğu gibi bundan sonra da, Filistin halkının hakkını savunmaya ve İsrail-Filistin ihtilafına iki devletli vizyon temelinde adil, kalıcı ve kapsamlı bir çözüm bulunmasına yönelik uluslararası ve bölgesel tüm çabaları desteklemeye devam edecektir.

Lübnan: Karışık etnik yapısı, mezhepler arası gerginlikler ve hassas iç siyasi dengeler nedeniyle genel olarak dış etkilere açık bulunan Lübnan, tarihi, siyasi ve coğrafi açıdan yakın bağlantılara sahip bulunduğu Suriye'deki gelişmelerden doğrudan etkilenen ülkelerin başında gelmektedir.

Hizbullah'ın Suriye'de muhalifleri hedef alan saldırılarında rejime aktif destek vermesi ve Suriye'deki iç karışıklığın Lübnan'a olumsuz yansımalarının artan şekilde devam etmesinden ve Esad rejimine bağlı unsurlar tarafından Lübnan'ın bir iç savaş ortamına sürüklenmesinden duyulan kaygı, ülkedeki siyasi tartışmaların ana gündem maddesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda, ülke içinde son dönemde meydana gelen çeşitli ölçeklerdeki çatışmalar ve bombalı saldırılar karşısında, dost ve kardeş Lübnan halkının barış, istikrar ve uyum ortamını hedef alan gelişmeler karşısında tahriklere kapılmadan, sükûnet ve birlik içinde hareket etmesi ve ülkenin iç barışının bozulmasına izin vermemesi önem taşımaktadır.

Lübnan'ın barış ve istikrarının muhafaza edilmesinin öneminin daha da arttığı bu dönemde ülkemiz, Suriye'de yaşanan gelişmelerin Lübnan'a olumsuz etkilerinin önlenmesi ve ülkenin iç istikrarını hedef alan teşebbüslere mani olunması amacıyla, Lübnan'ın farklı kesimlerinden

çeşitli lider ve kanaat önderleriyle temaslarını yoğun biçimde devam ettirmekte, uluslararası toplumu da bu yönde tutum izlemeye imale etmeye çalışmaktadır.

Bu bağlamda, Lübnanlı tüm siyasi gruplarla gerçekleştirdiğimiz temaslarda, tüm tarafların ortak uzlaşısını yansıtacak bir hükümetin bir an önce teşkilinin ve ülkenin iç barış ve huzurunu etkileyen tüm konuların Ulusal Diyalog toplantılarında ele alınarak çözüme kavuşturulmasının önem tařıdđı vurgulanmaktadır.

Bunun yanısıra, iki THY pilotumuzun Lübnan'da kaçırlmasının ardından, tarafımızdan yürütölen yoğun çabalar sonucunda pilotlarımızın 19 Ekim'de özgürlüklerine kavuşmaları ve ölkemize salimen getirilmeleri sağlanmıştır.

Ölkemiz 2006 yılından bu yana Lübnan'da konuşlu Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü'ne (UNIFIL) kara ve deniz unsurlarıyla katkı sağlamaktadır. Ölkemizin UNIFIL'e katkısına ilişkin yapılan son değerlendirmeler çerçevesinde katkımızın Deniz Görev Gücü ile sınırlı tutulması karara bağlanmıştır. Bu yönde hazırlanan tezkere, TBMM'nin 6 Temmuz 2013 tarihli ve 1045 sayılı Kararıyla kabul edilmiş ve UNIFIL Harekatına Deniz Kuvvetleri unsurlarımızın katkı süresi 5 Eylül 2013 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmıştır.

Bunun yanısıra, ilgili kurumlarımız aracılığıyla, Lübnan'ın çeşitli bölgelerinde halkın ihtiyaç duyduğu okullar ve sağlık merkezleri inşa edilmekte olup, acil yardım faaliyetleri ve uluslararası konferanslarda taahhüt edilen miktarlarla birlikte, ölkemizin Lübnan'a saĐladđı yardımların toplamı 55 milyon Dolar'ı aşmış bulunmaktadır.

Son olarak, Lübnan Başbakanı Necip Mikati 21 Kasım 2013 tarihinde ölkemize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. Sayın Başbakanımızın Lübnanlı mevkidaşı ile yaptığı görüşmede, ikili ilişkilerimiz ve bölgesel sorunlar kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır.

Ördün: Ortak tarih ve kültürel mirasımızdan güç alan Türkiye-Ördün ilişkileri, Ördün Kralı İkinci Abdullah'ın 5-6 Mart 2013 tarihlerinde ölkemize yaptığı ziyaretle yeni bir ivme kazanmıştır. Sözkonusu ziyarette ölkemizin Ördün'deki reform sürecine desteği teyit edilmiş ve ikili ilişkilerin daha da geliştirilmesi hususunda mutabık kalınmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül ile Ördün Kralı 2. Abdullah

Ürdün Başbakanı Abdullah Ensour'un EBRD Yıllık Toplantıları vesilesiyle 9-11 Mayıs 2013 tarihleri arasında İstanbul'u ziyareti sırasında Sayın Cumhurbaşkanımız ve Sayın Başbakanımızla gerçekleştirdiği görüşmeler de ikili işbirliği olanaklarının ele alınması bakımından bir fırsat sağlamıştır.

Kral İkinci Abdullah'ın liderliğinde yürütülmekte olan reform sürecinin önemli bir aşamasını teşkil eden 23 Ocak 2013 tarihindeki parlamento seçimlerinin ardından, Bakanlığımızca yapılan açıklamada, Ürdün Bağımsız Seçim Komisyonu ve uluslararası gözlemciler tarafından şeffaf ve serbest bir şekilde yapıldığı bildirilen seçimlerin, Ürdün'deki reform sürecinin devamı bakımından kayda değer bir aşama teşkil ettiği ifade edilmiştir.

KÖRFEZ İŞBİRLİĞİ KONSEYİ (KİK) ÜYESİ ÜLKELER İLE İLİŞKİLERİMİZ

Arap Yarımadası'nda bulunan Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Kuveyt, Bahreyn ve Umman'la ilişkilerimiz her alanda gelişmeye devam etmektedir. Bu ülkelerle bölgedeki gelişmelere ilişkin yakın işbirliğimiz bulunmaktadır. Son dönemde ülkemizde yakalanan siyasi ve ekonomik istikrar, karşılıklı üst düzey temaslardaki artış ve çok taraflı platformlardaki temaslarımız, bu ülkelerle ilişkilerimizin derinleşmesine ve çeşitlenmesine katkı sağlamıştır.

Körfez ülkeleri, zengin enerji kaynakları, büyük altyapı projelerinin Türk şirketlerine sunduğu fırsatlar ve birçok vatandaşımızın bu ülkelerde işçi veya işveren olarak çalışması nedeniyle, Türk ekonomisi açısından da önem taşımaktadır.

Suudi Arabistan: Bölgenin en büyük ülkesi olan Suudi Arabistan'la ilişkilerimizin her boyutuyla en üst düzeye çıkarılması amaçlanmakta, bölgesel ve uluslararası konularda yakın işbirliği ve diyalog içinde bulunulmasına özen gösterilmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımız, 13-17 Ekim 2013 tarihlerinde Suudi Arabistan'ı ziyaretlerinde, başta Kral Abdullah bin Abdülaziz ve Bakanlar Kurulu Başkan Yardımcısı ve Savunma Bakanı Velihaht Prens Selman bin Abdülaziz olmak üzere, üst düzeyli Suudi yetkililerle görüşmüştür. Ayrıca, Velihaht Prens Selman, bu sıfatıyla ilk ikili resmi ziyaretini 21-22 Mayıs 2013 tarihlerinde Türkiye'ye yapmıştır.

Sayın Bakanımız 28 Ocak 2013 ve 28 Ağustos 2013 tarihlerinde Suudi Arabistan'a resmi ziyaretlerde bulunarak, Suudi mevkidaşı ile biraraya gelmiştir.

Suudi Arabistan'ı, Hac ve Umre vesilesiyle her yıl yaklaşık 500 bin vatandaşımız ziyaret etmekte, 125.000 civarında vatandaşımız da bu ülkede çalışmaktadır. Suudi Arabistan aynı zamanda, Türk müteahhitlerin Körfez ülkeleri arasında birinci, dünya genelinde ise altıncı sırada en çok iş aldıkları ülke konumundadır. Bu ülkede müteahhitlerimizin üstlendikleri projelerin toplam tutarı 12,5 milyar Dolar'ı aşmıştır.

Suudi Arabistan’la ikili ticaretimiz 2013 yılında rekor seviyeye ulaşarak 5.2 milyar Dolar’ı geçmiştir. Artış eğiliminin korunması için çalışmalarımız devam etmektedir. Suudi Arabistan ayrıca lkemizin en önemli savunma sanayii ihraç pazarlarından birini teşkil etmektedir.

Katar: Katar son yıllarda yürüttüğü aktif dış politika ve güçlü ekonomik performansla lkemiz için önemli işbirliği fırsatları sunmaktadır.

Katar, özellikle bölgesel konularda yakın işbirliği içinde bulunduğumuz lkelerin başında gelmektedir. Son olarak, Katar’ın yeni Emiri Şeyh Tamim bin Hamad, Sayın Başbakanımızın davetlisi olarak 27 Eylül 2013 tarihinde lkemizi ziyaret etmiştir.

Gerek Sayın Başbakanımızın 4 Aralık 2013 tarihinde yaptĐĐ, gerek Sayın Bakanımızın 23-24 Kasım 2013 tarihlerinde Katar’a gerçekleştirdiği ziyaret, ikili ilişkilerimizin her alanda daha da geliştirilmesi bakımından faydalı olmuştur.

Müteahhitlik sektöründe ise, firmalarımızın Katar’daki projelerinin toplam tutarı 12,3 milyar Dolar’a ulaşmıştır.

Birleşik Arap Emirlikleri: Körfez bölgesindeki ekonomik geliŐmiŐliĐi ve bölgesel konulara ilgisiyle ne çıkan bir diğer lkedir. Sayın Başbakanımız Şubat ayında düzenlenen Sharjah İletişim Forumu’nda “*Halka KonuŐmaktan Halkla KonuŐmaya*” konulu panele konuŐmacı olarak katılmış, bu vesileyle temaslarda bulunmuşlardır.

Birleşik Arap Emirlikleri’yle 2013 yılındaki ikili ticaret hacmimiz 10.4 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir. Müteahhitlik alanında faaliyet gösteren firmalarımızın üstlendiği projelerin toplam değeri ise 8,4 milyar Dolar’a ulaşmaktadır.

Kuveyt: Kuveyt ile de siyasi ilişkilerimiz son derece iyi bir düzeyde seyretmekte olup karşılıklı st düzey ziyaretler devam etmiştir.

*Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül ile
Kuveyt Emiri Şeyh Sabah Al Ahmed Al Jaber Al Sabah*

Kuveyt Emiri Şeyh Sabah Al Ahmed Al Jaber Al Sabah 28-30 Nisan 2013 tarihlerinde lkemizi ziyaret etmiş olup, ziyaret sırasında sekiz işbirliği anlaşması ve protokolü imzalanmıştır.

Kuveyt Milli Meclisi Başkanı Marzouq Al Ğanim 1-5 Ekim 2013 tarihleri arasında ülkemize resmi ziyarette bulunmuştur. Yıl içinde ayrıca, Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) 9. Dönem Toplantısı 18-19 Nisan tarihlerinde İstanbul’da gerçekleştirilmiştir. Kuveyt’le ülkemiz arasında işbirliğinin geliştirilmesi için kurulan “İşbirliği için Ortak Komite” ilk toplantısını 24 Ekim 2013 tarihinde Sayın Bakanımız ve Kuveytli mevkidaşının başkanlığında Kuveyt’te düzenlemiştir. Komite’ye ekonomiden turizme, sağlıktan tarıma kadar 13 işbirliği alanında Bakanlık ve kurum temsilcilerimiz iştirak etmiştir. Ziyaret vesilesiyle, Sayın Bakanımız, Kuveyt Emiri Şeyh Sabah, Başbakan Şeyh Cabir Al Mübarek Al Hamad Al Sabah ve Meclis Başkanı Marzouq Al Ğanim ile görüşmeler de gerçekleştirmiştir.

Kuveyt tarafınca ziyaret sırasında açıklandığı üzere, umuma mahsus pasaport hamili vatandaşlarımız, 1 Kasım 2013 tarihinden itibaren havaalanlarında ve sınır kapılarında vize almaya başlamışlardır.

Umman: Umman ile ikili ilişkilerimiz, diğer Körfez ülkeleriyle olduğu gibi hızla gelişmektedir. Zengin doğal gaz yataklarına sahip Umman’la özellikle ekonomik ilişkilerimizin pekiştirilmesi, ülkemizin enerji güvenliği açısından önem taşımaktadır. 2013 yılı itibariyle 524 milyon Dolar olarak gerçekleşen ikili ticaret hacmimizin artırılması için karşılıklı çabalar devam etmektedir.

Umman’la ikili temaslarımız bakımından 2013 yılı verimli olmuştur. 23 Ekim 2013 tarihinde Umman’a gerçekleştirdiğimiz ziyaret bu ülkeyle diplomatik ilişkilerimizin tesisinin 40. yılına rastlamıştır. Ziyaret sırasında Sayın Bakanımızın, Başbakan Yardımcısı Seyid Fahd bin Mahmud El Said ve Umman Dışişleri Bakanı Yousuf bin Alawi’yle yaptığı görüşmelerde ikili ilişkilerimizin yanısıra, bölgesel gelişmeler de ele alınmıştır.

Bahreyn: Bahreyn’de Hükümet ile Şii muhalefet arasında 2011 yılından bu yana yaşanan ve halen kalıcı bir çözüme kavuşturulamayan sorunlar bulunmaktadır. Ülkemiz, Bahreyn Hükümeti’nin reform yönünde attığı adımları memnuniyetle karşılamakta, bu ülkede meydana gelen şiddet olaylarından kaygı duymakta, aynı zamanda Bahreyn Hükümeti’ne ve muhalefete, sorunlara ulusal diyalog yoluyla çözüm bulunmasını telkin etmektedir. Ülkemiz, Bahreyn’le ilişkilerini her alanda geliştirmeyi ve ülkedeki diyalog sürecine katkıda bulunmayı arzulamaktadır. Sayın Bakanımızın 24-26 Kasım 2013 tarihlerinde Bahreyn’e gerçekleştirdiği ziyaret, bu bakımdan son derece faydalı olmuştur.

Yemen: Yemen’de tarihi bir dönüşüm süreci yaşanmaktadır. Ülkemiz, Körfez İşbirliği Konseyi’nin girişimiyle, Kasım 2012’den bu yana devam eden geçiş sürecinin başarıyla tamamlanmasına büyük önem atfetmektedir. Bu sürecin önemli bir ayağını oluşturan Ulusal Diyalog Konferansı çalışmaları son aşamaya girmiş bulunmaktadır.

Öte yandan, son dönemde yoğunlaşan terör saldırıları, ülkedeki güvenlik sorununun devam ettiğini ortaya koymaktadır. Bunun yanında, Yemen’de ciddi ekonomik sorunlar ve kaygı verici boyutta insani kriz yaşanmaktadır. Milletimizin hafızasında önemli bir yeri bulunan, ekonomik potansiyeli yanında, Kızıldeniz ve Hint Okyanusu ile Asya ve Afrika’nın birleşme noktasında

stratejik önemiyle öne çıkan bu ülkenin güvenliği, siyasi ve ekonomik istikrarının tesisi ve güçlenmesi için Yemen Hükümeti'ne ve halkına mümkün olan her türlü destek verilmektedir.

Ülkemiz, Körfez bölgesindeki dost ve kardeş ülkelerde vuku bulan gelişmeleri yakından takip etmektedir. Mevcut sorunların halkların meşru beklentilerine cevap verecek şekilde, bu ülkelerin toprak bütünlüğü, egemenliği, bağımsızlığı ve siyasi birliğine halel getirmeden, ulusal uzlaşI anlayışı çerçevesinde çözümle kavuşturulmasını temenni etmekte, tüm taraflara da bu yönde telkinlerde bulunmaktadır.

Körfez İşbirliği Konseyi (KİK): KİK ile ilişkilerimiz her alanda gelişmeye devam etmektedir. Türkiye ile KİK arasında 2008 yılında tesis edilmiş Yüksek Düzeyli Stratejik Diyalog (YDSD) mekanizması bulunmaktadır. YDSD, KİK'in bir ülkeyle bu türden sahip olduğu ilk örnektir. Mekanizma kapsamında, KİK üyesi ülkelerin Dışışleri Bakanlarıyla yılda bir kez dönüşümlü olarak biraraya gelinerek, hem ikili hem de bölgesel konular hakkında istişarelerde bulunmaktadır. YDSD vasıtasıyla ekonomi, ticaret, enerji, ulaştırma, kültür ve turizm gibi alanlarda çok taraflı işbirliğinin ilerletilmesi hususunda mutabakata varılmış ve bu yönde gerekli adımlar atılmıştır. Müteakip YDSD toplantısının önümüzdeki kısa dönemde tertiplenmesi öngörülmektedir.

24. Arap Ligi Zirve Toplantısı, Doha-Mart 2013

Türk-Arap İşbirliği Forumu: Türkiye ile Arap ülkeleri arasındaki işbirliği ve diyalogu kurumsallaştırmak amacıyla bölgesel bir platform olarak 2007 yılında tesis edilen Türk-Arap İşbirliği Forumu (TAF) da Orta Doğu'ya yönelik politikalarımızın önemli bir ayağını teşkil etmektedir. Bu bağlamda TAF Dışışleri Bakanları 6. Toplantısı'nın bu yıl sona ermeden düzenlenmesi planlanmakta, anılan toplantının Arap Ligi üyeleriyle birlikte bölgemizin içinden geçtiği kritik sürecin değerlendirilmesi açısından önemli bir fırsat teşkil edeceği düşünülmektedir.

Öte yandan, Arap ülkeleriyle ekonomik işbirliğimizin daha da ileriye taşınabilmesi ve diyalog kanallarının çeşitlendirilebilmesi amacıyla dönük Türk-Arap Ekonomi Forumu 8. Toplantısı 4-6 Nisan 2013 tarihlerinde İstanbul'da yapılmıştır.

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT): Tüm dünya üzerinde Müslüman ülke ve toplulukların hak ve çıkarlarının takibi ve korunması bakımından başat bir uluslararası platform konumunda olan İİT, ülkemizin gerek bölgesel gerek uluslararası gelişmeler karşısında özel önem verdiği bir örgüttür. Ülkemiz bu bağlamda, İİT'in uluslararası alandaki etkinliğinin daha da artmasına ve örgütün reform sürecine güçlü destek vermektedir.

İİT Dışışleri Bakanları Konseyi toplantılarına üç kez evsahipliği yapan ülkemizin, 2016 yılında düzenlenecek 13. İslam Zirvesi'nin de evsahipliği yapması, 2013 Şubat ayında düzenlenen 12. Zirve'de kararlaştırılmıştır. İİT Dışışleri Bakanları Konseyi'nin 40. Toplantısı ise, 9-11 Aralık 2013 tarihlerinde Gine'nin başkenti Konakri'de düzenlenmiştir.

KKTC, İİT'de "Kıbrıs Türk Devleti" adıyla gözlemci üye konumundadır. İİT ayrıca, Balkanlar'daki ve diğer ülkelerdeki Müslüman azınlık ve toplulukların hak ve çıkarlarının korunmasında, önemli bir uluslararası platform teşkil etmektedir.

Yıl içinde ayrıca İslam ülkeleri Yayın Düzenleyici Kuruluşlar Forumu (IBRAF) ülkemizde faaliyetine başlamış, keza ülkemizin evsahipliğinde İİT Medya Forumu ile üye ülkeler arasında Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi kurulması yönünde çalışmalar başlatılmıştır.

Suriye: Köklü tarihi, kültürel ve insani bağlar paylaştığımız ve 911 km kara sınırına sahip olduğumuz Suriye'nin içinde bulunduğu ihtilaf, ülkemizi önemli sorumluluk ve sınamalarla karşı karşıya bırakmıştır.

Suriye'de 2011 yılı Mart ayından bu yana devam eden ve çok sayıda masum insanın hayatına mal olan olaylar, gerek Suriye'nin, gerek ikili ilişkilerimizin, gerekse bölgemizin gündemini yeniden belirlemiştir. Suriye'nin toprak bütünlüğünün ve birliğinin korunması, ülkede akan kanın durması ve Suriye halkının meşru taleplerinin karşılanmasına yönelik demokratik reform ve dönüşüm sürecinin barışçıl bir şekilde sonuçlandırılması, Suriye'deki gelişmeler karşısında ülkemizin ilk günden bu yana izlediği politikanın temel parametrelerini oluşturmaktadır.

Suriye'deki krizin başlangıcından çok önce, Suriye'nin Orta Doğu coğrafyasında kaçınılmaz olacağını öngördüğümüz tarihi dönüşüme uyum sağlayabilmesi ve gerekli reformları zamanlıca gerçekleştirerek geçiş sürecini sağlıklı bir şekilde tamamlayabilmesi amacıyla, Suriye Yönetimi'ne her seviyede ve müteaddit kereler samimi telkinlerde bulunulmuştur. Ancak, tüm bu çabalarımıza rağmen, Esad rejimi, halkın demokrasi, hürriyet, insan hakları, iyi yönetim ve hukukun üstünlüğü gibi evrensel değerlere sahip olma özlemi karşısında gerekli adımları atmamış ve bu yöndeki talepleri silah zoruyla bastırmaya çalışarak, ülkeyi gün geçtikçe daha da derinleşen bir bunalıma sürüklemiştir. Fiilen meşruyetini kaybetmiş bulunan ve sivil halka karşı kimyasal silah kullanılması da dahil olmak üzere iktidara tutunmak için her yola başvurmakta beis görmeyen rejimin, ayırım gözetmeksizin sürdürmekte olduğu şiddet eylemleri sonucunda resmi rakamlara göre bugüne kadar 110 binden fazla Suriyeli hayatını kaybetmiştir. Bu sayı her geçen gün artmaya devam etmektedir. Komşu ülkelere sığınan 2 milyondan fazla Suriyeli'nin yanısıra, ülke içindeki 6,5 milyonun üzerinde yerlerinden edilmiş kişilerin durumu, bu trajedinin vahametini daha da artırmaktadır.

Bu çerçevede, halen ülkemizdeki barınma merkezlerinde misafir edilmekte olan Suriyelilerin sayısı 200 bini aşmış bulunmaktadır. Ayrıca 400 binden fazla Suriye vatandaşı da çeşitli şehirlerimizde kendi imkânlarıyla ikamet etmektedir. Suriye halkıyla dayanışmasını sürdüren ülkemiz, insani ve vicdani sorumluluğunu yerine getirerek, bu zor günlerinde Suriyeli kardeşlerimizin acılarını bir nebze olsun azaltabilmek için imkânları dahilinde her türlü yardımı

sağlamayı ve kapılarını açık tutmayı sürdürecektir. Öte yandan, boyutları her geçen gün ağırlaşan bu insani krize Suriye sınırları içerisinde çözüm bulunması için, başta BM Güvenlik Konseyi olmak üzere, uluslararası toplumun üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesi gerektiği her vesileyle vurgulanmaktadır.

İhtilafa barışçıl bir çözüm bulunabilmesi amacıyla bugüne kadar yürütölen tüm uluslararası girişimlerde aktif olarak yer alan ölkemiz, Suriye’de yaşanan şiddetin daha da tırmanmasını ve komşu ölkelere yayılmasını engellemek amacıyla, çözüm sürecini olabildiğince hızlandırmak yönünde gerekli her türlü çabayı sarf etmektedir. Bu bağlamda ölkemiz, Suriye Halkının Dostları Grubu üyesi ölkelerle istişarelerini sürdürmüş, ihtilafa bölgesel sahiplenme çerçevesinde çözüm üretilmesi için tüm bölge ölkeleriyle temaslarını yoğunlaştırmış ve BM Güvenlik Konseyi ve Genel Kurulu’nun Suriye konusunda harekete geçmesi için yapılan girişimlerde öncü rol oynamıştır.

Halkın meşru talepleri doğrultusunda Suriye’nin yeniden inşasına ilişkin geçiş sürecinde sorumluluk alacak etkin ve kapsayıcı bir muhalefetin ortaya çıkması yönündeki çabalara da tarafımızdan destek verilmektedir. Bu bağlamda, ölkemizin de öncülüğünde teşkil edilen Suriye Halkının Dostları Grubu’nun Aralık 2012’de Marakeş’te düzenlenen dördüncü toplantısında, Suriye Ulusal Koalisyonu 114 öлке ve 13 uluslararası kuruluş tarafından Suriye halkının meşru temsilcisi olarak tanınmıştır. Ayrıca, demokrasilerin temel unsurunun, çoğulculuk ve çoğulculuğun gerektirdiği etkin bir muhalefetin mevcudiyeti olduğu anlayışı doğrultusunda, Suriyeli muhalif gruplarla temaslarımız, hiçbir siyasi, etnik, dini veya mezhep grubunun çıkarı ve bu gruplar arasında herhangi bir ayırım gözetilmeksizin sürdürölmektedir. Her hal ve karda, mevcut krizin çözümünü Suriyeliler tayin edecek ve Suriye’nin geleceğine Suriye halkı karar verecektir. Türkiye, uluslararası camianın diğer üyeleriyle işbirliği içinde, bu süreçte Suriye halkına verdiği desteği kararlılıkla sürdürmektedir.

Londra’da düzenlenen Suriye Konulu Bakanlar Toplantısı, Ekim 2013

Ülkemizin Suriye muhalefetine yönelik desteği bağlamında Suriyeli Türkmenler özel ve öncelikli konumu haizdir. Ülkenin asli kurucularından biri olan ve devrim mücadelesinin başından bu yana en ön saflarda yer alan Türkmenlerin Suriye'nin geleceğinde hak ettikleri yeri alabilmelerini teminen destek çalışmalarımız sürmektedir. Bu süreçte Türkmenler arasında birlikteliğin sağlanması ve dayanışma içinde hareket edilmesi önem taşımaktadır.

Sınırlarımız ile vatandaşlarımızın temel hak ve menfaatlerini korumak amacıyla uluslararası hukuk uyarınca gereken bütün tedbirler alınmaya devam edilmektedir. Bu bağlamda, ülkemize yönelik Suriye kaynaklı çeşitli sınır olayları karşısında, Silahlı Kuvvetlerimizce uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli karşılık verilmiştir. Ayrıca, hava sahamızı ihlal eden rejime ait askeri bir helikopter, 16 Eylül 2013 tarihinde hava unsurlarımızca düşürülmüştür.

Uluslararası alanda büyük tepkiye neden olan sözkonusu saldırıların açıklığa kavuşturulmasını teminen ülkemizin de desteğiyle başlatılan girişim neticesinde konu BM'nin gündemine taşınmış; BM Araştırma Misyonu tarafından yürütülen inceleme sonucunda 16 Eylül 2013 tarihinde yayımlanan raporda, Şam kırsalında kimyasal silah olarak kabul edilen sarin gazının karadan karaya roketler vasıtasıyla ve geniş çaplı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Raporda yer alan kimyasalların niteliği ve kullanış şekli, sözkonusu eylemin sorumluluğunun rejime ait olduğunu kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde ifşa etmektedir.

Bilahare, RF'nin ABD ile bilistişare gündeme getirdiği rejimin kimyasal silah stoklarının uluslararası denetime verilmesine yönelik öneri çerçevesinde, ilk aşamada rejimin kimyasal silahlara ilişkin ayrıntılı bir liste sunması, Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü (KSYÖ) denetçilerinin sahada yapacakları ilk incelemelerin Kasım ayı itibariyle tamamlanması, kimyasal silah stoklarının KSYÖ tarafından 2014 yılının ilk yarısında ve tercihen Suriye dışında imha edilmesi ve bu mutabakatın uygulanmasının bir BM Güvenlik Konseyi kararıyla desteklenmesi hususlarını içeren çerçeve bir plan üzerinde iki ülke arasında mutabakata varılmıştır.

Suriye'deki ihtilafın barışçıl şekilde nihai bir çözüme kavuşabilmesi için öncelikle, rejimin şiddet ve baskı politikalarına son vermesi ve elini kana bulamış yöneticilerin bir an önce görevlerini terk etmeleri gerekmektedir. Suriye'deki mevcut altyapıyı ve kamu kurumlarını koruyacak işleyebilir bir demokratik geçiş sürecinin Cenevre II vesilesiyle başlaması ve Suriye halkının meşru talep ve beklentileri doğrultusunda, etnik köken, din ve mezhep ayrımı yapılmaksızın tüm Suriye vatandaşlarının temel hak ve özgürlüklerinin eşitlik temelinde anayasal güvence altına alındığı, hür ve demokratik bir sistemin barışçıl bir şekilde tesisiyle sonuçlandırılması arzu edilmektedir.

Irak: Irak'ın güvenli ve istikrarlı bir yapıya kavuşturulması, toprak bütünlüğünün ve siyasi birliğinin muhafazası dış politikamızın öncelikli hedefleri arasında yer almaktadır. Irak'ın iç barışının sağlanarak tüm etnik, dini ve mezhepsel grupların hoşgörü içerisinde bir arada yaşamaları, gerek devletin yönetiminde gerek ülkenin zengin doğal kaynaklarının kullanımında ortaklaşa söz sahibi olmaları, komşularıyla ve uluslararası toplumla yeniden bütünleşerek

bölgede güvenli ve müreffeh bir devlet haline gelmesi, bu politikamızın temel parametrelerini oluşturmaktadır.

Irak'la büyük önem atfettiği ikili ilişkilerin gelişip güçlenmesi yönünde iradeye sahip olan ülkemiz, Irak'taki tüm kesimlere erişim sağlamayı ve tüm kesimleri kucaklamayı ilke edinmiştir. Irak'la başta siyasi, ekonomik, güvenlik ve askeri işbirliği ile kültürel konular olmak üzere tüm alanlardaki ilişkilerin geliştirilerek, iki ülke arasında uzun vadeli bir stratejik ortaklık kurulması hedeflenmektedir.

Bu çerçevede, Irak'la enerji alanındaki işbirliğimiz de güçlenmektedir. Enerji kaynakları bakımından dünyanın en zengin ülkelerinden biri olan Irak'ın petrol ve doğalgaz kaynaklarının dünya pazarlarına ulaştırılması bakımından ülkemiz ön plana çıkmaktadır. Irak'la bu alandaki işbirliğimizin uzun vadeli ve stratejik bir perspektif temelinde gelişmesi, kaynak ve güzergâh çeşitliliği sağlaması bakımından, sadece ülkemizin değil, bölgemiz ve Avrupa'nın enerji güvenliğine katkıda bulunacaktır.

Etnik ve mezhepsel dokusu itibarıyla Orta Doğu'nun adeta modeli niteliğindeki Irak'ın huzur ve istikrarı, son dönemde yaşanan gelişmelerle daha da hassas bir hal almış olup, tüm bölgemizin güvenlik ve istikrarıyla etkileşim hâindedir. Ülkede giderek bozulan güvenlik, Suriye'deki durumun da etkisiyle mezhepsel ve etnik gerginliklerin tırmanması, siyasi istikrarsızlık, güç ve gelir paylaşımının tüm tarafları tatmin edecek şekilde sağlanamaması, petrol ve doğal gaz kaynaklarının kullanımına ilişkin bir yasanın yıllardır çıkarılamamış olması, Kerkük başta olmak üzere halen çözüme kavuşturulamayan aidiyeti ihtilaflı bölgeler gibi sorunlar bu ülkenin karşı karşıya olduğu başlıca sınamaları teşkil etmektedir.

Ülkemiz Irak'a ve Irak halkına büyük zarar veren mezhepçi politikalara karşı olup, bu ülkede Iraklılık kimliğinin güçlendirilmesi gerektiğine inanmakta, bu doğrultuda Irak'taki tüm kesimlere eşit ve yakın mesafede durarak her bir grupla kuvvetli ilişkiler içerisinde olmaya çaba göstermektedir.

Irak'taki iç siyasi durumla bağlantılı olarak bu ülkeyle ilişkilerde son iki yıldır bir durgunluk yaşanmakla birlikte, son dönemde gerçekleştirilen üst düzey temas ve ziyaretlerle ilişkilerimizin tekrar rayına oturtulması süreci başlatılmıştır. Bu doğrultuda, Irak Dışışleri Bakanı Zebari'nin 24-25 Ekim tarihlerinde ülkemize yaptığı ziyarette, karşılıklı temasların artırılarak düzenli istişare mekanizmaları oluşturulması, somut işbirliği projeleri üzerinde çalışılması hususunda anlayış birliğine varılmıştır. Bu ziyaretin ardından Sayın Bakanımız 10-11 Kasım tarihlerinde gerçekleştirdiği Bağdat, Necef ve Kerbela şehirlerini kapsayan Irak ziyaretinde, öndegelen tüm siyasi liderlerle biraraya gelmiştir. Her iki ziyaret vesilesiyle, ülkemiz ile Irak arasında 2008 yılında temelleri atılan ve 2009 yılında ilk toplantısı yapılan YDSK sürecinin canlandırılması hususunda karşılıklı olarak siyasi irade bulunduğu teyit edilmiştir.

İkili ziyaretler kapsamında ayrıca, Sayın Meclis Başkanımız 26 Kasım tarihinde, Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız 1-2 Aralık tarihlerinde Irak'ı ziyaret etmişlerdir. Diğer

taraftan, ikili ve bölgesel konuların ele alındığı Türkiye-İrak Siyasi İstişareleri Dışişleri Bakanlıkları Müsteşarları eşbaşkanlığında 5 Aralık tarihinde Ankara’da gerçekleştirilmiştir.

İrak Merkezi Hükümeti ile hareketlenen karşılıklı ziyaret trafiğine paralel olarak, İKBY ile de üst düzey temaslarımız sürdürülmüş, İKB Başkanı Mesud Barzani 16-17 Kasım tarihlerinde, İKBY Başbakanı Neçirvan Barzani de 30-31 Ekim ve 26-27 Kasım tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmişlerdir.

Dışişleri Bakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu ile İKBY Başbakanı Neçirvan Barzani

İrak’taki siyasi sıkıntıların anayasal ve demokratik çerçevede bir an önce aşılması ve bu sorunlarla doğrudan bağlantılı şekilde tırmanan terör saldırılarının son bulması samimiyetle istenilmektedir. Terörizme karşı sürdürdükleri meşru mücadelede Irak’la dayanışma içerisindeyiz. Öte yandan, Hükümet ortakları arasında güvenin yeniden tesis edilmesinin, ülkede siyasi güç paylaşımına ilişkin taahhütlerin hayata geçirilmesinin ve Irak’ın zengin enerji kaynaklarının tüm Irak halkınca adil bir şekilde paylaşımının sağlanmasının mevcut bunalıma son vereceği ve öteden bu yana destekleye geldiğimiz Irak’ın siyasi birlik ve bütünlüğünü güçlendireceği düşünülmektedir. Bu çerçevede, 30 Nisan 2014 tarihinde yapılması öngörülen genel seçimlerin Irak’ta kalıcı bir istikrar ve iç barışın tesisine imkân sağlayacak bir sonuç vermesini temenni edilmektedir.

İrak’ın ülkemiz açısından en büyük ikinci ihracat pazarı konumuna gelmesinde, Irak Kürt Bölgesi (IKB) ile giderek gelişen ticari ve ekonomik ilişkilerimizin önemli bir rolü bulunmaktadır. Nitekim Irak’a ihracatımızın yüzde 70’inden fazlası İKB’ye yöneliktir. İKBY Ticaret Bakanlığı’na kayıtlı yabancı şirketlerin yarısından fazlası (1150 şirket) Türkiye menşelidir. Bölgede yaklaşık 30.000’den fazla Türk vatandaşı başta inşaat sektörü olmak üzere pek çok sahada istihdam edilmektedir.

İrak’ın ülkemizle sınır vilayetlerini oluşturan coğrafi bölgede Irak Anayasası çerçevesinde tesis edilmiş bulunan Irak Kürt Bölgesel Yönetimi’yle (IKBY) ilişkilerimizin gelişip güçlenmesi, bölgeyle iktisadi işbirliğimizin sürdürülmesi, sosyal ve kültürel bağlarımızın muhafazası ve Irak’ın kuzeyinde melce bulan PKK terör örgütüne karşı yürüttüğümüz mücadele bakımından da önem taşımaktadır. Nitekim, İKBY ve Irak Merkezi Hükümetiyle gerçekleştirdiğimiz temasların ana gündem maddelerinin birini de terörle mücadele konusu teşkil etmektedir. Bu

bağlamda, gerek komşuluk hukuku, gerek Irak'ın kendi anayasasında yer alan hükümler, ayrıca Irak'ın uluslararası hukuktan doğan sorumluluk ve yükümlülükleri çerçevesinde, PKK'nın Irak'taki mevcudiyetinin ortadan kaldırılması icap ettiği, bu hususta adım atılmadığı takdirde  lkemizin gereken önlemleri almaya devam edeceği vurgulanmaktadır. Bahsekonu temaslarımızın sonucunda, tüm üst düzey IKBY yetkililerinin PKK konusunda daha net söylem benimsedikleri ve terör örgütüne silah bırakması yönünde çağrılarda buldukları görülmüştür.

Ülkemizde başlatılan sürece ilaveten, PKK'ya ilişkin taleplerimizin yerine getirilmesi konusu Merkezi Hükümet ve IKBY makamları nezdinde takip olunmaya devam edilecektir.

Irak'ın içinde bulunduğu bu zorlu dönemde, ülkenin asli unsurlarından olan Türkmenlerin durumunun da yakından takip  isiyiz. Irak'ta son dönemde giderek derinleşen güvenlik bunalımından Türkmenler de etkilenmektedir. Türkmen kardeŐlerimizizin güvenliklerinin sağlanması ve haklarının korunması için gayretlerimiz sürdürülecektir. Öncelikle, Irak genel seçimleri çerçevesinde arzumuz, 2010 genel seçimlerinde o döneme kadarki en yüksek oy oranına ulaşan Türkmenlerin 2014 seçimlerinde daha fazla oy ve sandalyeye ulaŐmasıdır. Zira, Türkmenlerin siyasi temsil düzeyinin yükselmesi Türkiye-Irak arasındaki tarihi, kültürel ve sosyal bağın önemli bir halkasını teşkil eden Türkmen toplumunun menfaatlerinin korunup ileriye taşınmasına kaydedeğer katkı sağlayacaktır.

Öte yandan, bu yıl Nisan ve Haziran aylarında yerel seçimlerin düzenlenmesiyle birlikte yeniden ülke gündemine yerleŐen müstakbel Kerkük Vilayet Meclisi seçimleri için gerekli yasal zeminin oluşturulmasına dönük çalışmalara Türkmenlerin görüş ve beklentilerinin layıkıyla yansıtılması bir diğer arzumuzdur. Kerkük' n geleceğine ilişkin tüm konuların vilayetin üç ana unsurunun mutabakatıyla kararlaŐtırılması gerektiği hususu, Irak'taki tüm muhataplarımıza her vesileyle vurgulanmaktadır.

İran: İnan'la yüzyıllara dayanan ilişkilerimiz, tarihin test ettiği bir istikrarlı iyi komşuluk iliŐkisidir. Ekonomilerimiz birbirini tamamlayıcı niteliktedir. İnan'daki ve İnan'a dair gelişmelerin  lkemize doğrudan yansımaları mevcuttur.

İnan'la ikili ilişkilerimizde siyasi, ekonomik ve kültürel boyutlar birarada değerlendirildiğinde, özellikle son yıllarda yoğun bir dönem yaŐandıđı g r lmektedir.

İnan'la her düzeyde ziyaret, temas ve iŐiŐarelerimiz, bundan önce olduğu gibi bu yıl da artarak s rd r lm Őt r. 4-5 Ağustos 2013 tarihlerinde yeni Cumhurbaşkanı Dr. Hasan Ruhani'nin İnan İslami Danışma Meclisi'nde yapılan yemin törenine Sayın Cumhurbaşkanımızı temsilen katılmak üzere Sayın Bakanımızın yaptığı ziyaret, Meclis Başkanımız Sayın Cemil  i ek'in 22-23 Eylül 2013 tarihlerindeki İnan ziyareti, BM 68. Genel Kurul görüşmeleri marjında Sayın Cumhurbaşkanımızın İnan Cumhurbaşkanıyla, Sayın Bakanımızın da İnanlı mevkidaşı ile gerçekleştirdiği görüşmeler, İnan Dışişleri Bakanı Zarif'in 1 Kasım'da  lkemize yaptığı resmi ziyaret ve Sayın Bakanımızın EİT 21. Dışişleri Bakanları Konseyi Toplantısı'na katılmak üzere gittiği Tahran'da 26-27 Kasım tarihlerinde İnanlı  st düzey yetkililerle yaptığı ikili görüşmeler yeni Yönetimle kısa zaman zarfında vuku bulan yoğun temaslarımızı göstergesi olmuştur.

Dışişleri Bakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu ve İran Dışişleri Bakanı Mohammad Zavad Zarif

Öte yandan, İran'da Haziran 2013'te yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimleri ve ardından yeni müzakere ekibinin oluşturulması sonrasında, BM Güvenlik Konseyi'nin daimi beş üyesi ve Almanya'dan oluşan P5+1 grubu ile İran arasında müzakere süreci yeniden başlatılmıştır. Müzakerelerin ilk turu 15-16 Ekim 2013, ikinci turu ise 7-9 Kasım 2013 tarihlerinde Cenevre'de düzenlenmiştir. Nihayet 20-24 Kasım 2013 tarihinde yine Cenevre'de düzenlenen üçüncü tur müzakereler sonucunda taraflar, altı aylık dönemlerden oluşan süreçte karşılıklı olarak atılması gereken adımlar üzerinde anlaşmaya varmışlardır.

Anlaşma çerçevesinde İran'ın, ilk aşamada, mevcut %20 zenginleştirilmiş uranyumun yarısını %5 düzeyine indirmesi, %5'in üstündeki zenginleştirme faaliyetlerini durdurması ve mevcut kapasiteyi küçültmesi, ayrıca UAEA ile işbirliğini arttırması öngörülmektedir. Buna karşılık, P5+1 ülkelerinin de İran'a yönelik yaptırımları hafifletmesi ve ilave yaptırım kararı almaması öngörülmektedir.

Başından beri sorunun diyalog ve demokrasi yoluyla çözüme kavuşturulmasını savunan ve bu yöndeki çabalara aktif katkı yapmış bir ülke olarak, sözkonusu gelişme ülkemiz tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

İran ile Batı arasındaki yakınlaşma süreci ülkemiz tarafından desteklenmekte olup, temennimiz, tarafların yapıcı yaklaşımlarını sürdürerek süreci daha da ileriye götürmeleri ve sorunu herkesi tatmin edecek kalıcı bir çözüme kavuşturmalarıdır.

Güvenlik işbirliği keza İran'la ilişkilerimizin önemli bir boyutunu teşkil etmektedir.

İran'la muhtelif konularda bazı görüş ayrılıklarımız bulunsa da, ikili ilişkilerimizin bu durumdan etkilenmeksizin geliştirilmesi hususunda ortak bir çaba gösterilmektedir. Bu çerçevede, iki ülke arasındaki kültürel ve tarihsel derinliğe sahip iyi komşuluk ilişkilerinin muhafaza edilmesi ve ilişkilerimizin içişlerine karışmama, karşılıklı saygı, iyi komşuluk ve güvenlik işbirliği ilkeleri zemininde geliştirmesi hedeflenmektedir.

GÜNEY KAFKASYA

Güney Kafkasya bölgesinde, halklarımızın çıkarlarına hizmet edecek ortak bir refah alanı oluşturulması hedefimiz doğrultusunda ikili işbirliğinin yanısıra, bölgesel işbirliği ve kalkınma projelerini de geliştirmesine önem verilmektedir. Bu çerçevede, Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı (BTC) ve Bakü-Tiflis-Erzurum Doğalgaz Boru Hattının (BTE) faaliyete geçirilmesinin ardından, Trans-Anadolu Doğalgaz Boru Hattı (TANAP) Projesi'nin de ilerletilmesine çalışılmaktadır. Ayrıca, "Demir İpek Yolu" olarak da adlandırdığımız "Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Hattının (BTK) en kısa sürede tamamlanması ve faaliyete geçmesine matuf çalışmalarımız da Azerbaycan ve Gürcistan'la işbirliği içinde sürdürülmektedir. 2014 yılında işlevsel olmasını beklediğimiz BTK ve 29 Ekim 2013 tarihinde açılışı yapılan Marmaray'la birlikte, ülkemiz üzerinden Pekin ile Londra arasında kesintisiz demiryolu ulaşımı mümkün olacaktır.

Güney Kafkasya'da Azerbaycan ve Gürcistan'ın katılımıyla çeşitli sektörlerde hayata geçirilen bölgesel işbirliğine Dışişleri Bakanları Üçlü Toplantıları yoluyla siyasi bir çerçeve de kazandırılmıştır. Türkiye-Azerbaycan-Gürcistan ve Türkiye-Azerbaycan-İran Üçlü Dışişleri Bakanları toplantıları bugün kurumsallaşmış olup, sözkonusu mekanizmalar yoluyla oluşturduğumuz bölgesel işbirliğinin halklarımızın ortak çıkar ve refahına hizmet edecek şekilde daha da geliştirilmesi amacıyla çalışmalarımız önümüzdeki dönemde de sürecektir.

Azerbaycan: Köklü insani, kültürel ve tarihi bağlara sahip olduğumuz Azerbaycan, ülkemiz dış politikasındaki öncelikli yerini her zaman koruyacaktır. Ülkelerimiz arasındaki özel ilişkiler aynı zamanda stratejik bir nitelik de taşımaktadır. Türkiye ve Azerbaycan artık Güney Kafkasya'nın geleceğini birlikte şekillendirebilecek imkân ve kabiliyete sahip iki ülke haline gelmiştir.

Türkiye-Gürcistan-Azerbaycan Mutabakat Zaptı, Batum – Mart 2013

Azerbaycan'la her konuda dayanışma ortamının yaratılmasına ve karşılıklı yardımlaşma ile ortak çıkarların korunmasına özen gösterilmektedir. Bu kapsamda, Türkiye ile Azerbaycan arasında 2010 yılında kurulan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) iki ülke arasındaki işbirliğinin tüm veçheleriyle ele alınmasına imkân tanıyan bir siyasi diyalog mekanizması tesis edilmiştir.

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in, Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül'ün davetlisi olarak ülkemizi ziyareti (12 Kasım 2013, Ankara)

Azerbaycan'da 9 Ekim 2013 tarihinde yapılan seçimlerde üçüncü defa Cumhurbaşkanlığı görevine seçilen İlham Aliyev ilk resmi yurtdışı ziyaretini 12-13 Kasım 2013 tarihlerinde ülkemize gerçekleştirmiştir. Söz konusu ziyaret vesilesiyle, 13 Kasım 2013 tarihinde Sayın Başbakanımız ve Sayın Aliyev başkanlıklarında YDSK'nın üçüncü toplantısı da düzenlenmiştir.

Azerbaycan'la stratejik bir nitelik taşıyan ilişkilerimiz ve işbirliğimiz, ekonomik boyutuyla da gelişmekte ve çeşitlenmektedir. Bugün Türkiye, Azerbaycan'ın enerji dışındaki sektörlerine en fazla yatırım yapan ülke konumundadır. Ülkelerimiz arasındaki ikili ticaret hacmi de istikrarlı bir şekilde büyümeye devam etmektedir.

Gürcistan: Gürcistan ile ilişkilerimiz de bağımsızlığını kazanmasından itibaren verdiğimiz destek ve yardımlar çerçevesinde dostluk ve işbirliği temelinde gelişmektedir. Gürcistan'ın BTC, BTE ve BTK gibi stratejik önemi haiz projelerin güzergahı üzerinde yer alması, ilişkilerimize ilave bir boyut kazandırmıştır. İki ülke arasındaki temaslar ve ziyaret trafiği yıl boyunca her düzeyde yoğun bir şekilde devam etmiştir.

Gürcistan'la ekonomik ve ticari ilişkilerimizin gelişmesinde sağlanan ivme muhafaza edilmektedir. Halen Gürcistan'ın birinci ticaret ortağı olan Türkiye, aynı zamanda bu ülkedeki en büyük üçüncü yatırımcı ülke konumundadır. Batum Havalimanı'nın Türkiye ve Gürcistan tarafından ortaklaşa kullanılması, kimlik kartlarıyla karşılıklı seyahat edebilen vatandaşlarımızın 90 güne kadar vize muafiyetinin bulunması, Serbest Ticaret Anlaşması'nın yürürlüğe girmesi ve Sarp Sınır Kapısı'nın "tek-pencere" modelinde işletilmesine dönük çalışmalar ilişkilerimizin ulaştığı ileri seviye hakkında fikir vermesi bakımından önemlidir.

Gürcistan'ın toprak bütünlüğünün korunması ve Abhazya ile Güney Osetya ihtilaflarına Gürcistan'ın uluslararası tanınmış sınırları içerisinde çözüm bulunması yönünde uluslararası toplum tarafından sürdürülen girişimler desteklenmektedir.

Ahıska Türklerinin Gürcistan'daki ata topraklarına dönüşleri konusu Gürcü makamlarıyla temaslarımızda gündeme getirilen önemli bir konu olmaya devam etmektedir. Türkiye, başvuru sürecinde gerekli bilgilendirmelerin yapılması ve bürokratik işlemlerin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi çalışmalarında Ahıska Türkleri'ne destek sağlamakta olup, sürecin hızlı ve başarılı bir şekilde tamamlanmasına yönelik çalışmalarımız sürmektedir. Dönüş sonrası için ise, gerek Gürcistan'a dönen Ahıska Türkleri'nin, gerek yerleŐtikleri bölgede halihazırda yaşayan halkın istifade edebileceği kapsamlı projeler geliŐtirilmekte, bu çerçevede Gürcistan makamlarının etkin işbirliği de temin edilmeye çalışılmaktadır.

Ermenistan: lkemiz, Güney Kafkasya'da işbirliği ortamının yaratılmasına yardımcı olacağı ve bölgenin istikrarına da katkıda bulunacağı inancıyla Ermenistan'la da ilişkilerinin normalleŐmesini arzu etmektedir. İlişkilerin normalleŐtirilmesi süreci, bölge genelinde tam ve kapsamlı normalleŐmenin sağlanması perspektifimizin bir parçası olarak grlmektedir.

Gelinen aşamada Türkiye, normalleşme sürecinin ileriye taşınması yönündeki siyasi iradesini muhafaza etmektedir. Bununla birlikte bu süreç, aynı zamanda Kafkasya'da kapsamlı barışa yönelik somut adımlar atılması hâlinde kalıcı ve sürdürülebilir bir nitelik kazanabilecektir. Bu nedenle, Türkiye-Ermenistan iliŐkilerindeki normalleŐmenin yeterli olmayacağı, bu çabalara paralel olarak, Yukarı Karabağ sorununun çözümü için de somut adımların atılmasının gerektiği, Ermenistan'la başlatılan sürecin başından itibaren Sayın Başbakanımız başta olmak üzere tüm üst düzey yetkililerimizce vurgulanan temel bir husus olmuştur.

lkemiz, Azerbaycan topraklarının %20'sinin iŐgalinin sona ermesi, yerlerinden edilmiş 1 milyona yakın insanının yaşadığı trajedinin aşılması ve Yukarı Karabağ sorununun çözümüne yönelik müzakerelere ivme kazandırılabilmesi için yaratıcı fikirler üzerinde çalışmakta; sürdürülemez durumdaki statükonun barış ve istikrar yönünde değiştirilmesi amacıyla AGİT Minsk Grubu ve EŐbaŐkanlar başta olmak üzere ilgili taraflar nezdinde girişimlerini sürdürmektedir.

1915 OLAYLARI

Türkiye, tüm komşularıyla olduğu gibi Ermenistan'la da karşılıklı saygı ve güven temelinde iyi ilişkiler geliştirmek arzusundadır. Bunun önündeki en önemli engellerden birisi Ermenistan ve Ermeni çevrelerinin, 1915 yılında yaŐananlara tek yanlı bir bakıŐla odaklanarak Türkiye'ye karşı üçüncü lkeler nezdinde yürüttükleri kampanyalardır. Ermeni tarafının herkesin acı çektiği trajik Őartlarda vuku bulan üzücü olayları "soykırım" olarak kabul ettirme çabası, tarihten husumet çıkarma zihniyetine dayandığı için bölgeye yönelik olumlu vizyonumuzun hayata geçirilmesini zorlaŐtırmaktadır.

Birinci Dünya Savaşı'ndan önceki dönemde ve savaş sırasında Osmanlı Devleti'ndeki tüm halklar, Türkler ve Ermeniler de dahil ciddi acılar yaŐamıŐlardır.

Ulusal hafızaların çeliŐtiĐi ortamlarda, somut verilere dayalı güvenilir araştırmalar yapılması ihtiyaçı daha da önem kazanmaktadır. Türk ve Ermeni halkları arasında karşılıklı güvenin

yeniden tesisine önem verilmektedir.. Aynı anlayışla, bilimsel zeminde ortak bir çaba gerekli görülmektedir. Bu yüzden, ilgili tüm taraflara açık ortak bir tarih komisyonu ihdas edilmesini ilk olarak 2005 yılında önerilmiştir. Böyle bir ortak bilimsel çaba, tarihi gerçeklerin, ilgili arşivlerden de istifadeyle, tüm yönleriyle açıklığa kavuşturulması ve böylelikle ortak bir objektif bilgi temeli oluşturulmasına imkân sağlayacaktır. Bu yapılırken, tüm Ermeni arşivlerinin de Osmanlı arşivleri gibi tüm araştırmacılara açılması elzemdir.

Ermeni çevreler bu konuya ne ortaklaşa, ne de tarafsız bir şekilde yaklaşmayı kabul etmekte, 1915'i tabulaştırmak için üçüncü ülkelerin Parlamentolarından destek arama çabalarını devam ettirmektedirler. Üçüncü ülkelerin güncel iç siyaset hesapları çerçevesinde Ermeni iddialarına verdikleri destek ise, siyasetin bilim ve tarihe müdahalesini oluşturmakta, ilişkilerimizi olumsuz etkilemekte, dostluklarımıza gölge düşürebilmektedir.

ORTA ASYA

Ortak dil, tarih ve kültür bağlarımızın bulunduğu Orta Asya Cumhuriyetleri'yle ilişkilerimiz, dış politikamızın öncelikli konularından biridir.

Bölgedeki kardeş ülkelerin bir yandan bağımsız, müreffeh, siyasi ve ekonomik istikrara sahip olarak, kendi aralarında ve komşularıyla işbirliği içinde varlıklarını sürdürmelerini, diğer yandan uluslararası toplumla bütünleşmelerini ve evrensel demokratik değerleri benimsemelerini desteklemek, Orta Asya bölgesine yönelik politikamızın temelini oluşturmaktadır.

Çeşitli sorunlar ve tehditlerle karşı karşıya bulunan ülkelerin yer aldığı Orta Asya bölgesinde kalıcı istikrar ve güvenliğin sağlanmasında, bölgenin başta enerji olmak üzere, ekonomik kaynaklarının en iyi şekilde değerlendirilerek toplumsal refaha dönüştürülmesi önem taşımaktadır. İnsan hakları ve demokrasi alanlarında kaydedilecek ilerlemeler de, bölge ülkelerinin uzun vadeli istikrarına katkı sağlayarak bölgenin dünyayla bütünleşme sürecini daha da hızlandıracaktır. Türkiye, Orta Asya ülkelerine bu anlayışla elinden gelen desteği vermeye devam edecektir.

Nitekim bağımsızlıklarını kazanmalarının ardından kardeş Cumhuriyetlerle pek çok alanda yakın ilişki ve işbirliği tesis edilmiştir. Son bir yıl zarfında yapılan karşılıklı üst düzey ziyaretler ilişkilerimizin daha da ileri götürülmesine olanak sağlamış, ilişkilerimiz her alanda pekiştirilmiş, bölgesel ve uluslararası aktörlerle işbirliğimiz geliştirilmiş, bölgedeki mevcudiyetimiz, etkimiz ve görünürlüğümüz güçlendirilmiştir.

İkili ilişkilere ek olarak, Kazakistan, Kırgızistan ve Azerbaycan'la aramızdaki dostluk, kardeşlik ve dayanışmayı güçlendirmesi amacıyla kurulan Türk Konseyi, giderek daha sağlam bir kurumsallık kazanarak bölgedeki faaliyetlerini arttırmıştır. Konsey'e Türkmenistan ve Özbekistan'ın da katılımı arzu edilmektedir. Diğer üye ülkelerle eşgüdüm içinde bu iki ülke nezdinde gerekli girişimleri yapılmaktadır. Beklentimiz Türkmenistan ve Özbekistan'ın da katılımıyla Konsey'in daha fazla güç ve zemin kazanmasıdır.

Türk Konseyi'nin Üçüncü Zirve Toplantısı, "Ulaştırma Alanında İşbirliği" teması ve Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımıyla, 15-16 Ağustos 2013 tarihlerinde, Azerbaycan'ın Gebele şehrinde gerçekleştirilmiştir. Zirve vesilesiyle "Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi Dışışleri Bakanlıkları Arasında İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır.

Türk Konseyi 3. Zirve Toplantısı, Azerbaycan Ağustos 2013

Bu sürece paralel olarak, 2008 yılında Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan ve Kırgızistan tarafından imzalanan İstanbul Anlaşması'yla kurulan ve kardeş ülkelerin parlamenterleri arasında doğrudan temas ve işbirliğinin tesisi istikametinde atılmış önemli bir adım olan Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi'nin (TÜRKPA) 4. Genel Kurul Toplantısı 10-12 Haziran 2013 tarihlerinde ülkemizde yapılmıştır.

Öte yandan, **Şanhay İşbirliği Örgütü** (ŞİÖ) nezdinde Diyalog Ortaklığı statüsü elde etmiş olmamızı, son dönemin önemli gelişmeleri arasında saymak mümkündür. Bu statümüz ŞİÖ'yle işbirliğimizi geliştirmemiz için uygun bir zemin sunmaktadır. Terörle ve uyuşturucu ticaretiyle mücadele, ticaret, ekonomi ve ulaştırma gibi alanlarda ŞİÖ'yle ilişkilerimize içerik ve işlerlik kazandırmak amacıyla oluşturulan bu ahdi zeminde çalışmalarımıza devam edilmektedir.

24 üye ve dokuz gözlemci ülke ile dört gözlemci uluslararası kuruluşun bulunduğu **Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı'nın (AİGK/CICA)** bu bölgedeki çalışmalarına da önem atfedilmektedir. Asya'nın %90'ını kapsayan, dünya nüfusunun ise yarısını bünyesinde barındıran bir niteliğe sahip olan AİGK/CICA sürecinin hedefi, Asya'da AGİT benzeri amaçlara ve kurumlara sahip bir işbirliği yapılanmasının temellerini atmaktır.

Haziran 2010'da İstanbul'da gerçekleştirilen AİGK/CICA Üçüncü Zirvesi'nde ülkemizin iki yıllık bir süre için üstlendiği Dönem Başkanlığı bilahare üye devletler tarafından 2014 ortasına kadar olmak üzere iki yıllık bir süre için uzatılmıştır.

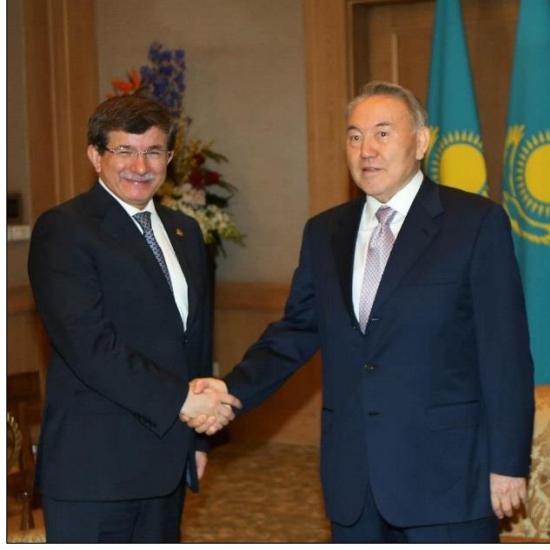
*Şanhay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) Genel Sekreteri Dmitri Mezentsev'le Mutabakat Belgesi'nin imzalanması
(26 Nisan 2013, Almatı- Kazakistan)*

AİGK/CICA sürecinde son olarak, BM 68. Genel Kurulu görüşmeleri marjında New York'ta 25 Eylül 2013 tarihinde Dışişleri Bakanları Gayriresmi Toplantısı düzenlenmiştir. Dönem Başkanı olarak evsahipliği yaptığımız anılan toplantıda, son gelişmeler gözden geçirilmiş ve sürecin daha da ilerletilmesine yönelik olarak, AİGK/CICA'daki farklı işbirliği alanlarını oluşturan ekonomik, insani, çevresel, yeni tehditler ve sınamalar ile askeri-siyasi boyutlardaki çalışmalara ivme kazandıracak adımlar ele alınmıştır.

Kazakistan: Orta Asya ülkeleri içinde Kazakistan, ülkemizin bölgedeki en aktif siyasi ve ekonomik ortaklarından biri olup, ilişkilerimiz karşılıklı güçlü siyasi irade doğrultusunda istikrarlı bir seyir içinde gelişmektedir. Cumhurbaşkanı Nazarbayev'in 11-12 Ekim 2012 tarihlerinde ülkemize yaptığı resmi ziyaret sırasında ilk toplantısı gerçekleştirilen Yüksek Düzeyli Stratejik Konsey (YDSK) ile birlikte Kazakistan'la ilişkilerimizin stratejik boyutu da kurumsal olarak güçlenmiştir.

Sayın Bakanımız 25-26 Nisan 2013 tarihlerinde Kazakistan'a ziyareti sırasında YDSK çerçevesinde oluşturulan Ortak Strateji Planlama Grubu'nun da ilk toplantısını gerçekleştirmiştir.

Türk Konseyi'nin kurumsallaşması ve dünyada hak ettiği saygın yere kavuşması yönünde de Kazakistan'la yakın ve yapıcı işbirliğimiz devam etmektedir.

Dışişleri Bakanımız Ahmet Davutoğlu ile Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev

Kazakistan, iŐadamlarımızın yatırım yaptıđı űlkeler arasında űn sıralarda yer almaya devam etmektedir. Firmalarımızın Kazakistan'daki toplam yatırımları 2,5 milyar Dolar düzeyindedir. Tűrk műteahhitlerce bugűne kadar Kazakistan'da űstlenilen projelerin toplam deđeri ise 20 milyar Dolar'a yaklaŐmıŐtır. Kazak sermayesinin Tűrkiye'ye olan ilgisi de artarak sűrmekte olup, űlkemizdeki Kazak yatırımlarının deđeri 700 milyon Dolar'ı bulmuŐtur.

KarŐılıklı ticaret hacminin, iki űlke Cumhurbaşkanılarının ortaya koymuŐ oldukları hedef dođrultusunda, 2015 yılına kadar 10 milyar Dolar seviyesine çıkarılması; bu amaçla imzalanan "Yeni Sinerji-Ortak Ekonomi Programı" ile "Tűrk-Kazak Sanayi Bűlgeleri Ortak Eylem Planı"nın uygulanması; ayrıca Bakű-Tiflis-Kars demiryolu hattı űzerinden Orta Asya, Çin ve Alt-kıta'ya bađlanacak "Orta Koridor"a Kazakistan'ın da bađlanması ekonomik iliŐkilerimizde űne çıkan hedeflerdir.

Tűrkmenistan: Tűrkmenistan ile iliŐkilerimiz de son dűnemde űst dűzey ziyaret ve gűrűŐmelerle bűyűk bir ivme kazanmıŐtır. Tűrkmenistan Cumhurbaşkanı Berdimuhammedov, 28 Őubat-1 Mart 2012 tarihlerinde resmi ziyaret ve 9-10 Ađustos 2012 tarihlerinde çalıŐma ziyareti olmak űzere 2012 yılında űlkemizi iki defa ziyaret etmiŐ; Sayın Cumhurbaşkanıımız iadeten 28-31 Mayıs 2013 tarihlerinde Tűrkmenistan'a resmi bir ziyaret gerçekleŐtirmiŐtir. Sayın BaŐbakanımız da 15 Ađustos 2013 tarihinde Tűrkmenistan'a bir çalıŐma ziyareti yapmıŐtır. Tűrkmenistan'ın bűlgesel ve uluslararası planda takip ettiđi "Açık Kapılar" ve "Aktif Tarafsızlık" politikası ile reform çabaları desteklenmektedir.

Tűrkmenistan, Tűrk Őirketlerinin Orta Asya'da en çok proje űstlendikleri űlke olup, Tűrkmenistan'a en fazla yatırım yapan űlke konumuz muhafaza edilmektedir.

İŐadamlarımızın faaliyetlerinin çeŐitlenerek geliŐmesi, ulaŐtırma gibi altyapı çalıŐmalarında tecrűbe sahibi Őirketlerimizin űnemli ve bűyűk projelerde yer almalarının sađlanması bu űlkeyle ekonomik iliŐkilerimizdeki hedeflerimiz arasındadır.

Kırgızistan: Kırgızistan ile işbirliğimiz stratejik ortaklık ruhu içinde ve kardeşlik bağlarımıza yakışır şekilde gelişmeye devam etmektedir. Türkiye, Kırgızistan'ın demokratik reformlarını ve buna paralel olarak ekonomik kalkınmasını sürdürmesini desteklemektedir. Bu hedef doğrultusunda Kırgızistan'daki demokratik dönüşüm süreci ile siyasi ve ekonomik reformlara desteğimiz, yatırım ve kredi araçlarımız da dâhil olmak suretiyle, 2013 yılında da sürmüştür.

Gerçekleştirilen üst düzey ziyaretler ikili ilişkilerimize olumlu katkıda bulunmaktadır. Nitekim 9-10 Nisan 2013 tarihlerinde Sayın Başbakanımız tarafından Kırgızistan'a resmi bir ziyaret gerçekleştirilmiş; akabinde Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Atambayev 18 Haziran 2013 tarihinde ülkemize bir çalışma ziyaretinde bulunmuştur.

Ülkemiz Kırgızistan'ın kalkınma sürecine de destek sağlamaya önem vermektedir. Bu bağlamda TİKA tarafından Kırgızistan'a 1992 yılından bu yana toplam 32 milyon Dolar tutarında yardım sağlanmış olup, ekonomik, ticari, teknik, eğitim, sosyal ve kültürel işbirliği programları bağlamında 62 proje gerçekleştirilmiştir.

Tacikistan: Tacikistan ile ilişkilerimizin seviyesi memnuniyet vericidir. Sayın Cumhurbaşkanımızın davetine icabeten, Tacikistan Cumhurbaşkanı Sayın İmamali Rahman 17-18 Aralık 2012 tarihlerinde ülkemize resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Tacikistan, ülkemizle siyasi ilişkilerin geliştirilmesine önem atfetmekte ve Türk yatırımcılarını cezbetmeye gayret etmektedir. Tacikistan'ı diğer Orta Asya ülkelerinden ayırmadan, ilişkilerimizi daha da geliştirmek için gayret göstermektedir. Afganistan menşeli terör odakları ve narkotik kaçakçılık gibi tehditlere maruz kalan bu dost ülkenin istikrar ve refah arayışlarına katkıda bulunmayı devam edilecektir.

Özbekistan: Özbekistan coğrafi konumu, doğal kaynakları, nüfusu ve yetişmiş insan gücüyle Orta Asya'da önemli bir konuma sahiptir. Kardeş Özbek halkıyla ilişkilerimize önem atfediyor, Özbekistan'la ilişkilerimizde daha verimli bir dönemin başlamasını yönünde gayret sarf edilmektedir.

Moğolistan: Topraklarında ilk Türk Devletlerine evsahipliği yapmış Moğolistan'la coğrafi uzaklığımıza rağmen, ortak tarih ve kültürel değerlere dayalı kardeşlik bağları çerçevesinde ilişki ve işbirliğimizin geliştirilmesi Hükümetimizin hedefleri arasında yer almaktadır. Ülkemiz Moğolistan Dış Politika Konsepti'nde ABD, AB, Japonya, Güney Kore ve Hindistan ile birlikte "3. Komşu" olarak zikredilmektedir.

Bağımsızlığını kazanmasından bu yana iç istikrar ve huzurun temini ile siyasi ve ekonomik gelişim bağlamında attığı adımlarla uluslararası toplumun haklı takdirini kazanan Moğolistan'la ekonomik ortaklığımızın ilerletilmesi yönündeki çalışmalarımız devam etmektedir.

Bu ülkeyle, son olarak Meclis Başkanı Zaandakhuu Enkhbold'un 9-13 Eylül 2013 tarihlerinde ülkemize gerçekleştirmiş olduğu resmi ziyaret sırasında Vize Muafiyeti Anlaşması

imzalanmıştır. Bu anlaşmanın hayata geçirilmesiyle, Moğolistan'la ilişkilerimiz başta ticaret ve turizm alanında olmak üzere yeni bir ivme kazanacaktır.

GÜNEY ASYA

Afganistan: Kökleri tarihe uzanan siyasi, ekonomik ve kültürel bağlarımız, Afganistan'da kalıcı barış ve istikrarın tesisine yönelik olarak verdiğimiz güçlü desteğin ve bizzat yaptığımız katkıların itici gücüdür. Bu çerçevede, önümüzdeki yıl Cumhurbaşkanlığı ve Vilayet Őurası seçimlerinin yapılacağı, güvenlik sorumluluğunun ISAF'tan Afgan Ulusal Güvenlik Güçlerine devrinin tamamlanacağı ve uluslararası askeri mevcudiyetin ciddi ölçüde azalacağı Afganistan'ın, 2014 sonrası dönemde kendi ayakları üzerinde durabilecek kurumsal kapasiteye erişmesine önem atfedilmektedir.

Afganistan'da son on yılda elde edilen kazanımların pekiştirilmesi; ülkenin 2014 sonrasında yeniden aşırı akımların etkisi altına girmesinin önlenmesi; terörizm, radikal akımlar ve uyuşturucu üretimi gibi tüm bölgenin güvenlik ve istikrarını tehdit eden sorunlardan arındırılması hedefleri doğrultusunda uluslararası toplumla birlikte hareket edilmektedir. Bu itibarla, Afganistan'ın bağımsızlığını, egemenliğini, toprak bütünlüğünü ve ulusal birliğini kendi başına koruyacak seviyeye erişmesine yardımcı olunmaktadır. Aynı zamanda, bölgesel diyalog ve işbirliğinin Afganistan'ın meselelerinin çözümünde ön plana çıkarılması ve bu ülkenin komşularıyla işbirliğinin geliştirilmesi hususunda öncü rol oynamaktadır.

Ülkemiz, ISAF Harekatına iki kez komuta etmiş ve ayrıca Kabil Bölge Komutanlığını Nisan-Aralık 2007 döneminde başarıyla yürütmüştür. Kabil Bölge Komutanlığını 31 Ekim 2009 tarihinde, bu yıl Kasım ayına kadar olmak üzere ikinci defa devralan ülkemizin bu görevinin Kasım 2014'e kadar bir sene daha uzatılması sözkonusudur. ISAF bünyesinde 998 askerimiz görev yapmaktadır. Sözkonusu personelimizin görev tanımında Afgan güvenlik güçlerinin eğitimine ağırlık verecek şekilde değişikliğe gidilmiştir. Öte yandan, 2014 sonrası dönemde başlaması planlanan ve eğitim, destek ve danışmanlık odaklı NATO Kararlı Destek Misyonu'na da Çerçeve Ülke olarak katılması olumlu şekilde tezekkür edilmektedir.

Afgan Ulusal Ordusu (ANA) ile Afgan Polis Gücü'nün eğitimine desteğimiz sürmektedir. Ülkemiz tarafından 2001 yılından bu yana Afganistan'da eğitilen ANA mensuplarının sayısı 17.500'e ulaşmıştır. Yaklaşık 3.250 ANA mensubuna da ülkemizde eğitim verilmiştir.

5 Mart 2011 tarihinde imzalanan Mutabakat Muhtırasıyla, altıŐar aylık dönemlerle 500 orta kademe Afgan polis memuruna Sivas Polis Mesleki Eğitim Merkezi'nde, NATO Afganistan Eğitim Misyonu ile Japonya'nın da mali desteğiyle eğitim verilmesi öngörülmüştür. Bu çerçevede ilk gruptan 490 polis memuru 12 Ocak 2012 tarihinde ve ikinci gruptan 500 polis memuru 15 Şubat 2013 tarihinde mezun olmuş; 497 kişilik üçüncü grubun eğitimine ise 1 Haziran 2013 tarihinde başlanmıştır.

Afganistan'da güvenlik ve istikrarın sağlanmasına ISAF Harekâtının başından bu yana kesintisiz şekilde yapmakta olduğumuz katkılara ilave olarak, ülkenin yeniden imarına, sosyo-

ekonomik kalkınmasına, başta kız çocukları için olmak üzere eğitimin ve sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılmasına, iyi yönetişimin desteklenmesine büyük önem atfediyor, bu gayretlerin Afganistan’da kalıcı barış ve istikrarın tesisinde belirleyici rol oynayacağı değerlendirilmektedir. Bu temelde Türkiye, Afganistan’da, tarihindeki en kapsamlı kalkınma yardımı faaliyetini yürütmektedir.

Kasım 2006’da Vardak vilayetinde kurulan İl İmar Ekibimiz bugüne kadar ağırlıklı olarak eğitim, sağlık ve tarım alanlarında 200’ü aşkın kalkınma projesi gerçekleştirmiş, yetişkin kadınlara ve kız çocuklarına yönelik olarak başlatılan kurslar kapsamında şimdiye dek binlerce kişiye okuma-yazma öğretilmiştir.

Türkiye’nin Afganistan’daki projelerini daha da kapsamlı kılmak ve dost Afgan halkına erişimini geliştirmek amacıyla Afganistan’ın kuzeyinde yer alan Cevizcan vilayetinde, görev bölgesi Sarıpul vilayetini de kapsayacak şekilde, ikinci bir İl İmar Ekibi 21 Temmuz 2010 tarihinde faaliyetlerine başlamıştır.

Geçiş süreciyle birlikte ülkede bulunan İl İmar Ekiplerinin yetkilerini Afgan yerel idareleri, özel sektör veya sivil toplum örgütleri, konsolosluklar ve yardım ajansları gibi diğer paydaşlara devretmesi öngörülmekte olup, sözkonusu sürecin 2014 sonunda tamamlanması planlanmıştır. Bu kapsamda, Vardak İl İmar Ekibimiz, 12 Ağustos 2013 tarihinde çalışmalarını sonlandırmış olup, anılan İl İmar Ekibimize ait yerleşke, Türk-Afgan Dostluk Lisesi’ne dönüştürülmesini müteakip Afgan makamlarına devredilecektir. Sözkonusu İl İmar Ekibimize bağlı olarak faaliyet gösteren Türk-Afgan Polis Eğitim Merkezi (TAPEM) ise 27 Mayıs 2013 tarihinde Vardak Valiliği’ne devredilmiştir.

Afganistan’da 2001’den bu yana yapılan ve halen devam eden kalkınma projelerimizin toplam değeri 300 milyon Dolar’ı aşmaktadır.

Afganistan’a ikili yardımlarımızın yanısıra, ülkemiz, 20-21 Mayıs 2012 tarihlerinde Şikago’da düzenlenen NATO Zirvesi’nde 2014 yılından sonraki üç yıl için Afgan Milli Güvenlik Güçleri’nin idamesi için 60 milyon Dolar tutarında yardım sağlayacağını açıklamıştır. Ayrıca, 8 Temmuz 2012 tarihinde düzenlenen ve uluslararası toplumun Afganistan’ın kalkınmasına yönelik olarak toplamda 16 milyar Dolar’ın üzerinde yardım vadettiği Afganistan Hakkında Tokyo Konferansı’nda ülkemiz de 2015-2017 döneminde proje temelli olarak 150 milyon Dolar tutarında katkı yapmayı taahhüt etmiştir.

Ülkemizin Afganistan’a odaklı bölgesel işbirliğinin geliştirilmesine yönelik gayretleri çerçevesinde, 2 Kasım 2011 tarihinde ilgili tüm tarafların katılımıyla Afganistan için İstanbul Bakanlar Konferansı düzenlenmiştir. Konferans sonucunda Afganistan’ın bölgesinde siyasi diyalogun geliştirilmesine, güven artırıcı önlemlerin (GAÖ) hayata geçirilmesine ve böylece işbirliğinin güçlendirilmesine yönelik İstanbul Süreci başlatılmıştır. Sürece bölge ülkeleri büyük ilgi göstermekte, ayrıca Afganistan’daki uluslararası çabaya katkı sağlayan diğer ülkeler ile bölgesel ve uluslararası örgütler de destek vermektedir.

Kısa sürede önemli bir ilerleme kaydeden İstanbul Süreci, özellikle 26 Nisan 2013 tarihinde gerçekleştirilen Almatı Konferansı'nda tüm GAÖ'lerin uygulama planlarının kabulüyle, somut ve pratik bir aşamaya ulaşmıştır.

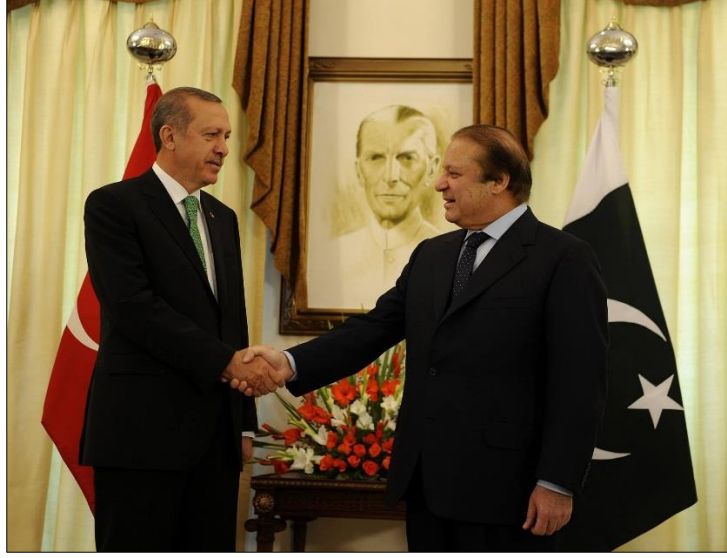
“Afganistan İçin İstanbul Süreci” Toplantısı, Almatı-Nisan 2013

Ayrıca, Afganistan ve Pakistan nezdinde sahip olduğumuz özel konumdan istifadeyle, bu iki ülke arasında güven ve ortak çalışma ortamının güçlendirilmesine yönelik Türkiye-Afganistan-Pakistan Ankara Üçlü Zirve Süreci Nisan 2007'de başlatmıştır. Sekizinci Üçlü Zirve toplantısının 2014 yılı başlarında Ankara'da düzenlenmesi üzerinde çalışmalar sürmektedir.

Pakistan: Türkiye, bölgesinde barış ve istikrarın korunması konusunda önemli bir rol oynayan Pakistan'ın demokrasisini pekiştirmesine, terör ve aşırı akımlara karşı mücadelesine ve kalkınma gayretlerini sürdürmesine önem atfetmektedir. Pakistan'ın güven ve istikrar içinde olması, bölgenin istikrarı bakımından büyük önemi haizdir.

Pakistan'da 11 Mayıs 2013 tarihinde Genel Seçimler, 30 Temmuz 2013 tarihinde ise Cumhurbaşkanlığı Seçimleri düzenlenmiştir. Genel Seçimler sonrasında kurulan Navaz Şerif Hükümeti döneminde de, bundan önceki bütün Pakistan Hükümetleriyle olduğu gibi Türkiye-Pakistan ilişkileri dost ve kardeşçe gelişmeye devam edecektir.

Pakistan'la siyasi alanda mükemmel düzeydeki ilişkilerimiz üst düzey ziyaretlerle pekiştirilmektedir. Bu çerçevede Pakistan Başbakanı Navaz Şerif'in 16-19 Eylül 2013 tarihlerinde ülkemize yaptığı resmi ziyaret her açıdan olumlu ve yararlı geçmiştir.

Sayın Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan ile Pakistan Başbakanı Navaz Şerif

İlki 2010 yılında düzenlenen Türkiye-Pakistan Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi (YDİK) üçüncü toplantısı, Başbakan Şerif'in sözkonusu ziyareti vesilesiyle, 17 Eylül 2013 tarihinde gerçekleştirilmiştir. İki ülke Başbakanlarının eşbaşkanlık ettiği toplantıda özellikle ticari ilişkilerimizin ve enerji alanında işbirliğimizin geliştirilmesine yönelik atılabilecek adımlar üzerinde durulmuştur. Üçüncü YDİK toplantısı kapsamında enerji, ticaret, ulaştırma, güvenlik, kültür, kentsel gelişim ve belediye hizmetleri alanlarında işbirliğine yönelik olarak imzalanan anlaşma ve mutabakat muhtıralarıyla birlikte, YDİK mekanizması vasıtasıyla imzaladığımız belge sayısı 40'a ulaşmıştır. Geniş bir yelpazede imzalanan bu anlaşmalar, çok yönlü ilişkilerimizin somut bir ifadesi olduğu kadar, bu ilişkileri kurumsal ve ahdi bir zemine oturtturarak etkin bir şekilde geliştirme yönündeki ortak irademizi de açık şekilde ortaya koymaktadır.

Ülkemiz, Pakistan'ın ekonomik ve diğer sorunlarını sistemli bir şekilde çözmesine yardımcı olmak, bu ülkenin ihtiyaç duyduğu yardımların teminine matuf uluslararası iradeyi güçlendirmek amacıyla 2008 yılında oluşturulan Demokratik Pakistan'ın Dostları Grubu'nu (DPDG) aktif şekilde desteklemektedir.

Hindistan: Dünyada kilit önemde bir jeopolitik ve jeostratejik ağırlık merkezi haline gelen Hint Okyanusu bölgesinin temel aktörlerinden olan Hindistan'la ilişkilerimiz gelişmektedir. Hindistan'la siyasi ilişkilerimizin yanısıra, ikili ve bölgesel düzeyde ticaret, enerji ve bilim-teknoloji alanlarında işbirliği imkânı sağlayabilecek büyük bir potansiyel bulunmaktadır. Sözkonusu potansiyeli etkin bir biçimde yaşama geçirmek için karşılıklı siyasi irade mevcuttur. Bu çerçevede, Andhra Pradesh Eyaleti'nin başkenti ve en büyük şehri olan Haydarabad'da Başkonsolosluğumuz 15 Kasım 2013 tarihi itibarıyla faaliyete geçmiştir.

Hindistan'la karşılıklı üst düzey ziyaretlerde son dönemde önemli bir ivme kaydedilmiştir. Sayın Başbakanımız 2008 Kasım ayında, Sayın Cumhurbaşkanımız 2010 yılı Şubat ayında Hindistan'ı ziyaret etmişlerdir. Hindistan Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Senato Başkanı Hamid

Ansari 2011 yılı Ekim ayında büyük bir işadamı heyetiyle ülkemize ziyarette bulunmuştur. Ayrıca, 17-21 Temmuz 2013 tarihlerinde Hindistan Dışışleri Bakanı Salman Khurshid, 5-7 Ekim 2013 tarihlerinde ise Hindistan Cumhurbaşkanı Pranab Mukherjee ülkemize resmi ziyaret gerçekleştirmişlerdir. Dışışleri Bakanı'nın ziyareti bu düzeyde Hindistan'dan ülkemize 10 yıl sonra, Cumhurbaşkanı'nın ziyareti ise 15 yıl sonra gerçekleştirilen ilk ziyaretler olma özelliğini taşımaktadır. Hindistan Cumhurbaşkanı Mukherjee'nin ziyareti sırasında, altısı üniversitelerarası mutabakat muhtırası olmak üzere toplam 11 belge imzalanmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül ile Hindistan Cumhurbaşkanı Pranab Mukherjee

Hindistan'la üst düzey temaslarla perçinlenen siyasi ilişkilerimizin ticari ve ekonomik ilişkilerimize yansımaya başlamasından da ayrıca memnuniyet duyulmaktadır.

Hindistan'a ihracatımızın artırılması, üçüncü ülkelerde inşaat-müteahhitlik alanlarında işbirliği yapılması ve Hindistan'da gerçekleştirilecek büyük çaplı altyapı projelerinde Türk firmalarının yer almaları yönündeki girişimlerimiz Hindistan tarafınca da olumlu karşılanmaktadır. Nitekim Hindistan Cumhurbaşkanı, 2013 Ekim ayındaki ziyareti sırasında yaptığı açıklamalarda Türk firmalarını Hindistan'daki projelere katılmaya davet etmiştir. Öte yandan, ülkemiz ile Hindistan arasında bir Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalanması amacıyla yürütülen müzakereler de devam etmektedir.

Bangladeş: Kardeş ülke Bangladeş'le mevcut köklü ilişkilerimizin her alanda daha da geliştirilmesi yönünde karşılıklı siyasi irade mevcuttur. Bangladeş Cumhurbaşkanı Zillur Rahman'ın İSEDAK Zirvesi vesilesiyle 2009 yılında İstanbul'u ziyareti, Sayın Cumhurbaşkanımızın 2010 yılı Şubat ayında, Sayın Başbakanımızın aynı yılın Kasım ayında Bangladeş'e gerçekleştirdikleri ziyaretler ve Bangladeş Başbakanı Sheikh Hasina'nın 11-13 Nisan 2012 tarihlerinde ülkemizi resmi ziyareti, ikili ilişkilerin kazanmış olduğu ileri seviyeyi yansıtması bakımından önem arz etmektedir. Nitekim Bangladeş Başbakanı'nın ziyareti vesilesiyle iki ülke arasında çeşitli alanlarda işbirliğini kapsayan yedi anlaşma imzalanmıştır. Türk Eximbank'ın 300 milyon Dolar kredi açtığı Bangladeş'le 1 milyar Dolar'a ulaşan ticaret hacmimizin artırılması önceliklerimizdendir.

Sri Lanka: Bölgesinde hızla gelişen Sri Lanka'nın Cumhurbaşkanı Mahinda Rajapaksa'nın 2008'de gerçekleştirdiği ziyaret ülkelerimiz arasında bu düzeyde bir ilk olması bakımından ilişkilerimize önemli ivme kazandırmıştır. Nitekim Sri Lanka'nın Ankara Büyükelçiliği Mayıs 2012'de açılmış, ülkemizin Kolombo Büyükelçiliği ise 1 Şubat 2013 tarihinde faaliyete geçmiştir. Sri Lanka, başta BM olmak üzere, müştereken üye olduğumuz uluslararası kuruluşlarda, özellikle terörizmle mücadele konusunda Türkiye'nin sunduğu karar tasarılarına ortak sunucu olmakta, ayrıca aktif olarak ülkemizi desteklemektedir.

Maldivler: Maldivler ile özellikle ekonomi ve eğitim gibi çeşitli alanlarda işbirliği imkânlarının artırılması yönündeki çalışmalarımız sürmektedir. THY'nin Maldivler'e doğrudan uçak seferleri 2012 yılı Kasım ayı itibariyle başlamıştır.

Nepal: 2008 yılında Cumhuriyet ilan eden ve tarihi bir dönüşümden geçmekte olan Nepal'le ilişkilerimiz, ülkemizin insani nedenlerle anılan ülkeye yapmış olduğu katkılarla daha da güçlenmiştir. THY'nin İstanbul-Katmandu doğrudan seferleri 1 Eylül 2013 tarihinde haftada dört gün olmak üzere başlamıştır.

Butan: Benzer şekilde, 2010 yılında yaşanan doğal afet nedeniyle Butan'a Hükümetimizce nakdi insani yardımda bulunulmuş, Butan ile ülkemiz arasındaki diplomatik ilişki tesisine dair protokol, 26 Eylül 2012 tarihinde BM Genel Kurul görüşmeleri sırasında New York'ta imzalanmıştır. Butan'a da akredite olan Dakka Büyükelçimiz Güven Mektubu'nu 2 Ekim 2013 tarihinde Butan Kralı Jigme Khesar Nangyel Wangchuck'a sunmuştur. Bu vesileyle yapılan görüşmelerde, Butan makamları ülkemizin demokratikleşme ve ekonomik kalkınma alanındaki tecrübelerinden yararlanma arzularını dile getirmişlerdir.

DOĞU ASYA-PASİFİK

Ekonomik ve siyasi açılardan uluslararası alanda önemli bir ağırlık merkezi haline gelen Doğu Asya ve Pasifik bölgesindeki ülkeler ve örgütlerle ilişkilerimizin geliştirilmesi, ihracat pazarlarımızın çeşitlendirilmesi ve bu bölgeden ülkemize doğrudan yabancı yatırım çekilmesinin yanısıra, siyasi pozisyonlarımıza destek sağlanması açısından da dış politikamızın öncelikli hedefleri arasında yer almaktadır.

Bu doğrultuda, bölgedeki en önemli örgütlerden biri olan Güneydoğu Asya Uluslar Birliği Dostluk ve İşbirliği Antlaşması'na (ASEAN/TAC) 2010 Temmuz ayında taraf olunmuş ve Cakarta Büyükelçiliğimiz ASEAN'a akredite edilmiştir. Böylelikle, Örgüt'le kurumsal ilişki tesis edilmiş, daha yoğun ve verimli işbirliğinin yolu açılmıştır.

Ülkemizin gerek ASEAN ile kurumsal, gerek üye ülkelerle ikili ilişkilerinin her alanda güçlendirilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir. Nihai hedefimiz, ASEAN'ın Diyalog Ortağı olmaktır. Bu konuda ilerleme sağlamak için ASEAN'ın üçüncü ülkelerle ilişkilerinin çerçevesini belirlemek amacıyla başlattığı çalışmanın sonuçlanması beklenmektedir. ASEAN ile ilişkilerimizi ileriye taşımak konusunda 2013 yılında önemli bir adım atılmış ve ülkemiz, ASEAN Zirvesi ile Dışişleri Bakanları Toplantısı'na, Dönem Başkanının özel konuğu olarak

ilk kez davet edilmiştir. Bu çerçevede, Sayın Bakanımız ASEAN Dönem Başkanı Brunei Dışişleri ve Ticaret Bakanı Prens Mohamad Bolkiah'ın davetine icabetle 30 Haziran-2 Temmuz 2013 tarihlerinde Bandar Seri Begavan'ı ziyaret etmiş ve bu vesileyle mevkidaŐlarıyla ikili görüşmelerde bulunmuştur.

Öte yandan ölkemiz, Asya ve Orta Doğu ölkeleri arasında ekonomik kalkınma hedefiyle sektörel zeminde işbirliğini geliştirmeyi amaçlayan, bir uluslararası örgüt olma yolunda ilerleyen ve bu bağlamda Kuveyt'te Sekreteryası kurulması kararlaştırılan Asya İŞbirliği Diyaloğu'na (ACD) 1 Temmuz 2013 tarihinde üyelik başvurusunda bulunmuş, başvurumuz kısa sürede sonuçlandırılarak, 26 Eylül 2013 günü BM 68. Genel Kurulu marjında yapılan ACD Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda karara bağlanmıŐtır. Böylece ölkemiz, ACD'nin 33. üyesi olmuştur. Bu çerçevede, Sayın Bakanımız Manama'da 25 Kasım 2013 tarihinde yapılan ACD'nin 12. Dışişleri Bakanları Toplantısı'na katılmıştır.

Asya İŞbirliği Diyaloğu 12. Bakanlar Toplantısı, Manama

Diğer yandan ölkemiz, Pasifik Adaları Forumu'nun (PAF) da Kalkınma Ortağı konumundadır. Nihai hedefimiz, Örgüt'ün Forum Sonrası Diyalog Ortağı olmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC): ÇHC ile işbirliğimizin her alanda geliştirilmesi doğrultusunda gayretlerimiz devam etmektedir. Ekim 2010'da stratejik ortaklık düzeyine taşınan işbirliğimiz, 2012 ve 2013 yıllarında da sürdürölen karşılıklı üst düzey temas ve ziyaretlerle ivme kazanmıştır. Bu bağlamda, ÇHC Devlet Başkan Yardımcısı Xi Jinping, 20-22 Şubat 2012 tarihlerinde ölkemizi ziyaret etmiştir. Sayın Başbakanımız ise, 8-11 Nisan 2012 tarihlerinde ÇHC'ni ziyaret etmiştir. Sincan Uygur Özerk Bölgesi'ni (SUÖB) de kapsayan ziyaret

ülkemizden SUÖB'e Başbakan düzeyindeki ilk ziyaret olmuştur. Son olarak ÇHC Başbakan Yardımcısı Liu Qibao 24-27 Ekim 2013 tarihinde ülkemize resmi ziyarette bulunmuştur.

2012 yılı "Türkiye'de Çin Yılı" olarak kutlanmıştır. 2013 ise, "Çin'de Türkiye Yılı" olarak kutlanmaktadır.

ÇHC'yle ikili ticaretimiz 2012 yılında 24 milyar Dolar'ı aşmıştır. Türkiye aleyhine mevcut ticaret açığının (18,4 milyar Dolar) azaltılması amacıyla, Çinli yatırımcıların ülkemize doğrudan yatırım yapmaya yönlendirilmeleri, Türk ve Çin firmalarının üçüncü ülkelerdeki ihalelere ortaklaşa katılmaları ve ÇHC'den ülkemize turist akışının artırılması için çalışmalarımız sürmektedir.

Japonya: Japonya ile esasen çok iyi düzeyde seyreden köklü ilişkilerimiz, Japonya'nın ülkemizdeki bazı altyapı projeleri ile Sinop'ta nükleer santral inşa edilmesine gösterdiği ilgiye paralel olarak ivme kazanmıştır.

Japonya Başbakanı Shinzo Abe, 2-3 Mayıs 2013 tarihlerinde ve 29 Ekim'de yapılan Marmaray Projesi Açılış Töreni vesilesiyle 2013 yılında iki kez Türkiye'ye ziyarette bulunmuştur. Mayıs ayındaki resmi ziyaret vesilesiyle, Sayın Başbakanımız ve konuk Başbakan arasında iki ülke arasında stratejik ortaklık ilişkisi kurulmasına ilişkin bir Ortak Bildiri imzalanmıştır. Ayrıca, ziyaret sırasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Kullanımına Dair Anlaşma ve Hükümetlerarası Anlaşma'nın imzalanmasıyla, Sinop Nükleer Enerji Santrali'nin inşası için Japonya'ya münhasır müzakere hakkı verilmiştir.

Japonya'yla savunma sanayii alanında ilişkilerin geliştirilmesi, Serbest Ticaret Anlaşması müzakerelerine başlanması, Türkiye'de ortak bir Bilim ve Teknoloji Üniversitesi kurulması ve Tokyo Büyükelçiliğimiz bünyesinde faaliyet gösteren kültür bölümünün gerekli anlaşmaların karşılıklı tekemmülünü takiben Yunus Emre Türk Kültür Merkezi olarak faaliyete geçmesi yönünde çalışılmaktadır.

Japonya'yla ticaret hacmimizin arttırılmasına yönelik gayretlerimiz de devam etmektedir. 2013 yılında Japonya'yla toplam ticaret hacmimiz 3,8 milyar Dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Güney Kore Cumhuriyeti: Güney Kore Cumhuriyeti ile aramızda mevcut tarihi ve özel nitelikli dostluğun, ikili ilişkilerimizin tüm alanlarına layıkıyla yansıtılması, öncelikli hedefimizi oluşturmaktadır.

Dönemin Kore Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Lee Myung-bak'ın, Sayın Cumhurbaşkanımızın davetlisi olarak 4-7 Şubat 2012 tarihlerinde ülkemizi ziyareti sırasında imzalanan "Ortak Bildiri"yle ilişkilerimiz stratejik ortaklık düzeyine yükseltilmiştir.

Güney Kore Başbakanı Chung Hongwon, İstanbul-Gyeongju Dünya Kültür Fuarı'nın açılış vesilesiyle 31 Ağustos-1 Eylül 2013 tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmiş ve Sayın Başbakanımızla görüşmüştür. Kore Cumhuriyeti Ulusal Meclisi Başkanı Kang Chang-hee ise,

Sayın TBMM Başkanımızın davetlisi olarak 8-11 Ekim 2013 tarihlerinde ÷lkemizi ziyaret etmiştir.

İkili ekonomik ilişkilerimizin daha da ilerletilebilmesini teminen, Kore'ye yönelik ihracatımızın artırılması ve Kore yatırımlarının ÷lkemize cezbedilmesine çalışılmaktadır.

Endonezya: Güneydoğu Asya'daki önemli aktörlerden biri olan Endonezya ile ilişkilerimiz de son dönemde hız ve derinlik kazanmış, 2011 yılında Sayın Cumhurbaşkanımızın bu ÷lkeyi ziyareti vesilesiyle imzalanan bildiriyle ilişkiler stratejik işbirliği seviyesine çıkartılmıştır. İki ÷lke arasında geniş bir yelpazeye yayılan çeşitli konularda yakın işbirliği ve eşgüdüm sürdür÷lmektedir.

Singapur: Bir başka önemli bölge ÷lkesi olan Singapur'la ilişkilerimiz üst düzey ziyaretlerle ivme kazanmaktadır. Singapur Dışişleri Bakanı 3-7 Ocak 2013 tarihlerinde ÷lkemizi ziyaret etmiştir. Sayın Bakanımız Temmuz 2013 tarihinde Singapur'a bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Bu ziyaret, ÷lkemizden Singapur'a 1987 yılından bu yana Dışişleri Bakanı düzeyinde yapılan ilk ziyareti teşkil etmiştir.

Dışişleri Bakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu ile Singapur Cumhurbaşkanı Tony Tan Keng Yam

Bölgedeki Diğer ÷lkeler ile İlişkiler: Aynı şekilde, **Avustralya ve Yeni Zelanda** ile ilişkilerimiz de Çanakkale Savaşları sonrasında oluşan dostluk bağları çerçevesinde gelişmektedir. Bu kapsamda, her yıl düzenlenen Çanakkale Kara Savaşları'nı Anma Törenleri'ne her iki ÷lkeden üst düzeyde katılım olmakta ve bu ziyaretler yakın ilişkilerimizin daha da peçinlenmesine imkân tanımaktadır.

Nitekim, 2012 yılında düzenlenen törenlere katılmak amacıyla ÷lkemize gelen dönemin Avustralya Başbakanı Bayan Julia Gillard'ın sözkonusu ziyareti vesilesiyle, ikili ve bölgesel konulara ilişkin yararlı danışmalar gerçekleştirilmiş, ayrıca Çanakkale Savaşları'nın 100.

Yıldönümü'nün anılacağı 2015 yılında gerçekleştirilecek etkinliklere ilişkin olarak Başbakanlar düzeyinde bir Ortak Bildirge yayımlanmıştır.

Yeni Zelanda Dışişleri Bakanı Murray McCully ise 7-9 Mart 2013 tarihlerinde ülkemize bir çalışma ziyaretinde bulunmuş, ziyaret sırasında ikili ilişkilerimizin yanısıra başta Suriye olmak üzere küresel gündemin üst sıralarındaki konular da ele alınmıştır.

ASEAN'ın bir diğer önemli üyesi olan **Malezya**'nın Başbakanı Najib Tun Abdul Razak'ın 21-22 Şubat 2011 tarihlerinde ülkemizi ziyareti, ikili ilişkilere ivme kazandırmış, ayrıca Malezya'dan ülkemize Başbakan düzeyinde 28 yıl aradan sonra gerçekleştirilen ilk ziyaret olması bakımından önem taşımıştır. Sayın Başbakanımızın da önümüzdeki dönemde Malezya'yı ziyareti planlanmaktadır.

ASEAN üyesi **Brunei** de son birkaç yıldır ilişkilerimizin ivme kazandığı ülkelerden biridir. Brunei Sultanı Haji Hassanal Bolkiah 7-11 Nisan 2012 tarihlerinde ülkemizi, Sayın Başbakanımız da 9-10 Kasım 2012 tarihlerinde Brunei'yi ziyaret etmiştir. Söz konusu ziyaretler, bu ülkeyle teati edilen ilk üst düzey ziyaretlerdir. Öte yandan, Bandar Seri Begavan'daki mukim Büyükelçiliğimiz, 15 Ekim 2013 tarihi itibarıyla faaliyete geçmiştir. Brunei de ülkemizde Büyükelçilik açma kararı aldığını açıklamıştır.

Güneydoğu Asya'da 61 milyonluk nüfusa ve zengin doğal kaynaklara sahip olan, 2010 yılından bu yana demokratikleşme sürecine hız vererek dünyaya açılım politikası izlemeye başlayan **Myanmar**'la ilişkilerimizde de son dönemde gelişmeler yaşanmaktadır. Bu bağlamda, Nepido Büyükelçiliğimiz 2012 Mart ayında faaliyete geçmiştir.

Myanmar'ın Rakhayn (Arakan) bölgesinde 2012 yılının Mayıs sonu/Haziran başında baş gösteren ve Rohingya Müslümanları'nın büyük ölçüde etkilendiği olaylar ülkemizde gerek ikili düzeyde gerek BM ve İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) gibi çeşitli uluslararası platformlarda yakından izlenmektedir. Bu çerçevede, Sayın Bakanımız 8-10 Ağustos 2012 tarihlerinde Sayın Başbakanımızın Refikaları Sayın Emine Erdoğan'la birlikte Rakhayn bölgesini de kapsayacak şekilde Myanmar'ı ziyaret etmiştir. Son olarak Sayın Bakanımız, İİT Genel Sekreteri Sayın Ekmeleddin İhsanoğlu ve İİT Rohingya Temas Grubu üyesi bazı ülkelerin temsilcileriyle birlikte, 14-15 Kasım 2013 tarihlerinde Myanmar'a yeniden seyahat etmiştir. Ziyaret sırasında Rakhayn Eyaleti'ne giderek, yerlerinden edilen Müslüman ve Budistlere ait kamplarda incelemelerde bulunmuş ve insani yardım malzemesi dağıtmıştır.

2013 Mart ayında Meikhtila'da, Nisan ayında Yangon'da, Mayıs ayında Shan Eyaleti'nde meydana gelen saldırılarla birlikte olaylar Müslümanların geneline kapsayacak şekilde ülkenin diğer bölgelerine yayılmış, Haziran sonu ve Temmuz başında Rakhayn'da yeni olaylar meydana gelmiştir. Ayrıca, geçtiğimiz Eylül ayı sonunda Rakhayn'daki Kaman Müslümanlarına yönelik saldırılar gerçekleşmiştir. Kaman Müslümanları yüzyıllardır bölgede yaşamakta olup, Myanmar'ı oluşturan 135 ırktan biri olarak kabul edilmekte ve esas itibarıyla vatandaşlıkları sorgulanmamaktadır.

Öte yandan, Myanmar’da Birinci Dünya Savaşı sırasında esir alınan Türk askerlerinin kabirleri de bulunmaktadır. Myanmar’daki Thayet ve Meikhtila şehitliklerimizin yeniden inşası, bakım ve idamesi için hazırlanan projelerin uygulanması için Myanmar makamları ile çalışmalar sürdürölmektedir.

2013 yılında **Tayland** ile ilişkilerimiz de ivme kazanmış, bu çerçevede, Tayland Başbakanı Yingluck Shinawatra, beraberinde Bakanlar ve işadamlarından oluşan bir heyetle, 5-7 Temmuz 2013 tarihlerinde ölkemize resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Kamboçya, Laos ve Vietnam’la ikili ilişkilerimiz de sorunsuz seyretmektedir. Öte yandan, Kamboçya’da Büyökelçilik açma çalışmalarımız tamamlanmış olup, Punom Pen’deki Büyökelçiliğimiz 1 Kasım 2013 tarihinde faaliyete geçmiştir.

AFRİKA

Çok boyutlu dış politikamızın stratejik faaliyet alanlarından birini Afrika kıtasıyla ilişkilerimiz oluşturmaktadır.

Uluslararası siyaset ve ticaretteki etkinliğimizin yakın coğrafyamızın ötesine taşınmasına yönelik çabalarımızda Afrika kıtasının özel bir önemi bulunmaktadır. Zengin doğa ve insan kaynaklarına sahip Afrika kıtasının 21. yüzyılda gelişen yeni bir aktör olarak önemini arttırması ve küresel düzlemde daha etkin bir rol oynaması beklenmektedir. Ekonomik ve istatistikî veriler de bu beklentiyi doğrulamaktadır.

Afrika Stratejileri Sektörel Değerlendirme Toplantısı (3-4 Eylül 2013, Ankara)

Sahra’nın güneyindeki Afrika ölkeleriyle (SAGA) son yıllarda gelişen ilişkilerimiz Türk dış politikası için bir başarı öyküsüdür. Afrika’ya Açılım Politikası sürecinde bölge ölkeleriyle siyasi ilişkilerden ticaret, yatırımlar ve kalkınma işbirliğine kadar her alanda önemli ilerleme sağlanmıştır.

2008 yılındaki Afrika Birliği Zirvesi'nde Türkiye'nin Kıta'nın stratejik ortağı ilan edilmesiyle güçlenen ilişkiler, 2010 yılında, Afrika'ya yönelik politikamızın esaslarını içeren "Afrika Strateji Belgesi"nin yürürlüğe girmesiyle yeni bir hız ve içerik kazanmıştır.

2013 yılı itibariyle "Afrika'ya Açılım Politikası" yerini "Afrika Ortaklık Politikası"na bırakmıştır. Ortaklık Politikamızla kıtanın barış ve istikrarı ile ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunmak, ayrıca ikili ilişkilerimizi eşit ortaklık ve karşılıklı fayda temelinde geliştirmek hedeflemektedir.

Afrika politikamızın uygulanmasında önemli rol üstlenen yeni Büyükelçiliklerimizin faaliyete geçirilmesi çalışmalarımız hızla devam etmektedir. Mayıs 2009'da yedisi Sahra'nın güneyinde olmak üzere Kıta'da toplam 12 Büyükelçiliğimiz bulunmaktaydı. Son olarak Çad, Gine, Eritre ve Cibuti'deki Büyükelçiliklerimizin açılmasıyla toplam sayı bugün 35'e çıkmıştır.

Afrika'ya açılım politikamızla sağlanan ivmenin önemli bir göstergesi ise bu adımlarımızın karşılıksız kalmamasıdır. Afrika'ya açılım politikamızda dönüm yılı olan 2008 başında beşi Sahra'nın güneyinde olmak üzere 10 Kıta ülkesinin Ankara'da Büyükelçiliği mevcutken, bu sayı 2013 yılında toplam 26'ya yükselmiştir. Ayrıca, sekiz ülke daha ülkemizde Büyükelçilik açmayı kararlaştırmıştır.

Afrika'ya açılım politikamızda ön plana çıkan unsurlardan biri de giderek sıklaşan karşılıklı üst düzey ziyaretlerdir. 2013 yılında, Kamerun Cumhurbaşkanı (17-18 Ocak), Gana Cumhurbaşkanı (21-24 Ocak), Benin Cumhurbaşkanı (12-15 Mart), Gine Dışişleri Bakanı (5 Nisan), Mali Dışişleri Bakanı (6-7 Nisan), Burkina Faso Dışişleri Bakanı (8-10 Mayıs), Somali Başbakanı (25-30 Eylül) ve Somali Cumhurbaşkanı (29 Ekim) ülkemizi ziyaret etmiştir. Ayrıca, Sudan, Güney Sudan, Cibuti, Somali, Zambiya, Gambiya, Nijer, Gabon, Kongo Demokratik Cumhuriyeti ve Angola'dan Bakan düzeyinde çok sayıda ziyaret yapılmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül ile Kamerun Cumhurbaşkanı Paul Biya

Tarafımızdan yapılan ziyaretler çerçevesinde ise, 27-28 Ocak 2013 tarihlerinde Addis Ababa’da düzenlenen 20. Afrika Birliği (AfB) Zirvesi’nde ölkemiz Kalkınma Bakanı Sayın Cevdet Yılmaz başkanlığındaki bir heyetle temsil edilmiştir. Kalkınma Bakanı Sayın Cevdet Yılmaz ayrıca, Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir Bozdağ’a refakaten 23-24 Şubat 2013 tarihlerinde Mogadişu ve Hartum’u ziyaret etmiş ve Sudan’da TİKA projelerinin aĐılıŐlarına katılmıştır. TBMM Başkanı Sayın Cemil Çiçek ise 20-22 Ocak 2013 tarihlerinde İslam İŞbirliği Teşkilatı Parlamento Birliği’nin 8. Konferansı vesilesiyle Hartum’u ziyaret etmiştir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Taner Yıldız da 26 Mayıs 2013 tarihinde Sudan’a bir ziyaret gerçekteŐirmiŐtir.

Sayın Başbakanımız, 6-8 Ocak 2013 tarihlerinde beraberinde Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir Bozdağ ile Ekonomi Bakanı Sayın Zafer Çağlayan, milletvekilleri ve işadamlarından oluşan 300 kişilik bir heyetle Gabon’u ziyaret etmiştir. Sayın Başbakanımız ayrıca, 8-9 Ocak 2013 tarihlerinde Nijer’i, 9-10 Ocak günlerinde ise Senegal’i ziyaret etmiştir. Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir Bozdağ, 10-14 Haziran 2013 tarihlerinde KEK EŐbaŐkanı olarak Kongo Cumhuriyeti’ni ziyaret etmiştir. Milli Savunma Bakanı Sayın İsmet Yılmaz, 6-7 Ocak 2013 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımızı temsilen Gana Cumhurbaşkanı Mahama’nın yemin törenine katılmıştır.

Kıta ölkeleriyle Dışişleri Bakanlığları arasında iŐtiŐarelere de önem verilmektedir. Bu kapsamda, 2013 yılı içerisinde Sudan, Kongo Cumhuriyeti, Benin, Zambiya, Malavi ile siyasi iŐtiŐareler tertiplenmiŐtir.

Öte yandan, Afrika’ya aÇılım politikamız üçüncü ölkelerin de ilgisini çekmeye devam etmiş ve bu çerçevede 2013 yılı içerisinde ABD, Portekiz ve İtalya’yla Afrika konulu siyasi iŐtiŐareler düzenlenmiştir.

Afrika ölkeleriyle ekonomik ilişkilerimiz ve ticaret hacmimiz de son yıllarda önemli gelişme göstermiştir.

Ölkemiz, Afrika ölkeleriyle ulaşım imkânlarını geliştirmek, iŐadamlarının karşılıklı olarak birbirleriyle temaslarını kolaylaŐtırmak, Türkiye’nin Afrika halklarının dünyaya ulaŐımında bir kavŐak noktası olmasını temin etmek ve halklar arasındaki bağlantıların güçlendirilmesini sağlamak amacıyla THY’nin Afrika’ya uçuŐlarının sayısının artırılmasını teşvik etmektedir. THY halihazırda Afrika’da 25 ölkede 38 noktaya seferler düzenlemektedir.

Başta Sağlık Bakanlığımız, Kızılay Genel Müdürlüğü ve TİKA ile sivil toplum kuruluşlarımız olmak üzere Kıtanın hemen her noktasında Afrikalı kardeŐlerimizle dayanışma içerisinde faaliyetlerimiz sürdürölmektedir.

Siyasi ve ekonomik ilişkilerin yanısıra, Afrika’da 34 ülkede, 100’ün üzerinde Türk okulu Afrikalı çocuklara eğitim vermektedir.

1991-2011 döneminde Afrika ülkelerine, askeri eğitim ve kurslar hariç, toplam 3.254 burs kontenjanı açılmıştır. Bu burslardan 864’ü kullanılmıştır. 2012-2013 eğitim dönemi için SAGA ülkelerinden 561 öğrenci için burs tahsis edilmiştir.

Bakanlığımız Diplomasi Akademisi tarafından 1992 yılından bu yana düzenlenen “Uluslararası Genç Diplomatlar Eğitim Programı”na bugüne kadar Afrika ülkelerinden yaklaşık 200 diplomat katılmıştır.

Türkiye, Afrika’da barış ve istikrarın sağlanması faaliyetlerine katkıda bulunmaya önem atfetmektedir. Bu doğrultuda ülkemiz, Afrika’da halen görev yapmakta olan altı BM Misyonu’ndan beşine mütevazı rakamlarla da olsa ağırlıklı olarak polis unsurlarıyla (MONUSCO/KDC, UNAMID/Darfur, UNMISS/Güney Sudan, UNOCI/Fildişi Sahili ve UNMIL/Liberya) personel katkısında bulunmaktadır.

Türkiye, kendi tarihi tecrübesini, toplumsal, siyasi ve kültürel birikimini, sahip olduğu imkân ve kaynakları Afrikalı yönetimlerle ve halklarla “Afrika sorunlarına Afrika çözümleri” ilkesi çerçevesinde ve karşılıklı fayda temelinde paylaşmaya devam edecektir.

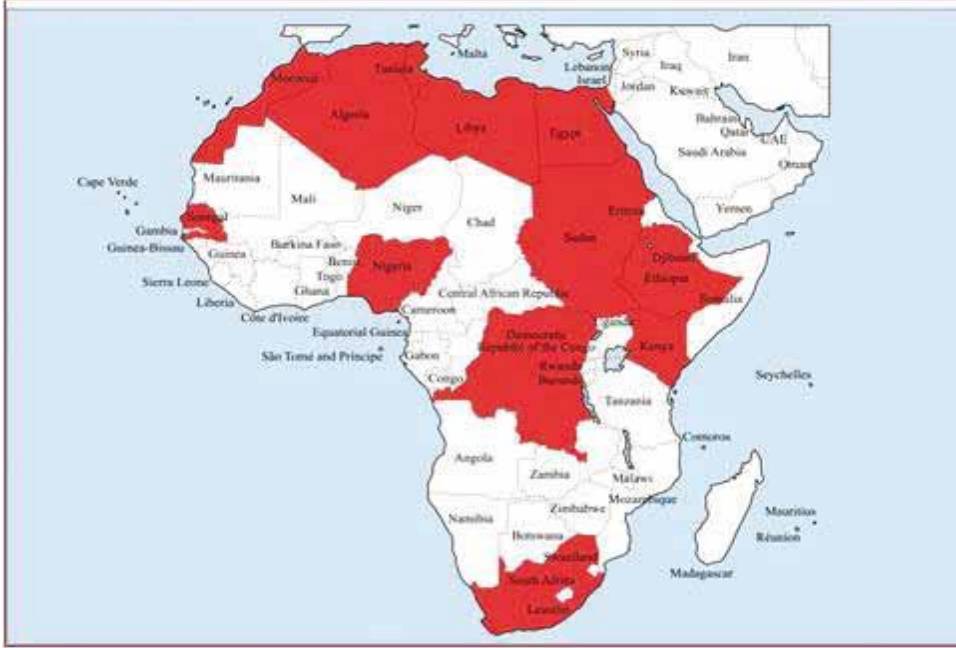
Öte yandan, Afrika’ya yönelik politikalarımızda Somali’nin pilot bir konumu vardır. Somali’ye kapsamlı yardım faaliyetlerimiz hız kaybetmeden devam etmekte olup, bu çerçevede, Mogadişu merkezli olarak altyapı, eğitim ve sağlık alanlarında çalışmalar sürdürülmektedir. Ayrıca, Somali Hükümeti’nin acil bütçe ihtiyaçlarına destek olmak üzere Haziran ayından itibaren bu yılın sonuna kadar ayda 5 milyon Dolar yardım sağlanmaktadır. Somali’ye yaptığımız kalkınma yardımlarının ve taahhütlerimizin toplamı da 300 milyon Dolar’a ulaşmıştır.

Somali güvenlik güçlerinin eğitimi amacıyla 120 subay ve astsubayın eğitimine Eylül ayında İstanbul’da başlanmıştır. Öte yandan, Mogadişu Havalimanı’nın işletmesi 15 Eylül 2013 tarihi itibarıyla bir Türk şirketi tarafından üstlenilmiştir. Mogadişu Limanı’nın işletmesinin de bir Türk şirketi tarafından üstlenilmesi çalışmalarının kısa süre içerisinde sonuçlandırılması planlanmaktadır.

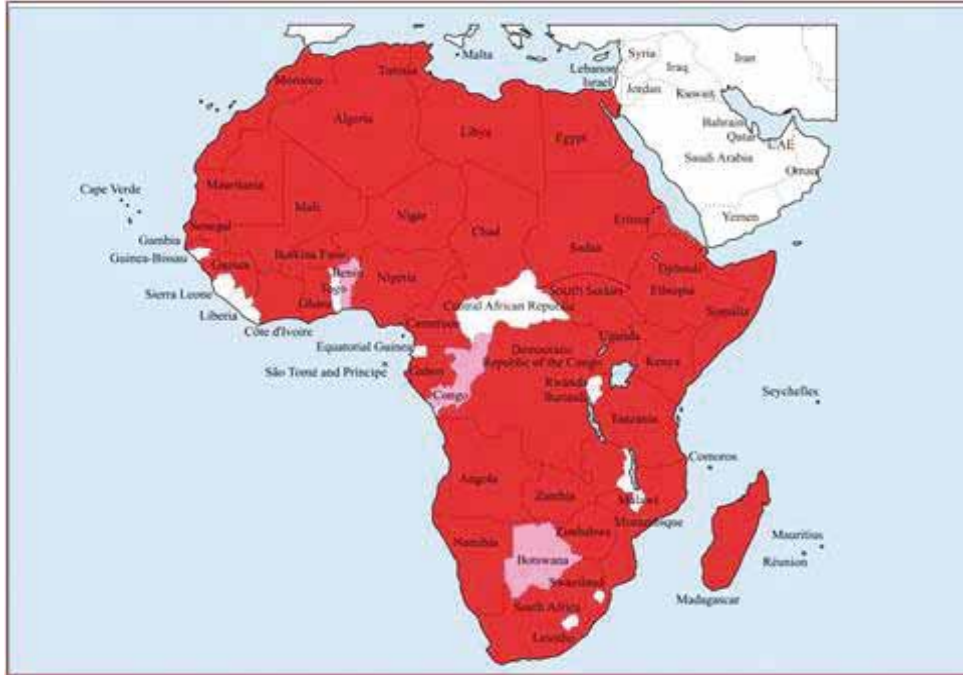
Türkiye, Somali’ye yönelik uluslararası yardım çabaları bağlamında da öncü bir rol oynamakta, kurulan mekanizmaların yönetiminde yer almakta ve bunları yönlendirmektedir.

Afrika’ya artan ilgimizin en somut göstergesi olan Somali’deki başarımıza güvenlik ortamının gölge düşürmesine izin verilmemesi elzemdir. Buradaki mevcudiyetimizin, karşılaşılan sınamalara rağmen güçlenerek devamı, Afrika’ya açılım politikamızdaki ısrar ve irademizin tüm dünya önünde teyidi açısından önem taşıyacaktır.

Afrika'daki Temsil Durumumuz

2002

2013

LATİN AMERİKA VE KARAYİPLER

Türkiye-Latin Amerika ilişkileri esasen uzun bir geçmişe sahiptir. Bölgeyle ilişkilerimiz dostane süregelmiş, ancak coğrafi uzaklık ve temas azlığı gibi nedenlerle arzulanan seviyeye ulaşamamıştır. Bununla birlikte, çok yönlü dış politikamız çerçevesinde ilişkilerimizi geliştirmek amacıyla son on yılda bölgeye yönelik daha aktif bir dış politika izlenmeye başlanmıştır. Nitekim 1998 yılında kabul edilen “Latin Amerika ve Karayiplere Açılım Stratejisi”nin devamı olarak 2006 yılının Türkiye’de Latin Amerika ve Karayip Yılı ilan edilmesiyle ilişkilerimiz önemli ivme kazanmıştır.

Bölge ülkeleriyle üst düzey temasların sıklaştırılmasına, mevcut ahdi durumun kuvvetlendirilmesi amacıyla ticari, ekonomik, askeri, kültürel, teknik işbirliği anlaşmaları imzalanmasına, ticaretin geliştirilmesi hedefiyle iş konseyleri kurulmasına, fuarlara katılım ve tanıtım faaliyetleri düzenlenmesine ve ülkemizin tanıtımının sağlanması amacıyla da diplomatik temsilin ve kültürel etkileşimin artırılmasına öncelik verilmektedir.

Başlıca bölge ülkeleri ile ülkemiz arasında karşılıklı üst düzey ziyaretler son dönemde ivme kazanmıştır. Nitekim 2009-2013 döneminde Arjantin, Brezilya, Kolombiya, Ekvator, Şili, Kosta Rika ve St. Vincent ve Grenadinler Cumhurbaşkanları; Bahamalar ve Barbados Başbakanları; Arjantin, Brezilya, Kolombiya, Ekvator, Meksika, Nikaragua, Paraguay, Kosta Rika ve Venezuela Dışişleri Bakanları ülkemizi ziyaret etmişlerdir.

Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül ile Meksika Cumhurbaşkanı Enrique Nieto

Bu dönemde başlıca bölge ülkeleri ile ülkemiz arasındaki ilişkilerin hukuki altyapısı da büyük ölçüde tamamlanmış, siyasi istişare mekanizmaları kurulmuş, ayrıca ilişkilerimizin parlamenter boyutunun geliştirilmesi amacıyla TBMM’de Dostluk Grupları oluşturulmuştur.

Peru, Kolombiya, Ekvator ve Dominik Cumhuriyeti’nde Büyükelçiliklerimizin, Sao Paulo’da ise Başkonsoloslüğümüzün açılması ve Panama Büyükelçiliğimizin de önümüzdeki dönemde faaliyete geçmesiyle son dört yılda bölgedeki diplomatik ve konsüler temsilcilik sayımız iki

katına çıkararak 12'ye ulaşmış olacaktır. Aynı dönemde Peru, Kolombiya ve Ekvator da Ankara Bykeliliklerini amıŐ, Brezilya, Arjantin ve Panama'nın İstanbul BaŐkonsoloslukları faaliyete geçmiştir. Ayrıca, Panama, Guatemala ve Nikaragua lkemizde Büyükelçilik açmayı arzu ettiklerini bildirmiŐlerdir. Halihazırda lkemizde dokuz bölge ülkesinin Büyükelçiliği bulunmaktadır.

590 milyon nüfusa, 6 trilyon Dolar'ı aÇan GSYİH'ya ve 1,7 trilyon Dolar'a ulaşan toplam ticaret hacmine sahip bu bölgeyle ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi hedefi doğrultusunda öncelikle temel anlaşmaların tamamlanması hedeflenmiŐtir. Bu bağlamda 13 ülkeyle (Arjantin, Brezilya, Ekvator, Guatemala, Guyana, Jamaika, Kolombiya, Küba, Meksika, Paraguay, Peru, Şili ve Uruguay) imzalanan Ticari ve Ekonomik İŞbirliği Anlaşmaları erevesinde Karma Ekonomik Komisyon (KEK) mekanizmaları için gerekli hukuki altyapı oluşturulmuştur.

Neticede bölge lkeleriyle ticaret hacminde kayda değer artıŐlar sağlanmış, 2000 yılında 919 milyon Dolar seviyesinde olan dış ticaret hacmimiz 8 milyar Dolar'ı aŐmıŐtur. Ekvator, Kolombiya ve Güney Ortak Pazarı (MERCOSUR) ile STA imzalanması amacıyla müzakereler yrtlmektedir. Aynı zamanda, El Salvador, Meksika, Guatemala, Honduras, Kosta Rika, Nikaragua, Panama, Peru ve Karayipler Topluluğu (CARICOM) lkeleriyle de STA imzalanması amacıyla görüŐmelere başlanması hedeflenmektedir.

Bölgesel kuruluşlarla kurumsal bağların geliştirilmesine yönelik adımlarımıza da hız verilmiş olup, 2010 ve 2011 yıllarında sırasıyla MERCOSUR ve CARICOM'la istişare ve işbirliği mekanizmaları tesis edilmiştir. Bu yıl ise Peru, Meksika, Şili ve Kolombiya'nın yesi oldukları ve temelde bir serbest ticaret kuruluşu olan Pasifik İttifakı'na gözlemci ye olunmuştur. Öte yandan, CARICOM'la tesis edilen mekanizmanın ilk toplantısının Dışişleri Bakanları seviyesinde İstanbul'da düzenlenmesi için hazırlıklarımız devam etmektedir. Tüm Latin Amerika ve Karayip ülkelerini çatısı altında toplayan Latin Amerika ve Karayip Devletleri Topluluğu'yla (CELAC) kurumsal ilişkiler tesis etme yönündeki talebimiz ye ülkelerce olumlu karŐılanmıŐ olup, geçtiğimiz Eylül ayında New York'ta yapılan BM 68. Genel Kurulu marjında Türkiye-CELAC Genişletilmiş Troika toplantısının ilki düzenlenmiŐ, ikinci toplantının ise gelecek yıl İstanbul'da gerçekleştirilmesi hususunda mutabakata varılmıştır.

Türkiye, Latin Amerika ve Karayipler'deki bölgesel bütünleşme çabalarını yakından izlemekte ve bu yöndeki faaliyetlere katkı sağlamaya çalışmaktadır.

Ayrıca, coğrafi konumu nedeniyle tabii afetlere maruz kalan bölge ülkelerine yardımlarımız devam etmiştir. Kalkınma ve insani yardım alanında bölge lkeleriyle TİKA kanalıyla ortak projeler geliştirilmektedir. Ayrıca, lkemiz Karayip Kalkınma Fonu'na 2009'dan bu yana toplam 6 milyon Dolar katkı yapmıştır. Haiti'de 2010 yılında meydana gelen deprem sonrasında bu ülkeye ayni ve nakdi yardımda bulunulmuştur. Güvenliğin ve asayıŐın sağlanması için teşkil edilen BM Haiti misyonu MINUSTAH bünyesinde Emniyet Genel Müdürlüğümüz mensupları da görev yapmaktadır.

Neticede, ilişkilerimizin her alanda güçlenmekte olduğu Latin Amerika ve Karayip ülkeleriyle işbirliğimizin daha da geliştirilmesine yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER

İkinci Dünya Savaşı'ndan galip çıkan devletlerin önderliğinde kurulan bir "dünya örgütü" niteliğindeki Birleşmiş Milletler (BM), uluslararası politikada meydana gelen köklü değişikliklere ve nitelik değiştiren sorunlara rağmen, kurulduğu 24 Ekim 1945 tarihinden günümüze dek uluslararası barış, istikrar ve güvenliğin sağlanmasında önemli bir rol oynamayı sürdürmektedir.

Nitekim BM, dünya üzerinde barış, huzur ve istikrarın korunmasından ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda her bireyin insan onuruna yaraşır bir yaşam sürmesine kadar her alanda uluslararası işbirliğinin sağlanması için en meşru ve kapsayıcı platformu teşkil etmektedir.

Bu anlayış doğrultusunda Türkiye, kurucu üyelerinden biri olduğu BM'de son yıllarda çok daha aktif bir yaklaşım benimsemekte ve Örgüt gündeminde bulunan tüm konularla yakından ilgilenmektedir. Ülkemiz, gerek BM Genel Kurulu düzeyindeki faaliyetlere, gerek ilgili Komitelerdeki çalışmalara olabildiğince etkin bir şekilde katkı sağlamaya çalışmakta, farklı grup ve örgütlere üyeliğimizden de istifadeyle, gündemdeki konularda yapıcı, uzlaştırıcı ve yönlendirici bir rol oynamaya gayret etmektedir.

Başka bir ifadeyle, uluslararası toplumun sorumlu bir üyesi olarak Türkiye, Örgütü her alanda desteklemekte, çalışmalarına aktif bir biçimde katkı sağlamayı kendisine görev addetmekte ve birçok alanda BM şemsiyesi altında ön alıcı bir rol üstlenmektedir.

Bunlar arasında arabuluculuk konusunda başlattığımız girişim ve en az gelişmiş ülkelere yönelik olarak üstlendiğimiz sorumluluklar BM içinde farklı alanlarda oynadığımız öncü roller için çarpıcı örnekler teşkil etmektedir.

II. İstanbul Arabuluculuk Konferansı (11-12 Nisan 2013, İstanbul)

Keza, ülkemiz ile İspanya'nın öncülüğünde başlatılan ve halihazırda en geniş katılımlı BM girişimi niteliğini taşıyan Medeniyetler İttifakı'nın Dostlar Grubu da 138 ülke ve uluslararası örgütü bünyesinde barındırmaktadır.

Türkiye, tarihsel temellere dayanan uluslararası sorumluluğunun da bilinciyle, Medeniyetler İttifakı'nın karşılıklı anlayış ve saygı ortamını güçlendirme çabalarına katkıda bulunmayı sürdürecektir.

Türkiye'nin BM gündemindeki konularda üstlendiği rol ve sorumluluklar bağlamında 48 yıllık aranın ardından 2009-2010 döneminde geçici üye olduğu BM Güvenlik Konseyi'ndeki çalışmaları da özel bir ağırlık taşımıştır. Nitekim ülkemiz bu dönemde, uluslararası barış ve güvenliğin güçlendirilmesine; terörizm, uyuşturucu kaçakçılığı ve organize suçlarla mücadeleyle; kalkınmaya ilişkin konularda uluslararası toplum tarafından daha etkin yöntemler geliştirilmesine ve uluslararası hukuk temelinde şekillenecek bir uluslararası düzenin tesisine etkin katkılarda bulunmuştur.

Bu başarılı performansımız da gözönünde tutularak, bir yandan uluslararası barış, güvenlik, istikrar ve refaha katkılarımızı artırmak, diğer yandan insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğü gibi temel ilke ve değerlerin güçlendirilmesine yönelik çalışmalarımızı daha da ilerletmek azim ve kararlılığıyla, BM Güvenlik Konseyi 2015-2016 dönemi geçici üyeliğine adaylığımız açıklamış bulunmaktadır.

Öte yandan, dış politikamızın temel unsurlarından biri olan, bölgemizde ve dünyada barış ve istikrarın tesis edilmesine ve güçlendirilmesine katkıda bulunma hedefi doğrultusunda, ülkemiz, BM barışı koruma/destekleme harekâtlarına da güçlü bir şekilde iştirak etmektedir. 31 Aralık 2013 itibariyle dünyanın çeşitli yerlerine konuşlandırılmış 10 BM barış operasyonuna ülkemiz 203 asker, 141 sivil polis ve iki uzman olmak üzere toplam 346 personel ile katkıda bulunmaktadır.

Türkiye aynı zamanda, BM'nin değişen dünya koşullarına ayak uydurabilmesi amacıyla devam eden reform çalışmalarını da yakından izlemekte ve sürece aktif katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda ülkemiz başta Güvenlik Konseyi olmak üzere BM'nin günümüz denge ve dinamiklerini yansıtan etkin, demokratik ve şeffaf bir yapıya kavuşturulmasını arzu etmekte ve bu yöndeki tüm çabalara güçlü destek vermektedir.

Diğer taraftan, İstanbul'u bir BM merkezi haline dönüştürme politikamız da kararlılıkla sürdürülmektedir. Bu çerçevede 2011 yılında Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) Bölgesel Ofisi ile BM Kalkınma Programı (UNDP) Uluslararası Kalkınmada Özel Sektör Merkezi'nin İstanbul'da faaliyete geçmesi, çabalarımıza güç katmış ve İstanbul'un görünürlüğünü artırmıştır.

Ayrıca UNDP Avrupa ve Bağımsız Devletler Topluluğu Bölgesel Merkezi'nin İstanbul'a taşınmasına ilişkin anlaşma, BM 68. Genel Kurulu sırasında 27 Eylül 2013 tarihinde New York'ta imzalanmış; BM Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi'nin (UN WOMEN) Avrupa ve Orta Asya'dan sorumlu bölgesel ofisinin de İstanbul'da açılması kararı alınmıştır.

Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül, Birleşmiş Milletler (BM) 68.Genel Kurulu

Bunlara ilave olarak, BM'nin arabuluculuk faaliyetlerinde yararlanılabilecek bir merkezin de dahil olduğu diğer BM program ve kuruluşlarının da İstanbul'a getirilmesine yönelik girişimlerimiz sürdürülmektedir.

Öte yandan, BM 68. Genel Kurulu sırasında ayrıca, Türkiye'nin özellikle insani alanda ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde sağladığı önemli katkılar temelinde, 2016 yılında ilk kez düzenlenmesi öngörülen BM Dünya İnsani Zirvesi'nin İstanbul'da gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

NATO

1952 yılında üye olduğumuz NATO, uluslararası güvenlik ve savunma politikamızın temel unsuru olma özelliğini sürdürmektedir. Avrupa-Atlantik bölgesi ve ötesinde istikrar ve barışın temini amacıyla üç kıtada, Kosova'dan Afganistan'a misyon ve operasyonlar yürüten İttifak ayrıca Kafkaslar, Orta Asya, Doğu Avrupa, Orta Doğu ve Akdeniz bölgelerinde kurduğu ortaklık ilişkileri vasıtasıyla da uluslararası güvenlik ve istikrara önemli katkılar sağlamaktadır.

Talebimiz çerçevesinde NATO Dışişleri Bakanlarının 4 Aralık 2012 tarihinde yapılan toplantısında, Suriye kaynaklı balistik füze tehdidine karşı hava savunma sistemlerimizin takviye edilmesi kararı alınması ve bu bağlamda üç müttefikimiz tarafından ülkemizde Patriot füze sistemlerinin konuşlandırılması, İttifak dayanışmasının vurgulanmasının yanısıra, NATO'nun savunma gereksinimlerimizin karşılanması açısından taşıdığı önemi bir kez daha ortaya koymuştur.

İttifakın önde gelen üyelerinden olan Türkiye de, uluslararası barışın sağlanması ve korunmasına verdiği önemin ışığında, NATO'nun gerek askeri gerek siyasi etkinliğinin muhafazası için çaba sarfetmekte, bu çerçevede NATO'nun tüm operasyonlarında önemli rol oynamaktadır. Keza ülkemiz, füze savunmasından yetenek geliştirilmesine kadar NATO'nun gündemindeki tüm konularda İttifak dayanışmasının ve müşterek savunmanın gereklerini yerine getirmektedir.

Türkiye ayrıca, İttifakın genişlemesinin Avrupa-Atlantik alanının bütününde güvenlik ve istikrarın daha da pekişmesine katkıda bulunduğuna inanmaktadır. Yeni üyelerin İttifaka katılımlarının aynı zamanda özgür ve birleşik bir Avrupa'nın oluşturulması amacına hizmet edeceği anlayışıyla ülkemiz, NATO'nun "açık kapı" politikasını başından beri desteklemiőtir. İttifak'ın "açık kapı" politikasının teyidi bağlamında üyelik perspektifi bulunan ülkelere açık mesajlar verilmesine önem atfedilmektedir. Bu çerçevede İttifaka üyelik perspektifine sahip Gürcistan, Bosna-Hersek, Makedonya ve Karadağ'la 2013 Nisan ayındaki NATO Dışışleri Bakanları Toplantısı marjında Romanya ve Polonya Dışışleri Bakanlarının da katılımıyla bir toplantı düzenlenmiştir. Sözkonusu toplantı, anılan ülkelere ulusal reformlarını devam ettirerek, Avrupa-Atlantik kurumlarıyla bütünleşmeleri yönünde olumlu ve teşvik edici güçlü bir mesaj oluşturmuştur.

NATO Dışışleri Bakanları Toplantısı, Nisan 2013

Öte yandan, NATO'nun Yeni Stratejik Konsepti'nde üç temel görevden biri olarak benimsenen "işbirliğine dayalı güvenlik" anlayıőının doğal bir uzantısı olarak, NATO'nun ortaklarıyla ilişkileri de İttifak gündeminde giderek ön plana çıkmaktadır. NATO'nun küresel barış ve güvenliğe yapmakta olduğu katkılar bağlamında, ortaklık mekanizmaları İttifak'ın yumuşak gücü olarak önem kazanmıştır.

Küresel ekonomik kriz ve savunma bütçelerindeki kesintiler iőıđında, yetenek geliştirme başta olmak üzere NATO-AB işbirliğinin her alanda ilerletilmesi, NATO gündeminde üst sıralardaki yerini korumaktadır. Türkiye bu anlayışla, NATO ile AB arasındaki stratejik işbirliğini ve ayrıca AB'nin Ortak Güvenlik ve Savunma Politikasını (OGSP) desteklemektedir. Ülkemizin bu yaklaőımı NATO üyeliğinin, AB üyelik perspektifinin ve bunun da ötesinde uluslararası barış ve istikrarı pekiőtirme yanlıőı politikasının doğal bir sonucudur.

AB, OGSP'ye daha etkin dahilimiz konusunda ülkemize vermiş olduğu taahhütleri gereğince yerine getirmemektedir. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY), 2004'te AB'ye üye olmasının ardından, OGSP'ye daha fazla dahil olma yönündeki çabalarımızı, AB'yle güvenlik anlaşması imzalamamızı ve Avrupa Savunma Ajansı'yla resmi ilişki kurmamızı engellemeye başlamıştır. Ülkemiz bu konudaki görüőlerini her düzeyde gerek müttefiklerine, gerek AB üyesi ülkelere iletmektedir. Bundan sonraki süreçte, bazı ülkelerin arzu ettiği üzere NATO ile AB arasındaki

işbirliği bağlamında yeni bir sayfa açılmak isteniyorsa, bunun için öncelikle Kıbrıs sorununa tarafların ortak mutabakatıyla kapsamlı çözüm getirilmesi ve AB'nin ülkemize yönelik taahhütlerini yerine getirmek için somut adımlar atması gerekmektedir.

Bu çerçevede, Aralık 2013'te düzenlenen güvenlik ve savunma konularına odaklı AB Zirvesinden beklentilerimizi ortaya koyan bir Düşünce Kağıdı 16 Eylül 2013 tarihinde ülkemiz tarafından yayımlanmıştır. Sözkonusu Düşünce Kağıdı'nda yer alan ve ülkemizin OGSP karar şekillendirme süreçlerine NATO ile AB arasındaki "Uzlaşmış Çerçeve"de belirlenen boyutlarda müdahil kılınmasını amaçlayan öneriler, AB makamlarının yanısıra, AB üyeleri ve AB üyesi olmayan müttefiklerimizin dikkatine getirilmektedir.

NATO-AB işbirliği bağlamında karşılaştığımız engellemelere karşın ülkemizin OGSP'ye katılımı, gerek Avrupalı bir NATO Müttefiki, gerek AB'ne katılım sürecinde olan aday ülke sıfatımızla ulusal güvenlik siyasamızın bir gereği olarak görülmektedir. Bu çerçevede bilhassa yakın çevremizdeki OGSP misyonlarına katkımızın sürdürülmesi öngörülmektedir. Türkiye halihazırda Bosna-Hersek'teki Althea Operasyonu'na, Kosova'daki EULEX Misyonu'na ve Filistin'deki EUPOL COPPS Misyonu'na iştirak etmektedir. Öte yandan, ülkemizin özellikle yakın coğrafyasındaki gelişmelere ilişkin olarak OGSP'ye verdiği siyasi destek de büyük önem taşımaktadır.

NATO-Rusya ilişkileri de Avrupa-Atlantik bölgesinin güvenliği açısından özel önem arz etmektedir. NATO ile RF arasında hem siyasi diyalog hem de pratik işbirliği boyutlarını içeren NATO-Rusya Konseyi, RF'nin İttifak ve Batı'yla işbirliği ve etkileşiminin sürdürülmesi bağlamında önemli bir araç işlevi görmektedir. İkili temelde iyi ilişkiler yürütmekte olduğumuz RF'yle NATO kapsamında da diyalogun sürdürülmesinin karşılıklı güvenlik çıkarlarımızın gereği olduğunu ve bu çerçevede, füze savunmasının yanısıra, özellikle terörizm, uyuşturucuyla mücadele, kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesi ve harekâtlar gibi alanlarda işbirliğinin devamında yarar bulunduğu düşünülmektedir.

KARADENİZ'DE DENİZ GÜVENLİĞİ

Karadeniz'de bölgesel işbirliği yoluyla istikrarın güçlendirilmesine önem verilmektedir. Ülkemiz özel koşulları bulunan Karadeniz'de seyir emniyeti, güvenliğin tesisi, deniz çevresinin korunması ve balıkçılık gibi alanlarda gerçekleştirilecek her türlü faaliyetin doğrudan Karadeniz'e sahildar altı ülkenin sorumluluğunda yürütülmesi gerektiğini; diğer ülkelerin ve AB gibi örgütlerin olası katkılarının ise, mevcut işbirliği mekanizmalarını desteklemeye ve gerektiğinde bu mekanizmalarla işbirliği tesis etmeye yönelik olabileceğini savunmaktadır.

Bu bağlamda, ülkemizin öncülüğünde oluşturulan ve 12 yıllık bir maziye sahip olan Karadeniz Deniz İşbirliği Görev Grubu (BLACKSEAFOR) aradan geçen yıllar zarfında tüm sahildar ülkelerin deniz kuvvetleri arasında çok taraflı işbirliğinin geliştirilmesinde etkin rol oynamıştır. Bu meyanda, Ağustos 2012'den itibaren ülkemizce yürütülen BLACKSEAFOR dönem başkanlığı, Ağustos 2013'te Ukrayna'ya devredilmiştir. BLACKSEAFOR'un görev alanının gelişen güvenlik koşullarına uyarlanabilmesi amacıyla çabalarımız devam edecektir.

Öte yandan, Őüpheli gemilerin izlenmesi amacıyla keza ũlkemiz tarafından hayata geçirilen “Karadeniz Uyumu Harekatı”nın uygulama alanı geniŐlemekte olup, bunun yanında Karadeniz’e kıyıdaş ũlkelerin sahil güvenlik birimleri arasında da deniz güvenliği konularında işbirliği yapılmaktadır.

Karadeniz’de ayrıca, tüm kıyı devletlerinin temsil edildikleri bir sahil güvenlik işbirliği forumu mevcuttur. ũlkemiz liderliğinde 2006 yılında tesis edilmiş olan “Karadeniz’e Sahildar ũlkeler Sınır/Sahil Güvenlik TeŐkilatları işbirliği Forumu” (BSCF), çalışmalarına da etkin katkılarımız bulunmaktadır.

Ayrıca, Türkiye, Bulgaristan, Gürcistan, Romanya, Rusya Federasyonu ve Ukrayna arasında Karadeniz’de arama-kurtarma hizmetleri konusunda yürürlükte olan “Karadeniz’e Sahildar ũlkeler Arasında Deniz Arama ve Kurtarma Faaliyetlerinde işbirliği Sağlanması Hakkındaki Anlaşma” erevesinde Karadeniz’de seyreden tüm gemilerin ve hava taŐıtlarının bir kaza ile karşı karşıya kalması durumunda verilecek arama-kurtarma hizmetlerinde tüm sahil dar ũlkeler işbirliği yapmaktadır.

lkemiz Karadeniz’de deniz güvenliğinin güçlendirilmesi amacı ve bölgesel sahiplenme anlayışıyla söz konusu işbirliği mekanizmalarından etkin biçimde istifade edilmesi yönündeki gayretlerini sürdürmektedir.

Öte yandan, 20 Temmuz 1936 tarihli Montrö Sözleşmesi Karadeniz’de barış, güvenlik ve istikrarın sağlanması da aslı unsur olup, ũlkemizce tarafsızlık içinde ve titizlikle uygulanmaktadır. Bu erevede, Montrö Sözleşmesi’nin aradan geçen süre zarfında başarıyla uygulanmıŐ olması SözleŐmeyle oluşturulan dengenin kalıcılığının bir göstergesi ve teminatıdır.

AVRUPA KONSEYİ VE İNSAN HAKLARI

Uluslararası toplumun saygın bir ũyesi olarak, insan haklarının korunması ile demokrasi ve hukukun ũstnlĐnn ũlkemizde ve dünyada geliştirilmesine yönelik çabalarımız srdrlmektedir.

Dış politikamızın da öncelikli alanları arasında yer alan insan hakları konusunda uluslararası alanda grnrlĞmz ve etkinliğimizi artırmaya önem verilmektedir. Uluslararası insan hakları belgelerine taraf olan ũlkemiz, başta **Avrupa Konseyi** olmak ũzere ilgili uluslararası örgüt ve mekanizmalarla işbirliğini artırarak sürdürmektedir.

Ülkemizde devam eden reform süreci çerçevesinde 2013 yılı içinde kabul edilen dördüncü yargı reformu paketi, 30 Eylül 2013 tarihinde açıklanan demokratikleşme paketi, Türkiye İnsan Hakları Kurumu’nun ve Kamu BaŐdenetiliĐi’nin faaliyete geçerek başvuru kabul etmeye baŐlamaları gibi gelişmeler uluslararası planda da yakından takip edilmiş ve takdir kazanmıştır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) hükümleri ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin (AİHM) içtihadı, ũlkemizde son yıllarda gerçekleştirilen demokratik reformlar ile temel insan hak ve özgürlüklerine yönelik düzenlemeler bakımından da aydınlatıcı ve yol gösterici

olmuştur. Sözleşme ve Mahkeme'nin geleceğine ilişkin hususlar tarafımızdan yakından izlenmeye devam etmektedir. Nitekim AİHM sistemini ve işleyişini geliştirici nitelikte değişiklikler getiren 15 No'lu Protokol tarafımızdan 13 Eylül 2013 tarihinde imzalanmış; AİHM'e, yerel mahkemelerde görülmekte olan belli bir dava kapsamında ilgili ulusal yargı makamının talebi üzerine tavsiye görüşü verme yetkisi tanıyan 16 No'lu Protokol'ün imza süreci ise devam etmektedir.

Tarafımızdan ayrıca, Avrupa ortak hukuk alanı içerisinde AB'nin ayrı bir tüzel kişilik olarak denetime tabi tutulabilmesi amacıyla, Birliğin AİHS'e katılım müzakerelerinde yapıcı ve teşvik edici bir tutum izlenmektedir. Böylelikle yurtdışında yaşayan vatandaş ve soydaşlarımız, AB üyesi ülkelerin münferit tasarruflarının yanısıra, AB'nin tasarrufları bakımından da Sözleşme korumasına kavuşmuş olacaklardır.

Avrupa Konseyi'yle ilişkilerimiz üst düzey ziyaretlerle son dönemde pekiştirilmiş, AK Genel Sekreteri Thorbjorn Jagland, 5-7 Şubat 2013 ve 25 Haziran 2013 tarihlerinde, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Başkanı Jean-Claude Mignon ise 12-15 Mayıs 2013 tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmiştir.

İnsan haklarının korunmasını ve geliştirilmesini öncelikli siyasi hedefleri arasında benimseyen Türkiye, çeşitli ülkelerdeki insan hakları ihlallerini de dünya kamuoyunun dikkatine getirmeye çalışmaktadır. Bu kapsamda ülkemiz, BM'de Suriye'deki insan hakları ihlallerinin gündeme gelmesinde ve bu yönde kararlar çıkartılmasında aktif rol oynamıştır.

Ülkemiz, temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası mekanizmalara taraf olmaya ve bu çerçevede taraf olunan mekanizmalarda mümkün olan en üst seviyede temsil edilmeye önem vermektedir. Bunun son örneğini Birleşmiş Milletler Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılması Komitesi üyeliğine 2014-2017 dönemi için ülkemiz tarafından aday gösterilen Doç. Dr. Gün Kut'un seçilmesi teşkil etmiştir.

AGİT, SİLAHSIZLANMA VE SİLAHLARIN KONTROLÜ

Kuzey Amerika, Avrupa, Kafkaslar, Karadeniz ve Orta Asya'dan toplam 57 ülkenin üye olduğu **Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)**, güvenliğin siyasi-askeri, ekonomik-çevre ve insani boyutlarını bütünsel bir yaklaşımla ele alan "kapsamlı güvenlik" anlayışı sayesinde uluslararası güvenlik yapılanmaları içindeki önemini korumaktadır.

Her ne kadar AGİT'in Avrupa güvenliğindeki rolü NATO ve AB genişlemeleri neticesinde Avrupa-Atlantik coğrafyasında oluşan yeni stratejik durum nedeniyle sorgulanmaya başlamışsa da, AGİT'in etkinliğinin artırılması amacıyla 2009 yılında başlatılan süreci müteakip 2010 Kazakistan Dönem Başkanlığı sırasında Astana'da tertiplenen Zirve toplantısı, Örgüte ve faaliyetlerine belirli bir canlılık getirmiştir. 2013 Ukrayna Dönem Başkanlığı da bu süreci ileri taşımaya yönelik çabaları sürdürmektedir. Ülkemiz keza, AGİT'in güçlendirilmesine ve etkinliğinin artırılmasına yönelik gayretlere aktif katkı sağlamaya devam etmektedir. Bu

kapsamda, Sayın Bakanımız 5-6 Aralık 2013 tarihlerinde Kiev’de düzenlenen AGİT Bakanlar Konseyi Toplantısı’na katılmıştır.

Türkiye, Örgüt içinde giderek pekiştiği görölen doğu-batı ayrışmasının giderilmesi yönünde de çaba sarf etmektedir. Örgütün her üç boyutundaki faaliyetlerinin dengelenmesi ve karar alma sürecinde oйдаşma kuralının muhafazası da önem atfettiğimiz hususlardır.

Bunlara ilaveten, başta Yukarı Karabağ ihtilafı olmak üzere sürüncemede kalan ihtilafların çözüm süreçlerinin hızlandırılmasını ve somut sonuçlar alınmasını teminen Örgütün faaliyet ve kaynaklarını “siyasi çözüm” unsuruna yönlendirmeye çalışılmaktadır. AGİT’in NATO ve AB genişleme süreçleri dışında kalan Kafkasya, Karadeniz ve Orta Asya ölkelerinde istikrar ve güvenliğin tesisine yönelik rolünün artarak devamına yönelik faaliyetler desteklenmektedir.

Ölkemiz ayrıca, yabancılara karşı ayrımcılık, ırkçılık ve hoşgörüsüzlükle mücadele konularının Örgütün gündeminde yer almaya devam etmesini sağlamaktadır.

AGİT ölkelerinin tamamının üye olduğu, askeri faaliyetler üzerinde şeffaflık temin eden siyasi bağlayıcı nitelikteki Güven ve Güvenlik Artırıcı Önlemleri (GGAÖ) içeren Viyana Belgesi’nin (VB) güncellenmesine ilişkin çalışmalar kapsamında VB-2011 kabul edilmiştir. Ölkemiz bu belgenin elan devam eden güncelleme çalışmalarına da aktif şekilde katılmaktadır.

Konvansiyonel silahlar alanındaki en kapsamlı ve tek hukuki bağlayıcı düzenleme olan **Avrupa’da Konvansiyonel Kuvvetler Antlaşması (AKKA)** rejimi, halihazırda bir kriz içerisindedir. NATO’nun genişlemesine tepki olarak AKKA yükümlölüklerini 2007 yılında askıya almış olan RF’nin Antlaşma’ya geri dönmesi yönünde 2007-2008 ve 2010-2011 yıllarında NATO tarafından getirilen iki ayrı öneri üzerinde yürütölen müzakereler sonuçsuz kalmıştır.

Diplomatik çabaların sonuç vermemesi üzerine, ölkemizin de dahil olduğu AKKA’ya taraf NATO üyeleri ile Gürcistan ve Moldova, Antlaşma’nın uygulanmasını münhasıran RF’ye karşı olmak üzere 22 Kasım 2011 tarihinden itibaren durdurmuşlardır. AKKA ve ilgili belgelerden kaynaklanan yükümlölüklerimizi diğer üye ölkelere karşı uygulanmasına devam edilmektedir.

Bu meyanda, NATO müttefiklerinin Avrupa-Atlantik konvansiyonel güvenlik mimarisine dair yeni yaklaşımını tespit etmek üzere 2011 yılı sonuna doğru bir danışma süreci de başlatılmıştır. Sözkonusu danışmalar kapsamında ölkemiz, başta ABD olmak üzere müttefiklerle istişarelerde bulunmakta, ayrıca İttifak bünyesindeki Yüksek Düzeyli Görev Gücü çalışmalarına katkı sağlamaktadır.

Kitle imha silahlarının ve bunları fırlatma vasıtalarının yayılma riski uluslararası barış ve güvenliğe yönelik tehditler arasında ön sıralarda yer almaktadır. Yayılma riskinin yüksek olduğu bölgelere yakın bir coğrafyada yer alan Türkiye, uluslararası planda, silahların kontrolü, silahsızlanma ve yayılmanın önlenmesi çabalarına aktif destek vermektedir.

Türkiye yayılmanın önlenmesi alanındaki tüm temel uluslararası belgelere ve ihracat kontrol düzenlemelerine taraftır. Ölkemiz, nükleer yayılmanın önlenmesi rejiminin çerçevesini

oluşturan **Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşması**'nın (NSYÖA) yayılmanın önlenmesi, silahsızlanma ve nükleer enerjiden barışçı amaçlarla yararlanma hakkını içeren üç temel boyutuna, birbirini tamamlayan unsurlar olarak eşit derecede önem vermektedir. Bu çerçevede Türkiye, yayılmanın önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlerin, NSYÖA'dan kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getiren ülkelerin nükleer enerjiden barışçı amaçlarla yararlanma hakkına engel teşkil etmemesi gerektiğini ilgili forumlarda güçlü biçimde savunmaktadır.

NSYÖA hedeflerinin hayata geçirilmesine yönelik çabaları desteklemek amacıyla Japonya ve Avustralya'nın öncülüğünde dünyanın farklı bölgelerinden 12 ülkenin (Türkiye, Japonya, Avustralya, Kanada, Almanya, Hollanda, Polonya, Meksika, Şili, BAE, Nijerya, Filipinler) Dışişleri Bakanları düzeyinde biraraya gelerek oluşturdukları **Nükleer Yayılmanın Önlenmesi ve Silahsızlanma Girişimi** (NPDI) içinde yer alan ülkemiz, grubun faaliyetlerine aktif katkı sağlamaktadır. Bu çerçevede, NPDI Dördüncü Bakanlar Toplantısı 27 Nisan 2012'de evsahipliğimde İstanbul'da düzenlenmiştir. Son NPDI Bakanlar Toplantısı ise 24 Eylül 2013 tarihinde 68. BM Genel Kurulu marjında New York'ta yapılmıştır.

Ülkemiz ayrıca, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın güvence denetimleri sisteminin güçlendirilmesine, Orta Doğu'da kitle imha silahlarından arındırılmış bölge tesisine ve Silahsızlanma Konferansı'ndaki tıkanıklığın aşılmasına yönelik girişimlere aktif destek vermektedir.

Bu çerçevede, NSYÖA'nın 2010 yılındaki Gözden Geçirme Konferansında, Orta Doğu'nun kitle imha silahlarından arındırılması konusunda 2012 yılında bir Uluslararası Konferans düzenlenmesi kararı alınmasından büyük memnuniyet duyulmuştur.

Ülkemiz, Orta Doğu'da Nükleer Silahlardan Arındırılmış Bölge Tesisi konusunda düzenlenmesi öngörülen bu konferansın ertelenmesinden endişe duymaktadır. Zira, Orta Doğu'da uzun vadeli ve kalıcı barışın ön şartı, bölgenin nükleer, kimyasal ve biyolojik silahlardan arındırılmasıdır.

Konferansın bir an önce toplanabilmesi için, Konferansın tertipleycileri ABD, RF, İngiltere ve BM ve tüm bölge ülkelerine önemli görev ve sorumluluklar düşmekte olup, tarafımızdan tüm bölge ülkelerinin aktif katılımı ve yapıcı katkısı teşvik edilmektedir.

Özellikle NSYAÖ'ye taraf olmayan ve kapalı bir nükleer siyaset izleyen İsrail'in artık sürece dahil olma niyetini ortaya koyan adımlar atmasının zamanı gelmiştir.

Nükleer terörizmin ve nükleer ve radyolojik maddelere yetkisiz çevrelerce erişimin önlenmesi çabaları da yayılmanın önlenmesi rejiminin giderek ön plana çıkan bir diğer boyutunu teşkil etmektedir. Türkiye, yasadışı nükleer ticaretin ve nükleer terörizmin önlenmesi, ayrıca nükleer malzemenin güvenliğinin sağlanması hedeflerine yönelik çabaların birleştirilmesi amacıyla 26-27 Mart 2012'de Seul'de düzenlenen Nükleer Güvenlik Zirvesi'nde (NSS) Sayın Başbakanımızın başkanlığındaki bir heyetle temsil edilmiştir.

TERÖRİZMLE ULUSLARARASI MÜCADELE

Türkiye, ülke içinden ve dışından kaynaklanan terörizme hedef olmuş bir ülke olarak, terörle mücadelede uluslararası işbirliğinin geliştirilmesine yönelik çalışmalarda aktif rol almaktadır. Bu kapsamda, gerek uygulamanın gerek kavramsal çerçevenin geliştirilmesi çabalarına katkıda bulunmakta, gerekçesi ve amacı ne olursa olsun terörizmi “insana karşı işlenebilecek en ağır suçlardan biri” olarak nitelemektedir.

Ülkemiz, bu amaçla son dönemde terörizmle mücadele faaliyetlerini gerek uluslararası kuruluşlar nezdinde gerek ikili planda yoğunlaştırarak sürdürmektedir. Halihazırda 70’e yakın ülkeyle güvenlik işbirliği anlaşması imzalanmış olup, çok sayıda ülkeyle de anlaşma müzakereleri sürmektedir. Ülkemiz aynı zamanda, BM’nin bütün terörle mücadele sözleşmelerine ve protokollerine taraftır.

49. Uluslararası Münih Güvenlik Konferansı, Şubat 2013

Bilindiği üzere Türkiye, 1970’li yıllardan bugüne kadar birçok terör örgütü tarafından hedef alınmıştır. Bu çerçevede, kökleri ülkemiz dışında olan ASALA, 17 Kasım ve El-Kaide gibi terör örgütlerinin yanısıra, etnik bölücü PKK, aşırı sol ideolojiyi benimseyen DHKP/C, ya da dini istismar eden Hizbullah/İlim grubu gibi birçok terörist tehdit unsuru ile mücadele etmektedir.

PKK terör örgütünün tüm faaliyetlerinin sona erdirilmesi ise terörizmle mücadele çabalarımızın öncelikli hedefidir. Bu doğrultuda Hükümetimizce başlatılan sürece paralel olarak PKK’nın güney komşularımızın ülkemize mücavir bölgelerinde zemin kazanmaması için de temas ve girişimlerimiz devam etmektedir. Buna mukabil, Suriye’deki mevcut durum itibarıyla, PKK iltisaklı oluşumların Suriye’nin kuzey bölgelerinde faaliyetlerini yoğunlaştırdığı gözlenmektedir. Bu tür oluşumların ülkemize yönelik bir tehdit haline gelmesinin engellenmesi için gerekli tüm tedbirler alınmaktadır.

Diğer taraftan, örgütün propaganda, finansman ve eleman temini faaliyetlerinin sona erdirilmesini ve teröristlerin ülkemize iadesini teminen özellikle Avrupa ülkeleri nezdindeki çabalarımız sürmektedir.

Propaganda faaliyetlerinin önlenmesine yönelik girişimlerimiz neticesinde PKK terör örgütü iltisaklı ROJ TV ile ana şirketi “Mezopotamya Yayıncılık A/S” aleyhine Danimarka adli makamlarınca 2005 yılında başlatılan süreç, 3 Temmuz 2013 tarihinde Danimarka Yüksek Mahkemesi’nin bu iki kuruluşu terörizmi ilerletme yasağını ihlalden suçlu bulması ve yüksek para cezasına çarptırmasıyla sonuçlanmıştır; ROJ TV’nin televizyon yayını yapma hakkı süresiz olarak geri alınmıştır. Yüksek Mahkemenin kararı PKK’nın terör örgütü olduğunu, ROJ TV’nin PKK terör örgütünün mali birimi olan “Ekonomik Mali Birim (EMB)” tarafından finanse edildiğini, PKK propagandası yaparak terörizmi teşvik eden ROJ TV yayınlarının ifade ve basın özgürlüğü kapsamında değerlendirilemeyeceğini, kanalın çalışanlarının da terör örgütüyle yakın ilişki içinde olduklarını teyit etmesi bakımından önem taşımaktadır. Neticede ROJ TV, 19 Ağustos 2013 tarihinde iflas kararı almıştır. Mezopotamya Yayıncılık A/S şirketine bağlı diğer televizyon kanalları da (Nuçe TV, MMC) yayınlarını durdurmuştur. Bununla birlikte PKK, özellikle Norveç’ten yayın yapan Sterk TV ile İsveç’teki Nevruz TV yoluyla propaganda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Örgütün diğer yasadışı faaliyetlerine karşı da geçtiğimiz yıl içinde çeşitli Avrupa ülkelerinde operasyonlar düzenlenmiştir. Bu çerçevede, örgütün finansman faaliyetlerine yönelik olarak Danimarka, Belçika, İspanya, Fransa ve Hollanda’da kolluk kuvvetlerince operasyonlar düzenlenmiştir. Operasyonların ardından gözaltına alınan örgüt mensuplarına ilişkin yargı süreçleri devam etmektedir.

AB’nin kanun uygulayıcı kurumu Europol tarafından her yıl mutaden hazırlanan AB Terörizm Durum ve Eğilim Raporunun (TE-SAT) güncel versiyonu 25 Nisan 2013 tarihinde yayımlanmıştır. Raporda, Avrupa’nın PKK’nın eleman toplama, eğitim, propaganda ve terörizmin finansmanı faaliyetleri için bir merkez olmaya devam ettiği, PKK’nın Avrupa’daki başlıca gelir kaynaklarının haraç toplama, kara para aklama, yasadışı göçmen kaçakçılığına yardım ve yataklık etme, insan ve uyuşturucu kaçakçılığı olduğu teyit edilmektedir. Raporda ayrıca, terör örgütlerinin küresel suç şebekeleri vasıtasıyla AB içinde ve dışında gelir temin edebildiği belirtilmekte, buna en iyi örnek olarak, terör eylemlerini finanse etmek ve desteklemek amacıyla PKK’nın yürüttüğü uyuşturucu ticareti faaliyetleri gösterilmektedir.

Geçtiğimiz yıl içinde ülkemizde şiddet eylemleri gerçekleştiren DHKP/C terör örgütüne karşı Avrupa’daki farkındalığın son dönemde artmaya başladığı gözlenmektedir. Almanya Federal Savcılığı ve Düsseldorf Mahkemesi’nin kararına istinaden 26 Haziran 2013 tarihinde Almanya, Belçika, Hollanda ve Avusturya’da yapılan operasyonlar DHKP/C ile mücadele bakımından önemli bir dönemeçi teşkil etmiştir. Yunan güvenlik birimlerince Sakız Adası açıklarında 30 Temmuz 2013 tarihinde gerçekleştirilen operasyon ve ardından gelen gözaltılar müspet adımlar oluşturmuştur.

Ülkemiz, farklı coğrafyalarda gerçekleştirdiği eylemlerle uluslararası güvenliği tehdit eden El-Kaide bağlantılı dini istismar eden terör örgütleriyle de mücadelede ulusal düzeyde her türlü tedbiri en etkin şekilde almakta ve uluslararası alanda sürdürülen çabalara katkıda bulunmaktadır.

Terörle mücadele alanında diğer ülkelerle işbirliğimiz ilgili kurumlarımızın da katılımıyla ikili istişareler gerçekleştirilmesi suretiyle pekiştirilmektedir. Son bir yıllık dönemde AB, RF, Danimarka, İsveç, ÇHC ve İngiltere ile terörle mücadele istişareleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Belçika ile terörle mücadele gündemiyle toplanan İkinci Dışışleri, İçişleri ve Adalet Bakanları Üçlü Toplantısı 22 Ocak 2013'te Brüksel'de yapılmıştır. Mevcut istişare mekanizmalarının sürdürülmesi ve ülkemiz açısından önem arzeden diğer ülkelerle de yeni mekanizmaların kurulması hedeflenmektedir.

Ülkemiz, terörle mücadelede uluslararası işbirliğinin geliştirilmesine yönelik çalışmalarda da aktif olarak rol almakta, BM'nin ve bölgesel kuruluşların kapasite geliştirme çabalarına katkıda bulunmakta, talep eden ülkelerle de kapsamlı ikili kapasite geliştirme programları düzenlemektedir. BM'de ve diğer ilgili forumlarda, uygun her fırsat ve zeminde terörizmle mücadele için en kararlı ve etkili önlemlerin alınmasını savunan Türkiye, terörizmin evrensel bir sorun olduğu gerçeğinden hareketle, özellikle 11 Eylül saldırılarından sonra BM, NATO, Avrupa Konseyi, AGİT, KEİ ve SELEC gibi uluslararası ve bölgesel kuruluşlarda aktif rol almaktadır.

Ayrıca, Türkiye'nin de dahil olduğu, 29 ülke ve AB'nin katılımıyla kurulan "Terörizmle Mücadele Küresel Forumu (TMKF)" terörizmle uluslararası mücadelede son dönemde başlatılan önemli bir girişim olarak değerlendirilmektedir. TMKF'nin şiddete varan aşırıılık ve terörün her çeşidiyle mücadeleye yönelik bir platform olması amaçlanmaktadır. Katılımcıların bu alandaki ulusal tecrübe ve bilgi birikimlerinin, ayrıca sarf etmekte oldukları çabaların bir amaç birliği çerçevesinde, sivil odaklı girişimlerde biraraya getirilmesi hedeflenmektedir. Ülkemiz, TMKF'nin eşbaşkanlığını ilk iki yıl için ABD'yle birlikte üstlenmiştir. Bahsekonu dönem başkanlığımız TMKF'nin 26-27 Eylül 2013 tarihinde New York'ta gerçekleştirilen Dördüncü Bakanlar Oturumu ve Koordinasyon Komitesi Toplantısı'nda iki yıllığına uzatılmıştır. Bu toplantıda ayrıca, biri ülkemizin girişimiyle hazırlanan üç önemli mutabakat belgesi kabul edilmiştir.

Terörizmle Mücadele Küresel Forumu IV. Bakanlar Oturumu, New York - Eylül 2013

Sözkonusu toplantıda, ABD tarafından TMKF çatısı altında, ancak TMKF'den bağımsız, katılımın gönüllülük esasına dayalı olacağı bir platform şeklinde faaliyet gösterecek, şiddete varan aşırıılıkla mücadele amaçlı bir "Küresel Fon" teşkil edilmesi önerisinde bulunulmuştur. Bu Fon'la Kuzey Afrika, Sahel ve Afrika Boynuzu'ndaki ülkeler ile Pakistan ve Afganistan'a yönelik mevcut ve ileriye dönük projelere finansman desteği sağlanması hedeflenmektedir.

Tarafımızdan, TMKF üyesi çeşitli ülkelerle birlikte anılan Fon'a ilke olarak destek ve katkı sağlanacağı açıklanmıştır.

Ülkemiz ayrıca, AB'yle birlikte TMKF'nin beş çalışma grubundan Afrika Boynuzu'na ilişkin olanının eşbaşkanlığını yürütmektedir.

Diğer taraftan, 1991 yılından beri üyesi bulunduğumuz Mali Eylem Görev Gücü (FATF), karapara aklanmasının ve terörün finansmanının önlenmesi (AML-CFT) konularında uluslararası standartları belirleyen ve mali piyasalar nezdinde ağırlığı bulunan bir yapılanmadır. Ülkemiz FATF üyeliğinden kaynaklanan yükümlülükleri yerine getirmeye yönelik olarak 2013 yılı içerisinde gerekli kanun ve yönetmelik değişiklikleri yapılmış ve yürürlüğe girmiştir.

ULUSLARARASI EKONOMİ VE BÖLGESEL ÖRGÜTLER

Küresel ekonomideki ağırlık merkezinin gelişmiş ülkelere doğru kaymakta olduğu bir dönemden geçilmektedir. Ekonomik ve mali piyasalarda 2008 yılında başlayan krizin özellikle Amerika ve Avrupa üzerindeki olumsuz etkileri azalmakla beraber halen devam etmektedir.

Gelişmekte olan ülkelerin artan ekonomik güçlerine paralel olarak küresel ekonomik örgütler günün koşullarına uygun biçimde yeniden yapılanma sürecinden geçerken, yeni ortaklık mimarileri de ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, son dönemde etkisi en fazla artan oluşumlardan biri ülkemizin de içinde bulunduğu **G-20**'dir.

2015 yılında G-20 Dönem Başkanlığını üstlenecek olan ülkemiz, 2013 Aralık itibarıyla G-20 Troykasına dahil olmuştur.

G-20'nin çalışmalarına aktif katkı sağlayan ülkemiz, Dönem Başkanlığına büyük önem atfetmekte olup, hazırlıklara çok önceden başlanmış bulunmaktadır. Bu kapsamda, tüm hazırlık çalışmalarını yönetmek ve koordinasyonunu sağlamak amacıyla, G-20 Dönem Başkanlığı Yönlendirme Komitesi oluşturulmuştur. Başbakan Yardımcısı Sayın Ali Babacan'ın başkanlığındaki Yönlendirme Komitesi'nde Başbakanlık, Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Hazine Müsteşarları ile Merkez Bankası Başkanı yer almaktadır.

İlgili kurumlarımız, G-20 Dönem Başkanlığı gündemimizin daha kapsayıcı bir şekilde oluşturulabilmesini teminen ilgili uluslararası paydaşlarla temaslarını sürdürmektedir.

Öte yandan, 2011 yılında ülkemiz tarafından sergilenen genel ekonomik performans **OECD** üyeleri içinde ön plana çıkmamızı sağlamıştır. Küresel krizin etkisiyle birçok ülke ciddi finansal ve ekonomik sıkıntılar yaşarken, ülkemiz, 2010 yılında ulaştığı %9,2 ve 2011 yılındaki %8,5 büyüme oranıyla OECD ülkeleri içinde en yüksek büyüme oranına sahip ülkeler arasında yer almıştır.

Ülkemiz 26 yıl aradan sonra 23-24 Mayıs 2012 tarihlerinde Paris'te "All on Board: Policies for Inclusive Growth and Jobs" başlığı altında düzenlenen OECD 51.Bakanlar Konseyi

toplantısının başkanlığını üstlenmiş, toplantının başkanlığını Başbakan Yardımcısı Sayın Ali Babacan yürütmüştür. Genel ekonomik görünüm, kalkınma ve ticaret konularının ele alındığı oturumlar “büyüme ve istihdam” odaklı geçmiştir. Söz konusu toplantının ülkemiz başkanlığında düzenlenmesi, son dönemde OECD içinde Türkiye’ye yönelik ilginin güçlü boyutlar kazandığını bir kez daha kanıtlamıştır.

Paris’te 29-30 Mayıs 2013 tarihlerinde düzenlenen OECD Bakanlar Konseyi Toplantısında üyelik başvurusunda bulunan ülkelerin durumları ele alınmış, Kolombiya’nın bir ay, Letonya’nın altı ay içinde üyelik müzakerelerine davet edilmesi; Kosta Rika ve Litvanya ile 2015 yılında katılım müzakerelerine başlanması amacıyla durumun yeniden değerlendirilmesi ve ara dönemde katılım sürecine hazırlanmalarını sağlamak amacıyla bu ülkelerle yakın şekilde çalışılması kararlaştırılmıştır.

Türkiye, OECD’nin yeniden yapılandırılmasını ve genişlemesini, örgütün küresel ekonomik yapıdaki yerini güçlendireceği inancıyla desteklemektedir. Diğer yandan, OECD’de üye sayısı arttıkça, eşit ortak olduğumuz örgütün yönetiminde oydaşmanın aşındırılmaya çalışılması potansiyel bir sıkıntı teşkil edebilecektir. Ülkemiz genişlemenin aceleye getirilmesini arzulamamakta, sürecin mümkün mertebe zamana yayılmasını tercih etmekte, OECD içindeki tartışmalarda bu konuda ihtiyatlı bir tutum izlemektedir.

OECD 2013 Bakanlar Konseyi Toplantısında yönetim reformu konusu da ele alınmıştır. OECD’nin temel ilkelerinin korunması çerçevesinde, Örgüt yapısının gözden geçirilmesine karar verilerek, reform çalışmalarına 2014 yılında başlanması, 2014 OECD Bakanlar Konseyi Toplantısı’nda sağlanan ilerlemelerin raporlanması ve gözden geçirmenin yıl sonunda bitirilmesi öngörülmüştür. Ülkemiz, OECD yönetim reformu konusunun genişlemeye ilintilendirilmemesi ve reformun Örgüt içindeki oydaşma ilkesine hanel getirmemesi gerektiğini savunmaktadır.

Türkiye’nin küresel sorunlara artan ilgisi ve En Az Gelişmiş Ülkelere (EAGÜ) destekte bulunma kararlılığı çerçevesinde, bilindiği üzere, 9-13 Mayıs 2011 tarihlerinde ülkemizin ev sahipliğinde İstanbul’da gerçekleştirilen **BM En Az Gelişmiş Ülkeler Dördüncü Konferansı**’nda İstanbul Eylem Programı (2011-2020) ve İstanbul Siyasi Bildirisi kabul edilmiştir.

Anılan belgeler ışığında, 48 EAGÜ üyesinin ihtiyaç ve kapasitelerine göre, teknik işbirliği proje ve programları ile eğitim bursları bağlamında kullanılmak üzere, yılda toplam 200 milyon Dolar’lık bir kaynak tahsis etme hedefi belirlenmiştir. Bu çerçevede, 2012 yılında proje önerileri alınmaya başlamış, 2013 yılında da ülkemize iletmeye devam edilen proje önerileri, teknik koordinasyon kurumu olarak TİKA’ya aktarılmıştır. Burslar kapsamında, 2012-2013 akademik yılında ilk öğrenciler eğitime başlamıştır. TÜBİTAK’ın EAGÜ üyelerine yönelik hazırlanmış olduğu burs programı, Temsilciliklerimiz vasıtasıyla bu yıl da ilgili ülkelere duyurulmuştur.

Ülkemizin kalkınma işbirliği alanında küresel düzeyde artan rolünün de etkisiyle, BM Kalkınma Programı (UNDP), Avrupa ve Bağımsız Devletler Topluluğu Bölgesel Merkezi'nin İstanbul'a taşınması yönünde karar almıştır. Bu kararın hukuki temelini oluşturan Anlaşmayı, Sayın Bakanımız 68. BM Genel Kurulu sırasında Kalkınma Bakanımız Sayın Cevdet Yılmaz'ın da katıldığı bir törenle 27 Eylül 2013 tarihinde UNDP Başkanı Helen Clark ile imzalamıştır.

UNDP Bölgesel Merkezinin faaliyetlerine bundan sonra İstanbul'da devam edecek olması, dış politikamızın kalkınma işbirliği boyutuna verdiğimiz önemin uluslararası toplum tarafından gördüğü takdirin somut bir teyidi olup, İstanbul'u BM için bir bölgesel merkez haline getirme hedefimiz bakımından da önemli bir adım teşkil etmiştir.

Diğer taraftan, küresel gelişmelere paralel olarak yeni ortaya çıkan girişimlerden biri **Deauville Ortaklığı**'dır.

Sözkonusu girişim çerçevesinde, geri dönülmez bir dönüşüm sürecinden geçen Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesindeki ülkelere ekonomik ve siyasi alanlarda kapsamlı reformlar hayata geçirme ve uygulama konusunda destek verilmesi amacıyla G-8 üyeleri ve Türkiye'nin içinde bulunduğu ortak ülkelerin katılımıyla çalışmalar yürütülmektedir.

Deauville Ortaklığı ülkelerindeki ekonomik reform sürecini desteklemek için güçlü siyasi taahhütlere ihtiyaç duyulmaktadır. Uluslararası finansal kuruluşların göstermiş oldukları çabalar ve bölgede yatırım ve ticaret yapmayı kolaylaştırıcı adımlar bu anlamda önemlidir. Bu bağlamda, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'nın ilk kez ülkemizin evsahipliğinde İstanbul'da 10-11 Mayıs 2013 tarihlerinde Sayın Başbakanımızın ve Mısır, Ürdün ve Tunus Başbakanları'nın katılımlarıyla düzenlenen 22. Yıllık Toplantısı güzel bir örnek teşkil etmektedir. Ülkemizin yönlendirmesiyle anılan toplantı Güney ve Doğu Akdeniz Bölgesi odaklı düzenlenmiştir. Toplantıda Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde işbirliği ve yatırımın teşvikine ilişkin görüş alışverişi sağlanmış, ayrıca, geçiş sürecine destek bağlamında dış yardımların arttırılmasına yönelik atılabilecek adımlar ortaya konulmuştur.

Türkiye, ikili düzeyde sağlamakta olduğu kredi ve yardımlara ilaveten, geçiş sürecindeki ülkelere yürütülecek teknik destek projelerini finanse etmek amacıyla Deauville Ortaklığı çerçevesinde tesis edilen Geçiş Fonu'na 5 milyon Dolar'lık katkıda bulunmuştur.

Bölge ülkeleri ile geniş kapsamlı işbirliği programları çerçevesinde Genişletilmiş Orta Doğu ve Kuzey Afrika (BMENA), OECD MENA ve Yemen'in Dostları gibi çok taraflı oluşumlara da aktif katılım sağlanmaktadır.

19-20 Şubat 2012 tarihlerinde Los Cabos kentinde gerçekleştirilen G-20 Dışişleri Bakanları Gayri Resmi Toplantısı marjında, Avustralya'nın inisiyatifiyle, Türkiye, Meksika, Endonezya, Güney Kore ve Avustralya arasında gayriresmi bir istişare ve eşgüdüm platformu kurulmasına yönelik olarak "**MIKTA**" girişimi hayata geçirilmiştir.

Girişimin Dışişleri Bakanları düzeyindeki ilk toplantısı BM 68. Genel Kurulu sırasında 25 Eylül 2013 tarihinde New York'ta gerçekleştirilmiştir. G-20 ve diğer önde gelen uluslararası örgüt ve

zeminlerde daha yakın işbirliği ve eşgüdüm içinde bulunulması, katılımcı beş ülke arasındaki ikili ilişkilerin geliştirilmesi ve girişim çerçevesinde işbirliğinin ilerletilebileceği somut alanların tespit edilerek bunlar üzerinde çalışılması üzerinde mutabık kalınmıŐtır.

Söz konusu platformun, uluslararası alanda önemli bir boşluğu doldurabilmek, bölgesel ve küresel sorunlara yönelik yapıcı çözümleri kolaylaŐtırmak, küresel yönetimin daha eŐitlikçi bir temele oturtulmasına ve küresel yapılarda ihtiyaç duyulan reformların hayata geçirilmesine yardımcı olmak bakımından kaydedeğer katkılarda bulunabilecek bir potansiyele sahip olduğu düşünülmektedir.

Ekonomik işbirliğine yönelik bölgesel örgütler açısından öncü bir nitelik taşıyan **Karadeniz Ekonomik işbirliği rgt**'nün (KEİ) faaliyetlerine aktif biçimde katkıda bulunmaya devam edilmektedir.

lkemiz, 1 Temmuz 2012 tarihinde altı aylık bir süre için üstlenmiş olduğu KEİ Dönem Başkanlığını 1 Ocak 2013 itibariyle Ukrayna'ya devretmiŐtir. Ukrayna'nın ardından, 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren KEİ Dönem Başkanlığını Ermenistan stlenmiŐtir.

KEİ Daimi Sekreteryası ve KEİ iş Konseyi, Bakanlığımın İstanbül Temsilciliği'nin de yer aldığı tarihi MüŐir Fuat Paşa Yalısı'nda faaliyet göstermektedir.

Yalının teknik açıdan yetersiz olduğu ve deprem yönetmeliği açısından güçlendirilmesi gerektiğine ilişkin, İstanbül İl zel İdaresi Proje Koordinasyon Birimi'nden alınan "Deprem Güvenliği n Değerlendirme Raporu" zerine, 7 Eylül 2012 tarihli Nota ile KEİ Sekreteryası nezdinde resmen girişimde bulunularak, Sekreteryası'nın geçici olarak başka bir binaya tahliye edilmesinin öngörüldüğü ye lkelere duyurulmuştur.

Bilahare, KEİ Daimi Sekreteryası'nın çatı kısmında 10 Nisan 2013 tarihinde çıkan yangın nedeniyle binanın büyük bir bölümü kullanılamaz hale gelmiştir. Kısa sürede kontrol altına alınmasına rağmen büyük hasara neden olan yangın sonrasında, KEİ'nin çalışmalarını aksatmadan sürdürebilmesi amacıyla gerekli çalışmalara başlanmıştır.

Sonuç olarak, KEİ Sekreteryası'na da evsahipliği yapan tarihi MüŐir Fuat Paşa Yalısı'nın mevzuattan ve mücbir sebebe dayanan zarardan kaynaklanan bakım, onarım çalışmalarının yapılması Türkiye'nin Merkez Anlaşması'ndan kaynaklanan yükümlülüğüdür ve Sekreteryası bu yükümlülüğün yerine getirilmesinde Türkiye ile işbirliği yapmak durumundadır.

Evsahibi lke AnlaŐmasında belirtilen bu sorumluluklarımız çerçevesinde, kuruluşuna öncülük ettiğimiz ve Sekreteryası'na evsahipliği yaptığımız KEİ'nin de yerleşik olduğu MüŐir Fuat Paşa Yalısı'nın bina güvenliği açısından yetersizliklerinin giderilmesine ilişkin gerekli önlemler alınmış olup, Sekreteryası'nın ilk aşamada başka bir yere taşınması konusunda Bakanlığım gerekli çalışmaları tamamlamıştır.

ENERJİ

Ülkemiz, hızla büyüyen ekonomisine bağlı olarak aynı süratle artan enerji ihtiyacının karşılanmasında yaklaşık %70 oranında ithalata bağımlı durumdadır. Bu çerçevede, ülkemizin enerji alanındaki en öncelikli hedefi enerji arz güvenliğini sağlamak ve kuvvetlendirmektir.

Bu hedef doğrultusunda geliştirilen çok boyutlu enerji stratejimizin başlıca unsurlarını, ithal edilen hidrokarbon enerji kaynakları olan petrol ve doğal gazın tedarikinde kaynak ve güzergah çeşitlendirilmesi, yerli ve yenilenebilir enerjinin payının artırılması, nükleer enerjinin, enerji sepetimize dahil edilmesi, transit ülke rolümüzün güçlendirilmesi, ülkemizin bir enerji merkezine dönüştürülmesi ve Avrupa'nın enerji güvenliğine katkıda bulunulması olarak sıralamak mümkündür.

Doğu-Batı Enerji Koridoru'nun en önemli bileşenini oluşturan Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) Ana İhraç Ham Petrol Boru Hattı, Azeri-Çırac-Güneşli (AÇG) sahasından başlayarak, Azerbaycan ve Gürcistan üzerinden, çevresel açıdan hassas Karadeniz ve Türk Boğazlarını by-pass ederek, Türkiye'nin Akdeniz kıyısındaki Ceyhan'da bulunan terminale ulaşmaktadır. Günde 1 milyon varil (yaklaşık olarak dünya petrol arzının %1,5'i) petrol ihraç kapasitesine sahip boru hattı, 1.760 km ile dünyanın en uzun ikinci boru hattı olma özelliğini taşımaktadır.

Doğu-Batı Enerji Koridoru'nun ikinci bileşeni olan Bakü-Tiflis-Erzurum (BTE) Doğal Gaz Boru Hattı, 3 Temmuz 2007 itibariyle faaliyete geçmiştir. Hazar Denizi'nin Azerbaycan'a ait kesiminde yer alan Şahdeniz Faz 1 sahasında üretilen doğal gazı Gürcistan üzerinden Türkiye sınırına ulaştıran boru hattı üzerinden sözleşme gereği yılda 6,6 milyar metreküp doğal gaz ithal edilebilmektedir.

Doğu-Batı ekseninde ülkemiz üzerinden geçmesi ve Hazar havzasının yanısıra Orta Doğu doğal gaz kaynaklarını Avrupa'ya sevk etmesi öngörülen boru hatları, Güney Avrupa Doğal Gaz Ringi (kısa adıyla Güney Gaz Koridoru) kapsamında değerlendirilmektedir. Ülkemiz topraklarından geçen doğal gaz projelerini de kapsayan Güney Gaz Koridoru'nun oluşturulmasına AB tarafından destek ve öncelik verilmektedir.

Bu kapsamda, 2005 yılında temeli atılan ve 18 Kasım 2007 tarihinde açılışı yapılan Türkiye-Yunanistan Enterkonektörü aracılığıyla, Azeri gazı ilk kez alternatif bir güzergah üzerinden Avrupa'ya ihraç edilmiştir.

Azerbaycan'da Őah Deniz Faz 2 (ŐD Faz 2) kapsamında elde edilecek doğal gazın Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı (TANAP) üzerinden 6 milyar metreküplük (bcm) bölümünün Türkiye'ye satılıőı, 10 bcm'lik bölümünün Türkiye üzerinden Avrupa'ya transit taşınmasına ilişkin olarak Türkiye ve Azerbaycan arasında mutabakata varılmıştır. TANAP, Güney Gaz Koridoru'nun belkemiğini teşkil edecektir.

TANAP Projesi'ne ilişkin olarak ülkemiz ile Azerbaycan arasında bir Hükümetlerarası Anlaşma ile ekini teşkil eden Evsahibi Ülke Anlaşması 26 Haziran 2012 tarihinde İstanbul'da imzalanmıştır. Türkiye bu anlaşmalar ile ŐD Faz 2 yatırım kararının alınmasına çok büyük bir katkıda bulunmuştur.

Bu projenin hayata geçirilmesi ülkemizin enerji güvenliğine önemli katkı sağlamakta, Azerbaycan'la ilişkilerimizi güçlendirmekte, AB enerji güvenliğinde ülkemizin önemini ortaya koymakta, enerji transferinde güvenilir transit ülke konumumuzu pekiőtirmektedir.

Türkmen doğal gazının Hazar Denizi'nin altından Azerbaycan ve Gürcistan üzerinden Türkiye'ye, buradan da Avrupa'ya taşınması hedefi doğrultusunda Sayın Cumhurbaşkanımızın 29-31 Mayıs 2013 tarihlerinde Türkmenistan'ı ziyareti sırasında Türkmen doğal gazının ülkemize nakline ilişkin olarak iki ülke Enerji Bakanları arasında bir çerçeve anlaşma imzalanmıştır.

Ülkemiz, Doğu-Batı Enerji Koridoru'nun yanısıra Kuzey-Güney ekseninde de oynadığı rolün güçlendirilmesine önem vermektedir. Halihazırda bu ekseninde ülkemiz ile RF arasında işlemekte olan Mavi Akım Doğal Gaz Boru Hattı bulunmaktadır. Söz konusu hattın yılda 16 milyar metreküp doğal gaz ithal edilmektedir.

RF ile ülkemiz arasındaki bir diğer doğal gazı boru hattı olan Batı Hattı'ndan ise mevcut durumda 8 milyar metreküp doğal gaz satın alınmakta olup, 6 milyar metreküplük miktarın ithali ise özel sektöre devredilmiş bulunmaktadır.

Öte yandan ülkemiz, ulusal enerji bileşenine nükleer enerjiyi eklemek üzere çalışmalarına devam etmektedir. Ülkemiz, 2023 yılına kadar elektrik enerjisinin %10'unun nükleer enerjiden karşılanmasını hedeflemektedir.

Bu bağlamda, 12 Mayıs 2010 tarihinde RF'yle Akkuyu'da bir nükleer güç santrali tesisine yönelik Hükümetlerarası Anlaşma imzalanmış olup, kurulacak nükleer santrale ilişkin çalışmalara bu Anlaşma çerçevesinde başlanmıştır.

Sinop'ta bir nükleer güç santrali kurulmasına yönelik olarak yürütülen müzakereler neticesinde Japonya'yla Hükümetlerarası Anlaşma Japonya Başbakanı Shinzo Abe'nin 2-3 Mayıs 2013 tarihlerinde ülkemizi ziyareti vesilesiyle imzalanmıştır. Sinop'ta kurulacak santral için Mitsubishi, Itochu ve Gaz de France Suez şirketleri konsorsiyumu ile Evsahibi Hükümet Anlaşması'nın metninin teknik müzakerelerinin 29 Ekim 2013 tarihi itibarıyla sonuçlandırıldığı, Marmaray Açılış Töreni vesilesiyle ülkemizi ziyareti sırasında Başbakan Abe ve Sayın Başbakanımız tarafından açıklanmıştır.

Ülkemizin yenilenebilir enerjinin geliştirilmesine ilişkin de önemli hedefleri mevcuttur. Bu hedefler; 2023 yılında toplam elektrik üretiminin %30'unun yenilenebilir enerjiden karşılanması, 20.000 MW rüzgar enerjisi ve 600 MW jeotermal kapasitesine erişilmesi ve ekonomik hidrolik kapasitenin tümünün kullanılmasıdır. Güneş enerjisi kullanımının yaygınlaşmasıyla ilgili çalışmalar da devam etmektedir.

ÇEVRE VE SU

İklim değişikliği, günümüzde, karmaşık bir nitelik göstermekte ve çoğunlukla sosyo-ekonomik konularla bağlantılı olarak karşımıza küresel bir sına olarak çıkmaktadır. İklim değişikliğinin neden olduğu olumsuzlukların boyutları küresel düzeyde mücadele gerektirmektedir.

Bu nedenle iklim değişikliği başta BM olmak üzere, AB, OECD, AGİT, NATO gibi pek çok bölgesel ve uluslararası işbirliği kuruluşunun gündeminin ön sıralarına oturmuştur. Bu özelliğiyle, iklim değişikliği, artık dış politikanın da bir unsuru olarak ele alınmaktadır.

Ülkemiz, iklim değişikliği sorunlarının çözümüne katkıda bulunmak amacıyla, ulusal çıkarlarını ve sosyo-ekonomik konumunu da gözönünde bulundurmak suretiyle, gerek BM'de, gerek bölgesel düzeyde pek çok uluslararası sözleşmeye taraf olmuştur.

Ülkemiz, BM kapsamındaki müzakerelerde ve uluslararası alanda, “ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar” ve “hakkaniyet” ilkesi temelinde, ülkelerin “sosyo-ekonomik kapasitelerinin” dikkate alınacağı adil, kapsayıcı ve şeffaf bir süreç izlenmesinden yanadır. Türkiye, 2004 yılında BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi’ne (BMİDÇS) ve 2009 yılında Kyoto Protokolü’ne bu anlayışla taraf olmuştur.

Ülkemiz, BMİDÇS’nin hazırlanması sırasında OECD üyesi olması nedeniyle “gelişmiş ülkeler” arasında sayılmış olmakla birlikte, Kyoto Protokolü’nün sayısal azaltım yükümlülüklerini gösteren listesinde kayıtlı olmayıp, kendine özgü bir statüye sahiptir.

Ülkemizin bu özel konumu BMİDÇS taraf devletlerince de tanınmıştır. Nitekim 2012’de Durban’da düzenlenen BMİDÇS 18. Taraflar Konferansı’nda sözleşmenin sağladığı finansman ve teknoloji transferi gibi imkânlardan ülkemizce de yararlanılması için usullerin belirlenmesini teminen bir yol haritası kabul edilmiştir.

Neticede, iklim değişikliği sorunuyla mücadeleye büyük önem veren ülkemiz, 2012 sonrasına ilişkin yeni iklim değişikliği rejiminde de, ulusal kapasitesine ve sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesine uygun düşecek bir konumda yerini alarak, küresel çabalara katkıda bulunmayı arzu etmektedir.

Ülkemiz ayrıca, müzakerelerin sonunda kapsamlı ve yaşayabilir bir belge kabul edilebilmesi için, 1992 yılında Sözleşme hazırlanırken yapılan, ancak günümüz gerçeklerini yansıtmayan ülke sınıflandırmasının ekonomik ve sosyal veriler ışığında yeniden gözden geçirilmesini, mümkünse eklerin olmadığı dinamik bir yapının oluşturulmasını desteklemektedir.

Son yıllarda nüfus artışının, hızlı şehirleşmenin ve sanayileşmenin yol açtığı artan su ihtiyacı ve iklim değişikliğinin su kaynakları üzerindeki olumsuz etkileri nedeniyle su konusu uluslararası gündemin üst sıralarında yer almaya devam etmektedir. Su sıkıntısının gelecek 20-25 yıl içerisinde Orta Doğu dahil bazı bölgelerde giderek artacağı tahmin edilmektedir.

Kısıtlı su kaynaklarının, özellikle de sınıraşan sular sözkonusu olduğunda, kıyıdaş ülkelerce en verimli şekilde kullanılması, siyasi irade, karşılıklı güven ve yoğun işbirliği gerektirmektedir. Bu çerçevede, sınıraşan sular politikamızda suyun bir işbirliği unsuru olduğu ön planda tutulmaktadır. Sınıraşan suların adil, akılcı ve uygun kullanımını, yararlarının paylaşılmasını ve diğer kıyıdaş ülkelerle yakın işbirliğine gidilmesi savunulmaktadır.

Bu anlayış içerisinde su kaynakları politikamız, suyun ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınması, enerji gereksinimimiz, tarımsal üretim ve gıda güvenliği açısından önceliklerimiz, ayrıca AB ile tam üyelik müzakereleri ve bölgesel gelişmeler gözönünde bulundurularak oluşturulmakta ve değişen koşullara göre gözden geçirilmektedir.

4. KÜLTÜR VE TANITIM FAALİYETLERİ

Çok yönlü ve kapsamlı bir kültürel tanıtım ve kültür diplomasisi stratejisi izlemek, çok boyutlu dış politikamızın bir gereğidir. Zengin tarihimiz ve kültürel değerlerimiz ile bunların diğer uluslarla ilişkilerin geliştirilmesine sağlayabileceği katkıların dünya kamuoyunun dikkatine sunulması ve bu doğrultuda uluslararası fuar, sergi, sanat ve spor etkinliklerinden istifade edilmesi yurtdışı tanıtım stratejimizin esasını teşkil etmektedir. Bu çerçevede, ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızla istişare ve işbirliği hâlinde ülkemizin tanıtımına yönelik kapsamlı projeler yürütülmekte; evrensel ya da bölgesel düzeydeki uluslararası kültür, sanat ve spor etkinliklerinde ülkemizin temsili sağlanmaktadır.

Bakanlığımızın tanıtım stratejisi kapsamında ayrıca, çeşitli ülkelerle kültürel işbirliğinin hukuki zemine kavuşturulmasına yönelik çalışmalar da sürdürülmektedir. Bu doğrultuda, mevcut kültürel işbirliği protokolleri ile kültürel değişim programlarının günümüzün şartlarına uygun olarak yenilenmesi de öncelikli hedeflerimiz arasında yer almaktadır. Bu çerçevede, 2012 Aralık-2013 Ekim ayları arasında 13 ülkeyle (Makedonya, Tacikistan, Gana, Sırbistan, Moğolistan, Kuveyt, Romanya, Portekiz, Kore Cumhuriyeti, Pakistan, Karadağ, Hindistan, Türkmenistan) Kültür İşbirliği Anlaşması, Kültürel Değişim Programı, Arşivlerarası İşbirliği Protokolü, Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşması ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması gibi çeşitli işbirliği anlaşmaları imzalanmış bulunmaktadır.

İşbirliği Anlaşmalarının uygulanması bağlamında ilgili kamu kurum ve kuruluşlarımız arasında gerekli eşgüdüm Bakanlığımızca sağlanmakta; bu çerçevede yurtdışında düzenlenen kültürel ve sanatsal faaliyetler, kongreler, konferanslar, yarışmalar, festivaller, kültür günleri veya haftaları gibi etkinliklerde ülkemizin tanıtımı ve temsili sağlanmaktadır.

2013 ayrıca “Çin’de Türk Kültür Yılı” olarak kutlanmakta olup, 2015 yılında Türkiye ve Avustralya’da, 2016 yılında ise Türkiye ve Hindistan’da karşılıklı “Kültür Yılları” kutlamalarının düzenlenmesi planlanmaktadır.

Türkiye, 13-17 Şubat 2013 tarihlerinde, dünyanın en prestijli ve en fazla kişi tarafından ziyaret edilen çağdaş sanat fuarlarından biri olan ARCOMadrid’e onur konuğu olarak katılmış ve çağdaş sanatımızı geniş bir kitleye tanıtmaya fırsatı bulmuştur. 2015 yılında ise, Avrupa’nın en önemli kültür ve sanat festivallerinden biri olan Belçika’daki Europalia’ya konuk ülke olarak katılmaya davet edilmiştir.

İnsanlığın ortak sorunlarının çözüm yollarına ilişkin evrensel vizyonlar geliştirilmesi ile daha iyi bir dünya için bilgi paylaşımını amaçlayan Dünya Sergileri’nde ülkemizin yer almasına önem atfedilmektedir.

2020 Dünya Sergisi’nin ev sahipliğine, “Daha İyi Bir Dünya için Yeni Yollar/Herkes için Sağlık” temasıyla aday olan İzmir, BAE’nin Dubai (tema: “Geleceğin Yaratılması için Ortak Akıl), Rusya Federasyonu’nun Yekaterinburg (tema: “Küresel Akıl”) ve Brezilya’nın Sao Paulo (tema: “Çeşitliliğin Gücü, Büyümek için Uyum) şehirleri ile yarışmıştır.

2012 yılında başlatılan İzmir'in adaylığına ilişkin tanıtım kampanyası, tüm ilgili kurum ve kuruluşlarımızın özverili çalışmalarıyla 2013 yılı boyunca yoğun biçimde sürdürölmüŐtür. Bu kapsamda ölkeler ziyaret edilerek lobi faaliyetlerinde bulunulmuş, mukim ve akredite Büyökelçilerimizin bu heyetlere başkanlık/refakat etmeleri sağlanmış, ölkelerin Uluslararası Sergiler Bürosu delegeleri ile temas edilmiş, bu ölkelerin Ankara'daki Büyökelçiliklerine adaylığımızı ve tamamımızı tanıtıcı sunumlar yapılmış ve Dünya Sağlık Örgütü'nün adaylığımıza desteği sağlanmıştır.

Bakanlığımızın ve diğer kurum ve kuruluşların tüm özverili çabalarına rağmen, 27 Kasım 2013 tarihinde 154. BIE Genel Kurulu sırasında gerçekleştirilen ve 168 BIE üyesi ölkeden 163 ölkenin geçerli oy kullandığı seçimlerin üçüncü turunda Dubai 116 oy alarak EXPO 2020'ye evsahipliği yapmaya hak kazanmıştır.

Türkiye'nin 1 Mayıs-31 Ekim 2015 tarihlerinde Milano'da düzenlenecek "Gezegeni beslemek, hayat için enerji" temalı Dünya Sergisi'ne katılması için gerekli çalışmalar da devam etmektedir.

2016 yılında ölkemiz, Antalya'da "Çiçek ve Çocuk" temalı Botanik Sergisi'ne evsahipliği yapacaktır. Bu alandaki hazırlık ve çalışmalar keza sürdürölmektedir.

Tanıtım stratejimiz içinde önemli bir yere sahip olan **Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri** projesinin uzun vadeli hedefi, küresel ölçekte bir kültür merkezleri ağı oluşturarak, Türkiye'nin kültürel sahadaki etkinliğinin artırılmasıdır. Bu merkezler, ölkemizi, kültürümüzü ve Türkçe'yi yurt dışında tanıtmak ve öğretmek bakımından etkin birer vasıta teşkil etmektedir.

Yunus Emre Vakfı'nın Bakanlığımızla işbirliği hâlinde yurtdışında açtığı Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri'nin kuruluş çalışmaları 2013 yılında da artan bir ivmeyle sürdürölmüŐtür. Halihazırda 22 ölkede 28 Yunus Emre Türk Kültür Merkezi faaliyet göstermekte olup, dört ölkede de açılış çalışmaları devam etmektedir. Fiilen çalışmalarına devam eden Merkezler Bosna-Hersek, Kosova, Makedonya, Arnavutluk, Romanya, Mısır, Ürdün, İran, Lübnan, Fas, Güney Afrika, İngiltere, Kazakistan, Belçika, Polonya, Macaristan, RF, Azerbaycan, Gürcistan ve Afganistan ve Japonya'dır. Ayrıca, Kudüs Başkonsololuğumuza bağlı bir Kültür Merkezi de faaliyet göstermektedir. Açılış süreci devam eden Merkezler ise Fransa, Almanya, Hollanda ve İtalya'dadır.

Yunus Emre Enstitüsü'nün 2011 yılında TİKA'dan devraldığı Türkoloji Projesi çerçevesinde Bakanlığımız, Enstitü'nün yurtdışında Türkoloji'nin geliştirilmesi amacıyla yürüttüğü faaliyetlere destek olmaktadır.

Ölkemizin stratejik değeri ve yumuşak gücüne katkı sağlayacak diğer bir unsur eğitim alanındaki çalışmalarımızdır.

Son yıllarda, uluslararası eğitim imkânlarından faydalanmak isteyen öğrencilerin sayısında önemli bir artış gözlenmektedir. Buna paralel olarak, ölkemizin yabancı öğrencilere sunduğu yüksek öğrenim olanakları giderek artmaktadır. Bu çerçevede, ölkemizin yabancı öğrencilere

yönelik Devlet ve Hükümet Bursları, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı bünyesinde birleştirilip, “**Türkiye Bursları**” adı altında yeniden yapılandırılmıştır.

Bakanlığımız, Türkiye Bursları’na hak kazanan öğrencilere, burs programlarının duyurulması, başvuru, sınav ve değerlendirme sürecine ilişkin gerekli desteğin sağlanması, kazanan adaylara ait belgelerin tasdik edilmesi, dosyaların ilgili kurumlara gönderilmesi ve adayların vize işlemlerinin yapılması gibi hizmetler sunmaktadır.

Diğer taraftan, **Türk-Alman Üniversitesi** (TAÜ) 2013-2014 eğitim-öğretim yılında lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenci kabul ederek İstanbul Beykoz’daki kampüsünde eğitime başlamış bulunmaktadır. TAÜ Almanya’yla ilişkilerimizi eğitim, bilim, ekonomi ve kültür gibi birçok alanda daha da ileriye götüreceği gibi, gençlerimizin Almanca bilgisi gerektiren iş sahalarında istihdamını sağlayacaktır. Hükümetimiz ve Japonya Hükümeti arasında varılan mutabakat çerçevesinde bir **Türk-Japon Üniversitesi** kurulmasına dair çalışmalar, Sayın Başbakanımızın önümüzdeki Ocak ayında Japonya’ya mutasavver ziyareti de gözönüne alınarak sürdürülmektedir.

Ankara’da yerleşik Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (**TÜRKSOY**), kurulduğu 1993 yılından bu yana, Türk dili konuşan ülkeler arasında kültür ve sanat alanlarında önemli bir işbirliği platformu oluşturmaktadır. TÜRKSOY, kuruluşunun 20. yılında, Türk dili, kültürü ve sanatının korunması, canlandırılması ve araştırılması yönünde birçok çalışma ve faaliyeti ülkemizin de desteğiyle başarıyla gerçekleştirmiştir. Ayrıca, TÜRKSOY’un “Türk Dünyası Kültür Başkenti” uygulaması çerçevesinde Eskişehir, 2013 yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti seçilmiştir. Bakanlığımızın, bu çerçevedeki etkinliklerin organizasyon çalışmalarına destek vermektedir.

Bakanlığımızın kültürel alandaki bir diğer önceliğini de, **yurtdışındaki tarihi eserlerimizin onarımı ve yenilenmesi** çalışmaları teşkil etmektedir. Bakanlığımız bu çalışmalara, ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızla işbirliği hâlinde, 2013 yılında da önemli katkılarda bulunmuştur.

Bu çerçevede, TİKA’nın bağlı olduğu Başbakan Yardımcısının başkanlığında, Bakanlığımızın Yurt Dışı Tanıtım ve Kültürel İşler Genel Müdürü’nün de üyesi olduğu, “Yurt Dışındaki Kültür Varlıkları Eşgüdüm ve Yönlendirme Kurulu” oluşturulmuş olup, çalışmalarını etkin şekilde sürdürmektedir.

Kurul’un 2013 yılı çalışmaları sonucunda, yurt dışındaki 45 eserimiz 2014 yılı uygulama planına dahil edilmiştir. Bu projeler, Arnavutluk, Makedonya, Bosna-Hersek, Kosova, Sırbistan, Libya, Mısır, Sudan ve Türkmenistan’daki eserlerimize yönelik olarak toplam 55 milyon Avro tutarında çalışmaları içermektedir. Restorasyonu öngörülen eserler arasında, 1577’de Mimar Sinan tarafından Drina üzerinde inşa edilmiş Sokullu Mehmet Paşa Köprüsü, 1565’te Malta kuşatmasında şehit düşmüş Turgut Reis’in Trablus’taki türbesi, Sultan II. Beyazıt tarafından 1483’te Osmanlı Devleti’nin Avusturya-Macaristan sınırında inşa ettirilmiş Ram Kalesi ve Belgrad’da ayakta kalmış az sayıda tarihi yapılarımızdan Şeyh Mustafa Türbesi gibi nadide kültür varlıklarımız bulunmaktadır. Ayrıca, Türkmenistan’da Sultan Alparslan’ın

mezarının bulunarak türbesinin inşa edilmesi ve iki sahabe türbesinin restorasyonu da planlanmaktadır.

Bakanlığımızın eşgüdümünde, “Yurt Dışındaki Kùltür Varlıkları EŞgüdüm ve Yönlendirme Kurulu” kapsamı dışında sürdürölen çalışmalar da mevcuttur. Mali'deki el yazmalarının korunması, Güney Afrika'da Ebu Bekir Efendi'nin istirahatgâhının bir türbe projesi çerçevesinde ihyası, Macaristan'daki Türk kùltür varlıklarının envanterinin güncellenmesi ve Gül Baba Türbesi'nin restorasyonu ile çevre düzenlemesi, Somaliland'ın Zeyla şehrindeki Türk-Osmanlı eserlerinin rölöve etüdleri, Cezayir'de Dayı Sarayı, Keçiova Camii, Bey Sarayı ile Paşa Camii'nin restorasyonu bu çerçevede yürütölmekte olan projelerdir.

Bakanlığımızın desteğiyle Kùltür ve Turizm Bakanlığımızca yürütölmekte olan **yurtdışına kaçırmıŐ tarihi eserlerimizin ölkemize iadesini** sağlamaya yönelik çalışmalar da 2013 yılında yoĐunlaŐarak devam etmiştir.

Yürütölen başarılı ve kararlı politikalarımızın bir neticesi olarak, Őanlıurfa kökenli Orpheus Mozaiği 2012 yılının son günlerinde ABD'den ölkemize iade edilmiştir. Bu alandaki istikrarlı çalıŐmalarımızın sonucu olarak 2013 yılında ölkemize iadesi gerçekteŐirilen eserlerimiz arasında, UÇak Müzesi'nden çalınan ve Karun Hazinesi'nin en nadide parçası olarak addedilen Kanatlı Denizatı BroŐu da bulunmaktadır.

Bu yıl içinde ölkemize iade edilen diğer eserler arasında, Avustralya'dan getirtilen 23 adet sikke ve İngiltere tarafından geri verilen Osmanlı dönemine ait dört mezar taşı da bulunmaktadır. Yurtdışına kaçırmıŐ kùltür varlıklarımızın iadesine önem atfetmekte olup, bu yönde aktif politika ve girişimleri yürötmeye devam edilmektedir.

Kurucu üyelerinden olduğumuz BM EĞitim, Bilim ve Kùltür Teşkilatı'nın (UNESCO) etkinliklerine ölkemizin aktif katılım ve katkısı, Bakanlığımızın eşgüdümünde, ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği hâlinde sağlanmaktadır.

Ölkemiz, 19 Kasım 2013 tarihinde Paris'te düzenlenen UNESCO Dünya Miras Komitesi seğıimlerini en yüksek oyu alarak (121) kazanmıştır. Ölkemiz Komite'de 2013-2017 döneminde görev yapacaktır.

Ölkemizin UNESCO Dünya Kùltürel ve Doğal Mirası Listesi'nde kayıtlı 11 alanı (İstanbul'un Tarihi Alanları, Kapadokya, DivriĐi Camii ve Hastanesi, HattuŐaŐ, Nemrut Dağı, Xanthos-Letoon, Pamukkale, Safranbolu, Truva, Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi, Çatalhöyük Neolitik Kenti) bulunmaktadır.

Ayrıca, UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kùltürel Mirası Listesi'ne 6 Aralık 2012 tarihinde giren “Mesir Macunu Festivali” ile anılan Liste'deki kùltürel miras sayımız, “Meddahlık Geleneği”, “Mevlevi Sema Töreni”, “ÂŐıklık Geleneği”, “Karagöz”, “Nevruz”, “Kırkpınar Yağlı GüreŐ Festivali”, “Alevi-BektaŐi Ritüeli Semah”, “Geleneksel Tören KeŐkeĐi” ve “Geleneksel Sohbet Toplantıları” ile beraber 10'a yükselmiştir.

Diğer yandan, İstanbul, 2013 yılında, UNESCO tarafından ilan edilen “30 Nisan BM Uluslararası Caz Günü”ne evsahipliği yapmıştır.

5. KONSOLOSLUK FAALİYETLERİ

a. Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlarımız

Bir devletin sınırları dışında yaşayan vatandaşlarının bulunması küresel ölçekte etkin bir ülke olma ideali açısından büyük önem taşımaktadır. Nitekim dünyanın dört bir tarafına uzanmış ve diğer ülkelerde hayat kurup kültürünü yeni coğrafyalara taşımış vatandaşlarımız ülkemiz açımızdan büyük bir değer ifade etmektedir. Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımız buldukları ülkelerin sosyal, siyasal ve ekonomik yaşamlarına önemli katkılarda bulunurken, aynı zamanda ülkemizle o ülke arasındaki bağları da güçlendirmektedirler.

Yurtdışında yaşayan 5,5 milyonu aşkın Türk’ün yaklaşık 4,7 milyonu Avrupa ülkelerinde, 300.000’i Kuzey Amerika’da, 200.000’i Orta Doğu’da, 150.000’i Avustralya’da, 50.000’i de Orta Asya Cumhuriyetlerinde yerleşiktir. Bu sayı, Türkiye’ye kesin dönüş yapmış olan 3 milyon göçmenle birlikte düşünüldüğünde 8 milyonluk bir topluluk oluşturmaktadır. Aile fertleri ve akrabalar da dikkate alındığında, daha da yüksek sayıda insanımızı etkileyen bir göç olgusu karşımıza çıkmaktadır.

Yurtdışındaki Türk toplumuna yönelik politikamız, insanlarımızın buldukları ülkelerin siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel hayatlarına etkin birer birey olarak katılmalarını amaçlarken aynı zamanda anavatanları, anadilleri ve kültürleriyle bağlarını korumalarını da hedeflemektedir.

Bu çerçevede, Türk toplumunun ülkemizle olan bağlarının güçlendirilmesi, benliklerinin korunması, durumlarının iyileştirilmesi, buldukları topluma etkin şekilde katılmalarının kolaylaştırılması, eğitim, kültür, din ve diğer alanlarda ihtiyaç duydukları hizmetlerin verilmesi yönünde ülkemizdeki diğer resmi kurumlarla yakın işbirliği içerisinde yoğun şekilde çalışılmaktadır.

Yurtdışındaki Türk toplumuna eğitim, dil ve dini hizmet verilmesi amacıyla halihazırda Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu kararıyla atanan 1.614 öğretmen, 86 okutman ve 1.350 din görevlimiz bulunmaktadır. Bu hizmetlerin ifasında ilgili ülke makamlarıyla somut ve içerikli bir işbirliği yürütülmesine önem verilmektedir.

Yurtdışında vatandaşlarımıza kaliteli ve etkin hizmet sunulması anlayışıyla, onların düşüncelerine değer veren, farklılıkları zenginlik olarak algılayan insan odaklı bir düşünceyle çalışılmaktadır. Ayrıca, vatandaşlarımızın yurtdışında hak ve özgürlüklerden azami düzeyde yararlanabilmesi için de yoğun çaba gösterilmektedir.

Bu bağlamda vatandaşlarımızın yerel makamlarla ilişkilerinde hukuki konularda ihtiyaç duyabilecekleri bilgi ve yönlendirmenin sağlanması amacıyla Sözleşmeli Hukuk Danışmanları

istihdam edilmektedir. Batı Avrupa ülkelerinde çoğunlukla hukuk eğitimi alan Türk toplumu üyelerinden oluşan Hukuk Danışmanları yarı zamanlı olarak Dış Temsilciliklerimizde vatandaşlarımıza hukuki destek hizmeti vermektedir. Halihazırda 38 temsilciliğimizde hukuk danışmanlığı hizmeti verilmektedir. Hizmet ücretsizdir.

Uyum, etkin katılım ve yabancı düşmanlığı gibi hususlar da yakından izlediğimiz konular arasındadır. Bu süreçte göçmenlere düşen sorumluluklar olduğu gibi ev sahibi ülkenin de katılımı teşvik edici ve kucaklayıcı nitelikte politikalar oluşturma sorumluluğu bulunmaktadır. Bu amaçla, göç/uyum yasa ve politikalarının ayrımcılık içeren hususlardan arındırılması yönünde temas ve girişimlerimiz devam etmektedir.

Bununla birlikte, Batı Avrupa ağırlıklı olmak üzere Türk toplumu üyelerine, mallarına, camilerine/ibadethanelerine yönelik yabancı düşmanlığı, ayrımcılık ve ırkçılık içerikli saldırılar maalesef devam etmektedir.

2011 yılı Kasım ayında Almanya'da 2000-2006 yıllarında sekiz Türk'ün katledilmesi olaylarının faillerinin Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU) adlı terör örgütünün mensupları olduklarının tesadüfen ortaya çıkması, bu konuda şimdiye kadar dile getirilen endişelerimizin haklılığını bir kez daha ortaya koymuştur. NSU cinayetleriyle ilgili olarak Parlamentolarda kurulan Araştırma Komisyonu çalışmaları ve yargı süreci ülkemiz tarafından yakından takip edilmekte olup, bu kapsamda mağdur ailelerin ihtiyaç duydukları yardım sağlanmaktadır.

Keza, vatandaşlarımıza yönelik yabancı düşmanlığı veya ırkçılık motifli saldırıların takibi amacıyla Bakanlığımızda bir veri tabanı oluşturulmuştur. Ayrıca, Bakanlığımızın Konsolosluk Çağrı Merkezi, saldırıya uğramaları hâlinde vatandaşlarımızın 7/24 temelinde ulaşabileceği bir yardım hattı olarak da hizmet vermektedir. Saldırıya uğrayan vatandaşlarımızla ilgili olarak Başkonsolosluklarımız derhal yerel makamlar nezdinde gerekli girişimi yapmakta ve mağdurlara ihtiyaç duydukları hukuki destek Dış Temsilciliklerimizdeki Hukuk Danışmanları aracılığıyla sağlanmaktadır.

Konuya verdiğimiz önem ile artan hassasiyet ve endişelerimiz çok taraflı platformlarda da dile getirilmektedir. Bu bağlamda özellikle BM, AK ve AGİT nezdinde ülkemiz aktif bir tutum izlemekte, bu konuda kabul edilen karar tasarılarının/tavsiyelerin oluşmasında öncü bir rol üstlenmektedir. Türkiye artık yurtdışındaki vatandaşlarının sorunlarıyla daha etkin bir şekilde ilgilenebilmekte, görüş ve önerileri ilgili ülkelerin Hükümetleri tarafından daha fazla dikkate alınmaktadır.

Öte yandan, vatandaşlarımızın buldukları ülkelerdeki çalışma ve sosyal güvenlik haklarının korunması amacıyla şimdiye kadar başta Avrupa ülkeleri olmak üzere 29 ülkeyle ikili Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri imzalanmıştır. Diğer ülkelerle de benzer sözleşmelerin imzalanması için çalışmalar sürmektedir.

Buna ilaveten, vatandaşlarımızın yurtdışında sahip olduğu emlak üzerinde uluslararası ve ikili anlaşmalardan doğan haklarının tesisi hususunda da ilgili ülke makamları nezdindeki girişimlere devam edilmektedir.

İlgili dış temsilciliklerimizce ayrıca, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın sorunlarını ve beklentilerini irdelemeye ve çözüm yolları üretmeye yönelik düzenli toplantılar düzenlenmektedir.

Bu çerçevede, yurtdışındaki Türk toplumu, kendi aralarındaki iletişim ağını genişletmeleri, aralarındaki dayanışmayı güçlendirmeleri ve etkin sivil toplum kuruluşları olarak faaliyet göstermeleri için de teşvik edilmektedir.

b. Konsolosluk Konuları

Dış politikanın en önemli unsurlarından birinin yurtdışındaki vatandaşların çıkarlarını korumak ve onlara kesintisiz en kaliteli hizmeti sunmak olduğu düşüncesinden hareketle konsolosluk hizmetlerinde son dönemde büyük atılımlar yapılmıştır.

Vatandaşlarımızın yoğun olarak bulunduğu ülkelerle her yıl ikili konsolosluk görüşmeleri yapılmakta, varsa mevcut sorunlar karşılıklı olarak masaya yatırılmakta, ayrıca konsolosluk ilişkileri ve işbirliğinin en ileri seviyeye ulaşmasına çalışılmaktadır. 2013 yılında Fransa, Macaristan, Azerbaycan, RF, Ukrayna, İran, İsviçre ve Vietnam ile konsolosluk istişareleri gerçekleştirilmiştir.

Ahdi temelin güçlendirilmesi için 2013 yılında Yunanistan ile Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolü, Tunus ile Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolü ve Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşması, Belçika ile Adli İşbirliğine Dair Ortak Açıklama, Sırbistan ile Hukuki ve Ticari Konularda Adli Yardımlaşma, Cezai Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların iadesi Anlaşmaları, Kazakistan ile Hükümlülerin Nakli Anlaşması, Tayland ile Hükümlülerin Nakline Dair Anlaşma, Pakistan ile Hükümlülerin Nakli Anlaşması, Karadağ ile Konsolosluk Anlaşması, Yemen ile Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.

Diğer yandan, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımıza daha kaliteli ve süratli konsolosluk hizmeti sunulması amacıyla yeni temsilciliklerimiz açılmaya devam edilmektedir. Bu çerçevede, 19 Ekim 2012-2 Aralık 2013 tarihleri arasında açılan yedi yeni Büyükelçiliğimizin Konsolosluk Şubelerinin yanısıra, son bir yılda altı muvazzaf Başkonsolosluğumuzun ve 27 Fahri Başkonsolosluğumuzun/Konsolosluğumuzun açılması yönünde Bakanlar Kurulu Kararları çıkarılmıştır. Açılması yönünde önceki yıllarda Bakanlar Kurulu Kararı çıkan dört Başkonsolosluğumuz son bir yılda faaliyete geçmiştir.

Ayrıca, hazırlıklarına 2005 yılında başlanan ve dış temsilciliklerimizde daha önceden kullanılan konsolosluk otomasyonu programının ileri bir aşaması olan Konsolosluk.Net programı 2013 yılı içinde de geliştirilmeye devam edilmiştir. 2013 yılında ayrıca, Konsolosluk.Net projesinin bir ayağı olan “konsolosluk.gov.tr” adlı internet sitesinin yenilenmesine yönelik çalışmalar

yürütölmektedir. Bununla birlikte, yurtdiŐında yaşayan vatandaşlarımızın daha hızlı hizmet alabilmesi amacıyla Türkiye’de kamu kurumları ile işlemlerin çevrimiçi olarak gerçekleştirilmesi yönündeki çalışmalar hızlandırılmıştır.

Konsolosluk iŐlemleriyle ilgili konularda telefonla yapılan vatandaş başvurularını karşılamak amacıyla kurulan Konsolosluk Çağrı Merkezi halihazırda konsolosluk mevzuatı konusunda eğitimli 40 personel ile 7 gün 24 saat Türkçe’nin yanısıra beş dilde (İngilizce, Almanca, Fransızca, Flamanca ve İtalyanca) hizmet vermektedir. Bu hizmet sayesinde vatandaşlarımızın talep ve sorunlarını ilgili mercilere ulaŐtıramama yönündeki Őikayetleri de önemli ölçüde azalmıştır. Bu çerçevede, Konsolosluk Çağrı Merkezince 2013 Ocak-Ekim ayları arasında toplam 308.579 vatandaş başvurusuna yanıt verilmiştir.

ABD, Kanada, Suudi Arabistan, Güney Afrika ve Çin Halk Cumhuriyeti’nde yaşayan vatandaşlarımıza yönelik olarak gezici konsolosluk hizmeti sunulmuştur.

Vatandaşlarımıza yurtdiŐında sunulan hizmetler bakımından önem verilen bir diğer husus ise, yurtdiŐında yaşayan vatandaşlarımızın Türkiye’deki seçimlerde buldukları yerlerde en geniş şekilde oy kullanabilmelerine yönelik adımlarımızdır.

6304 Sayılı ‘‘Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’’, Resmi Gazete’de 18 Mayıs 2012’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu son değişiklikler, yurtdiŐındaki vatandaşlarımızın hem buldukları yerlerde açılacak sandıklarda, hem de gümrüklerde oy kullanmalarına imkân vermektedir.

YurtdiŐındaki seçmenlerin buldukları ölkede oy kullanmaları konusundaki hazırlıklar çerçevesinde, özellikle vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı Almanya, Avusturya, Fransa, Belçika ve Hollanda’nın yurtdiŐında yaşayan seçmenler açısından önemi dikkate alınarak, ilgili ölkelerle ön temaslarda bulunmak ve temsilciliklerimizin imkânlarını yerinde incelemek üzere, YSK üyeleri bahsekonu ölkeleri Şubat-Mart 2013 ayları içinde ziyaret etmiştir.

Konsolosluk faaliyetleri çerçevesinde yurtdiŐındaki vatandaşlarımıza en etkin şekilde hizmet verme amacımız doğrultusunda ayrıca, Kuzey ve Güney Amerika ile Avustralya’da yer alan Fahri Konsoloslarımız Bakanlığımızın davetiyle 15-20 Nisan 2013 tarihleri arasında ölkemizi ziyaret etmişlerdir. 14 ölkeden 27 Fahri Konsolosumuz anılan ziyarete katılmıştır.

8-9 Mart 2013 tarihlerinde Berlin’de,17-18 Kasım 2013 tarihlerinde Köln’de yapılan Almanya Federal Cumhuriyeti Başkonsoloslar Toplantısı, Almanya’da yaşayan vatandaşlarımıza konsolosluk hizmetlerinin sunulmasında yeknesaklığın sağlanması, hizmet kalitesinin artırılması, konsolosluk iŐlemlerinde karşılaşılan sorunların doğrudan uygulayıcılar tarafından ifade olunması ve bunlara çözümler üretilmesi bakımından faydalı olmuştur.

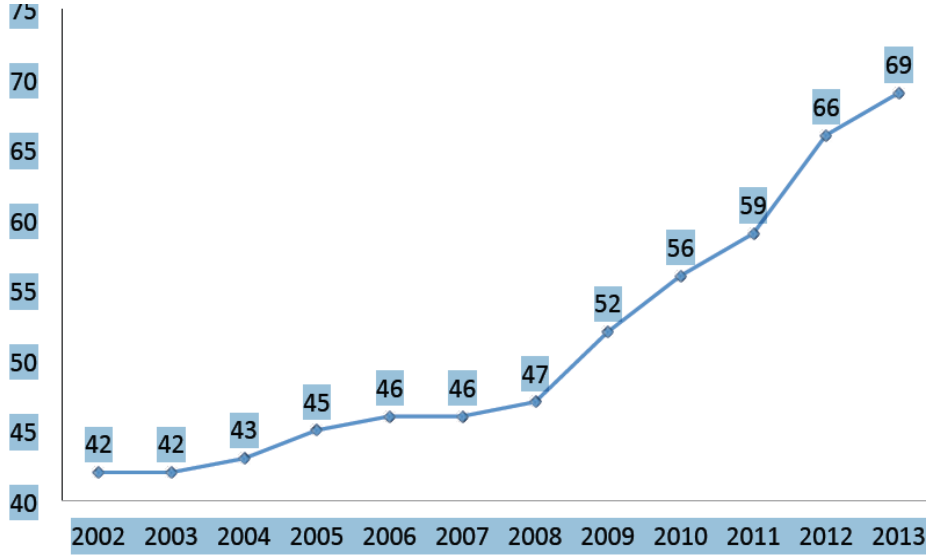
10-11 Mayıs 2013 tarihlerinde Berlin’de yapılan Batı Avrupa Başkonsoloslar Toplantısına Batı Avrupa’da bulunan 31 Başkonsolosumuzun yanısıra, ilgili ülkelerin TBMM Dostluk Grubu Başkanları ile yurtdışındaki vatandaşlarımıza yönelik hizmetlerde Bakanlığımızın beraber çalıştığı tüm kurumların temsilcileri de iştirak etmişlerdir.

Diğer taraftan, Bakanlığımızın ve ilgili dış temsilciliklerimizin girişimleri ve takipleri neticesinde adli makamlarca çeşitli suçlardan dolayı aranmakta olan ve yurtdışında yakalanan toplam 64 sanığın 2013 yılında ülkemize iadesi gerçekleştirilmiştir. Yine 2013 yılında, yurtdışında çeşitli nedenlerle hüküm giymiş 15 vatandaşımızın cezalarının kalan kısmını ülkemizdeki hapisanelerde tamamlayabilmeleri yönündeki nakil talepleri sonuçlandırılmıştır. Gürcistan, Türkmenistan ve Arnavutluk’ta çeşitli nedenlerle hüküm giyen 30 vatandaşımızın cezaları anılan ülke Devlet Başkanları tarafından affedilmiştir. Keza, Ukrayna, Kazakistan, Brezilya, RF, Kanada, ABD, Oman, Ürdün, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Irak, Libya, Pakistan, Tanzanya, Tayland, Endonezya, Tunus, Kenya, Filipinler, Singapur ve Hindistan’da mağdur duruma düşen toplam 189 vatandaşımızın 2013 yılında en seri şekilde ülkemize dönüşleri sağlanmıştır.

Mısır’da Port Said Limanı’nda mahsur kalan kamyonlarımızın ve 154 şoförümüzün, Yemen’de bulunan “Svetla” adlı gemide alıkonulan altı mürettebatın, Ürdün’de “Hızır Sofuoğlu” adlı Türk gemisinde çıkan yangınla ilgili olarak tutulan 8 kişilik gemi mürettebatının tamamının, İspanya’nın Tarragona Limanında alıkonulan "İstanbul B" gemisinin 16 kişilik, Tenerife Limanına sığınan “Müezzinoğlu” gemisinin 10 kişilik mürettebatının, arıza nedeniyle Portekiz’in Ponta Delgada Limanına çekilen “Hacının Ahmet” gemisinin 11 kişilik Türk mürettebatının ve Lübnan’da kaçırılan THY pilotları Murat Ağca ve Murat Akpınar ile Ukrayna’da kaçırılan bir vatandaşımızın yapılan girişimler ve takibimiz sonucunda salimen yurda dönüşleri sağlanmıştır. Afganistan’da kaçırılan 11 vatandaşımızın yapılan girişimler sonunda serbest bırakılmaları sağlanmıştır.

Vatandaşlarımızın yabancı ülkelere daha rahat seyahat etmelerini sağlamak amacıyla çalışmalarımız hız kesmeden sürdürülmektedir. Nitekim 2013 yılı içinde Belarus ve Moğolistan’la tüm pasaportlar için vizelerin karşılıklı olarak kaldırılmasına ilişkin anlaşma, Gabon, Burkina Faso ve Nijer ile diplomatik pasaportlar, Kuveyt ile diplomatik dahil resmi pasaportlar için karşılıklı vize muafiyeti anlaşmaları imzalanmıştır. Bu yıl ayrıca, ülkemizdeki Romanya temsilcilikleri tarafından işadamları ile ticaret ve sanayi odası temsilcisi vatandaşlarımıza beş yıla kadar geçerli müteaddit giriş vizesi verilebilmesini teminen ülkemiz ile Romanya arasında Vatandaşlarının Karşılıklı Seyahatlerine İlişkin Anlaşma’da değişiklik yapılmıştır.

2002 yılı itibariyle, umuma mahsus pasaport hamili vatandaşlarımız 42 ülkeye vizesiz seyahat edebilmekteyken, bu sayı onay işlemleri tamamlanmak üzere olanlarla birlikte 69'a çıkmıştır.

AB Konseyi tarafından Komisyona lkemizle vize muafiyeti görüşmelerine başlama yetkisinin 21 Haziran 2012 tarihinde verilmesi üzerine, aynı gün Türkiye-AB Geri Kabul Anlaşması (GKA) paraflanmıŐtır.

Son dönemde, vize muafiyeti hususunda her iki tarafça kabul edilecek bir zm bulunmasına yönelik olarak AB Komisyonu ile karşılıklı yapıcı bir anlayış içinde yoğun temaslar yapılmıştır. 4 Aralık 2013 günü Brüksel'de AB GeniŐlemeden Sorumlu Komiseri Stefan Fle ve AB İçişleri Komiseri Cecilia Malmström'le yapmış olduğumuz görüşme sonucunda vize muafiyeti sürecinin başlatılması konusunda mutabakata varılmıştır. Böylece vize serbestisi diyalog sürecinin başlatılması ve Geri Kabul Anlaşması'nın imzalanması öngörülmektedir.

KüreselleŐmenin getirdiği iletişim ve seyahat kolaylığı uluslararası göç hareketlerinin giderek karmaşık bir niteliğe bürünmesine yol amaktadır. Nitekim yoksulluk ve istikrarsızlıktan kaynaklanan düzensiz gn yarattığı sorunlar lkelerin tek başlarına zemeyecekleri kadar geniş kapsamlı olup, bu olgunun önlenmesi uluslararası toplumun sorumluluk ve dayanışma içinde hareket etmesini gerektirmektedir.

lkemiz coğrafi konumu nedeniyle Batı ülkelerine yönelik yasadışı gn transit güzergahında yer almaktadır. Ayrıca, lkemiz son dönemde kaydettiği ekonomik gelişmeye paralel olarak, bugün özellikle komşu ülkelerden yönelen g akınlarının "hedef ülkesi" haline gelmiş bulunmaktadır.

Yasadışı gle mücadele konusunda uluslararası işbirliği platformlarına lkemiz tarafından aktif katılım sağlanmaktadır. Bu erevede, 2006 Ocak ayından beri lkemizin Başkanlığında yrtlen BudapeŐte Süreci'nin BeŐinci Bakanlar Konferansı 19 Nisan 2013 tarihinde

İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Bu Konferansın sonunda kabul edilen İstanbul Bildirisi göç yönetimi alanında en kapsamlı uluslararası belge olarak nitelendirilmektedir.

Ayrıca, ülkemiz Avrupa Birliği Sınır Ajansı (FRONTEX) ile 28 Mayıs 2012'de imzaladığı Mutabakat Zaptı çerçevesinde yasadışı göçle mücadelede işbirliğini sürdürmektedir.

Türkiye, yasadışı göçle mücadelesini de kararlılıkla devam ettirirken, diğer yandan özellikle kaynak ülkelerle geri kabul anlaşmaları imzalamak üzere girişimlerini sürdürmektedir. Bu bağlamda, ülkemiz son olarak 29 Mart 2013 tarihinde Belarus, 18 Nisan 2013 tarihinde ise Karadağ ile Geri Kabul Anlaşması imzalamıştır. Belarus Geri Kabul Anlaşması, 27 Kasım 2013 tarihinde TBMM tarafından onaylanmıştır.

Düzensiz göçün önlenmesinde uluslararası işbirliği boyutuna verdiğimiz önem çerçevesinde, BM çatısı altında 2006 yılında oluşturulan Küresel Göç ve Kalkınma Forumunun (Global Forum on Migration and Development-GFMD) Dönem Başkanlığını 1 Temmuz 2014 tarihi itibarıyla ülkemiz üstlenecektir.

Ülkemiz, gerek Batı Avrupa'da yaşayan vatandaşlarımızın Türkiye'ye ve buldukları ülkelerin kalkınmasına yaptıkları katkılar sayesinde edindiği tecrübe, gerek kabul ettiğimiz göçmenlerin yönetimi ile bölgesinde kilit bir rol üstlenmesi dolayısıyla, "2015 sonrası BM Kalkınma Gündemi"ne dahil edilmesi beklenen göç konusunda lider konumda olacaktır.

Öte yandan, Türkiye'ye turist hareketlerini kolaylaştırma ve bürokratik işlemleri azaltmaya yönelik olarak 17 Nisan 2013 tarihinde "Elektronik Vize" (e-Vize) uygulaması başlatılmıştır. Bilgi teknolojisi çağında, bu çağdaş uygulama, ülkemizin itibarına değer katmıştır.

Türkiye'ye turistik veya ticari amaçlarla seyahat edecek olan ve hudut kapılarında vize alma imkânına sahip ülke vatandaşlarının vizelerini internet üzerinden (www.evisa.gov.tr) alabilmelerini sağlayan sözkonusu uygulama bandrol ve kaşe vizelerinin yerine kullanılmak üzere geliştirilmiştir.

e-Vize uygulamasını başlamasıyla, ev ve ofislerden (7 gün 24 saat) vize alınması kolaylaşmış, bu durum özellikle Asya ve Afrika ülkelerinden gelen turist ve iş adamı sayılarının artmasını sağlamıştır. e-Vize uygulamamıza Ekim 2013 ayı itibarıyla 500.000'den fazla başvuru gerçekleşmiş ve ülkemize ortalama 8 milyon Dolar girişi sağlanmıştır. e-Vize kolaylığının turizm gelirlerimiz ile dış ticaretimize olumlu yansımalarının olması beklenmektedir.

6. DİPLOMASİ AKADEMİSİ VE EĞİTİM FAALİYETLERİ

Dış politikamız kapsamının genişlemesiyle ve bölgesel açılımlarla orantılı olarak personel ihtiyacı da artmaktadır. Süratle değişen ve yenilenen günümüz uluslararası ortamında yerinde değerlendirmeler yapan, etkili çözümler üretebilen, kararlaştırılan politikaları etkili şekilde uygulayabilen, ileriye dönük politikalar üretebilecek kapasiteye sahip, diplomasi kültür ve geleneğini bilen, gerek merkez gerek yurtdışı teşkilatında üstlenecekleri görev ve sorumlulukları layığıyla yerine getirebilen insan kaynağı oluşturulması hedeflenmektedir.

Nitekim bu hedefler dikkate alınarak, 2011 yılından itibaren başta Aday Meslek ile Konsolosluk ve İhtisas Memurlarımız olmak üzere tüm kademelerdeki memurlarımızın hizmet içi eğitim programları hem süre hem de içerik açısından daha da geliştirilmiş ve zenginleŐtirilmiŐtir.

Yabancı diplomatlara yonelik faaliyetler, Diplomasi Akademisi'nin kamu diplomasisi açısından yerine getirdiği önemli bir işlevi teşkil etmekte ve lkemizin doğru Şekilde tanıtılmasına büyük katkıda bulunmaktadır. Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla bağımsızlığını kazanan ülkelerde Dışişleri bürokrasisini oluşturmak ve Dışişleri Bakanlıklarında lkemizi tanıyan ve yakınlık duyan kadroların gelişimine katkıda bulunmak amacıyla 1992 yılında başlatılan ve o tarihten bu yana her yıl düzenlenen “Yabancı Genç Diplomatlar EĞitim Programı”nın gördüğü ilgi her geçen gün artmaktadır. 2013 yılında 19'uncusu düzenlenen programa Kafkasya, Orta Asya, Balkanlar, Orta Doğu, Uzak Doğu, Latin Amerika ve Afrika bölgelerindeki 66 lkeden birer diplomat katılmıştır. Şimdiye kadar 900'e yakın yabancı diplomatın eğitim aldığı bu program, gerek Diplomasi Akademisi'nin gerek lkemizin görünürlüğü açısından özel bir yere sahiptir ve programın daha da geniŐletilerek devam ettirilmesi öngörülmektedir.

Diplomasi Akademisi, işbirliği yapılması amacıyla bugüne kadar 55 ülkenin Diplomasi Akademisiyle Mutabakat Zabıtları imzalamıştır. Sadece son iki yılda imzalanan Mutabakat Zabıtlarının sayısının 26'ya ulaşması lkemizin uluslararası alanda geldiği konumu göstermesi açısından da kayda değerlidir.

Diplomasi Akademisi tarafından ikili işbirliği kapsamında da eğitim programları düzenlenmektedir. 2013 yılında bu yönde yoğun bir taleple karŐılaŐılmıŐtır. Ocak ayında Katar, Şubat ayında Sırbistan, Mart ayında Zambiya ve HC, Mayıs ayında Libya ve Yemen, Haziran ayında Güney Sudan ve Kosova, Eylül ayında Nauru, Ekim ayında Afganistan, Kasım ayında Moldova ve Kosova, Aralık ayında Mali'den 4 ila 30 kişi arasında değişen diplomat heyetleri ülkemizde eğitim almıŐlardır. Aynı Şekilde genç diplomatlarımızdan oluşan heyetler de yurtdışında benzer programlara katılmaktadır.

Yabancı Diplomatlar EĞitim Programı

Bölgemizde artan ağırlığımız, diğer ülkeler nezdinde Bakanlığımızı stajyer diplomat gönderme açısından da farklı bir konuma taşımıştır. Evvelce sadece 1992 yılında Fransa ve 1993 yılında Almanya ile böyle bir işbirliği teşkil edilmişken, son dört yılda ABD, Brezilya, Norveç, Kazakistan, Polonya, Macaristan, Azerbaycan, Portekiz, Türkmenistan, İngiltere ve Finlandiya ile benzer işbirliği mekanizmaları kurulmuştur.

7. HUKUK DANIŞMANLIĞI

2013 yılında Müşavirliğimiz personeli tarafından katılım sağlanan uluslararası toplantılar, eğitim programı ve muhtelif görüşmeler aşağıdadır:

- 1) Avrupa Konseyi Devletler Hukuku Hukuk Müşavirleri Komitesi'nin (CAHDI) Strazburg'da düzenlenen toplantıları
- 2) Cenevre'de gerçekleştirilen Uluslararası Kızılhaç Komitesi ile işbirliği hâlinde düzenlenen uluslararası insancıl hukuka (IHL) saygı ve riayet konusundaki gayri resmi toplantı
- 3) Asser Enstitüsü tarafından Hollanda'nın Lahey kentinde düzenlenen Uluslararası Ceza Hukuku ve Uluslararası Mevzuatta Terörizme Yaklaşım konulu Eğitim Programı
- 4) Almanya'da vatandaşlarımızla ilgili davalarla ilgili yerel hukukçularla görüşmeler
- 5) Birleşmiş Milletler'in New York'daki merkezinde gerçekleşen Altıncı Komite'nin 68. Genel Kurulu'ndaki toplantılar

8. TERCÜME FAALİYETLERİ

Bakanlığımızın yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarla temas ve müzakerelerin yürütülmesi ile anlaşmaların akdedilmesindeki görevleri nedeniyle yabancı dillerde geniş ölçüde yazılı ve sözlü iletişimde bulunulmakta, hukuki ve siyasi belgeler hazırlanmaktadır.

Dış ilişkilerimizin hacim ve kapsamının giderek artması, keza kamu diplomasisi araçlarının özellikle sanal ortamda yoğun olarak kullanılması ve bu gelişmelere bağlı olarak yararlanılan dillerin de çeşitlenmesi dil hizmetlerinin bir elden yürütülmesini gerekli kılmaktadır.

Bu ihtiyaçtan hareketle, Nisan 2011'de Bakanlığımızda Tercüme Dairesi Başkanlığı ihdas edilmiştir. Tercüme Dairesi bünyesinde hizmet verilen dil yelpazesi 2013 yılında altı dile yükseltilmiş olup, İngilizce, Almanca, Fransızca, İspanyolca, Arapça ve Rusça dillerinde tercüme ve tercümelerin gözden geçirmesi yapılmaktadır.

Tercüme Dairemiz tarafından devlet terim veri tabanı oluşturulması çalışmalarına da başlanmıştır. Bu çerçevede, kamu kurumlarının kendi alanlarındaki terim veri tabanlarını oluşturarak diğer kurumlarla paylaşımları teşvik edilmekte olup, ayrıca dış ilişkilerdeki temel terimlerin genel kullanıma sunulması için çalışmalar ileri bir safhaya getirilmiş, Bakanlığımızın internet sayfasında Dış İlişkiler Terminolojisi sayfası açılmıştır.

Öte yandan Türkçe'nin uluslararası bir dil olarak kabul görmesi, terim ve kavramlarının uluslararası standartlara göre oluşturulması maksadıyla Uluslararası Standartlar Örgütü (ISO) dil ve terminoloji temel standartlarının ülkemizde kabulü ve yeni oluşturulacak ISO standartlarında Türkçe'nin göz önüne alınması için girişimlerde bulunulmuştur.

Ayrıca, diğer Batılı ülkelerde gerçekleştirildiği üzere, hukuki, siyasi ve ekonomik terimlerin derlenerek, başlıca yabancı dillerde karşılıklarının bulunmasına ve tüm kamu kurumlarının istifadesine sunulmasına başlanmıştır.

Bakanlığımızın internet sayfasının İngilizce metinleri dışında Fransızca ve Arapça metinleri Tercüme Dairesizce hazırlanmakta, ayrıca Rusça, Almanca ve İspanyolca konuşan ülkelerdeki temsilciliklerimiz için açıklama ve diğer metinler çevrilerek sayfalarında yayınlamaları sağlanmaktadır.

2013 Ocak-Eylül döneminde TRCD tarafından altı dilde yaklaşık 3.100 adet farklı hacimlerde belge çevrilmiştir. Bunların yaklaşık 100 adedi uluslararası anlaşma çevirisi, yaklaşık 100 adedi siyasi nitelikte belge, diğerleri basın açıklamaları, tanıtım ve bilgilendirme içerikli metinlerdir.

9. ARŞİV FAALİYETLERİ

Bakanlığımız arşiv biriminin güçlendirilmesi amacıyla 2010 yılında Diplomatik Arşiv Dairesi ihdas edilmiş ve 2012 yılında Balgat-Karakusunlar mevkiindeki yeni arşiv binamız hizmete girmiştir. Diplomasi mirasımızı temsil eden Bakanlığımız arşivlerinin tasnif edilerek bilim ve araştırma dünyasının istifadesine sunulmasına yönelik çalışmalar sürdürölmektedir.

Arşivimizin tamamlayıcı bir unsuru olarak, Bakanlığımızın Ömer Haluk Sipahioğlu Kütüphanesi bünyesindeki basılı ve sayısal ortamdaki kitap, makale, veri tabanı gibi bilgi kaynaklarını geliştirip çeşitlendirmeye yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu çerçevede, uluslararası ilişkiler, hukuk, ekonomi gibi konularda akademik kaynaklara erişimi sağlamak amacıyla 2013 yılında deneme amaçlı veri tabanı abonelikleri başlatılmıştır.

Kütüphane koleksiyonumuzda yer alan 14.350 adet basılı eserin yanısıra, süreli yayınlara erişim sağlayan Ebscohost ve Proquest veritabanları deneme amacıyla Bakanlığımızın hizmetine sunulmuştur.

Kütüphanemizde her bir eserin elektronik olarak izlenmesini sağlayan bir otomasyon sistemi uygulanmaktadır. Kütüphanemizde 1700-1900 yılları arasında basılmış yaklaşık 300 adet nadir eser ile 1900-1930 yılları arasında yayımlanmış 500 civarında eski kitap mevcuttur. Bu eserlerin değerlendirme, restorasyon ve korunmasına yönelik tedbirler alınmaktadır.

Üniversite öğrencilerinin Bakanlığımızın arşiv işlerine ve kütüphane hizmetlerine yönelik ilgisini artırmak düşüncesiyle, 2013 yılı Haziran ayından itibaren başlatılan staj programına, çeşitli üniversitelerimizden 10 öğrenci üç grup hâlinde katılmıştır.

10. STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SAM tarafından düzenlenen faaliyetler içinde her yıl tanınmış şahsiyetlerin ve uzmanların katılımıyla dönüşümlü olarak düzenlenen Türk-İtalyan Forumu'nun özel bir yeri bulunmaktadır. Diğer yandan, Azerbaycan Haftası Etkinlikleri ve 2011 yılından bu yana düzenlenen Türkiye-İngiltere Tatlıdil Forumu da bu yıl gerçekleştirilen önemli etkinlikler arasındadır.

2013 yılında, Carleton Üniversitesine bağlı “Norman Paterson School”, Polonya Uluslararası İlişkiler Enstitüsü (PISM) ve Vietnam Sosyal Bilimler Akademisine bağlı Afrika ve Orta Doğu Çalışmaları Enstitüsü (IAMES) gibi düşünce kuruluşları ile işbirliği muhtıraları imzalanmıştır.

Yine bu yıl içerisinde, Orta Doğu Enstitüsü Türkiye Araştırmaları Merkezi, Çin Sosyal Bilimler Akademisi, “Woodrow Wilson International Center for Scholars” (Wilson Center), Barselona Uluslararası ilişkiler Merkezi (CIDOB) ve Kuveyt Üniversitesi Arap Körfezi ve Arap Yarımadası Merkezi gibi düşünce veya stratejik araştırma merkezleri ile toplantı, çalıştay ve forumları düzenlenmiştir.

Uluslararası ilişkiler bilimine ve Türk dış politikasına merak duyan üniversite öğrencilerinin katıldığı SAM Kış ve Yaz Okulları'nın dahil olduğu eğitim programları 2013 yılında da devam etmiştir. SAM Okulları'nın yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarının üniversitelerde lisans ve lisansüstü düzeylerde eğitim gören çocukları için de düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Ayrıca, Türkiye'de ve uluslararası çevrelerde saygınlık gören ve üç ayda bir yayınlanan “Perceptions: Journal of International Affairs” adlı İngilizce akademik dergi ile Türk Dış Politikasının çeşitli veçhelerine dair “Vision Papers” ve güncel konularda akademisyenlerin ve üst düzey bürokratların görüşlerine yer veren “SAM Papers” adlı yayınlar da SAM tarafından çıkartılmaktadır.

Tablo 26-2013 YILINDA STRM TARAFINDAN YAPILAN FAALİYETLER

11-13 Ocak 2013 Antalya	SAM, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından TÜBİTAK'a bağlı Türkiye Sanayii Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE) moderatörlüğünde düzenlenen "Ortak Akıl Platformu ÇalıŐtayı"
21 Ocak 2013 Kahire	SAM, Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV) tarafından düzenlenen "Ortadoğu'da Yeni Siyasi ve Güvenlik Dinamikleri: Türkiye ve Mısır" konferansı
12 Mart 2013 Ankara	Bakanlığımızda Stratejik Araştırmalar Merkezi (SAM) ve çeşitli bürokrat ve akademisyenlerden oluşan Libyalı heyetin iştirakiyle gerçekteŐirilen toplantı
14-16 Mart 2013 AŐkabat	"Büyük İpek Yolu Diplomasisi: Tarihten Geleceğe" başlıklı uluslararası konferans
19 Mart 2013 Ankara	Merkezimiz ile Polonya Dışişleri Bakanlığı'na bağlı faaliyet gösteren Polonya Uluslararası İlişkiler Enstitüsü (PISM) arasında işbirliğini baŐlatmayı ve geliştirmeyi amaçlayan Mutabakat Muhtırası (MM) imzalanması (İmza töreni öncesinde, iki kuruluş temsilcileri ve akademisyenlerin katılımıyla bir yuvarlak masa toplantısı düzenlenmiştir)
5 Nisan 2013 Hanoi	Merkezimiz ve Hanoi Bykelçiliğimiz, Vietnam Sosyal Bilimler Akademisi'ne (VASS) bağlı Afrika ve Ortadoğu Çalışmaları Enstitüsü (IAMES) ile işbirliği içinde "Yeni Kalkınma Anlayışı çerçevesinde Vietnam ve Türkiye" başlıklı uluslararası bir konferans düzenlemiştir.
8 Nisan 2013 Kuveyt	"Daha İyi Bir Gelecek İçin Türk-Kuveyt Perspektifi" konulu çalıştay
24 Nisan 2013 Paris	SAM ve Science Po niversitesi bünyesinde bulunan IPLI-MPA tarafından düzenlenen "Türk Dış Politikası ve Bölgesel Yönetimde Değişim" konulu Panel
25 Nisan 2013 Paris	SAM ve Avrupa Dış İlişkiler Konseyi tarafından düzenlenen "Avrupa Birliği- Türkiye İlişkilerinde Yeni Bir Umut Mu? Fransız BakıŐ Açısı" çalıştay

2 Mayıs 2013 İstanbul	SAM'ın katkılarıyla, Communities Without Boundaries International Inc. (CWBI), Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi (İPM) ve Yalova Üniversitesi Uluslararası Çatışma Çözümleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (YÜÇAM) ortaklığında düzenlenen "Barış İnşasında Şiddetsizlik" konulu çalıştay
3 Mayıs 2013 Adana	Çukurova Üniversitesi ve Merkezimiz tarafından ortaklaşa düzenlenen "Arap Baharı Sürecinde Türkiye ve Ortadoğu" konulu konferans
17-18 Mayıs 2013 Bakü	Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki Stratejik Araştırmalar Merkezi tarafından Bakü'de düzenlenen "Doğu- Batı Arasında Stratejik Köprü: Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEI) bölgesinde Güvenlik, Kalkınma ve Entegrasyon" konulu uluslararası konferansa katılım
23 Mayıs 2013 İstanbul	Moğolistan Ulusal Güvenlik Konseyine bağlı olarak faaliyet gösteren Stratejik Çalışmalar Enstitüsünden (ISS) bir heyetin Merkezimizi ziyareti
27-30 Mayıs 2013 İslamabad,Lahor,Peşaver	Merkezimiz ile Pakistan'da mukim Araştırma ve Güvenlik Çalışmaları Merkezi (CRSS) ortaklığında 27-30 Mayıs 2013 tarihlerinde İslamabad, Lahor ve Peşaver kentlerinde yerleşik çeşitli üniversiteler ve kurumlarda düzenlenen "Devlet, Din ve Demokrasi" başlıklı konferanslar dizisi
28 Mayıs 2013 Ankara	Çin Sosyal Bilimler Akademisi'nden (CASS) Başkan Yardımcıları Sayın Li Jinghai başkanlığındaki bir heyetin Merkezimizi ziyareti
13 Haziran 2013 Washington D.C.	SAM ile Woodrow Wilson International Center for Scholars (Wilson Center) adlı düşünce kuruluşu eşgüdümünde, Arap Baharı sürecinde Türk Dış Politikası'nın Ortadoğu'ya bakışını inceleyen "Türkiye ve Arap Baharı" başlıklı toplantı
14 Haziran 2013 Washington D.C.	SAM ile Ortadoğu Enstitüsü (MEI) Türkiye Araştırmaları Merkezi eşgüdümünde düzenlenen "IV. Yıllık Konferans"
17-18 Haziran 2013 Pekin	Çin Sosyal Bilimler Akademisi (Chinese Academy of Social Sciences - CASS) tarafından gerçekleştirilen "Değişen Dünyada Düşünce Kuruluşları Forumu"na katılım

28-29 Haziran 2013 Ankara	SAM tarafından, Bilkent Üniversitesi ve TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi desteğiyle düzenlenen “Transcultural Asia: Unlearning Colonial/Imperial Power Relations” konferansı
1-5 Temmuz 2013 Ankara	SAM Yaz Okulu 2013
9 Temmuz 2013 Ankara	Amerika’da yerleşik çeşitli üniversite ve askeri akademilerde öğrenim gören öğrencileri bir araya getiren “ALLIES” Ortak Araştırma Projesi üyelerinin Ankara’yı ziyaretleri vesilesiyle Merkezimizde gerçekleştirilen toplantı
26 - 29 Ağustos 2013 Ankara	Bakanlığımızın çalışmalarını hakkında genel bilgi vermek ve dış politikaya ilgi duyan gençlerin diplomasi mesleğine ilişkin fikir edinmelerini sağlamak amacıyla gerçekleştirilen SAM Dış Politika Tanıtım Semineri
10 Eylül 2013 Barcelona	SAM, Barcelona Uluslararası İlişkiler Merkezi (CIDOB) ve Uluslararası Politika ve Liderlik Enstitüsü (IPLI) eşgüdümünde gerçekleştirilen “Türkiye, İspanya ve Avrupa Birliği: Ortak Gündem” başlıklı seminer
18 Eylül 2013 Barranquilla, Kolombiya	Kolombiya’daki Rosario Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Siyaset Araştırmaları Merkezi (CEPI) ile Barranquilla Valiliğinin desteğiyle düzenlenen “Yumuşak Güç ve Kültürel Diplomasi: Yerel Dinamikler ve Küresel Etkiler” başlıklı toplantıya katılım
30 Eylül 2013 Ankara	Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı’nın (TEPAV) merkez binasında "Reelpolitik ile Tarihi Hafıza Arasında Türk Rus İlişkileri: 19.yy'dan Günümüze Kafkaslarda İŞbirliği ve Rekabet" konulu konferans
2-3 Ekim 2013 Sakarya	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ve aynı üniversitenin Tarih Bölümü’nün işbirliğiyle; düzenlenen ‘Türkiye-İran: Tarih ve Medeniyet Diyaloğu’ adlı etkinliğe katılım
7 Ekim 2013 Ottava	Stratejik Araştırmalar Merkezi (SAM) ile Carleton Üniversitesi'ne bağlı "Norman Paterson School of International Affairs" arasında akademik işbirliğinin geliştirilmesine ilişkin bir Niyet Beyanı imzalanmıştır. Ziyaret çerçevesinde ayrıca, Ottava Üniversitesi’nde “Turkey Facing Regional System in Flux: Between Political Transformation in the Middle East and Economic Crisis in Europe & Turkey: International Trade and Demographic Issues” başlıklı panele iştirak edilmiştir.

8 Ekim 2013 Toronto	Kanada’da kain Avrupa, Rusya ve Avrasya İncelemeleri Merkezi ve Kanada Küresel Güvenlik İncelemeleri Merkezi’nin katkılarıyla Munk School of Global Affairs’de “Türkiye ve AB” ve “Türkiye ve Arap Baharı” başlıklı çalıştaylar düzenlenmiştir.
6-9 Ekim 2013 Nuakşot, Moritanya	Stratejik Düşünce Enstitüsü'nün (SDE), Başbakanlık Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Başbakanlık Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü (KDK) ve SAM’ın desteğiyle düzenlenen “Türkiye ve Moritanya: Daha Güçlü İlişkiler” konulu çalışmaya katılım.
9-12 Ekim 2013 Tunus	Ülkemizden Stratejik Düşünce Enstitüsü'nün (SDE), Başbakanlık Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Başbakanlık Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü (KDK) ve SAM’ın desteğiyle Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da gerçekleştirdiği çalıştay ve temasların Tunus etabına katılım
24 Ekim 2013 Ankara	SAM ile Başbakanlık Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü eşgüdümünde düzenlenen “Türk Dış Politikası’nın Asya Gündemi” temalı yuvarlak masa toplantısı
30 Ekim 2013 Ankara	Stratejik Araştırmalar Merkezi (SAM) ile Çin Sosyal Bilimler Akademisi (CASS) arasında düzenlenen çalıştay
1-5 Kasım 2013 İstanbul	Pugwash International tarafından 1957 yılından bu yana düzenlenmekte olan ve alanlarında öndegelen devlet adamları, akademisyenler ve sosyal önderleri biraraya getiren Pugwash Bilim ve Uluslararası Konferansları'nın 60'incısı, “Diyalog, Silahsızlanma, Bölgesel ve Küresel Güvenlik” başlığı altında, Merkezimizin desteği ve Cumhurbaşkanlığımız ile Dışişleri Bakanlığımızın değişik birimlerinin çok kıymetli iştirak ve katkılarıyla 1-5 Kasım 2013 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenmiştir. Konferansın Adile Sultan Sarayı'nda gerçekleştirilen ilk gün etkinlikleri kapsamında,
1-5 Kasım 2013 İstanbul	Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül konferansın açılışını şerefliendirerek katılımcılara hitap etmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımızın hitaplarının ardından, Dışişleri Bakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu'nun ve İran Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif'in iştirakleriyle panel tarzında bir başlangıç oturumu düzenlenmiştir. Panelde her iki Sayın Bakan birer konuşma yapmışlar, ardından katılımcılardan gelen soruları cevaplandırmışlardır.

6 Kasım 2013 Ankara	Merkezimiz, Norveç'ten "Norwegian Peacebuilding Center (NOREF)" ve Bilkent Dış Politika ve Barış Araştırmaları Merkezi (FPPR) tarafından Ankara Sheraton Otel'de dzenlenen "Uluslararası Arabuluculuk Trendleri: Sreçler ve Deneyimler" konulu seminer (Sayın Bakanımız Norveç DıŐŐleri Bakanı'yla birlikte açılış oturumunu onurlandırarak katılımcılara hitapta bulunmuşlardır)
8 Kasım 2013 Fas	"Türkiye-Fas İliŐkisinin Gerçekleri ve Geleceği" konulu çalıŐtaya katılım
19 Kasım 2013 Ankara	Merkezimiz ile Polonya Uluslararası İlişkiler Enstitüsü (PISM) arasında 19 Kasım 2013 tarihinde dzenlenen çalıştay
18-20 Kasım 2013 Yalova, Edirne, Bursa, Bandırma, Ankara	Merkezimiz ve Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki Stratejik Araştırmalar Merkezi arasındaki işbirliği çerçevesinde dzenlenen "Azerbaycan Haftası" etkinlikleri
29 Kasım 2013 Kolombo, Sri Lanka	Merkezimiz ile Demokratik Sosyalist Sri Lanka Cumhuriyeti DıŐŐleri Bakanlığı Lakshman Kadirgamar Uluslararası İlişkiler ve Stratejik Çalışmalar Enstitüsü (LKIIRSS) arasında Mutabakat Muhtırası imzalanması
5-7 Aralık 2013 İstanbul	Merkezimiz, Ankara Siyasi ve Ekonomik Araştırmalar Merkezi (ASEM), Türk İŞbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA), İstanbul Őehir Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü ve aynı üniversiteye bağlı Modern Türkiye Çalışmaları Merkezinin işbirliğiyle İstanbul Őehir Üniversitesi'nde dzenlenen "İnsani Diplomasi: Teori ve Sahadan Perspektifler" konulu konferans
9 Aralık 2013 Stockholm	Merkezimizin katılımıyla, TESEV Dış Politika Programı, Stockholm Üniversitesi Türk Çalışmaları Enstitüsü (SUITS) işbirliği ile dzenlenen "Ortadoğu ve Kuzey Afrika Bölgesinde Yaşanan Son Gelişmeler IŞığında Türkiye-AB İlişkileri" konulu kapalı toplantı
18 Aralık 2013 Washington DC	Merkezimiz ve Middle East Institute işbirliğiyle dzenlenen "Türk Dış Politikasında Yeni Yönelimler" başlıklı yuvarlak masa toplantısı
23-28 Aralık 2013 Ankara	Yurtdışında Eğitim Gören Türk Gençleri için Kış Okulu programı

11. ENFORMASYON VE KAMU DİPLOMASİSİ

Türkiye'nin bölgesel ve küresel düzlemde artan siyasi ve ekonomik etkinliği ve görünürlüğü, gerek ulusal medyamızın dış politika gelişmelerini, gerek uluslararası basının ülkemizi daha yakından izlemesi sonucunu doğurmaktadır.

Tüm bu gelişmeler çerçevesinde dış politikada ulusal çıkarlarımızın takibi, ilgili birimlerin görevini layıkıyla yerine getirmesi kadar, dış politikamızın doğru iletişim kanalları üzerinden ulusal ve uluslararası kamuoyuna açıklıkla anlatılmasına ve yansıtılabilmesine de bağlıdır. Bu görev, etkin bir kamu diplomasisi yürütülmesini, ulusal ve yabancı basın-yayın organlarıyla etkileşim hâlinde olunmasını, keza medya üzerinden gerçekleştirilen tanıtıma yönelik çalışmaların da, ilgili birimlerle eşgüdüm hâlinde aktif bir şekilde hayata geçirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu çerçevede, Bakanlığımız bünyesinde Bakanlık Sözcüsü tarafından olağan basın bilgilendirme toplantıları düzenlenmekte, güncel gelişmelere ilişkin düzenli basın açıklamaları yapılmakta, basın ve kamuoyunun ilgisini çekebileceği değerlendirilen konulardaki özlü notlar e-posta aracılığıyla basın mensuplarımıza iletilmekte, basının takibinde yarar görülen çeşitli uluslararası etkinliklere ve üst düzey ziyaretlere ilişkin koordinasyon görevi yerine getirilmekte, medya kuruluşlarının bilgi, fotoğraf ve görüntü gereksinimleri karşılanmakta, sözkonusu bilgiler eşgüdüm amacıyla Bakanlığımız dış teşkilatıyla da paylaşılmaktadır. Ayrıca, Bakanlık internet sitesinde oluşturulan "Sorularla Dış Politika" başlıklı bir bölüm aracılığıyla temel dış politika konuları soru-cevap şeklinde kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Diğer taraftan, ülkemizin uluslararası basında nesnel ve kapsamlı bir şekilde yer bulmasını sağlamaya yönelik çalışmalar kapsamında, yabancı basın mensuplarının taleplerini de dikkate alarak ülkemizi ziyaret etmeleri, üst düzey yetkililerimizle röportaj yapmaları sağlanmakta, yazılı mülakat taleplerinin de gereği yerine getirilmektedir.

Bu bağlamda, bölgemizde cereyan eden gelişmelerin de paralelinde yabancı basının ülkemize olan ilgisinin her geçen gün arttığı görülmektedir. Özellikle Suriye'de son dönemde izlenen gelişmeler nedeniyle insani mülahazalarla ülkemize giriş izni verilen ve halen geçici barınma merkezlerinde misafir edilen Suriye vatandaşlarının durumları ile ülkemizce gerçekleştirilmekte olan insani yardım faaliyetleri hakkında, talepte bulunan yerli ve yabancı basın mensuplarına yönelik bilgilendirme faaliyetleri yürütülmektedir. Bu kapsamda, ilgili kurumlarla eşgüdüm hâlinde çalışan Bakanlığımız Görev Gücü ile bilistişare, sayıları 21'e ulaşan geçici barınma merkezlerine 31 Ağustos 2011-4 Aralık 2013 tarihleri arasında 565 münferit giriş izni verilmiş ve 13 adet toplu bilgilendirme turu yapılmıştır.

Diğer taraftan, ülkemiz ve çevresindeki gelişmeleri daha yakından izlemek için çok sayıda yabancı basın-yayın kuruluşu ülkemize mukim temsilciler atama eğilimindedir. Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü (BYEGM) kayıtlarına göre, ülkemizde çalışmalarına devam eden ve yerleşik temsilcileri bulunan yabancı basın-yayın kuruluşu sayısı Ekim 2012 itibariyle

194 iken Kasım 2013 sonu itibariyle bu sayı 301'e ulaşmıştır.

Bilginin hızla el değıştirdiği ve dış politikada halkın daha fazla söz sahibi olduğu günümüzde Bakanlığımızın kamu diplomasisi faaliyetlerinin de eşgüdüm içinde daha stratejik bir yaklaşımla yürütölmesi, iletişim araçlarının daha etkin kullanılması hedeflenmektedir. Bu çerçevede yürütölün kamu diplomasisi faaliyetlerimizde, yabancı kamuoylarının kendilerine has özellikleri de dikkate alınmaktadır. Nitekim hedef kitlelerin düşünce ve tepkileri düzenli olarak izlenmekte, mesajlarımız buna göre şekillendirilmektedir.

Dış temsilciliklerimizin buldukları ölkelerde yürüttükleri kamu diplomasisi çalışmalarının yanısıra, dış politikamızın kendi halkımıza da her türlü imkân ve araçtan yararlanarak etkin biçimde tanıtılması, farklı düzeylerde daha geniş biçimde tartışılmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Bu çerçevede, "Hariciye Şehrimizde" programı kapsamında merkezde görevli Büyükelçilerimizce çeşitli illerimize ziyaretler gerçekleştirilmektedir. Söz konusu program çerçevesinde, Valilikler, Belediye Başkanlıkları, Ticaret ve Sanayi Odaları ziyaret edilmekte, üniversite öğrencileriyle biraraya gelinmektedir. Öte yandan, Bakanlığımızın akademik çevrelerle etkileşiminin daha da güçlendirilmesi amacıyla, son dönemde farklı dış politika konularında yuvarlak masa toplantıları düzenlenmesine de başlanmıştır.

İletişim teknolojilerindeki gelişmeye paralel olarak kamu diplomasisi bağlamında dış politikamızın geniş kitlelere doğru ve hızlı bir şekilde anlatılabilmesi amacıyla sosyal medyadan da yararlanılmaktadır. Sosyal medya araçlarımızın yönetiminde, doğru bilginin yanısıra gözden kaçan ve/veya fazla bilinmeyen konularda da bilgilerin paylaşımına özen gösterilmekte, hedef kitlelerin ilgisini çekebilecek görsellerden yararlanılmaktadır. Bu bağlamda, daha geniş kitlelere erişim amacıyla Türkçe'nin yanısıra İngilizce (Facebook ve Twitter), Arapça (Twitter), Fransızca (Twitter) dilleri de kullanılmaktadır. Resmi "Youtube" kanalımız aracılığıyla Bakanlığımızda gerçekleştirilen etkinliklerin video görüntüleri aynı gün içinde kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

Temmuz 2010'da 2.000 olan Türkçe "Twitter" sayfamızın takipçi sayısı Aralık 2013 itibariyle 410 bine yaklaşmıştır. Türkçe "Facebook" hesabımızı takip edenlerin sayısı da 37 bini geçmiştir. Diğer ölkeler Dışışleri Bakanlıklarının resmi dillerindeki "Twitter" sayfalarına baktığımızda ABD'nin (İngilizce) 725.680, İngiltere'nin (İngilizce) 179.100, Fransa'nın (Fransızca) 265.667, RF'nin (Rusça) 168.489 takipçisinin bulunduğu görölmekte olup, bu çerçevede Türkçe "Twitter" sayfamızın eriştiği takipçi sayısının kaydadeğer olduğu görölmektedir.

Kamu diplomasisi çalışmalarımız bağlamında Bakanlığımızın dıőa açılan yüzü niteliğindeki internet sitemiz de önemli araçlarımızdan biridir. 2012 yılı başında Bakanlığımızın ve dış temsilciliklerimizin internet sayfalarının tasarımı ve içeriği güncellenmiştir. Türkçe dışında

İngilizce, Fransızca ve Arapça dillerinde faaliyet gösteren Bakanlık internet sitemizin ana sayfasını 30 Kasım 2012-4 Aralık 2013 tarihleri arasında 4 milyon 790 bin kişi ziyaret etmiştir.

Bakanlık internet sitemizin dış politika gelişmelerine ilişkin etkili bir bilgi kaynağı olması hedeflenmektedir. Bu çerçevede, dış politika çalışmalarımıza dair bilgiler günlük olarak fotoğraf ve mümkün olabildiği takdirde videolarla birlikte internet sitemize yüklenmektedir. “Güncel Gelişmeler” başlığında bu bölüm internet sitemizin dört dilinin yanısıra temsilciliklerimizin internet siteleri üzerinden İspanyolca, Rusça ve Almanca olarak da yayınlanmaktadır.

Sosyal medya dahil kamu diplomasisi alanındaki çalışmalarımız diğer ülkeler tarafından da yakından takip edilmektedir. Son bir yıl içinde Katar, Pakistan ve İran Dışişleri yetkilileri bu amaçla misafir edilmiştir. Rusya ve İsveç ile de benzer temaslar için hazırlık yapılmaktadır.

4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve 3071 Sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun çerçevesinde Bakanlığımıza yöneltilen sorular da hukuki süreleri içerisinde etkin şekilde yanıtlanmaktadır. Anılan Kanunlar çerçevesinde Bakanlığımıza yapılan başvuru sayısı 2010 yılında 10.198, 2011 yılında 10.863 olarak gerçekleşmiş, 1 Ocak 2012-4 Aralık 2013 tarihleri arasında ise 15.014’e ulaşmıştır.

12. TEFTİŞ KURULU

Teftiş Kurulunun amaçları, Bakanlığımız merkez ve yurtdışı teşkilatının etkin ve mevzuata uygun şekilde görev yapmasına katkıda bulunmak, birimlerin istek ve ihtiyaçlarını saptayarak sağlıklı biçimde işlev yapmalarını sağlamak ve personelin verimli çalışmasına imkân yaratacak bir denetim sistemi oluşturmaktır.

Bakan adına görev yapan Teftiş Kurulu Başkanlığı, Başkan ile yeterli sayıda Kurul üyesi Büyükelçiden müteşekkil olup, görevleri Yönetmelikle belirlenmiştir. Halen Teftiş Kurulu Başkanlığımızda 9 Büyükelçi görev yapmaktadır.

2013 Yıllık Olağan Denetleme Programı çerçevesinde, yıl içinde 27 dış temsilciliğimizin (11 Büyükelçilik, 15 Başkonsolosluk ve 2 Daimi Temsilcilik) olağan denetimi gerçekleştirilmiştir. Bunlar; Stokholm, Vilnius, Bükreş, Kiev, Londra, Lahey, Ottawa, Pretoria, Kampala, Kanberra, Darüsselam Büyükelçiliklerimiz ve Avrupa Konseyi, ICAO Daimi Temsilciliklerimiz ile Köstence, Odessa, Filibe, Burgaz, Marsilya, Cenevre, Londra, Mumbai, Deventer, Nürnberg, Münih, Bregenz, Strazburg, Melburn, Sidney Başkonsolosluklarımızdır.

IV. ALTINCI BÜYÜKELÇİLER KONFERANSI

Altıncı Büyükelçiler Konferansı, “Güçlü Demokrasi, Dinamik Ekonomi, Etkin Diplomasi” temasıyla 13-19 Ocak 2014 tarihlerinde Ankara, Adana ve Mersin’de gerçekleştirilmiştir.

2008 yılından beri yurtdışında ve merkez teşkilatında görevli Büyükelçilerimizin katılımıyla düzenli olarak gerçekleştirilen Büyükelçiler Konferansları, dış politika gündemimizde yer alan konular hakkında genel bir değerlendirmede bulunmak, önümüzdeki döneme dair öncelikleri ve hedefleri tespit etmek, dış politikamızın uygulanmasında rol oynayan kurum ve kuruluşlarla eşgüdüm sağlamak, dış politikamız hakkında yurtiçinde farklı çevreleri bilgilendirmek gibi işlevler yerine getirirken, kamu diplomasisi bakımından da önemli bir rol oynamaktadır.

Altıncı Büyükelçiler Konferansı çerçevesinde gerçekleştirilen değerlendirmelerde, demokrasisi ve ekonomisi gelişmemiş bir ülkenin etkin bir dış politika yürütemeyeceği gerçeğinden hareketle, bu alanlardaki kazanımların ülkemize özgün bir dış politika izleme ve birçok bölgesel ve küresel konuda yapıcı katkısını ortaya koyabilme olanağı verdiği vurgulanmıştır. Ülkemizin giderek artan imkân ve kabiliyetleri çerçevesinde, ulusal çıkar ve değerlerimizin korunmasını hedefleyen özgüvenli, çok boyutlu ve vizyoner bir politika uygulamakta olduğu teyit edilmiştir.

V. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. Güçlü Yönlerimiz

Bakanlığımız, dış politika faaliyetlerimizde üstlendiği sorumluluğu mütevazı bir kadroyla ve kısıtlı bir bütçeyle yerine getirmektedir. Diplomasi alanındaki geniş birikimimiz, özverili çalışma anlayışı gelişmiş ve nitelikli insan kaynağımız ile nesilden nesile devredilerek gelen çalışma anlayışı ve tecrübemiz başlıca güçlü yönlerimizi oluşturmaktadır.

Uzun ve köklü bir geçmişi yansıtan diplomasi geleneğimiz, gerek uluslararası toplumun gündeminde olan en önemli gelişmelerin cereyan ettiği yakın çevremizde, gerekse ülkemizi etkin bir biçimde temsil etmeye çalıştığımız uluslararası platformlarda sergilediğimiz proaktif dış politika sayesinde edinilen birikimle her geçen gün daha da zenginleşmektedir.

Dış politikamızın vizyon ve hedefleri ile uluslararası ilişkilerin genişleyen kapsamının bir sonucu olarak, çok çeşitli alanlarda ve coğrafyalarda yeni görev ve sorumluluklar üstlenmeyi sürdüren Bakanlığımızın dış teşkilatı, son 20 yıl içerisindeki en büyük genişleme sürecinden geçmektedir. Bu kapsamda 2013 yılında faaliyete geçen veya kararnamesi çıkmış yeni temsilciliklerimizle birlikte, Bakanlığımızın yurtdışı teşkilatını oluşturan temsilcilik sayısı 221'e ulaşmıştır.

Türkiye, en çok temsilciliği olan ülkeler sıralamasında 7'nci sıraya yükselmiş bulunmaktadır.

Yeni Teşkilat Yasamızın yürürlüğe girmesi ile birlikte merkez teşkilatımız ile yurtdışı temsilciliklerimizde görev yapan Bakanlığımız mensuplarının özlük haklarında çeşitli iyileştirmeler sağlanmış, 2013 yılında da Bakanlığımız personelinin çalışma koşullarının güçlendirilmesi, ayrıca idari, mali ve teknik alanlarda yeni projelerin hayata geçirilmesi amacıyla bir dizi çalışma gerçekleştirilmiştir. Personelin özlük haklarında yapılan sözkonusu iyileştirmeler, Bakanlığımızın kabiliyetli gençlerin meslek seçiminde öncelikli bir yer almasını da sağlamaktadır.

Seçici bir sınav sistemiyle alınan Bakanlığımız diplomatik kariyer memurlarının, öğrenim düzeyi ve donanımı genel itibarıyla standardın üzerindedir. En az bir yabancı lisanı iyi derecede bilmekte, ayrıca, mesleklerinin gereği olarak kariyerlerinin büyük kısmında yurtdışında görev yapmaları nedeniyle uluslararası ilişkiler ve dış politika hakkında sağlam bir vizyona sahip olabilmektedirler. Edindikleri bu vizyon, uluslararası alandaki gelişmeleri algılamada tutarlılığa ve ülkemizin menfaatlerinin savunulmasında sağlıklı, gerçekçi ve doğru değerlendirmeler yapabilmelerine imkân sağlamaktadır.

Dış politika faaliyetlerinin gözlem, tahlil ve değerlendirmeyi zorunlu kılması nedeniyle, Bakanlığımız diplomatik kariyer memurları, meslek yaşamlarının en başından itibaren stratejik düşünme ve stratejik yönetim gibi kavram ve yöntemlere aşina olabilmektedirler. Bu özellikleri sayesinde özellikle dış temsilciliklerimizde gerekli durumlarda yönetim sorumluluğunu mesleklerinin daha ilk yıllarından itibaren üstlenebilmektedirler.

Bakanlığımızın diğer kategorilerde yer alan personeli de görevlerini, sorumluluk bilinci ve dış politika faaliyetlerimizin giderek yoğunluk kazandığı günümüzde her geçen gün artan bir fedakârlık anlayışı ile yerine getirmektedir.

B. Güçlendirilmesi Gereken Yönlerimiz

Çok boyutlu ve vizyoner dış politikamızın bir sonucu olarak çeşitli alanlarda ve coğrafyalarda yeni görev ve sorumluluklar üstlenmeyi sürdüren Bakanlığımızın % 0,42 olan genel bütçe içindeki payının günümüz koşullarına uygun olarak arttırılması gerekmektedir.

Bakanlığımızın, Merkez ve Yurtdışı Teşkilatında verilen hizmetlerin özellikleri ve yoğunluğuyla orantılı fiziki koşul ve mekânlara ivedilikle kavuşturulması önem taşımaktadır.

Bakanlığımızın teknolojik imkânlardan en yüksek düzeyde yararlanan bir kurum konumuna ulaştırılması yönünde çalışmalara daha da hız verilmelidir.

Dışişleri Bakanlığı çalışanlarının mali ve sosyal haklarının merkezdeki eşitlerine ve diğer ülkelerin benzer görevlerdeki memurlarının düzeyine ulaştırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmelidir.

Başta komşu ülkelerde konuşulan diller olmak üzere, İngilizce, Fransızca, Almanca gibi diller dışında kalan yabancı dillere hâkim personel sayısının artırılmasına yönelik çalışmaların sürdürülmesi gerekmektedir.

Müteakip yıla ilişkin hizmet içi eğitim faaliyet ve süreçlerinin, Bakanlıktaki her düzey memuru kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması, programa bağlanması ve bütçelenmesi gerekmektedir.

15.05.2014

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim.

Feridun Hadi SİNİRLİOĞLU
Büyükelçi
Müsteşar

15.05.2014

MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığımı beyan ederim.

İdaremizin 2013 yılı Faaliyet Raporunun "III/A-Mali Bilgiler" bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim.

M. Vakur ERKUL
Büyükelçi
Strateji Geliştirme Başkanı

EK 3: 2013 YILINDA CUMHURBAŞKANI, BAŞBAKAN VE BAKAN SEVİYESİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN KARŞILIKLI ZİYARETLER

1. 2013 yılında Cumhurbaşkanı - Devlet Başkanı Düzeyinde Gerçekleştirilen Ziyaretler

Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül'ün Ziyaretleri

Tarih	Ziyaret Edilen Ülke	Ziyaretin Niteliği
6-7 Şubat 2013	Mısır	İİT 12. Devlet Başkanları Toplantısı
10-13 Mart 2013	İsveç	Resmi
1-3 Nisan 2013	Letonya	Resmi
3-4 Nisan 2013	Litvanya	Resmi
5-8 Mayıs 2013	Portekiz	Resmi
29-31 Mayıs 2013	Türkmenistan	Resmi
14-16 Ağustos 2013	Azerbaycan	Türkçe Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi 3. Zirve Toplantısı
20-29 Eylül 2013	Amerika Birleşik Devletleri	BM 68. Genel Kurul Toplantısı
13-17 Ekim 2013	Suudi Arabistan	Özel
1-3 Kasım 2013	İngiltere	Türk-İngiliz 3. Tatlıdil Forumu

Ülkemizi Ziyaret Eden Konuk Cumhurbaşkanları-Devlet Başkanları

Tarih	Cumhurbaşkanı-Devlet Başkanı	Ziyaretin Niteliği
3-5 Ocak 2013	Bosna Hersek	Resmi
21-23 Ocak 2013	Gana	Resmi
4-5 Şubat 2013	Sırbistan	Resmi
5-6 Mart 2013	Ürdün	Resmi
7-14 Mart 2013	Somali Federal Cumhuriyeti	Özel
12-15 Mart 2013	Benin	Çalışma
25-27 Mart 2013	Kamerun	Resmi
9-12 Nisan 2013	Arnavutluk	16. Avrasya Ekonomi Zirvesi
9-11 Nisan 2013	Kosova	16. Avrasya Ekonomi Zirvesi
6-9 Nisan 2013	Gürcistan	Resmi
12-14 Nisan 2013	Somali Federal Cumhuriyeti	Çalışma
19-22 Nisan 2013	Filistin	Çalışma
28-30 Nisan 2013	Kuveyt	Resmi
14-15 Mayıs 2013	Bosna Hersek	Çalışma
14-15 Mayıs 2013	Sırbistan	Çalışma
28-30 Mayıs 2013	Tunus	Resmi

18 Haziran 2013	Kırgızistan	Çalışma
19-21 Ağustos 2013	Slovakya	Resmi
17 Eylül 2013	Gürcistan	Özel
27 Eylül 2013	Katar	Çalışma
5-7 Ekim 2013	Hindistan	Resmi
9 Ekim 2013	Ukrayna	Resmi
13-14 Ekim 2013	Gürcistan	Özel
18 Ekim 2013	Gürcistan	Özel
29 Ekim 2013	Somali Federal Cumhuriyeti	Çalışma
4-9 Kasım 2013	Norveç	Resmi
11-13 Kasım 2013	Azerbaycan	Resmi
18-21 Kasım 2013	Lüksemburg	Resmi
11-14 Aralık 2013	Benin	Çalışma
15-19 Aralık 2013	Meksika	Resmi
14-16 Aralık 2013	Slovenya	Resmi
16 Aralık 2013	KKTC	Çalışma
17-18 Aralık 2013	Moldova	Resmi
20-21 Aralık 2013	Gürcistan	Resmi

2. 2013 Yılında Başbakan-Hükümet Başkanı Düzeyinde Gerçekleştirilen Ziyaretler

Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Ziyaretleri

Tarih	Ziyaret Edilen Ülke	Ziyaretin Niteliği
6-8 Ocak 2013	Gabon	Resmi
8-9 Ocak 2013	Nijer	Resmi
9-11 Ocak 2013	Senegal	Resmi
28-29 Ocak 2013	Katar	Resmi
3-4 Şubat 2013	Çek Cumhuriyeti	Resmi
4-5 Şubat 2013	Macaristan	Resmi
5-6 Şubat 2013	Slovakya	Resmi
23-24 Şubat 2013	Birleşik Arap Emirlikleri	Çalışma
26-27 Şubat 2013	Avusturya	Medeniyetler İttifakı Toplantısı
19-20 Mart 2013	Danimarka	Resmi
20-21 Mart 2013	Hollanda	Resmi
9-11 Nisan 2013	Kırgızistan	Resmi
11-12 Nisan 2013	Moğolistan	Resmi

14-21 Mayıs 2013	Amerika Birleşik Devletleri	Resmi
3-4 Haziran 2013	Fas	Resmi
4-5 Haziran 2013	Cezayir	Resmi
5-6 Haziran 2013	Tunus	Resmi
15 Ağustos 2013	Türkmenistan	Resmi
4-6 Eylül 2013	Rusya Federasyonu	G-20 Toplantısı
6-8 Eylül 2013	Arjantin	Özel
23 Ekim 2013	Kosova	Resmi
5-6 Kasım 2013	Finlandiya	Resmi
6-7 Kasım 2013	İsveç	Resmi
7-8 Kasım 2013	Polonya	Resmi
21-22 Kasım 2013	Rusya Federasyonu	Resmi
4 Aralık 2013	Katar	Çalışma
22-24 Aralık 2013	Pakistan	Resmi

Ülkemizi Ziyaret Eden Konuk Başbakanlar-Hükümet Başkanları

Tarih	Ziyaret Edilen Ülke	Ziyaretin Niteliği
20-22 Ocak 2013	Kosova	Resmi
30 Ocak 2013	Lübnan	Çalışma
14 Şubat 2013	Gürcistan	Çalışma
19-20 Şubat 2013	Libya	Resmi
24-25 Şubat 2013	Almanya	Resmi
4 Mart 2013	Yunanistan	Çalışma
7-8 Mart 2013	Surinam	Resmi
2-3 Mayıs 2013	Japonya	Resmi
22-23 Mayıs 2013	AB Konseyi Başkanı	Çalışma
5-6 Temmuz 2013	Tayland	Resmi
31 Ağustos-1 Eylül 2013	Güney Kore	Resmi
16-19 Eylül 2013	Pakistan	Resmi
19 Eylül 2013	Romanya	Resmi
25-30 Eylül 2013	Somali Federal Cumhuriyeti	Resmi
29 Ekim 2013	Japonya	Çalışma
29 Ekim 2013	Romanya	Çalışma
21 Kasım 2013	Lübnan	Resmi

17-18 Aralık 2013	Macaristan	Özel
17-18 Aralık 2013	Lübnan	Özel

2013 Yılında Ülkemizi Ziyaret Eden Dışişleri Bakanları

Tarih	Dışişleri Bakanı
2 Ocak 2013	Brezilya Dışişleri Bakanı
3 Ocak 2013	Singapur Dışişleri Bakanı
3 Ocak 2013	İsveç Dışişleri Bakanı
12 Şubat 2013	Kuveyt Dışişleri Bakanı
15 Şubat 2013	Yunanistan Dışişleri Bakanı
1 Mart 2013	ABD Dışişleri Bakanı
7 Mart 2013	Yeni Zelanda Dışişleri Bakanı
13 Mart 2013	Akdeniz İçin Birlik Genel Sekreteri
13 Mart 2013	Romanya Dışişleri Bakanı
4 Nisan 2013	Gine Dışişleri Bakanı
6 Nisan 2013	Mali Dışişleri Bakanı
7 Nisan 2013	İrlanda Dışişleri Bakanı
7 Nisan 2013	ABD Dışişleri Bakanı
12 Nisan 2013	Finlandiya Dışişleri Bakanı
16 Nisan 2013	Rusya Federasyonu Dışişleri Bakanı
20 Nisan 2013	ABD Dışişleri Bakanı
8 Mayıs 2013	Burkina Faso Dışişleri Bakanı
27 Haziran 2013	Ukrayna Dışişleri Bakanı
12 Temmuz 2013	İran Dışişleri Bakanı
19 Temmuz 2013	Yunanistan Dışişleri Bakanı
23 Temmuz 2013	Hindistan Dışişleri Bakanı
27 Temmuz 2013	Meksika Dışişleri Bakanı
23 Ağustos 2013	Katar Dışişleri Bakanı
11 Eylül 2013	Nikaragua Dışişleri Bakanı
12 Eylül 2013	Kanada Dışişleri Bakanı
17 Eylül 2013	Finlandiya Dışişleri Bakanı
6 Ekim 2013	Kostarika Dışişleri Bakanı
7 Ekim 2013	Danimarka Dışişleri Bakanı
8 Ekim 2013	KKTC Dışişleri Bakanı

24 Ekim 2013	Irak Dışışleri Bakanı
25 Ekim 2013	Bulgaristan Dışışleri Bakanı
30 Ekim 2013	Belarus Dışışleri Bakanı
1 Kasım 2013	İran Dışışleri Bakanı
20 Kasım 2013	BM Genel Sekreter Vekili
21 Kasım 2013	Tacikistan Dışışleri Bakanı
29 Aralık 2013	Katar Dışışleri Bakanı